

Jules Verne

A különös végrendelet

Fordította: Majtényi Zoltán

TARTALOM

ELSŐ RÉSZ

1.
Az ünneplő város
2.
William J. Hypperbone
3.
Oakswoods
4.
A hat kiválasztott
5.
A végrendelet
6.
Az „ostábla” kézről kézre jár
7.
Aki elsőként kel útra
8.
Tom Crabbét az edzője hajóútra viszi
9.
Egy meg egy az kettő
10.
Az újságíró kocsíútja
11.
Jovita Foley nyugtalankodik
12.
Az ötödik versenyző
13.
Urrican kapitány kalandjai
14.
Urrican kapitány újabb kalandjai
15.
A helyzet május 27-én

MÁSODIK RÉSZ

1.
A Nemzeti Park
2.
Egy kis félreértés
3.
Cseberből vederbe
4.
A zöld zászló
5.
A kentucky-i barlangok
6.
A „Halál völgye”
7.
Max Réal otthonában
8.
Hunter tiszteletes úr keze nyoma
9.
Kétszáz dollár naponta
10.
Harris T. Kymbale bolyongásai
11.
A missouri „börtön”
12.
Szenzációs tudósítások a Tribune számára
13.
A Hypperbone-vetélkedő utolsó kockavetései
14.
Az oakswoodsi harang
15.
Az utolsó hóbot

ELSŐ RÉSZ

1.

Az ünneplő város

Chicagóban, Illinois fővárosában, az 1897. esztendő április havának harmadik napján ugyancsak sok látnivalójuk akadt mindazoknak az idegeneknek, akik a sors különös kegyéből éppen ekkor vetődtek oda.

Reggel nyolc órától kezdve valóságos néparadat indult meg a város minden részében, s a huszonkettedik kerület felé hömpölygött.

Ez a sűrűn lakott és nagyon gazdag városrész a North Avenue meg a Division Street közt terül el, s a North Halsted Street meg a Lake Shore Drive és a Michigan-tó hullámai határolják dél felől.

- Ej, a teringettét! - fakadt ki az egyik rendőr, aki a Beethoven Street meg a North Wells Street kereszteződésében, az utcasarkon posztolt. - Hát ma egész Chicago lakossága idecsődül ebbe a negyedbe?...

- No hiszen, busás aratásra számíthatnak a zsebmetszők! - jegyezte meg a bajtársa. Mindketten jó magasra nőttek, látszott rajtuk, hogy Írországból származnak, mint a városi rendfenntartó testület tagjai közül legtöbben.

- Vigyázzon is mindenki a zsebére, ha nem akarja, hogy hazaérve bottal üsse nyomát a pénztárcájának, mert mi bizony nem akadályozhatjuk meg a rengeteg gazfickót áldatlan működésében...

- Hát még hány letaposás, gázolás, bordarepedés, tyúkszemtiprás és más efféle kellemetes baleset zajlik le, mielőtt ez a szép nap véget ér!

- Fogadnék, hogy százával nyomják agyon a járókelőket ebben a szörnyű tolongásban! - vélte a rend borúlátó őre.

Szerencsére az amerikaiak sokkal életrevalóbbak, semhogy rendőri segítségre szorulnának, megvédi ott mindenki saját magát, és senki sem bízza hivatalos közegre a bőrét.

Micsoda tömkeleg nyüzsöghetett ott, ha Chicago lakosságának csupán a fele tódult is oda! Tudvalevőleg e híres nagyvárosnak ez idő tájt már nem kevesebb, mint egymillióhétszáz ezer lakosa lehetett; körülbelül ötödrészüket észak-amerikai, legalább félmillió német, ugyanannyi írországi; angol és skót ötvenezer, kanadai negyvenezer, svéd és norvég százezer, cseh és lengyel ugyanennyi, francia tízezer.

A város területe - Elisée Reclus¹ szerint - négyszázhetvenegy négyzetkilométer, tehát alig valamicskével nagyobb, mint a szajnai kerület Párizsban, lakosainak a száma azonban folyton-folyvást gyarapodik, s alighanem rövid idő múlva a Michigan-tó partvidékének délkeleti fertályán jókora szakaszt foglal majd el lakóépületeinek roppant sokaságával.

¹ Elisée Reclus híres francia földrajztudós (1830-1905), brüsszeli egyetemi tanár; fő műve, a Nouvelle Géographie Universelle (Új Általános Földrajz) tizenkilenc kötetből állt, és Verne sokat merített belőle; adatai Chicago 1899-es állapotára vonatkoznak; a városnak ma már hétmilliónál is több lakosa van.

No de térjünk vissza abba a városrészbe, mely a fent nevezett napon a népcsődület úticéljául szolgált: a dúsgazdag kerületek nábobjai s a külső városrészek sokkalta szegényebb jövedelmű iparosai egyaránt arrafelé tartottak, hogy a ritka látványosságból kivegyék a részüket ezen a rendkívüli napon.

A huszonkettedik kerület felé tolongó, zúduló, lármázó tömeg tarka sokadalma végigözönlött a nyílegyenes sugárutakon, fej fej mellett, váll váll mellett, gyalogjárón és kocsúton egyaránt. A járműközlekedés egyszerűen megakadt, mert semmiféle kocsi nem törhetett át az emberáradaton.

Az imént futólag említettük már, milyen eltérő társadalmi osztályok találkoztak össze az utakon; most adjunk hát számot arról, csak úgy hozzávetőleg, hányféle réteg keveredett Chicago huszonkettedik kerületében: ott láthatjuk a köztársaság főtisztviselőit, a szövetségi törvényhatóság tagjait, a városi tanácsosokat, az Auditoriumnak, a karavánszeráj méretű központi hangversenyteremnek a teljes személyzetét, az óriás áruházak, a Marshall Field, a Lehmann és a W. W. Kimbal ügynökeit, pénztárosait, elárusítóit, raktárosait; a hájzsír- és margarinfeldolgozó üzemek, húsfüstölők, sörfőzdék, kocsigyárak mérnökeit, szerelőit, Mr. Mac Cormicknak, a kévekötő-arató gép híres feltalálójának háromezer dolgozóját, a Bessemer-féle nagyolvasztó és hengermű acélgyártóit és vasesztergályosait, M. J. Mac Gregor Adams nikkell- és fémárugyárának munkásait, a nevezetes Pullmann-vagongyár gépszerkesztőit és népes munkásseregletét, valamint a cipőgyárakét is; ez utóbbiak páratlan termelőképességét azzal jellemezhetjük a legtalálóbban, hogy másfél perc alatt egy pár cipőt tudnak gyártani; ott tülekedett az emberi hangyabolyban az Engin ház ezernyolcszáz műszerésze is, akik a statisztikai adatok szerint naponta kétezer zsebórát állítanak össze.

Meg kell továbbá emlékeznünk a chicagói emelődaru- és anyagfelvonógyár üzemeltetőiről, valamint a gabonaraktárak gyártóegységéről is, mely a világon a legnagyobb hírnévvel dicsekedhetik ebben az üzemágazatban; továbbá nem szabad elhanyagolnunk a vasúti tisztviselőket, gépészeket, kalauzokat, váltóőröket sem, akik naponta huszonnégy különböző irányban indítanak útnak vonatokat, ezerháromszáz személy- és teherszállító kocsi gondját viselik, s minden áldott nap százhetvenötezer utassal bajlódnak; hát még a gőzhajtású vagy villamos közúti kocsik jegykezelői, ellenőrei, vezetői no meg a számtalan két- és egyfogatú kocsi, omnibusz s más szállítóeszköz személyzete, akik legalább kétmillió embert vesznek föl és tesznek le naponta a chicagói utcákon, tereken, körutakon!

Valóban, az embernek vaknak kellene lennie, hogy a tarka tömegben rá ne ismerjen a chicagói sajtó vezérférfiaira, az ötszáznegyven napi, heti, kétheti, havi, negyedévi lap és folyóirat fő-, felelős és helyettes szerkesztőire, vezércikkíróira, hírovatvezetőire és újdonsághajhászóira. Süketnek kellene lennie, hogy ne sértse dobhártyáját azoknak a hangja, akik a börzén az ár-emelkedést és ársüllyedést oly harsányan kikiáltják; ott hemzsegett Chicago minden pénzintézete, hitelszövetkezete, bankja, melyeknek a címét csupán azért nem írom le, mert a kissé túl hosszú nyúlt felsorolás miatt e fejezetnek talán sohasem jutnék a végére.

Ugyancsak bűn volna számot nem adnom a közép- és főiskolák, kollégiumok, diákszállók és egyetemek ifjúságáról; hiszen jól tudjuk, hogy Chicagóban olyan híres iskolák találhatók, mint a North-western Egyetem, az Union Jogakadémia, a Manuel Edzőképző és még igen sok ezekhez hasonló oktatási intézmény. Ugyancsak nem feledkezhetünk meg a chicagói huszonnégy szín ház művészeiről és művésznőiről sem, mert az Opera, a Jacob's Clark Street Színház, az Auditorium Színház és hangversenyterem, a Lyceum Színház óriási méretei bizváást alkalmat adnak arra, hogy az előadóművészek sokaságáról a nyájas olvasón félíg-meddig fogalmat alkothasson. A huszonnyolc elsőrangú szálló fő- és kiszolgálópincérei, borfiúi, lóto-futói,

takarítói, mindenesei, szakácsai, szobaleányai ugyancsak szaporították a látni vágyó gyülekezet roppant létszámát.

Legvégül hadd ejtsünk szót a chicagói híres sertésnagykereskedők, marhanagykereskedők és alkalmazottak jelenlétéről is, akik ugyancsak a statisztika adatai szerint millió meg millió ökröt, disznót vesznek és adnak el évenként.

Mindebből talán kitetszik, hogy Chicago az Egyesült Államok nagy városai közt teljes joggal pályázhat a második helyre. Természetesen New York az első.

Nyilvánvaló, hogy Chicagóban, csakúgy mint a többi amerikai városban is, a lehető legnagyobb szabadság, függetlenség és demokrácia uralkodik. Önmagában valóságos zárt, önálló világ, amely semmiféle külső támogatásra nem szorul, semmilyen más intézményes hatalomtól nem függ.

No mármost vajon mi lehet ennek a roppant népcsőületnek az oka? Talán népgyűlést hívtak össze, s a szabad polgárok ezrei azért vetődtek egybe, hogy meghallgassák a népboldogító szónokok cifra beszédeit? Netán politikai pártok közérdekű mérközése keltette föl ezt az általános mozgalmat? Vagy esetleg a híres 1893-as világkiállítás mását szervezték meg lóhalálban, és most épp az ünnepélyes megnyitóra készülődnek?

Szó sincs róla! Egészen másféle szertartásról van szó, mely komoly és meghatározó volna, ha a rendezőknek nem kellene alkalmazkodniuk az esemény kieszelőjének a végső akaratához, vagyis ahhoz, hogy ma ünnepi díszet öltözzön Chicago, és általános vidámság uralkodjék az egész városban.

A La Salle Streeten ekkor már indulásra készen állott az óriási menet. A rendőrség a gyalogjárók mentén valóságos védőfalként sorakozott föl, s ezen az erős, élő korláton belül a felvonuló hivatalos személyek akadálytalanul közlekedhettek.

A La Salle Street egyike Chicago legforgalmasabb, ha nem is legelőkelőbb útvonalainak, egy francia lovagról nevezték el: François Robert Cavelier de La Saller a bátor utazó, 1679-ben először járta be fölfedező útján ezt a tavas-mocsaras vidéket. Nevét méltán tartják tiszteletben az Egyesült Államok polgárai.

A La Salle Street közepe táján, ahová a Goethe Street torkollik, egy tekintélyes palota előtt hatlovas hintó állott. A dús aranyozású, üveges hintó tetejét koszorúrengeteg borította, s két oldaláról virágfüzerek nyúltak le, három jobb felől, három bal felől. A gyászbatár mögött példás rendben sorakoztak föl azok, akik az ünnepélyes menetben részt vettek.

A felvonulás első felét több század díszegyenruhás katona alkotta, és száz muzsikusból álló zenekar, valamint ugyanennyi tagból álló énekkar követte őket. A díszkocsi égővörös bársonyleplét aranszegély és rojt ékesítette, s a közepén három betű ragyogott, mintha gyémántból lett volna kirakva: W. J. H.

Egyéb nem is látszott a kocsiból, mert azt valósággal betemették a virágok. A hat ágba alácsüngő füzerek végét egy-egy kísérő tartotta a kezében. Három ment a hintó mellett jobb felől, három bal felől.

A kocsi után kis távolságra haladtak Chicago legkiválóbb férfiai, lehettek körülbelül húszan. Utánuk a Mohawk Streeten levő „Excentric Club”, azaz a Különcök Klubja lépkedett, elnökének, Georges B. Higginbotham úrnak a vezetésével, akiket a többi chicagói klubok tagsága és előkelő egyesületek választmánya követett.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy Chicagóban állomásozik a Missouri-hadtest parancsnoksága, s a hadtestparancsnok is állandóan itt tartózkodik; ezért a rendezők gondos-

kodtak arról, hogy James Morris hadtestparancsnok és a tábornokok, valamint az ezredek törzstisztjei szintén emeljék ennek az amúgy is páratlan ünnepi menetnek a fényét. Arról talán nem is kell külön megemlékeznünk, hogy az állam minden rendű és rangú tisztviselője, kezdve Hamilton elnökön, le az utolsó napidíjasig, hivatalosan részt vett az ünnepségen; s a menet végén mérnökök, orvosok, tanárok, ügyvédek, jogászok, hivatalnokok, kereskedők, ügynökök, iparosok százezre haladt, amint ez már szokás a szabad Amerikában.

A rendezői testület tagjai, hogy jobban fölismerhessék őket, egy-egy gardéniát tűztek a gomblyukukba; a virágokat a palota főkomornyikja adta át nekik, ott ahol a díszkocsi állt.

A palota maga ünnepien ragyogott, termeiben villanylámpák szórták pazar fényüket a tárva-nyitva hagyott ablakokon át, az építményt virágfüzerek, drága szőnyegek díszítették; a libériás inasok komoly arccal várokoztak az előcsarnokban a márványlépcsők alján; a fogadótermek kettős ajtaja nyitva állt, mintha házi ünnep, vendégváró nap lett volna. Az ebédlőtermet csodálatos terítékekkel ékesítették, tömör ezüsttálak, serlegek, drága vázák, virágcsokrok, a legfinomabb borokkal és pezsgőkkel telt palackok alatt roskadozott az asztal.

A városháza homlokzatán kilencet ütött az óra, a torony tetején meg a paloták során pedig az áprilisi szellő lengette a lobogókat. Hármás *hurra* kiáltás reszkettette meg a levegőt. A rendőrséggel való megállapodás értelmében erre az egyezményes jelre kell indulnia a menetnek.

Ebben a pillanatban a zenekar rázendített a „Kolumbusz induló”-ra, melyet a kiváló John K. Paine, a cambridge-i nagy zenetanár szerzett. Lassan, ünnepélyes komolysággal indult el a menet. A hat ló könnyedén vontatta a virággal telt hintót, s a hat kiválasztott kísérő - jobbról három, balról három - kezében a virágfüzér végét tartva lépkedett a kocsi mellett. A rendkívül hosszú menet példás rendben követte a halottaskocsit.

És amerre mentek, a házak ablakaiból ezer meg ezer kíváncsiskodó nézte, a járdák zsúfolásig teltek mindenütt, az eleven embersövény rekesztő fala mögött...

Amint a La Salle Street végéhez értek, a rendező balra fordult be, a Lincoln-park felé. Hogy ebben az óriási parkban, mely százötven holdnál nagyobb, milyen rengeteg bámészkodó szorongott, azt szó ki nem mondhatja! Az árnyas fák alatt, a kanyargó kavicsos utakon, a gondosan ápolt gyepszőnyegeken ujjongó, mulató tömeg ütött tanyát, holott hétköznap csak elvétve keresik fel a chicagóiak ezt a szép ligetet, melynek közepén Lincoln szobra áll. Az idegen e roppant fölfordulás láttán bizvást azt hihette volna, hogy vasárnap van, pedig ebben az évben április 3-a nem vasárnapra, hanem a babonás szívek előtt oly félelmetes pénteki napra esett.

Ugyan bizony kinek is jutott volna eszébe, hogy effélével törődjék! Amint a menet elhaladt a kíváncsiskodók mellett, egyik megjegyzés a másik után hangzott föl:

- Istókuccse, ennél a ceremóniánál még a kiállítás megnyitója sem volt külön!
- Meghiszem azt! Nézzétek csak azt a hat szerencsés fickót, akik a hintó mellett lépkednek!
- Szeretném a zsebükkel elcserélni az enyémet! - tódította egy tagbaszakadt gyári munkás, akinek sör párolgott minden porusából.
- Hm, azok csinálnak ám csak kvintternót², hékás! - vihogott egy pincér, aki szenvedélyesen üzte a lutri nevezetű szerencsejátékot.
- Bezzeg nem fogják megbánni, hogy a mai napon annyit kutyagolnak!

² Quinterno - ötös találat a lottón, azaz a régen te lutrinak is hívott számsorsjátékon

- Szerencsés kópék, többé nem kell vesződniük a mindennapi kenyérért!
- Hatmillió dollárt kapnak külön-külön!
- Micsoda? Talán húszat akartál mondani?
- Inkább ötvenet, mint húszat!

És amint így egymásra licitáltak, végül százmillióban állapotok meg, sőt már milliárdokról beszéltek, mivelhogy ez a szó oly hétköznapi dolog Chicagóban, illetve egész Amerikában.

A menet pedig haladt... haladt! Úgy tetszett, mintha be akarná járni az egész várost.

Erről azonban szó sem lehet, mert hamarabb kifogynának a napból, mint Chicago utcáiból.

A zenekar szebbnél szebb darabokat játszott, a dalárda szívszaggatóan énekelt; az utcák során mindenütt *hurrá!* és *hip! hip!* kiáltások harsogtak, s a jókedv, amely fogadta az érkezőket, távozásuk után még inkább fokozódott. Ember ember hátán szorongott a gyalogjárón, s azok, akik még mindig nem teltek be a látvánnyal, a mellékutcákon siettek, hogy újra elébe kerüljenek, s újra végigélvezzék.

A felvonulás a Lincoln-parkból bekanyarodott a Brandt Streetre, s innen tovább hullámozott a Logan Square felé. A kíváncsi sokadalom nem fogyott, hanem nőttön nőtt. Éppen délre harangoztak, midőn a Humboldt-parkhoz érkezett a menet. Ideje volt, hogy kissé megpihenjenek, mert három óra sok idő, ha az ember folyton-folyvást talpon van. Az árnyas liget zöldellő pázsitja igen alkalmasnak látszott arra, hogy ott kissé fölüljenek.

A zenekar rázendített egy népszerű darabra, és a tömeg olyan tapsviharral fogadta, mintha a városi nagy hangversenycsarnokban remekművet hallgatott volna végig.

Innen aztán a város nyugati része felé folytatták útjukat, s két óra tájban érkeztek a Garfield-parkba. A nyájas olvasó már az eddigiekből is jól láthatja, hogy Illinois fővárosában számos park akad, s az amerikaiak lázas városépítő buzgalmukban sem feledkeztek meg arról, milyen nagy szüksége van a lakosságnak efféle árnyas, lombos, jó levegőjű helyekre.

A Douglas Boulevard sarkán bekanyarodva kelet felé, a Douglas-park felé tartottak. Hármát ütött az óra, s a főrendező megállította a menetet. Most már a zenekar vidám, pajkos zenedarabokat vett elő. Lecocq, Varney, Audran és Offenbach fülbemászó szerzeményei kerültek sorra.

Szinte hihetetlen, hogy az amerikaiaknak nem szottyant kedvük utcabálra ott a szabad ég alatt, mert hiszen úgy festett, mintha óriási, nyilvános mulatságra hívták volna meg Chicago lakosait. Franciaországban ilyen alkalommal bizonyosan nem állták volna meg, hogy táncrea ne perdüljenek.

Élvezték a pompás időt, bár a tavaszi szél elég hűvösen fújdogált. Illinoisban április elején még nincsen vége a télnek, s a Michiganon meg a Chicago-folyón a hajózás általában december elsejétől március végéig szünetel. A hőmérséklet alacsony volt ugyan, de a levegő tiszta, az ég derült, s a nap lehajlófényben is még elég meleg sugarakkal örvendeztette meg a chicagóiakat, mintha csak az a titkos tervező, aki a mai nap látványosságával kívánta szórakoztatni a lakosságot, jó előre megrendelte volna az alkalmas időt is.

És valóban, a tömeg érdeklődése szemlátomást nem csappant meg órák múltán sem. Ha a város déli része belefáradt, jöttek az északiak, ezeket felváltották a keletiek s utánuk következtek a nyugatiak. A sok lelkes *hurrá* és *hip-hip* kurjantás megreszkettette a levegőt, az ünneplők kendőket, kalapokat lengettek, s a fényes felvonulás, mely a La Salle Stretről indult el, még a délutáni órákban is ugyanolyan frissen és élénken nyüzsgött, mint elindulásakor.

A Garfield-parkban, mely egyike a legnagyobbaknak és legszebbeknek, a zenekar újra hangversenyt adott a bámézkodók megszámlálhatatlan sokaságának nagy gyönyörűségére. Ez alkalommal már komoly zenedarab került sorra, Beethoven „Dicsőség legyen Istennek” című szerzeménye. A park, mely a Michigan partjáig nyúlik, zsúfolásig megtelt emberekkel. Ugyanakkora sokadalom verődött össze, mint a híres világkiállítás idején, amely ezelőtt négy esztendővel épp itt a közelben akkora dicsőséget szerzett Chicagónak.

Vajon ide igyekezett ez alkalommal is a nagy és pompás körmenet?

Nem. A menet más irányban haladt tovább, s egy másik nagy park előtt állapodott meg, melynek évszázados fáit már messziről lehetett látni. S mennél közelebb jutottak, a zenekar annál vidámabb számokat játszott. Strauss tüzes, könnyed keringőit és polkáit, amelyek könnyűszerrel tovaűzik a komoly és szomorú gondolatokat.

Vajon nem ott, a park árnyas fái közt emelkedik az az óriási csarnok, amely e farsangi menetet várja, és ahol aztán majd valamilyen karneváli multság zajlik kivilágos kivirradtig?

Amint a park nagy vasrácsos kapuját kinyitották, a rendőrségnek emberfölötti erőfeszítésébe került, hogy visszaszorítsa a tömeget, amely túlradó szertelenséggel akart benyomulni oda is.

Ezúttal azonban a katonaság is sorfalat állt, s a türelmetlen, kíváncsi sokadalom minden fáradozása hiábavalónak bizonyult.

A díszkocsi begördült a kapun, de csak a hivatalos vendégek kísérték... Hova is?

Nem, nem a parkba, hanem az Oakswoods temetőbe, Chicago tizenegy temetője közül a legnagyobbba... A pompázatos farsangi felvonulás voltaképp halotti menetként gyászhintót kísért, amellyel William J. Hypperbone-t urat, az *Excentric Club* egyik jeles tagját vitték végső útjára - a sírkertbe.

2.

William J. Hypperbone

A temetésen számtalan testület képviseltette magát, és köztük természetesen megjelent az *Excentric Club*nak, a Különcök Klubjának a küldöttsége is, maga Georges B. Higginbotham, a nevezett klub elnöke vezette, ám csupán ebből korántsem lehetne arra következtetni, hogy a megboldogult szintén tagja volt ennek a furcsa társaságnak.

Chicagóban a Mohawk Streeten található klubhelyiséget, ahová nagyjából a többszörös milliomosok jártak el. Az „*Excentric Club*” elnevezéssel illették magukat, tehát valamiképp „különc” voltukkal hivalkodtak. A klub tagjai nagyjából telkek összevásárlásából és eladásából, petróleumforrásokból, sóbányákból, vasutak építéséből vagy különféle bányameg-börzeüzérkedésekből gazdagodtak meg, és úgy döntöttek, nemcsak honfitársaikat, az Egyesült Államok lakosságát „hökkentik meg” rigolyáikkal, hanem az egész Újvilágot és Óvilágot is bámulatba ejtik amerikai furcsaságaikkal. Összeverődtek vagy ötvenen, borsos tagdíjat fizettek, eljárak a klub fényesen berendezett termeibe, vitakoztak, újságot olvastak, megbeszéltek a pénzügyi és politikai újdonságokat, kártyáztak kicsiben és nagyban, amint kinek-kinek a kedve tartotta, és meglehetősen különváltak a chicagói társadalomtól. Bízást elmondhatták magukról:

- Kétségkívül nem vagyunk olyanok, mint bárki más, hanem különcök vagyunk!

Mindazonáltal úgy tetszett, hogy a klub egyik tagja még eredetibb figura, mint a többiek, és sok tekintetben különbözik társaitól. Mindmáig ugyan nem adta jelét abbeli szándékának, hogy a világot valami furcsa, valami hallatlan cselekedettel elképesse, ám mégis sejteni lehetett: előbb-utóbb még roppant becsületére fog válni annak az egyesületnek, amelyet eddigéltalán némiképp alaptalanul hívtak „Különcök Klubjának”.

A szerencsétlen véletlen azonban úgy akarta, hogy William J. Hyperbone teljességgel váratlanul távozzék az élők sorából. Annyi bizonyos, hogy ilyesmit ő ezelőtt soha életében nem cselekedett, de lám, már az első rendelkezése méltónak bizonyult egyéniségéhez - ő ugyanis azt kívánta, hogy temetése ne legyen szomorú, hanem hetedhét országra szóló vigalom légkörében adják meg neki a végtisztességet!

Midőn William J. Hyperbone oly meglepő hirtelenséggel elköltözött ebből az árnyékvilágból, alig múlt ötvenéves.

A szép szál, magas termetű, széles vállú, izmos férfiú mozgását bizonyos merevség jellemezte, mindazonáltal megjelenéséből nem hiányzott az előkelő, választékos tartás sem. Deresedő haját igencsak rövidre nyíratta le, szakállában is sűrűn jelentkeztek már az ezüst szálak, méla kifejezésű kék szempárja, mozgékony orrcimpája különösen hatott a gyakran gúnyos vonású hideg arcában. Ez a telivér észak-amerikai, büszke és önérzetes polgár élete utolsó napjáig azzal dicsekedhetett, hogy olyan egészséges, mint a makk. Soha az ő érverését doktor meg nem tapogatta, nyelvét meg nem vizsgálta, torkába nem nézett, mellét és lapockáját meg nem kopogtatta, szíve dobogását nem hallgatta, hóna alá sem kellett dugnia soha hőmérőt, pedig Chicagóban egész légiónyi orvos működik, kivált ha a fogászokat is közéjük sorozzuk, de hát ők mind éhenhalhattak volna, ha csupán William J. Hyperbone úron gyakorolhatták volna gyógyászati tudományukat.

Ám tudvalevőleg, sajna, még a legtökéletesebb gép sem tudja az emberi szervezetet olyan tartóssá tenni, hogy halála után is működjék - ezért hát minekutána William J. Hyperbone orvosi segédlet nélkül is jobblétre szenderült, nagy vigasság közepette kivitték hült tetemét az Oakswoods-temetőbe.

Olvasóim azonban nyilván nemcsak e nagy személyiség küllemére kíváncsiak, hanem szeretnék azt is tudni, hogy a megboldogult erkölcsi arculata milyen lehetett. Nos, hát jellemezésül hozzáfűzhetjük, hogy William J. Hyperbone urat nagyon hideg természetű, csaknem rideg férfiúnak ismerte ország-világ, lába alól sohasem vesztette el a talajt, s példátlan önuralmáról elképesztő történetek szálltak szájról szájra. Dúsgazdag lévén, úgy tekintette az életet, mint szerfölött kellemes foglalatosságot, és ha az effajta életvitel bölcsességszámba megy, akkor William J. Hyperbone urat akár filozófusnak is nevezhetnők.

Negyvenéves korában az az ötlete támadt, hogy megházasodik, s elvesz feleségül valamilyen százesztendő leányzót, akiről hivatalosan megállapították, hogy 1781-ben született, ugyanazon a napon, midőn a nagy háború végezetéül Cornwallis lord lerakta a fegyvert, s Anglia kénytelen-kelletlen elismerte az Egyesült Államok függetlenségét. No, mármost midőn éppen odament, hogy az évszázados aggszűznek ünnepélyesen megkérje a kezét, az érdekes kisasszonyt, aki egyébiránt az Anthonia Burgoyne névre hallgatott, heves számarköhögés fogta el; ez a fullasztó hurut köztudomásúlag igen kellemetlen gyermekbetegség, nem csoda hát, ha a túlkoros hajadon kilehelte tőle a lelkét, és megtért őseihez. William J. Hyperbone mint afféle fölöttébb elfoglalt üzletember, sokkal élénkebb tevékenységet folytatott, semhogy ráért volna bűnnek adni a fejét. Híven megőrizte hát a tiszteletreméltó kisasszony emlékét, és agglégény maradt.

Arra, hogy szomorkodjék, nem is adódott semmi oka, mert a szerencse mindig is a tenyerén hordozta, mint afféle valóságos „arany embert”-t. Már huszonöt éves korában tekintélyes vagyona tette szert, és néhány kurta év alatt merész spekulációkkal megkétszerezte, megtízszerezte, megszásszorozta; nem riadt vissza a legveszélyesebb kockázatoktól sem. Abban az időben kezdett telekvásárlásba, amikor potom áron vesztegették a földeket, s akkor adta el őket, amikor a rohamosan fejlődő város belterületén a házhelyek ára hallatlanul felszökött, amikor a tenyéryi telkekre az élelmes chicagóiak merő kénytelenségből húsz-harmincemeletes felhőkarcolókat építettek. William J. Hypperbone egyik-másik telkét olyan áron adta el, hogy bevételéből dollárokkal boríthatta volna be azt az egész területet. Azután épített vasutakat, fúratott olajkutakat is, és rémítő módon meggazdagodott. Száz szónak is egy a vége, Antonia kisasszony rosszul tette, hogy éppen akkor tért örök nyugalomra, amikor ilyen kiváló férfiú kínálkozott neki hitvestársul.

Nos, bármily könyörtelenül aratott is a zord Kaszás, midőn elragadta a százéves hölgyet, épp kétszer olyan kegyetlenül járt el, midőn William J. Hypperbone urat szólította el az élők seregletéből, aki csak fél évszázadot élt, és férfikora delén javában élvezhette volna krózi³ gazdagságát.

Most a nagy vagyont, a sok-sok milliót természetesen a Különcök Klubja öröklí, mert azt az egész világ tudta, hogy William J. Hypperbone a Mohawk Streeten lévő klub termeiben sokkalta többet tartózkodott, mint saját palotájában, mely a La Salle Streeten pompázott. Itt reggelizett, itt ebédelt, itt pihent, itt játszott, de jól jegyezzük meg, nem kártyázott soha, tökéletesen hidegen hagyták az úgynevezett „zsebmetsző” játékok, amelyek annyi embert tesznek tönkre a nagy klubok játszótermeiben.

William J. Hypperbone a legkedvesebb s egyedüli szerencsejátékát, a „Nemes-Lúd-Játékot”, a régi görögök eme többé-kevésbé korszerűsített, nemes társasjátékát viszont kimondhatatlan szenvedéllyel üzte, és a világ minden kincsénél többre becsülte, ha ő győzhette le üzletfeleit. Órák hosszat elült a tábla mellett, egyik mezőről ugrált a másikra, amint a kockavetés eldöntötte, előbbre vagy hátrébb vitte „lúdjait”, és torokszorító izgalom szállta meg, ha hátrébb szorult, játszótársa pedig előre haladt a sakktábla négyzetlapjain.

Úgy melleleg megjegyezzük, hogy e degeszre tömött pénzeszsákok klubjában egyáltalán nem csekély tétekkel folyt a játék, s a nyerő fél örvendhetett, midőn zsebre vágta a nyereséget, hiszen az hébe-hóba több száz dollárra is rúgott.

William J. Hypperbone már vagy tíz év óta minden áldott nap rendszeresen beállított klubjába, hébe-hóba elment sétálni a Michigan partjára, ám esze ágába se jutott, hogy a kóbor amerikaiak módjára nyakába vegye a világot s mindenfelé utazzék, pedig ugyancsak lett volna módja rá. Sohasem járt az Egyesült Államok határain túl, és nem is vágyakozott efféle. Miért is ne volna tehát lehetséges, hogy klubtársaira hagyja millióit? Hiszen hozzájuk fűzte csupán rokonszenv és barátság, ők ültek le vele az asztalhoz naponta, hogy megszerezzék neki a „Nemes-Lúd-Játék” édes gyönyörűségét. Ki tudja, vajon William J. Hypperbone nem azt hagyta-e hátra végakarataul, hogy annak tűzesség ki évről évre a jutalom, aki a „Nemes-Lúd-Játék”-ban január elsejétől december 31-ig a legtöbbször nyer?...

Jó előre ki kell jelentenünk, hogy a megboldogultnak sem családja, sem közeli, sem távoli rokona nem volt. Ha tehát végrendelet nélkül halt meg, akkor vagyona az Egyesült Államok kincstára öröklí... Ugyan melyik királyság nem venne szívesen ilyen örökséget? Egyébiránt, ha

³ Krózus - Kroiszosz, Lúdia utolsó király, a Krisztus előtti hatodik században élt, legendás kincsei már az ókorban közmondásossá tették a nevét.

azt óhajtjuk megtudni, hogyan szól a megboldogult végakarata, mindössze a Sheldon Street 17. számú házában lakó Thornbrock közjegyzőhöz kell elmennünk, és tőle megtudakolhatjuk, hagyott-e hátra William J. Hypperbone végrendeletet, vagy sem.

A Különcök Klubjának elnöke s a választmány néhány tagja el is ment a fent nevezett közjegyzőhöz.

Mr. Thornbrock roppant udvariasan fogadta a klub érdekes tagjait, és így szólt:

- Uraim, mielőtt a végrendeletről beszélénk, van szerencsém önöknek ezennel fölolvasni klubtársuknak a saját temetése módozataira vonatkozó kívánságát...

S azzal elővett egy lepecsételt levelet, és felbontotta.

- A temetés legyen nagyszabású és minden szomorúságtól mentes; zenekar és dalárda kísérelje ki az elhunytat a temetőbe; a nagyközönség is vegyen részt a gyászmenetben, mert bizonyára harsány *hurrákkal* és *hipp-hipp* kiáltásokkal fejezi majd ki tiszteletét William J. Hypperbone iránt.

A klub tagjai fokozódó lelkesedéssel hallgatták a közjegyző szavait, Georges B. Higginbotham, az elnök, büszkén meg is jegyezte:

- Helyes! Ezt el is vártuk tőle, mint egyesületünk oszlopos tagjától! Hiszen csak nem földelhetik el úgy, mint közönséges halandót!

A közjegyző bólintott, majd így folytatta:

- Továbbá azt kívánja a megboldogult, hogy Chicago összes lakosainak a nevét, férfiakét és nőkéét egyaránt, húsz és hatvan év közt levő állampolgárokét, tegyék urnákba és hivatalos ellenőrzés mellett hat cédulát húzzanak ki. Ez a hat, a sors által jelölt kiválasztott, hivassék meg a temetésére, menjen a koporsót vivő gyászhintó mellett. Erre nézve is rögtön intézkedtem, uraim. A sorshúzást megejtettük, a véletlen révén kijelölt hat lakost felszólítottam, hogy teljesítse a megboldogult óhaját.

- Meghiszem azt, hogy egyik sem fog otthon maradni - jegyezte meg a klub titkára, Thomas R. Carlisle -, mert elhunyt klubtársunk alighanem fejedelmileg fog róluk megemlékezni a végrendeletében ezért a csekély szolgálatért... ha ugyan nem teszi egyedüli örököseivé őket!

- Hát, az is meglehet - dűnnyögte eltűnődve Mr. Thornbrock -, én már ezen sem lepődnék meg különösképpen.

- És kik vehettek részt a sorshúzásban? - kérdezte Georges B. Higginbotham, a Különcök Klubjának elnöke.

- Csupán azok, akik Chicagóban születtek és jelenleg is ebben a városban laknak.

- Semmi más feltételt nem szabott?

- Semmi egyebet.

- A végrendeletet mikor fogja ön felbontani?

- A megboldogult halála után, a tizenötödik napon.

- Csak a tizenötödik napon?

- Úgy bizony, mert így rendelkezett az önök klubtársa az írásbeli utasításában... tehát április 15-én.

- És mire való ez a halogatás?

- Mert az elhunyt azt óhajtja, előbb minden kétséget kizáróan állapítsák meg halálának a bekövetkeztét...

- Ej, milyen praktikus embert veszítettünk el a mi Hypperbone barátunkban! - jegyezte meg elismerően Georges B. Higginbotham.

- Hasonló nehéz körülmények közt el sem lehet képzelni ennél gyakorlatiasabb észjárást - tette hozzá a klub titkára. - Persze, igazán akkor lehet biztos a dolgában, ha elhamvasztatja a tetemeit...

- Igen ám, de az azzal a kockázattal jár, hogy esetleg elevenen égetteti el magát - szólt közbe figyelmeztetőleg a jegyző. - Nagyobb bizonyosság okából a koporsóra sem tették rá a fedelet, hogy a megboldogult, ha netán tetszhalott volna, életjelt adhasson magáról.

- Eszerint - mondta révetegen az elnök - egyelőre még egyáltalán nem vehetjük bizonyosra, hogy csakugyan kimúlt ebből az árnyékvilágból...

A halálhír természetesen csakhamar elterjedt Chicagóban, és nagy érdeklődést keltett mindennütt. A lapok már aznap a következő részletes tudósítást hozták a többszörös milliomos haláláról:

Március 30-án délután Mr. William J. Hypperbone, a Különcök Klubjának tiszteletre méltó tagja ott ült barátaival az asztalnál, és a „Nemes-Lúd-Játék” izgalmaiban gyönyörködött, midőn arca hirtelen színt váltott, tagjai megmerevedtek, fel akart állani, de megtántorodott, s minden bizonnyal a földre zuhant volna, ha barátai fel nem fogják. John T. Dickinson és Harry B. Andrews urak lefektették őt a pamlagra.

Tüstént orvost hívtak. Nem is egy, hanem kettő sietett oda... Megvizsgálták és rögtön konstatálták, hogy William J. Hypperbone agyszélhűvésben meghalt.

Egy órával utóbb a halottat elszállították a klub helyiségéből a saját palotájába, s értesítették Thornbrock közjegyzőt, aki nyomban megjelent.

A közjegyző azonnal nekilátott, hogy a megboldogult végrendeletét híven teljesítse. Intézkedett, hogy a hivatalos sorsolást megejtsék, s kijelöljék azt a hat embert, akiknek a koporsó mellett kell majd haladniuk.

A chicagói napilapok újdondásai és hírhajásai rögtön megostromolták a La Salle sugárúti palotát, és hathatósan kezére jártak a derék közjegyzőnek, hogy Chicago minden rendű és rangú lakosa tudomást szerezzen a megboldogult sajtósági kívánságáról. Elképzelhető, hogy hány példány fogyott el ezekben a napokban a *Chicago Tribune*, a *Chicago Inter-Ocean*, a *Chicago Evening Journal*, a *Chicago Globe*, a *Chicago Herald*, a *Daily News Record*, a *Freie Presse*, a *Staats Zeitung* és más chicagói lapok különkiadásaiából, amelyeket a harsány szavú újságárusok dobhártyarepesztő rikoltozással, lobogtatva kínálgattak minden utcasarkon.

Az egész város csak azt várta, hogy olvashassa végre már az urnából kikerült hat nevet.

- A hat nyertes neve!... A hat nyertes neve!... - kurjongatták a rikkancsok valamennyi sugárúton, körúton, téren, mellékutcán, sikátorban, midőn az esti lapok különkiadásai azon nyomban sok százezer, - sőt bizvást elmondhatjuk, több millió - példányban kerültek ki a sajtó alól. Nemcsak Chicago, hanem az Egyesült Államok minden lakója érdeklődött a páratlan különcködés iránt.

A világ minden lapjában újra meg újra nyomdafestéket látott, abban a sorrendben, amint kihúzták, az alábbi hat név:

*Max Réal,
Tom Crabbe,
Hermann Titbury,
Harris T. Kymbale,
Lissy Wag,
Hodge Urrican.*

Vagyis a „hatok” közül öt férfiú, egy valaki pedig a gyöngédebb nemhez tartozott, ha gyöngédebb (netán gyöngébb) nemről Amerikában egyáltalán beszélni lehet.

A közönség kíváncsiságát ez a hat pusztá név éppenséggel nem elégíthette ki. Az emberek igencsak szerették volna tudni, vajon kicsodák és micsodák a szerencsések, hol laknak s a társadalomnak vajon melyik osztályához tartoznak? Erről a lapok azonban egyelőre nem világosíthatták föl olvasóikat.

Fölmerült azonnal a kérdés: vajon azok, akiknek a neve az urnából kikerült, élnek-e mind, nem halt-e meg közülük egyik vagy másik ezelőtt néhány hónappal, héttel, nappal vagy esetleg órával? Az is meglehet, hogy némelyik netán elköltözött Amerikából...

Afelől azonban nem kételkedett senki, hogy ha élnek, ott lesznek mind a temetésen. Mert hát elképzelhetjük-e, hogy akad köztük olyan, aki visszautasítja ezt a meghívást; és nem veszi fontolóra, milyen sorsfordító szavak lehetnek rá vonatkozólag abban a végrendeletben, amelyet Thornbrock közjegyző őriz?! Ott lesznek mind, hiszen bizonyos, hogy a megboldogult milliomos szeszélye őket jelölte ki örökösökül...

És csakugyan, három nap múltán mind a hatan jelentkeztek a La Salle sugárúti palotában, ahol a közjegyző már várt rájuk, és minekutána megállapította személyazonosságukat, tudtukra adta, hogy milyen feladat vár rájuk a temetésnél.

Minő kíváncsisággal és irigységgel nézték őket, midőn a virágfüzért tartva ott lépkedtek a gyászhintó mellett! A sorrendet a közjegyző következőképpen állapította meg:

Az első pár: jobbról Lissy Wag, balról Max Réal.

A második pár: jobbról Hermann Titbury, balról Hodge Urrican.

A harmadik pár: jobbról Harris T. Kymbale, balról Tom Crabbe.

Ezer meg ezer torokból harsogott a *hurrá* kiáltás, amint elhaladtak a tömkeleg élő sorfalai közt. Egyikük-másikuk hébe-hóba válasz gyanánt visszaintegetett, a többi megilletődötten ballagott.

És aztán kísérték délelőtt kilenc órától kezdve délután ötig - tehát teljes nyolc óra hosszat - a koporsót végig a körutakon meg a sugárutakon, a parkokon keresztül, míg csak a temetőbe nem érkezett a menet.

A hat kiválasztott nem ismerte egymást, és úgy látszik, egyikük sem törekedett arra, hogy ismeretséget kössön sorsjelölte társaival. Sőt az is valószínű - hiszen az ember mégiscsak önmagához áll a legközelebb -, hogy úgy néztek egymásra, mint a vetélytársak; talán úgy gondolták, mennyivel jobb volna egyedüli örökösnek lenni, mint beérni egy hatodrészsel!...

És az, aki ilyen óriási bámulatba ejtette a világot, aki ezer meg ezer embernek a kíváncsiságát ébresztette fel: a Különcök Klubjának oszlopos tagja ott aludta örök álmát a koporsóban, virágok közt, az aranyzegélyű bársonykárpit alatt.

3.

Oakswoods

Chicago legnagyobb sírkertje, az Oakswoods hajdanában hatalmas tölgyerdő lehetett, sok évszázados fái még abból az időből valók; mióta körülkerítették s a halottak csöndes tanyájául jelölték ki, gyönyörű parkká változott.

A dúsgazdag amerikaiak temetőiben rendszerint művészi értékű mauzóleumok, szobrok, ékes sírkövek láthatók. Az Oakswoods temető síremlékei közül azonban egyik sem mérhető össze azzal, amelyet William J. Hyperbone még életében építtetett - önmagának.

Az amerikai és az angol temetők nem hangolják szomorú gondolatokra az ösvényeiken sétáló látogatókat. Amint említettük: igazi parkok, amelyekben árnyas fák, virághímes tarka gyepszőnyegek, csörgedező patakok üdítik fel az utcák kavargó forgatagától megfáradt pillantást, és szerte az ágakon csicsergő madarak éneke gyönyörködteti a betérőket. Itt még a halottak is zavartalanul élvezhetik legvégső nyugalmaikat.

William J. Hyperbone nagyszerű mauzóleuma egy kisdud tó partján állott, melynek vizében az angolszász ízlésű pompás épület képe megejtő szépséggel visszatükröződött.

A kései gót stílus ismertetőjegyeit viselő tornyos mauzóleum messziről nézve jobbadán holmi kápolnához hasonlított, tornyában bronzharang is lengedezett: ha megszólalt, csendülése elhallatszott a Michigan partjáiig is.

A mauzóleum hossza százhusz, szélessége hatvan méter; alapja, mint a gótikus templomoké általában, a latin kereszt; körös-körül kovácsolt alumíniumkerítés ékesítette, és közben-közben lámpaoszlopok is állottak, tetejükön pedig villanylámpák szórták tompán derengő fényüket. A kerítés kapujától árnyas fasor vitt az öt márványlépcsőhöz, amelyek a tágas teraszra vezettek. A mauzóleum ékítményes bronzajtáján belépve a pazar fényűzéssel felszerelt előcsarnokban bársonypamlagok, tükrök, virágállványok, kínai porcelánvázákban illatos virágok fogadták a gyászolókat. A mennyezetről villanyvilágítással működő hétágú csillár csüngött alá. Az előcsarnok levegőjét központi fűtéssel tették téli időben is kellemessé, akárcsak a paloták előszobáiban.

Az építmény legtágasabb helyisége az a hatalmas kör alakú terem volt, amelynek pompázatos berendezése minden képzeletet fölülmúlt, rávallott nagypénzű tulajdonosára, aki még halála után is szemlátomást élvezni vagy fitogtatni kívánta káprázatos gazdagságát. A mennyezetet, a falakat híres művészek freskói díszítették, nagyobb részt a tájképfestészet mesterművei, és a szemlélőt merőben más hangulatba terelték, mint a sírboltok komoly, sőt komor domborművei szokták. Itt is meg ott is faunok és nimfák bronzszobrocskái incselkedtek, a párkányzaton pedig arabeszkok futottak körbe - afféle dúsan mintázott, keleties cikornyák, amilyenek az Alhambrában⁴ láthatók -, a süppedő drága, keleti szőnyegekkel, kényelmes, heverőkkel, dagadó párnájú támlásszékekkel teli roppant terem egyetlen óriási ívlámpás világította meg. A szőnyegek alól itt-ott előcsillámló mozaikpadló egymaga is valóságos műremeknek tetszett. A szeszélyesen szétszórt asztalkákon különféle lapok, folyóiratok heverték, mint valamiféle klubhelyiségben, ahová a tagok olvasni és beszélgetni járnak. A terem egyik részében pazar étkezőasztal kínálkozott megrakva töméntelen sok csábító ínycsafalattal; csemegék,

⁴ Alhambra - arab szó, jelentése Vörös Vár; erődített vár, fejedelmi palota, Granada közelében, a spanyolországi iszlám művészet legismertebb alkotása, 1230 és 1391 közt épült, nem annyira méretei, mint inkább rendkívül változatos díszítményei teszik híressé.

hidegsültek, sütemények, finom likőrök, híres márkájú pezsgők, méregdrága aszúborok vártak az illusztris vendégekre.

És e társalgó vagy fényes szalon kellős közepén hófehér márványkoporsó állott, oldalát csodálatos domborművek, művészi véső remekei ékesítették. Karos gyertyatartók sorakoztak a díszkoporsó körül - a fedelét még nem tették rá -, s ebben aludta örök álmát hófehér szatén szemfedő alatt William J. Hyperbone úr, a Különcök Klubjának törzstagja.

Nem hallgathatjuk el, hogy ezt a mauzóleumot igazán idejekorán elkészítette a megboldogult, és a sikeres pénzember minden héten kétszer ellátogatott ide barátaival, mégpedig kedden és pénteken. Néhány óráig itt tartózkodtak. Újságot olvastak, beszélgettek, a világ folyásáról elmélkedtek ezen a kényelmes és a nagyváros lármájától távoleső helyen.

Az inasok ezüst tálcákon hordták körül a villásreggelit vagy az uzsonnát, már aszerint, hogy délelőtt vagy délután gyűlt össze a kicsiny, de szerföltt válogatott társaság.

Mikor aztán megelégtették a multságot, a kerítés kapujánál várakozó hintók előrobogtak, és William J. Hyperbone és úri vendégei vagy haza, vagy a klubba siettek.

Idegen természetesen a mauzóleumba nem tehetette be a lábát, ha a tulajdonos erre külön engedélyt nem adott.

William J. Hyperbone, mióta az üzleti világból visszavonult, csak a klubjába és a mauzóleumba járt el - nemde, már ez a körülmény egymagában is jogot adott neki arra, hogy a Különcök Klubjának tagja legyen?

Még csak az kellett volna, hogy mindama a furcsaságokat, amelyeket most jegyeztünk föl róla, még eredetibb ötlettel tetézzé, és voltaképp ne is haljon meg, csak halottnak tetesse magát!... No de hát efelől nyugodtak lehettek mindazok, akik azt remélték, hogy az óriási vagyron hatodrésze csak reájuk vár, mert William J. Hyperbone valóban jobblétre szenderült - ha „jobb lét” az ő esetében egyáltalán elképzelhető -, és ha esetleg valaki még tamáskodott volna, imhol ország-világ rendelkezésére állt Friedrich Elbing porosz tudós különös eljárása, aki az általa feltalált sugár segítségével belevilágít a hulla testébe, fényképeket készít akár a legbensőbb szervekről is, és e felvételek napnál világosabban bizonyítják, hogy a halott él-e vagy csakugyan kimúlt ebből az árnyékvilágból.

E sugarak tanúságai szerint William J. Hyperbone a szó szoros értelmében visszaadta Teremtőjének a lelkét, s ezért holmi utólagos kihantolásra nyilván egyáltalában nem létszen szükség.

Öt óra negyvenöt perckor következett be az az esemény, midőn az első fejezetben apróra leírt temetési menet a mauzóleum kapuja előtt végre megállott. Az a roppant embersereglet, amely a voltaképpeni halottas felvonulást kísérte, kiszorult a temetőből: a mauzóleum középső termébe is csupán százan értek be, azok, akiknek a végső tisztességadásnál hivatalból vagy a végrendelkező kívánsága szerint jelen kellett lenniük.

A kerítésen túl összetorlódott tengeráradata a kíváncsiaknak eleinte méltatlankodva ordította, bebocsáttatást követelt, de látván, hogy a nyilvános látványosságnak immár csakugyan vége szakadt, lassanként lecsöndesült, és elszéledt.

Ezalatt benn a mauzóleumban elkezdődött az egyházi szertartás. Bingham atya búcsúztatta el a megboldogultat, s az eddig oly vidám menet a koporsó körül komoly gyászgyülekezetté változott.

Midőn a pap szertartásos szavai elhangzottak, Chopin gyászindulója szólalt meg, ez a fenséges, komoly induló, mely oly erősen meghatja az emberi szívet.

A végtisztesség műsorának utolsó számaként ama halotti beszéd hangzott el, amelyet a megboldogult legbensőbb barátja, a Különcök Klubjának érdemes elnöke: Georges B. Higginbotham tartott. Odaállt a koporsó mellé, és röviden, de fölöttébb találó szavakkal mondta el a megboldogult élettörténetét:

- William J. Hypperbone huszonöt éves korában már dúskált a bőségben... igencsak értette a módját annak, miként kell a vagyont nemcsak szerezni, hanem a meglevőt megszázsorozni... Telkeket vásárolt, és ezerszeres áron adta el őket... Az Egyesült Államok leggazdagabb embelei közé jutott... részvényese lett a leghatalmasabb vasúttársaságoknak... üzleti számításai mindig beváltak, és busás nyereséget hoztak neki... gazdagságához mértelen fejedelmi bőkezűséggel segített a szűkölködőkön... A Különcök Klubja oszlopos tagját vesztette el benne, midőn ötvenéves korában a világ megdöbbenésére hirtelen átszenderült az örökkévalóságba... Ámde szelleme él, s éppen akkor működik a legbámulatosabban, midőn a porhüvely visszatért a földre!... Temetése a maga nemében páratlanul érdekes eseményé sikeredett, és végrendelete hihetőleg nemcsak az Egyesült Államokat, nemcsak Amerikát fogja bámulatba ejteni, hanem az egész művelt világot is...

Ezt mondta Georges B. Higginbotham, és e beszéd minden bizonnyal mélységesen meghatotta a gyászoló gyülekezetet. Ezután Händel Messiás című oratóriumának híres „Halleluja” tételére zendített rá a zenekar... és ezzel fejeződött be a kissé különös szertartás.

A katonaság fősorakozott, és a trombita recsegő hangjára a mauzóleum melletti tavacska partjáról ezer meg ezer madár rebent szárnyra... mintha az elhunynak lelkét röpítenék föl a végtelen magasságba...

A hat kiválasztott, miután teljesítette kötelességét, elbúcsúzott a temetés főrendezőjétől; Georges B. Higginbotham pedig mindnyájukkal kezét szorította, és a klub nevében megköszönte, hogy William J. Hypperbone úrnak megadták a végtisztességet - ezzel valamennyien fölkerekedtek, hogy hazainduljanak - ám ekkor Mr. Thornbrock, a közjegyző odalépett a márványkoporsóhoz, zsebéből papírlapot húzott elő, és az alábbi nyilatkozatot olvasta föl:

- Kívánom, hogy koporsóm még tizenkét napig nyitva álljon, s e határidő leteltével a sors-húzás által kijelölt hat egyén, kik hűlt tetememet a temetőbe kísérték, jöjjenek el ide a tizenkettedik nap reggelén, és, koporsómra tegyék le a névjegyüket. Akkor a koporsó kőfedelét illesszék a helyére, Mr. Thornbrock közjegyző pedig déli tizenkét órakor az Auditorium nagytermében olvassa föl végrendeletemet, melyet az ő kezébe tettem le. William J. Hypperbone.

Igazán furcsa egy ember lehetett az, akinek ilyen az utolsó akarata; és ki tudja, mi van még a végrendeletében!...

A gyülekezet eloszlott, a sírbolt őrre becsukta a mauzóleum ajtaját, aztán a kerítés kapuját is. Nyolc óra felé járt az idő. Az égboltozaton millió meg millió csillag ragyogott, szelíd fényük rátűzött a mauzóleum melletti kicsiny tó tükrére, és tündöklő versenyre kelt a mauzóleum kerítésének lámpaoszlopain kigyúlt villanyvilágítás hivalkodó sugaraival.

A kíváncsiskodók tömegének egy-egy töredéke bandukolt már csak itt-ott az utcákon, igyekeztek haza azok is, hogy kipihenjék a nap izgalmait és fáradalmait... S az Oakswoods temető síri csöndjét nemsokára nem zavarta senki és semmi. William J. Hypperbone nyugodtan alhatta örök álmát a fehér márványkoporsóban.

4.

A hat kiválasztott

Másnap Chicago lakosai visszazökkentek életük régi kerékvágásába. A különböző kerületek újra felöltötték szokványos hétköznapi arculatukat. Az utcákon meg a sugárutakon ugyan tekintélyes forgalom zajlott, ám ez persze csak holmi kis sürgés-forgásnak látszott a tegnapi népcsovéülethez képest! Mindazonáltal az elhunyt milliomos végrendelete az elkövetkező napokban is rendületlenül tovább foglalkoztatta a közvéleményt. Hiszen ki tudja, minő meglepetés vár még a világra a Különcök Klubja néhai érdeemes tagjának akaratából?

A sok százezer ember kíváncsiságát tüstént kielégíthették volna, ha Mr. Thornbrock közjegyző nyilvánosság elé tárja a végrendeletet, s az újságok nyomban közzéteszik, ám erről amint tudjuk - szó sem lehetett, mert William J. Hypperbone határozottan kijelentette, hogy rejtélyes testamentumát április 15-én, déli tizenkét órakor szabad csak fölbontani, mégpedig az Auditorium óriási színháztermében - ennek a nézőterén ugyanis nyolcezer ember fért el... Tehát április 15-ig kellett a kíváncsiaknak türelemmel várakozniuk.

Addig is a sorshúzás által kijelölt hat szerencsés halandó került az elsődleges kíváncsiság középpontjába. A millió olvasó minden apró-cseprő részlet iránt érdeklődött, ami e hat boldog, sőt legeslegboldogabb lényre vonatkozott. A képeslapok munkatársai nyakra-főre siettek, hogy felvételeket készítsenek róluk, és hamarosan közölnék a fényképeket, mert Chicago minden lakosa, sőt az Egyesült Államok minden polgára is égett a vágytól, hogy megismerje őket. A napilapok tudósítói nyakukba vették Chicagót és fölhajszolták riportalányaikat, betörték, betolakodtak a „hatok” közül sorjában mindegyikhez, apróra kivallatták őket múltjuk, jelenük és jövőjük felől, majd érdekesítő cikkekben számoltak be lapjuk több százezer olvasójának nagy lelki épülésére.

A *Chicago Mail* munkatársa a Rudolph Street 73. számú házban lakó Hodge Urrican úrhoz kopogtatott be.

A fogadtatás egyáltalán nem hangzott valami barátságosan.

- Mit keres maga nálam, he? - riadt az újságíróra nyersen az érdeemes hajóskapitány. - Én nem tudok semmiről semmit! Ámbár ha tudnék, akkor sem árulnék el az úrnak egyetlen szót sem!... Odahívtak a temetésre... hát fölvonultam a menetben... Rajtam kívül még öten ballagtak a kocsi mellett... Nem ösmerem egyikőjüket sem!... Hm, nem csodálnám, ha közülünk egyik vagy másik igencsak pórul járna! He? Hogyan? Vagy úgy, az a William J. Hypperbone! Aha, értem, maga arról karattyol, aki ott feküdt a gyászbatár kárpitja mögött, és akit én reggeli nyolc órától esti nyolc óráig kísérgettem... Hát Isten legyen az ő lelkéhez irgalmas, ha gúnyt űzött belőlem... igenis belőlem, mert a többi öthöz az égvilágon semmi közöm nincsen...

- Ugyan már, Urrican úr, ne túlozzon! - vágott közbe a riporter, hogy gátat vessen a szóáradatnak. - Önnek bizonyára nem lesz oka arra, hogy megbánja, amiért közreműködött a temetésen! Hiszen ha jól meggondoljuk, annak az óriási vagyonnak a hatodrésze is igencsak csinos örökség!

- Hatodrésze... hatodrésze! - mennydörgött ádázul a kapitány. - S vajon ki biztosít engem arról, hogy valósággal megkapom azt a hatodrészt?

- Az Isten szerelmére, ne ordítson olyan hangosan!

- Én bizony már csak így bömbölök... Én nem tudok csöndesen motyogni! Az én természetem olyan, akár a tengeri vihar...

- Már megbocsásson, Urrican úr, most épp nem zúg semmilyen hurrikán, az égboltozat derült.

- Majd meglátjuk, uracsám! - üvöltötte az ingerlékeny amerikai. - Nos, ha magának kedve szottyán, hogy rólam az újságba firkáljon valamit, hát, jól megrágja a tollszárat, amondó vagyok, mert aztán igencsak meggyűlik a baja Hodge Urrican kapitánnyal!

Hodge Urrican⁵ urat, ezt a vén tengeri medvét, hat hónapja küldték nyugalomba - s ez fáj neki még most is! - pedig sorhajókapitányként derekasan szolgálta hazája haditengerészetét, farkaszemet nézett az ellenséges ágyúk torkolattüzével is meg az égháború villámtüzével is. Ötvenkettedik évét ugyan betöltötte már, de szenvedélyessége még egészen fiatalos maradt. Ez a köpcös, széles vállú, villogó szemű, kecskeszakállú férfiú pillanatok alatt éktelen haragra gerjedt; soha életében nem tudott senkivel megférti, ha ellentmondtak neki, a füle hegye kipirult, a szeme tüstént vérben forgott, és akkor cserbenhagyta még az a parányi józan ész is, amely hatalmas, bár eléggé alacsony homlokú fejébe szorult. Arról, hogy emberi lény vele egy són és egy kenyéren megéljen, még álmodni sem lehetett; agglegényként morzsolgatta élete napjait, és nemcsak a közéletben, hanem a magánéletben is mindenki egykettőre kitért az útjából.

Így festett a „hatok” közül az egyik.

A *Chicago Globe* munkatársa a South Halsted Street 3997. számú házában Max Réal műtermének az ajtaján kopogtatott be - egy szerencsén fiú nyitotta ki az ajtót, a fiatal festőművész inasa.

- Hol a gazdád? - kérdezte az újságíró.

- Nem tudom.

- Mikor ment el hazulról?...

- Nem tudom.

- Mikor jön haza?

- Nem tudom.

Csakugyan Tommy, az inas mindezt nem tudta, mert Max Réal már hajnalok hajnalán fölkel, az édesen alvó fiút azonban hagyta, hadd szenderegjen tovább, sajnálta volna fölébreszteni szegényt.

A hírlapíró persze nem érte be ezzel a sovány beszámolóval, és módját ejtette annak, hogy Max Réalról sok mindent megtudjon, úgyhogy már az esti lap részletesen megismertette az olvasókat a „hatok” közül a második kiválasztottal.

Max Réal tájképeit Amerikában már igen jól megfizették, és a fiatalemberre kétségkívül szép jövő várt.

Chicagóban született, bár eredetileg, mint a neve is mutatja, francia családból származott, szülei a Québec nevezetű kanadai városból kerültek Chicagóba. Édesanyja még most is ott lakott, s éppen ez idő tájt készülődött, hogy átköltözzék fiához.

Max Réal végtelenül szerette az édesanyját. Kitűnő megjelenésű, okos és előkelő fiatal férfi külseje is francia eredetéről tanúskodott, karcsú, középtermetűnél magasabb alakjával, barna hajával és hegyesre nyírott szakállával, szelíd, kifejező kék szemével, mosolygó szájával. Egész lényéből valamilyen természetes könnyedség, életerő és veleszületett vidámság áradt.

⁵ Az Urrican név eléggé hasonlít az angol hurricane (orkán, forgószél) szóhoz; a Hodge részint a Roger férfinév becézett alakja, részint azt jelenti, hogy falusi ember, „mucsai”.

Mihelyt tehetségének tudatára jutott, s egy-két festménye némi feltűnést keltett, Québecből átköltözött Illinois fővárosába, Chicagóba. Édesapja, a már régebben elhunyt katonatiszt igen szerény kis vagyont hagyott özvegyére, és ha Max Réal arra törekedett, hogy anyagi javakat szerezzen, főleg azért tette, mert édesanyjának akarta kényelmessé varázsolni az életet.

A *Chicago Globe* munkatársa tehát nem esett kétségbe, amiért Max Réalt nem találta otthon. Majd eljön holnap, s ha előbb nem, április 15-én bizonyára jelentkezni fog, hogy a híres végrendeletet meghallgassa az Auditorium színháztermében.

Bezzeg több szerencsével járt a *Daily News Record* munkatársa, aki a Milwaukee Avenue 213. számú házában lakó Harris T. Kymbale urat nem is a lakásán kereste föl, hanem a szerkesztőségben, mert tudvalevőleg Kymbale maga is újságíró volt, a népszerű *Tribune* hírvonatának a vezetője.

A harminchét éves, mokány, széles vállú, rokonszenves arcú, mozgékony, beszédes, finom szaglászú és roppant éles fülű ember mindent látott, hallott, megszimatolt, megsejtett, kifürkészett, és nyomban ki is tálalt. Telivér amerikai újságíró létére pompás fickónak ismerték a kollégái, és ezért nem csoda, hogy örültek, amikor megtudták, hogy ő is a „hatok”, azaz a szerencsés kiválasztottak közé került.

Tőle nem is kellett semmit kérdezni, beszélt ő a maga jószántából is eleget, ha akadt, aki hallgassa:

- Úgy van, barátaim, én vagyok az a bizonyos Harris T. Kymbale, aki a „hatok” társaságába jutottam, én bizony, és senki más... Láttatok, hogy tegnap komoly méltósággal tartottam kezemben a virágfüzért, és ott lépkedtem a gyászkocsi mellett... A tömeg tapsa, nevetése, jókedve egy percig sem tudta velem elfeledtetni, hogy koporsót kísérek, melyben a megboldogult pihen... Tudjátok-e, mit gondoltam akkor magamban?... Az járt a fejemben: hátha ez a derék Hypperbone meg sem halt... hátha fölnyitná a szemét,... ha fölülne!... Szó sincs róla, hogy ilyesmi megtörténhessék, de ugyebár ötletnek nem is rossz, és én semmi szín alatt nem vettem volna zokon, ha mint valami újdonsült Lázár, egyszer csak hipp-hopp föltámadt volna, és kilép a koporsójából...

Ilyenformán csevegett Harris T. Kymbale, a többiek tátott szájjal hallgatták.

- Nem sejtetted, hogy mit fogunk megtudni április 15-én? - firtatták a munkatársai.

- Nos hát, az fog történni, hogy Thornbrock pontban tizenkét órakor felbontja a végrendeletet...

- Te úgy hiszed, hogy a hat sorshúzás által kijelölt kísérő lesz az általános örökös?

- Természetesen... különben mi célja lett volna William J. Hypperbone úrnak azzal, hogy meghívott a temetésére?...

- Hát, tudja a manó...

- No még csak az kellene, hogy kártérítés nélkül maradjunk!... Képzeljétek csak el... tizenegy óra hosszáig talpon állani és halottat kísérni!

- Nem föltételezed, hogy a végrendeletben holmi furcsa kívánságok is lesznek?

- Valószínűleg lesznek... s ez adja meg majd az ügy igazi eredetiségét... Nos, ha olyasvalamit óhajt, amit meg lehet tenni, megteesszük; ha képtelenséget kíván, faképnél hagyjuk. Bármilyen történet is, pajtások, arról meg lehetnek győződve, hogy Harris T. Kymbale tudja, mi a kötelessége, s abból egy mákszemnyit sem enged.

Bizonyára nem, az újságírók becsülete is megkívánná tőle, de különben is, aki Harris T. Kymbale urat, a *Tribune* krónikarovatának vezetőjét ismeri, bizvást a tűzbe teheti érte a kezét. Amit a végrendelkező áhít, megcselekszi, és ha William H. Hypperbone a Holdba küldi őt, hát valahogy majd szerét ejti annak is, és addig meg sem áll, míg oda nem jut.

Milyen más figura a „hatok” közül a negyedik, akit a *Staats Zeitung* munkatársa vállalt magára, s akit Hermann Titburiynak hívnak! A Robey Street 77. számú házában lakott ez az illető.

Az ajtó csak hosszas csengetés, dörömbölés után tárult föl, és fésületlen, lompos nőszemély jelent meg a nyílásban...

- Titbury urat itthon találhatom?

- Itthon - dűnnyögte kelletlenül a cseléd.

- Beszélhetnék vele?

- Azt előbb meg kell tudakolnom Mrs. Titburytól...

Nos, el kell árulnunk, hogy Hermann Titbury úrnak hitvese is van, aki ötvenkét éves, tehát éppen két esztendővel öregebb, mint a férje. És a ház úrnője ezt izente a szurtos szolgálóval:

- Titbury úr nem kíván találkozni senkivel sem, és nagyon csodálkozik, amiért zaklatni merészelik!

Az egyébként igencsak találékony, sőt fuzsitos újságírót e zordon üzenet hallatára cserben hagyta minden tudománya. Így Titbury úrról nem is tudott meg semmit, még annyit sem, amennyit mi most olvasóinkkal tájékoztatás céljából közlünk:

Hermann Titbury és a felesége, Kate igen sok mindenben hasonlítottak egymásra. Igazán kevés ilyen mérhetetlenül fősvény, rideg szívű, érzéketlen, mogorva házaspár járt-kelt ez idő tájt e földi lét siralomvölgyében. A bölcs Gondviselés nagy jót cselekedett, amikor egymás mellé rendelte őket. Gazdagságukat - mert hiszen fölvetette őket a pénz! - sem üzleti, sem ipari úton nem szerezték, hanem a legpiszkosabb uzsorából. Olyan emberek bőrét nyúzták le, akik már senki máshoz nem fordulhattak kölcsönért. A kurta és köpcös férfiú haja és szakállja égővörös színben pompázott, s e rőt hajzat kedves élete párját külsőleg is hasonlóvá tette hozzá. Betegségről, doktorról, patikáról - efféle kamatot nem hajtó pénzelhelyezésről - nem tudtak s nem is akartak tudni semmit. Még a gyomrukát is úgy rendezték be, hogy lehetőleg ne fogyasszon sokat, a cselédjüket is aszerint választották meg, vajon sokat eszik-e vagy keveset. Ilyenképpen jóformán nem is került pénzbe a háztartásuk. Mióta az uzsoraüzlettől Mr. Titbury visszavonult, oldalbordája gazdasági főhatóságára bízta magát, s az érdemes vörös hölgy ugyancsak a fogához verte százszor is a garast, míg kiadott akár egyetlen petákat is.

Ablakukat vasrostély fődte, akárcsak a szívüket is; házuk küszöbén idegen nem lépett át soha, nem akadt egyetlenegy barátjuk sem, egyetlen rokonukkal sem tartottak atyafiságos kapcsolatot. Elképzelhetjük, milyen magasra csapott e zsugori pár öröme, midőn a *Tribune* április 1-én megjelent számában olvasták a Hermann Titbury nevet! A nagy örömet azonban megkeserítette az a tudat, hogy rajta kívül még öten vannak, akik az óriási vagyonból részt követelhetnek. Az uzsorás Titbury micsoda gyűlölködő pillantásokat vethetett Hodge Urrican kapitányra, és a szilaj tengeri farkas milyen irigyen méregethette a fukar konclesőt!

Ilyen szeszélyes a sors! Íme, kijelöl ilyen pénzfenevadat örökösnek, és érdektársává teszi jóra való, rokonszenves embereknek.

A temetés után következő napon hajnali öt órakor elment hazulról a Titbury házaspár, az Oakswoods temető örét fölverték az ágyból és megkérdezték tőle:

- Nem történt semmi az éjjel?...

- Nem! - felelte álmosan az őr.

- Tehát... igazán meghalt?

- Annyira meghalt, hogy önök nyugodtan alhatnak! - válaszolt szolgálatkészen a derék ember, abban a reményben, hogy némi kis borralaló üti a markát ezért a jó hírért. No hiszen, várhatta.

És ezután Titburyék minden áldott nap útra keltek, hogy megbizonyosodjanak: vajon igazán halott-e William J. Hypperbone.

A *Freie Presse* két munkatársa a Columet Street 7. számú házat kereste föl. Ebben a városrészben túlnyomórészt iparosok, kiskereskedők laktak. Ez a ház voltaképpen nem is Tom Crabbe tulajdona volt, akivel a tudósítók beszélni szándékoztak, hanem az edzőjéé, aki a John Milner névre hallgatott.

Tom Crabbe, a hat jelölt közül az ötödik, az idő tájt már az ökölvívó sport leghíresebb bajnokai közé tartozott az Újvilágban; a legnagyobb öklözőkkel is állta a versenyt, legyőzte kiütéssel a népszerű Bob Fitzsimmonst, aki viszont a nem kevésbé nevezetes James Corbettet küldte padlóra nemrégiben.

Az újságírók akadály nélkül bejutottak a házba, és Milner úr, ez az elképesztően sovány, kákabélű, átható tekintetű, hegyes orrú, majomképű úriember zsebre vágott kézzel fogadta őket.

- Mr. Crabbe?... - érdeklődtek a riporterek.

- Most reggelizik - felelte kappanhangon Mr. Milner. - A sajtó képviselőinek azonban bármikor örömet rendezésére állunk.

És valóban, Tom Crabbe javában kétpofára tömte a fejét az asztal mellett. Észre sem vette, hogy látogatói érkeztek. John Milner azonban szívesen nyilatkozott helyette is, részletesen elmondott a jövevényeknek mindent, ami Tom Crabbéra vonatkozólag érdekelte őket.

Az irtózatos húskolosszus az ebédlőben éppen akkor nyelte le a hatodik füstölt ürücombot, a hatodik karéj vajas kenyeret, a hatodik korsó sört; és időnként rápislantott a teáskannára is, hogy a hatodik ibrik teával locsolja meg a torkát, minekutána bekebelezte a hatodik pohár whiskyt is. Ezt a gigászi villásreggelijét hajnali hét órakor vette magához, és ötször ismételte meg naponta ezt a „kis falatozás”-t. A hatos szám, amint látjuk, igen gyakran fordul elő Tom Crabbe mindennapi étkezései alkalmával. Tom Crabbe, ez az igazi tagbaszakadt behemót, hat angol láb és tíz hüvelyk⁶ magasra nőtt meg, egyik válla hegyétől a másikig három teljes lábat mértek; haját, ezt a durva fekete sertét Milner úr rendszeresen bőrig lenyíratta; szemével olyan mereven bámult, akár az ökör, alig mozgatta ujjnyi keskeny homloka alatt; a fülében függőt viselt, suta bajsza jól elfért húsos tülökorra és barlangnyílás átmérőjű szája közt. Hatalmas törzse úgy nyugodott két tuskó lábszárán, mint két vastag oszlopon. Szokatlan alkatú emberi teremtmény, álméltkodtak a hírlapírók.

Emberi teremtmény? Vajon helyes kifejezés ez? Ha azt mondanók effélére, hogy ember, sértéssel illetnék az emberiséget, hiszen valósággal állatnak látszott Tom Crabbe, vagy valamilyen irtózatos szerkezetnek, melynek a gépésze a sovány, majomképű John Milner. Az Újvilág minden részében ismerték, mint páratlan ökölvívót, összes szellemi tevékenysége abból állott, hogy evett, ivott, bokszolt és aludt - ezenkívül semmit, de semmit sem tartott méltónak arra, hogy érdekelje őt.

⁶ Láb - régi hossz mérték, nagyjából a férfi láb hosszának felelt meg, és tizenkét hüvelykre oszlott, az angol láb 0,30479 méter.

Volt-e arról fogalma, hogy a „hatok” közé jutván, mi vár esetleg rá? Tudta-e, hogy miért kell részt vennie az ünnepélyes menetben? - Aligha. No de ott állt mellette az edzője - majdnem azt írtuk, hogy idomítója -, és Milner úr gondolkozott Tom Crabbe helyett is. Hihetőleg gondja lesz arra is, hogy az örökség, mely Tom Crabbéra vár, kárba ne vesszen. A tudósítók pontosan följegyezték minden adatot: magasságát, súlyát, erejét - mégpedig dinamométerrel⁷ pontosan kiszámítva, mint a lóerejű gőzgépek esetében - beszámoltak róla, hogy harminc éves, hat hónapos és tizenhét napos, hogy apja mészáros volt az Armour cég vágóhídján, anyja pedig a Swansea-cirkuszvállalatnál női birkózó, eröművész és mutatványos.

- Nemigen szeret beszélni Crabbe úr - jegyezte meg az egyik újságíró.

- Csak ha muszáj! - felelte John Milner. - Miért is koptatná a nyelvét?

- Igaz... No de néha talán gondolkozik?

- Ugyan mire volna az jó?

- Semmire, Milner úr!

- Tom Crabbe nem egyéb, mint egy ököl... - magyarázta az edző -, egy összeszorított, roppant ököl... hatékonyan támad és eredményesen védekezik.

Mikor pedig az újságírók lefelé mentek a lépcsőn, az egyik odaszólt a másiknak:

- Barom!...

- Bizony, de még milyen - bólintott a másik. Megjegyzésük minden bizonnyal nem Milner úrra vonatkozott.

A „hat” kiválasztott közül már csak egy maradt hátra.

Lissy Wag a Sheridan Street 19. számú házában lakott, ebben a csupán tizenhét emeletes épületben, a kilencedik emeleten lévő kétszobás kis lakásban. Ide szokott hazatérni, ha a Marshall Field Áruházban végzett pénztárosi munkájával.

Lissy Wag köztisztviselőként álló és eléggé jómódú családban látott napvilágot. Gondos nevelésben részesült, mint az amerikai lányok általában, ám amikor szülei meghaltak, a maga erejére támaszkodva kellett boldogulnia. Apja ugyanis egész vagyonát elvesztette valamilyen szerencsétlen biztosítóintézeti csőd következtében, s az árva leányra nem hagyhatott semmilyen örökséget.

Lissy Wag azonban sokkal erélyesebb, okosabb és életrevalóbb teremtés volt, semhogy kétségbeesett volna. Erős erkölcsi alapja lévén, bízott magában, és dolgozni kezdett. Apjának egyik barátja bejuttatta őt a Marshall Field óriási áruházába, s immár tizenöt hónapja ott tevékenykedik, becsületes munkával megkeresi a maga kenyerét.

A bájos ifjú hölgy nemrégiben múlt húszesztendő; törékeny alakja, szőke haja, kedves, barátságos arca, kék szeme, keresetlen s mégis előkelő viselkedése első pillantásra elárulta, hogy finomabb teremtés, mint kartársnői, akik szintén az áruházban találtak foglalkozást. Szerény igényei lévén beérte sorsával, mert vágyai nem szárnyaltak túlságosan magasra, és képzelhetjük, mennyire megijedt, amikor ott olvasta nevét ama „hat” kiválasztott közt, akiknek a temetésén meg kellett jelenniük. Eleinte határozottan vissza akarta utasítani a meghívást, mert idegenkedett attól a gondolattól, hogy mintegy kirakatba állítsák, s ezer meg ezer bámészkodó kíváncsi szeme szegeződjék rá. Valóban nagy lelki küzdelmébe került, míg elhatározta, hogy teljesíti az elhunyt kívánságát.

⁷ Dinamométer - rugós erőmérő eszköz.

Az igazság kedvéért azt is meg kell mondanunk: Lissy Wag főként egyetlen barátnője, Jovita Foley unszolására és folytonos rábeszélésére határozta el, hogy elmegy a temetésre.

Ez a sem nem szép, sem nem csúnya, de rendkívül vidám, bohókás, eleven eszű leány már betöltötte huszonötödik életévét, és a leggyöngédebb barátsággal, csaknem testvéri szeretettel ragaszkodott Lissyhez.

Együtt laktak s együtt jártak dolgozni is, mert Jovita ugyanabban a nagy áruházban talált alkalmazást, mint elárusítónő. Ha az üzletet becsukták, együtt sétáltak haza, s egymás nélkül nagyon ritkán lehetett látni őket.

A tartózkodó, szemérmes Lissy természetesen tudni sem akart arról, hogy fogadja a *Chicago Herald* tudósítóját, aki a temetés után való nap bekopogtatott az ajtaján.

- Ments Isten! - mondta Jovitának, aki erre is rá akarta beszélni. - Előbb egy-két adat, aztán kérnek majd arcképet, közlik a lapokban, fölkeltek a kíváncsiságot, az ember még az utcán sem mehet végig nyugodtan. Nem, nem, senkit sem fogadok.

Az újságíró savanyú arccal kullogott vissza a szerkesztőségbe, a másnapra szánt feltűnést keltő cikk a tolla hegyére száradt.

Jovita Foley pedig így szólt, mikor az újságíró elment:

- Az ajtódat bezártad, de azért nem zárkozhatsz el egészen a közérdeklődéstől mégsem!... Istenem, ha én volnék a te helyedben, Lissy!... No de így sem engedem, hogy kiengedd a kezedből azt a csodálatos örökséget...

- Az örökséget? Jovita... hidd el, nem szívesen gondolok rá - felelte Lissy Wag. - Csöppet sem bánám, ha az egész dolog csak tréfa lett volna, melyet a megboldogult kieszelt.

- Lárifári, nem lesz okod arra, hogy ne bánd, mert a vagyom...

- Mondd csak, hát anélkül nem vagyunk mi boldogok?

- Hiszen, ha én volnék a helyedben!...

- Miért, mit tennél?

- Először is megfelezném veled, Lissy...

- Aminthogy én is neked adnám a felét - vágta rá Lissy Wag, és elmosolyodott barátnője nagy lelkesedése láttán.

- Bárcsak már április 15-e volna!... Folyvást számolom az órákat, a perceket...

- Legalább a másodperceket szánd nekem!

- Hogy is lehet így tréfálkozni, amikor olyan fontos dologról van szó, mint az a sok millió dollár...

- Azaz millió unalmas mendemondáról, melyet az embereknek napról napra végig kell szenvednie...

Ilyen higgadtan vélekedett az ügyről Lissy Wag kisasszony. A tizenkét napi határidőt a többiek egyike-másika véghetetlenül hosszúnak és izgalmasnak találta, no de végre ez az idő is eltelt, és április 15-ére virradtak. A „hat” kiválasztott elvitte a megboldogult végső rendelkezéséhez híven a névjegyét a mauzóleumba, és rátette a koporsóra. A márványfedelet ráillesztették a koporsóra, és a furcsa halott többé nem fogadta senkinek a látogatását sem az Oakswoods temetőben.

5.

A végrendelet

Ezen a napon újra megindult a kíváncsiak sokezres tömege, ám ezúttal nem a huszonkettedik, hanem a tizennyolcadik kerület felé. Aligha özönlöttek kevesebben, mint a temetés napján, amikor William J. Hypperbone urat végső nyugalóhelyére kísérték.

A Michigan Avenue és a Congress Street bonyolította le a forgalom túlnyomó részét; az Auditoriumhoz vezető eme két legszélesebb útvonalon hömpölygött a legsűrűbb néparadat...

Chicagóban sok a nagy szálloda, de egyik sem akkora, mint az Auditorium, amelyben se szeri, se száma a vendégszobáknak, azonkívül magában a hotelben akkora színházterem épült, amely nyolcezer nézőt fogad be.

A színház páholyai, zsöllyéi, zártszékei, állóhelyei abból az alkalomból, hogy Thornbrock közjegyző ott fogja a végrendeletet felolvasni, szerfölött borsos áron keltek el, a befolyt nagy összeget a két legnagyobb kórház kapta e nap emlékére. Az Auditorium környékét roppant sokadalom fogta körül, benn a rengeteg nagy színház minden zegét-zugát ellepte a nézőközönség, a zenekarba is pótszékeket állítottak, és ott is a legelőkelőbb közönség szorongott.

A színpadon a városi tanács ült, élén a polgármesterrel, mögöttük a Különcök Klubjának választmánya, amelyet Georges B. Higginbotham vezetett, előttük pedig, mintegy közszemlére kitéve, a sorshúzás kijelölte „hat” boldog választott foglalt helyet egy sorban, a rivalda előtt.

Lissy lesütötte a szemét, nyilván szégyenkezett szegény, amiért annyi kíváncsiskodó bámészkodik rá.

Harris T. Kymbale jobb lábát keresztbe vetve a bal térdén, fesztelenül nézegetett körül, és mosolyogva intett jobbra-balra, ha megpillantotta egy-egy ismerősét.

Hodge Urrican vadul forgatta a szemét, mintha erőnek erejével belé akarna kötni bárkibe, aki csak rátekinteni merészel.

Max Réal gondtalanul nézelődött, nem törődött senkivel, csak olykor-olykor lopva oldalt pillantott arra a szelíd arcú leányra, aki ott ült a sor végén, s akinek a piruló arca fölöttébb fölkelte érdeklődését.

Hermann Titbury azt számítgatta - no persze, csak úgy fejben - vajon mennyi jut majd egy főre az örökségből.

Tom Crabbe nem székre ült, mert nem akadt olyan szék, amely az ő mahomet-nagy testét elbírna volna, pamlagot állítottak hát oda az ő számára, ám annak is recsegték-ropogtak a lábai, ha a vasgyúró megmoccant. Ő különben nem tudta, hogy miért kell neki ott trónolnia a díszhelyen. Ugye, nem kell külön megemlítenünk, hogy a nézőközönség soraiban ott látjuk John Milner edzőt, Mr. Titbury hitvestársát, Kate asszonyt, aki váltig integetett a férjének, de eredménytelenül, továbbá az ideges Jovita Foley kisasszonyt, akinek a közbenjárása, sőt nógatása nélkül Lissy Wag aligha került volna ma a színpadra, a bámulat és az irigység gyújtópontjába.

Állítólag Chicagóba ezen a napon ötvenezer idegen érkezett Illinoisból, és még New Yorkból, Pennsylvaniából, Ohióból, sőt Maine-ből is tódultak ide a kíváncsiskodók.

Az egész városrész zsúfolásig megtelt bámészkodókkal, minden ablakban, minden erkélyen kandi hírhajhászok szorongtak, pedig az utakon voltaképp sem látni, sem hallani való semmi nem akadt.

Déli tizenkettőt ütött az óra.

Ebben a pillanatban Mr. Thornbrock fölkel a helyéről, és odasietett a színpad közepére kitett asztalhoz. A nyüzsgés, zsvivaj azonnal megszűnt, és az óriási színházteremben síri csöndesség támadt, mint amikor villám cikázik keresztül az égen, s kisvártatva fölmorajlik a haragos égzengés.

A közjegyző ott állt komoly arccal, mellén keresztbe fonva karját, az asztal előtt, és megvárta, míg az óra elüti mind a tizenkettőt.

Az asztalon vastag borítékban feküdt a végrendelet, három viaszbullával lepecsételve, mindegyiken az elhunyt nevének kezdőbetűi vöröslöttek.

Midőn a közjegyző ehhez a főbenjáró fontosságú irathoz nyúlt, hogy fölbontsa a pecsétet, bizony kissé reszketett a keze. A borítékból négyrét hajtott pergamen paksamétát húzott elő - az egyik lapon a hagyatkozó jól ismert, lendületes keze írása látszott; de előkerült onnan egy térkép is, meg egy hüvelyknyi keskeny skatulya. Mr. Thornbrock föltette alumíniumkeretű szemüvegét, és erős, a színház minden zugát betöltő hangjával olvasni kezdte:

- Ez az én végrendeletem. Elejétől végig saját kezűleg írtam. Kelt Chicagóban, 1885. július 3-án. Teljesen ép elmével, komoly megfontolás után vettem papírra utolsó akaratomat, melynek végrehajtását Thornbrock közjegyzőre és Georges B. Higginbotham tagtársamra, a Különcök Klubjának elnökére bízom. Ők fognak majd gondoskodni arról, hogy ezen testamentum minden pontja híven teljesíttessék. Tudtommal eddigelé a Különcök Klubjának egyik tagja sem vált ki valamely a klub nevét különösen nagy mértékben igazoló cselekedettel.

E sorok írója élete során szintén csak olyan hétköznapi dolgokat művelt, mint bárki más; amit azonban nem tett életében, azt végső akaratának az erejével megcselekszi halála után...

A nézőtérén helyeslő moraj hangzott fel e szavak hallatára. Thornbrocknak félbe kellett szakítania az olvasást, míg a csend újra helyreáll a moraj után.

Azután így folytatta:

- Tagtársaim jól tudják, milyen nagy kedvem telt a „Nemes-Lúd-Játék”-ban, melyet Európa-szerte, de különösen Franciaországban igen jól ismernek. Ezt az antik korból reánk maradt nemes játékot én honosítottam meg a mi körünkben. Sokszor elszórakoztatott, sőt igaz gyönyörűséget szerzett nekem változatosságával, váratlan fordulataival, szeszélyes kombinációival, s főleg azzal, hogy a véletlen dönti el, csupán vak véletlen, ki kerül ki végül győztesként a küzdelemből...

Senki sem tudta elképzelni, hogy miért szentel William J. Hyperbone ilyen feltűnően nagy teret végrendeletében a „Nemes-Lúd-Játék”-nak? Valóban, ez méltán gondolkozóra ejthette a hallgatóságot.

A közjegyző pedig tovább olvasta: - Ez a játék (amelyet Chicagóban bizonyára mindenki ismer) számos egymás mellé helyezett mezőből áll, úgy fest, mint a sakktábla. A mezők meg vannak számokkal jelölve, egytől hatvanháromig. Tizennégy mezőre egy-egy lúdnak a képe van festve, azé az állaté, melyet a világ méltatlanul tart ostobának, pedig azóta, hogy a ludak mentették meg Brennus és a gallok támadásától a Capitoliumot,⁸ bizvást lemoshatták volna nevükről e gyalázatot...

A hallgatók közül egyik-másik furcsálkodva rázogatta a fejét. Nyilván úgy vélte, hogy a megboldogult William J. Hyperbone ugyancsak megtréfálja a világot, amikor végrendeletében dicshimnusz zeng a hidakról.

⁸ Brennus gall hadvezér Kr. e. 391 körül tört Itáliába, 390-ben megverte a római hadsereget, fölgújtotta Rómát és megostromolta a capitoliumi várat, de nem tudta elfoglalni, mert az éber ludak gágogása fölriasztotta a fáradtan alvó védőket, akik visszaverték a gall harcosokat.

A végrendelet a továbbiakban így hangzott:

- A végrendeletemet tartalmazó borítékban van egy térkép és egy kockavető doboz. A térkép azt a mezőt ábrázolja, amelyen én gondolatban megterveztem a „Nemes-Lúd-Játék”-ot. Halálom után ezt a tervezetet nyilvánosságra kell hozni, hogy mindenki megismerhesse. A dobozban két kocka van, szakasztott olyanok, mint amilyenekkel én szoktam játszani a klubban.

- A játzófelek egyike kapja az ostáblát, a másik a két kockát, s a játék menete a következő lesz...

- Hogyan, hát játszani fognak? A „Nemes-Lúd-Játék” új életre kel?... No lám, mégiscsak megtréfál minket! Az egész csak humbug! - kiabálták közbe ekkor a nézőtérén levők.

Erélyes „csitt” meg „csönd legyen!” kiáltások utasították rendre a békétlenkedőket, és a közjegyző tovább olvasta a különös végrendeletet:

- Íme, ezt akartam én tenni nagyobb dicsőségére a hazámnak, amelyet kimondhatatlanul szeretek, melyet keresztül-kasul jártam életemben, s amelyet gyarapítani a legédesebb vágyam volna...

Mennydörgésszerű *hip-hip* és *hurrá* kiáltások szakították félbe ezeket a szavakat; az óriási színház csak úgy rengett bele. A hallgatóság kíváncsisága tetőpontra hágott.

- Jelenleg, Alaszkát nem számítva, az Amerikai Egyesült Államok területe több mint nyolcmillió négyzetmérföld. Ezen a területen ötven szövetségi állam van. Én ezt az ötven államot elhelyeztem a „Nemes-Lúd-Játék” hatvanhárom mezején, mégpedig olyanformán, hogy közülük egy tizennégyszer fordul elő; vagyis $49+14=63$. Így eszeltem ki az Amerikai Egyesült Államok „Nemes-Lúd-Játék”-át...

A Különcök Klubjának tagjai nyomban megértették William J. Hypperbone nemes szándékát, s a be nem avatottak is módfelett lelkesedtek a dolgoknak illetően váratlan fordulatán. Falrengető tapssal adóztak a szellemes ötlet szerzőjének.

Mr. Thornbrock pedig így olvasott tovább:

- Hátra van még az, hogy kijelöljük az Egyesült Államok közül azt az államot, amely a játékban tizennégy mezőn fog szerepelni. Vajon eshetnék-e méltóbbra a választás, mint arra, melynek büszke partjait a Michigan-tó hullámai verdesik, vagyis Illinoisra, amely immár félszázad óta elragadta Cincinnatitól a „Nyugat királynője” nevet, amelynek északról a Michigan, délre Ohio, nyugatról a Mississipp, keletről Wabash a határa; ez az állam, mely éppen olyan joggal tengeri, mint szárazföldi hatalom, s amely ez idő szerint az Egyesült Államok egyik legtekintélyesebbje...

Ismét viharos taps és örömujjongás szakította félbe a közjegyzőt, és künn az utcán az ezer meg ezer torok visszhangozta az üdvivalgást...

A közjegyzőnek néhány percig várakoznia kellett, míg újra csönd lett a nézőtérén.

- Ki kell jelölnünk a játzófeleket, akik mintegy sakkfigurákká válva arra lesznek hivatva, hogy utazzanak az Egyesült Államok óriási területén, amelynek államait a sakktábla mezői képviselik. E célra készítettem egy tervezetet, amely halálom után millió példányban sokszorosítandó, és a játék iránt érdeklődő polgártársak közt szétosztandó, hogy minden mozzanatában kellő érdeklődéssel kísérhessék a játék menetét. Hatan vesznek részt a versengésben, s e hat polgártársunkat Chicago lakosai közül a sors jelöli ki; e hatnak ez idő szerint jelen kell lennie az Auditorium színpadán. Ők vándorolnak majd ide s oda az Egyesült Államok területén, mégpedig aszerint, amint a kockák számai esetről esetre jelölik...

Ezt a különös szerepet szánta tehát a végrendelező a „hatoknak”, vagyis a hat kiválasztottaknak! A kockák szeszélyes számai fogják őket megsétáltatni az Egyesült Államok területén!... Ők lesznek a mozgó figurák az óriási ostáblán!

Tom Crabbe egy kukkot sem értett ebből az egész dologból, de bezzeg jól megértette a többi kiválasztott, hogy mi vár rájuk. Az ezerfejű közönség úgy bámulta őket, mint rendkívüli lényeket.

No de, hadd lássuk, melyek a megboldogult legvégső utasításai.

- Végrendeletem felolvasása után tizenöt nap múlva, reggel hét órakor megjelenik az Auditorium nagytermében Thornbrock közjegyző, valamint a Különcök Klubjának tagsága is. A közjegyző megrázza a kockákat tartalmazó dobozát, s amilyen számot jelölnek a kivetett kockák, aszerint adja meg a játéktársaknak az utasítást, hogy hova kell menniük. Ez aztán minden második napon ugyanabban az időben megismétlődik, és ha a játzófelek Chicagóból eltávoztak, távirati úton kapják meg a további értesítést arra nézve, hova kell menniük. Az Egyesült Államokban oly kényelmes és gyors a közlekedés akár vasúton, akár hajón, hogy a vetélkedők a meghatározott idő alatt könnyen megtehetik az utat, elkésésről szó sem lehet. Ha azonban megtörténnék, hogy a hat kiválasztott közül valamelyik a meghatározott időben nem lenne a kijelölt mezőben, illetve államban, tovább nem játszhatik! Minden helyváltoztatásra tizenöt nap jut, márpedig ennyi bőségesen elég, hogy bárki eljuthasson a legtávolabb eső államba is. A játzófelek a maguk költségén utaznak, és ha egy-egy mezőre értek, a megszabott tétet vagy annak kétszeresét, illetve háromszorosát szintén a maguk zsebéből fizetik. Az egyszeri tét: ezer dollár.

Azok, akik egyetlen egy tétet nem fizetnek meg, a játékban tovább részt nem vehetnek, és kiesnek a versengésből...

Ezer dollár! Ez bizony tekintélyes összeg, mert ha elgondoljuk, a letétek megsokszorozódhatnak, s a veszteség éppen olyan jelentékeny lehet, mint amilyen kívánatos a nyereség. Mr. Titbury e szavak hallatára csúnyán elfintorította az arcát, hitvestársa pedig úgy belesápadt, mintha mérges kígyó marta volna meg. Egyébként a játzófelek bizvást számíthattak arra, hogy töméntelen sok hitelező akad, aki jó reménység fejében bármikor ajánl fel kölcsönt. Az amerikaiaknak új terük nyílt arra, hogy tőküket új s talán busásan jövedelmező vállalatba fektessék.

A végrendelet felolvasása azonban még mindig nem fejeződött be. A következő szakasz igen érdekes adatokat tartalmazott a megboldogult vagyoni helyzetéről:

- Ingó és ingatlan vagyonomat részint házakba, részint részvényekbe, ipari és bankvállalatokba, vasúttársaságokba fektettem. Összértéke Thornbrock közjegyző számítása szerint hatvanmillió dollár...

A hallgatóság helyeslő mormogása elárulta, hogy még a legvérmesebb fantáziájúak sem csalatkoztak hozzávetőleges számításaikban. Hatvanmillió dollár tisztes összegecske, még a Vanderbiltek, Astorok, Bradley-Martensek, Hall Greenek, Hutchinsonok, Carrollok, Priorok, Morga Sladeek, Lennoxok, Rockefellererek, Schemeornok, Richard Kingek, May Gasletek, Ogden Millsek, Belmontok és más milliárdosok országában is, akiket a nagyvilág úgy ismer, mint a nagytőke, a cukorgyártás, a gabonatermesztés, a malomipar, az olajfinomítás, a vasútépítés, az ezüst- és aranybányászat koronázatlan királyait.

Vajon nem mondhatja-e magát igazán boldognak a „hat” kiválasztott közül az, aki e hatvanmilliót megkapja? Ámde vajon milyen feltételekkel juthat hozzá?...

Erre vonatkoztak a végrendelet következő sorai:

- A „Nemes-Lúd-Játék”-ban az a győztes, aki leghamarább érkezik a hatvanharmadik mezőre. Ez természetesen nem attól függ, mikor vetik ki a kockák a 63-as számot, mert számos akadály gátolja a játzófeleket, s lehet, hogy akkor jön ki a 63. szám, amikor már túl előre haladt, s akkor a különbség arányában éppenséggel visszafelé kell utaznia. A játék szigorú

szabályai szerint az a nyertes, aki szerencsésen elsőként éri el a hatvanharmadik mezőt. A győztes pedig teljes vagyonomnak egyetlen örököse lesz...

E szerint a „hat” kiválasztott közül csak egy, egyetlen egy nyerhet... - Aki elsőnek fut be a célba! És játszótársai annyi fáradtság, annyi izgalom, annyi költség dacára nem kapnak semmit sem!

No nem, ez nyilván tévedés, bizonyára a második is kap kárpótlást és legalább bizonyos mértékben részesül az örökségből.

- A második - magyarázta a végrendelet -, vagyis az, aki a legközelebb jutott a hatvanharmadik mezőhöz, az összes tétet nyeri, melyek a játék folyamán befolytak. A véletlen ezt az összeget is jelentékennyé növelheti, ha tekintetbe vesszük, hogy az egyszerű tét: ezer dollár...

A közönség nem érdeklődött a végrendeletnek e pontja iránt.

William J. Hypperbone pedig tovább rendelkezett; és pedig ekként:

- Ha a játékosok közül egyik vagy másik valamilyen okból kidől a sorból, kudarcot vall, vagy belefárad, a többiek folytatják tovább. Abban az esetben viszont, ha úgy adódik, hogy a játékos felek mind felhagynának a küzdelemmel, Chicago városa tarthat számot a vagyonomra, mint egyetlen, törvényes örökösöm...

Végül pedig ezekkel a szavakkal fejeződött be az a különös testamentum:

- Ez hát az én végrendeletem. Georges B. Higginbotham, a Különcök Klubjának elnöke és Mr. Thornbrock közjegyző lesznek akaratom végrehajtói, ők ügyelnek majd a „Nemes-Lúd-Játék” törvényeinek megtartására, mégpedig az elképzelhető legnagyobb szigorúsággal... Most hát az Isten áldását kérem e nemes mérkőzésre! Vajha a Mindenható, a világmindenség igazságos gondviselője mérlegelné az esélyeket, és ő segítené diadalra azt, aki arra a legméltóbb...

Dörgő tapsvihár, viharos *hurra* kiáltozás hangzott föl, és a nézőtéren már mozgolódás támadt, a közönség készülődött, hogy távozzék, amikor Thornbrock intett, hogy hátra van még a végrendelet kodicillusa, azaz záradéka is.

- Micsoda?! Utóiratot is fűzött hozzá, amely esetleg megváltoztatja mindazt, amit eddig hallottunk? Micsoda fura egy ötlet ettől a különös embertől! - nevetgélt hitetlenkedve a közönség.

A közjegyző azonban rendületlenül folytatta a felolvasást:

- A sorshúzás által kijelölt „hat” kiválasztott játékoson kívül egy hetedikről is gondoskodtam, aki a játékban X. K. Z. betűk jele alatt szerepel majd. Ugyanazok lesznek a jogai és kötelességei, mint a többieknek. Igazi nevét csak akkor szabad elárulni, ha a játéknak már vége lesz. A táviratokat X. K. Z. néven fogja megkapni... Ez az én utolsó és megmásíthatatlan kívánságom.

Ezt mindenki roppantul furcsának találta. Általános találgatás kezdődött. Vajon kit rejt ez a pótlólagos utóvégrendelet? A tömeg élénk vitatkozás közepette vonult ki az Auditorium színházterméből.

6.

Az „ostábla” kézről kézre jár

Ezen a napon az esti lapokat valósággal kitépdesték az újságírók meg a rikkancsok kezéből, kétszeres, sőt háromszoros árat is fizettek értük. A végrendelet felolvasását csak nyolcezer ember hallgatta végig, Chicago többi másfél millió lakosának meg az Egyesült Államok töméntelen sok polgárának furdalta oldalát a kíváncsiság, hogy valami bizonyosat tudjanak ebben az izgató ügyben. A „hat” kiválasztottról eddig megjelent tudósítások, cikkek és

riportok is érdekelték a nagyközönséget, ámde a földolognak mégiscsak maga a végrendelet számított, s azután pedig az Egyesült Államok új ostáblatérképe, amelyet a megboldogult készített. Mindenki meg akarta nézni, milyen mezőkre helyezte el William J. Hypperbone az egyes államokat. Melyek segítik előre a játékosokat és melyek vetik vissza őket? Hol két-szereződik, hol háromszorozódik meg a tét?

Természetszerűleg maguk a játékosok még a közönségnél is izgatottabbak és kíváncsiabbak voltak. Georges B. Higginbotham és Mr. Thornbrock roppant igyekezettel gondoskodtak arról, hogy a nevezetes „ostábla” - vagy ha jobban tetszik, az Egyesült Államok fura térképe - kellő példányszámban - hamarosan elkészüljön. Lóhalálában megrajzoltatták, vésették, nyomtatták, színezték, majd sok milliószámra dobták ki a piacra. Olcsón adták, s ezért nem csoda, hogy nemcsak Illinoisban, hanem az Egyesült Államok többi városaiban, sőt egész Amerikában is elkapkodták.

E nevezetes ostábla hatvanhárom mezőjén következő sorrendben és számok alatt helyezkedtek el az egyes államok.

Mezők:

1. Rhode Island	33. Észak-Dakota
2. Maine	34. Új-Jersey
3. Tennessee	35. Ohio
4. Utah	36. Illinois
5. Illinois	37. Nyugat-Virginia
6. New York	38. Kentucky
7. Massachusetts	39. Dél-Dakota
8. Kansas	40. Maryland
9. Illinois	41. Illinois
10. Colorado	42. Nebraska
11. Texas	43. Idaho
12. Új-Mexikó	44. Virginia
13. Montana	45. Illinois
14. Illinois	46. Kolumbia körzet
15. Mississippi	47. Pennsylvania
16. Connecticut	48. Vermont
17. Iowa	49. Alabama
18. Illinois	50. Illinois
19. Louisiana	51. Minnesota
20. Delaware	52. Missouri
21. Új-Hampshire	53. Florida
22. Dél-Karolina	54. Illinois
23. Illinois	55. Észak-Karolina
24. Michigan	56. Indiana
25. Georgia	57. Arkansas
26. Wisconsin	58. Kalifornia
27. Illinois	59. Illinois
28. Wyoming	60. Arizona
29. Oklahoma	61. Oregon
30. Washington	62. Indián territórium
31. Nevada	63. Illinois
32. Illinois	

Ilyen sorrendben helyezkedtek el az államok a különös ostáblatérkép mezőin. Illinois neve tizennégy mezőn fordult elő.

Mindenekelőtt föl kell hívnunk a nyájas olvasó figyelmét, melyek azok a mezők, illetőleg államok, amelyeken a balszerencsés játész fél tétet vesz vagy kénytelen helyét elhagyva ismét visszamenni a kiindulópontig.

William J. Hypperbone összesen hat ilyen mezőt jelölt meg.

1. A *hatodik mező* - New York állam, amely a „Nemes-Lúd-Játék”-ban a „híd”-nak felel meg. Mihelyt a játészfél ide ér, rögtön el kell hagynia, s a tizenkettedik mezőre kell sietnie, vagyis Új-Mexikó államba, itt a bánatpénz egyszeri tét.

2. A *tizenkilencedik mező* - Louisiana állam, amely a játék „luxusszállójának” felel meg, itt a versenyző megpihen, és kétszer nem húz, s kettős tét a vesztesége.

3. A *harmincegyedik mező* - Nevada állam, amely a „kút”-nak felel meg, a játészfél leszáll a kút fenekére, és ott várja, míg valaki odaér, hogy kihúzza őt - itt a fizetség egyszeri tét.

4. A *negyvenkettedik mező* - Nebraska állam, amely a labirintusnak, vagyis az „útvesztő”-nek felel meg, a játékos itt egyszeri tétet fizet és visszamegy a harmincadik mezőre.

5. Az *ötvenkettedik mező* - Missouri állam, amely a „börtön”-nek felel meg, mely a játészófelet fogva tartja, hármastét fizetésére kötelezi, s addig onnan nem mozdulhat el, míg föl nem váltja egy másik játékos, aki viszont neki fizet hármastétet.

6. Az *ötvennyolcadik mező* - Kalifornia állam, amely a „halálfej”-nek felel meg. Ha a játészfél ide ér, a kérélhetetlen törvény szerint háromszoros tétet veszve ismét előlről kell a játékot kezdenie, tehát Rhode Island államba kell visszatérnie.

Az a tizennégy mező, melyen Illinois neve áll - vagyis az ötödik, a kilencedik, a tizenegyedik, a tizennyolcadik, a huszonharmadik, a huszonhetedik, a harminckettedik, a negyvenedik, a negyvenötödik, az ötvenedik, az ötvenegyedik, az ötvenkilencedik és végül a hatvanharmadik -, megfelel a játékban a „ludaknak”, mert „lúd” képe van rájuk festve. Ezekben a játékosoknak nem szabad megállapodniuk, és mihielyt más mezőre érnek, a tétet meg kell kétszerezniük.

Igaz, hogy ha a kockák kilences számot jelölnek kiindulásul, akkor a játészfél kilencesével haladva a mezőkön, folyton Illinoisra bukkan, és így eljuthat a hatvanharmadik mezőre, ám ez a kilences szám csak két esetben fordulhat elő: 3+6 vagy 4+5 párosítás alkalmával, ha két kockát pörgetnek meg, s ha eljut is a hatvanharmadik mezőre, nyertes nem lesz, mert csak az győzhet, aki bizonyos számú tétet befizetett már a játék folyamán. No meg aztán az is nehezíti az előrejutást, hogy mihielyt a játészótársak valamelyike oda ér, ahol már valaki tartózkodik, ennek az illetőnek tüstént át kell engednie a helyét, s ezért gyakran megeshet, hogy hirtelen elveszti az addig kivívott előnyt.

Végül még egy fontos kérdést kell tisztáznunk, mert erre nézve a végrendelet nem ad részletes felvilágosítást.

Kérdés, hogy a vetélkedők a jelen esetben, ha egy-egy államba kell elmenniük, tetszés szerint választhatják-e azt a várost, vagy a központba, az állam hivatalos székvárosába kell-e utazniuk? Avagy olyan helyen kell-e megszállniuk, amely földrajzilag, történelmileg, az ipar vagy a kereskedelem szempontjából híres?

A végrendelező erről sem feledkezett meg, de bizonyos okból nem engedte, hogy nyilvánosságra hozzák. Thornbrock közjegyző titka maradt ez, aki minden útra indítandó játészófélnek tudtára adta, hogy hol kell majd bevárnia a távirati értesítést.

Azt talán mondanunk sem szükséges, hogy az amerikai újságok mindezeket az érdekes dolgokat megfelelő tálalásban és körítéssel közölték, s különösen azt hangsúlyozták, hogy e különös vetélkedő során a legszigorúbban meg fogják tartani a „Nemes-Lúd-Játék” szabályait.

Arra, hogy a játzófelek a meghatározott államba eljuthassanak, elegendő idő állt rendelkezésükre, mert minden második nap kellett megejteni egy-egy kockadobást, és minthogy heten játszottak, külön-külön mindegyiknek tizennégy nap jutott arra, hogy helyét változtassa, márpedig kétheti időtartam esetén olyan államban, ahol a közlekedés vizen és szárazon egyaránt kitűnő, késedelemről vagy fennakadásról szó sem lehet.

Ezek voltak hát a szabályok. Ezeken nem lehetett vitatkozni. A versengésre kiválasztottak csak azt tehették, hogy vagy elfogadják vagy nem vállalkoznak a játékra.

És a játékra kiszemelték mind elfogadták. Természetesen nem mind egyforma mohósággal és lelkesedéssel, Hodge Urrican, Hermann Titbury és Tom Crabbe edzője igencsak szerették volna már a markukban látni a milliókat; Harris T. Kymbale és Max Réal olybá tekintették a dolgot, mint valami tanulságos és mulattató kirándulást; a rovatvezető majd cikkeket fog írni a *Tribune* számára, a művész pedig majd képeket fest, ha szép vidékre jut.

Lissy Wag azonban egészen másképpen vélekedett e fura dologról.

Jovita Foley egy alkalommal így szólt hozzá:

- Aranyom, én elmegyek Marshall Field úrhoz és megkérem, hogy nekem is adjon szabadságot, mert el akarlak téged kísérni a... hatvanharmadik mezőig...

- Ne bolondozz már, Jovita! - csóválta fejét Lissy Wag.

- Szó sincs róla, nagyon is komolyan beszélek! Meg vagyok győződve, hogy te fogod beseperni a tiszteletreméltó néhai William J. Hypperbone hatvanmillióját!...

- Mármint én?

- Te bizony, Lissy, és nagyon bölcsen cselekednél, ha legalább a felét nekem adnád!

- Ha tetszik, neked adom akár mindet...

- Áll a vásár! - vágta rá Jovita Foley a világ legkomolyabb hangján.

Titburyéknek ezzel szemben viszont nagyon főtt a fejük: vajon egyedül menjen-e zarándokújtára Titbury úr vagy elkísérje őt érdemdús rőt hitvese is?

Igaz, hogy dupla költség, de hát Mr. Titbury úgy érezte, a felesége nélkül nem „egész” ember, s ezért az asszony kimondotta a határozatot - mert mindig az övé volt az első és utolsó szó -, hogy együtt utaznak. Különben is a félénk és zsugori Mr. Titbury csak a kardos menyecske szuttyongatására adta fejét erre a szerfölött vakmerő „vállalkozásra”.

Vakargatta is a füle tövét, valahányszor a rengeteg biztos „kiadásra” és vajmi bizonytalan „bevételre” gondolt. No de Kate asszony, a bösz háziasárcány, ráparancsolt irgalmatlanul, hogy márpedig ennek meg kell lennie, és Hermann Titbury ekkor már föltétlenül engedelmeskedett.

Tom Crabbe az égvilágon nem gondolt semmire - minek is tenné? Itt az edzője és elválhatatlan idomárja, hadd törje az a fejét!

Arról, hogy a játzófelek egyedül menjenek-e vagy másodmagukkal, nem rendelkezett a végrendelet szerzője. Velük tarthat az, akinek kedve szottyan az országjáráshoz; sőt akár fogadhatnak is rájuk, mint holmi versenypárokra szoktak a lóversenytéren.

Nos, képzelhetjük, hogy Amerikában, sőt bizvást elmondhatjuk: az egész Újvilágban és Óvilágban minő roppant feltűnést keltett a különös végrendelet.

Az amerikaiak fogadószenvedélyének kétségkívül új tere nyílt, és bizonyára roppant nagy összegek cserélnek majd gazdát, és mindenkinek meglesz a maga „favoritja”, akire fogad.

Két dúsgazdag játszófélnek, Hermann Titbury és Hodge Urrican uraknak ugyancsak van mit aprítaniuk a tejbe, ők tehát nem félhettek attól, hogy az esetleges fizetések gondot okoznak. John Milner is szép vagyont „öklöztetett össze” magának versenyjóságával; a többieket azonban egyáltalán nem vetette föl a pénz. Harris T. Kymbale urat a *Tribune* pénztára majd kisegíti, mert mily nagyszerű reklám a lap számára, hogy egyik munkatársa is közte van a sorshúzás által kijelölteknek!

Max Réal, mint afféle művészlélek, az ügy anyagi részét teljesen mellékesnek tartotta ebben a kellemesnek ígérkező kalandban.

Lissy Wag kisasszonyt pedig vállalkozó szellemű barátnéja, Jovita Foley illetéknéppen vigasztalta meg:

- Ne búsulj, aranyom, megtakarított pénzecskénkből kifutja az útiköltség...

- No hiszen, azzal nem juthatunk el messzire!...

- Nagyon is messzire jutunk, meglásd, Lissy...

- És mi lesz, ha bírságot kell majd fizetnünk...?!

- Arra nem kerül sor... mi csak nyerni fogunk! - jelentette ki Jovita Foley olyan megátalkodott határozottsággal, hogy Miss Wag egyszerűen nem mert vitába szállni vele.

Ilyeténképp sem Max Réalnak, sem Lissy Wagnak nem kellett attól tartaniuk, hogy a fogadók őket szemelik ki favorit gyanánt, hiszen e szenvedelmes amerikai spekulánsok méltán félhettek attól, hogy a két fiatal játékosnak idejekorán fel kell hagynia a versengéssel, ha nem képes kifizetni a téteket.

És lám, a sors mégis kegyeibe fogadta Max Réalt, mert őt jelölte ki arra, hogy elsőként induljon a vetélkedőn. Urrican kapitány vasvillaszemmel nézegette a fiatal festőt, és csaknem guta ütötte a vén salabaktert, amiért ő utolsónak maradt.

A sorrend a következőképp alakult:

Max Réal, Tom Crabbe, Hermann Titbury, Harris T. Kymbale, Lissy Wag és Hodge Urrican. Pedig a kezdetnél éppen nem az elsőség volt fontos, hanem az, hogy a kockák számai hová küldik az illetőt. Hátha éppen Florida az a hely, ahova mennie kell? Mert kiszámíthatatlan ám a szeszélyes véletlen!...

A játék tarthatott néhány hétig, ám elhúzódhatott hónapokra, sőt évekre is. Attól függ, hogy miként kedvez majd a szerencse a játszófeleknek.

A közönség ügyet sem vetett arra, hogy a játékosokat szörnyen megviselheti ez a versengés, hiszen olyan akadályok szeghetik egyikük-másikuk útját a diadal előtt, amelyekről ő maga egyáltalán nem tehet - de bezzeg fontolóra vette ezt a játszófelek némelyike, és hogy minden eshetőségre készen, biztosítson magának valamicskét a nagy vagyontól - rebesgetni kezdte: vajon nem volna-e jó előleges megállapodásra jutni egymás közt. Akadt, aki azt javallotta: döntsenek úgy, hogy akármelyikük lesz is a győztes, gondoskodni fog társairól, s juttat nekik bizonyos részt a roppant örökségből. Például harmincmillió dollárt megtart magának, a többit pedig szép részarányosan szétosztja öt társa közt. Elvégre hatmillió dollár már csakugyan érdemes arra, hogy azért kissé utazgassék az ember akár a szélrózsa minden irányában is!...

Hermann Titbury két kézzel kapott volna a dolgon, felesége önagysága azonban gondolkodóba esett, míg aztán hosszabb lelki tusakodás után végre ő is beleegyezett; Harris T. Kymbale nem sokat habozott; Lissy Wag tanácsot kért Marshall Field úrtól, a főnökétől, aki melegen

pártolta az ötletet, Jovita viszont tiltakozott ellene; neki vagy az egész kell, vagy semmi sem. Ami John Milnert illeti, a cingár edző tenyerét dörzsölve, élénken helyeselte, hogy túlsúlyos öklözőjének, Tom Crabbénak ilyen tekintélyes summa üti a markát, hiszen úgyis ő rendelkezik majd a pénzzel; Max Réal pedig, mint említettük már, a füle botját se mozdította, mert fittyet hányt efféle potomságokra...

Csak hogy mégsem sikerült zöldágra vergődniük, mert ott fenekedett az a marcona Hodge Urrican. Ez a rettenetes méregzsák kereken kijelentette, hogy elevenen fölfalja, azt, aki osztozkodásról mer vartyogni! Ám ha ökelme beleegyezett volna is, mégsem érnek cél, mert ott lappangott még a homályban a hetedik társ, az a bizonyos X. K. G., akiről voltaképpen senki sem tudott semmit.

A szép terv emígy meghiúsult.

Max Réalnak éppen ez idő tájt érkezett meg Quebecből az édesanyja; s ott lakott fiával a South Halsted streeti házban, s ekként biztatta az ecset ifjú mesterét, aki rendszerint alkotott, vagy melán merengett művészi ábrándjain:

- Készülődnöd kellene már, fiam!
- Van rá elég időm!
- Nono... Vigyázz, el ne késs!
- Miért törném magamat ebben a hóbortos kalandban?...
- Ejnye, Max, csak nem szalasztod el ezt a kitűnő alkalmat?
- Hogy dúsgazdag legyek, ugye?...
- Természetesen - vágta rá az anya, aki már arról álmodozott, hogy a fia többszörös milliomos.
- No, fogj csak hozzá szépen a csomagoláshoz!
- Majd holnap... vagy holnapután!... Ráérek arra még!
- Mit akarsz magaddal vinni?
- Ecseteimet, festékesdobozomat meg a bornyúmat, mint a katonák.
- No de fiacskám, hátha valahová Amerika vadnyugati vidékeire találnak küldeni!...
- Mit bánom én - vont vállat Max Réal -, némi kis motyóval elmegyek akár a világ végére is!

Ezt a festőt csakugyan nem izgatta a hatvanmillió örökség.

Lissy Wag kisasszonynak valóban volt elég ideje készülődni, őrá csak Max Réal elutazása után tíz nappal kerül majd a sor. Jovita Foley panaszkodott is emiatt. Őt már majdnem szétvetette a türelmetlenség.

- Jaj de kár, kedves Lissym, hogy te az ötödik helyre jutottál!
- Nyugtasd meg a gyöngé szívecskédet, Jovita, ez sem nem jó, sem nem rossz...
- Kérlek, ne beszélj így!... Még balszerencsét hoz rád, ha ilyen közönyös vagy!
- Hallgass ide, Jovita, te komolyan hiszed, hogy én leszek a győztes?
- Nemcsak hiszem, hanem biztosan tudom, amint azt is, hogy mind a harminckét fogam ép még!...

Lissy Wag jóízűen fölnevetett, Jovita Foley pedig megbotráncozott. A Titbury házaspár roppant aggodalommal számolgatta, hogy vajon hány ezer dollár tétet kell majd fizetniük, ha nem kedvez nekik a sors, és olyan államokba küldik őket, ahol a játék törvényei szerint jó mélyen bele kell majd nyúlniuk a zsebükbe.

És végtére emlékezzünk meg Tom Crabbéről is.

Ez a hústömeg csak evett, ivott és aludt. Naponta hatszor étkezett, minden alkalommal tömörked mennyiségű enivalót raktak eléje, s ő addig nem kelt föl az asztal mellől, míg az utolsó morzsáig föl nem falt mindent. Hogy mi vár reá a jövőben? Egyáltalán nem érdekelte. Elvégre még a világ végén is talál kocsmát, a söntésben jó pénzért adnak enni és inni, Crabbe pedig mindennap hatszor megtöltheti ott is a feneketlen bendőjét. Milner úr, az edző, gondoskodott róla, hogy ne lásson hiányt semmiben, és annak a jelentőségéről sem feledkezett meg, milyen nagyszerű reklám, hogy Tom Crabbe is a „hatok” közé jutott.

Chicago minden lakója izgatottan várta április 30-át, mert ezen a napon kellett megkezdődnie a nagy játéknak. És lám csak, a könnyelmű Max Réal kapta magát, és 29-én felült a vasútra, kiutazott a környékbeli falvak egyikébe, hogy vázlatokat pingáljon. Mindenki elképedt ennyi ifjonti hányavetiség láttán!

Édesanyja azt sem tudta, hová legyen izgalmában, félt, hogy fia 30-án nem lesz jelen az Auditorium színpadán, s akkor aztán vége a fényes reménységnek, az anyai szív álmodta gyönyörű ábrándoknak.

Valóban, április 30-án senki sem tudta, hogy Max Réal visszatért-e már Chicagóba, vagy netán még mindig falun festeget. Az Auditorium ezúttal is megtelt kíváncsiskodók tömkelegével; Mr. Thornbrock és Georges B. Higginbotham a Különcök Klubjának tagjaival egyetemben pontosan megjelent, s amikor delet harangoztak, a közjegyző megrázta a kockadobozt és kidobta a két kockát...

- Négy meg négy! - jelentette ki ünnepélyesen Mr. Thornbrock.

- Nyolc! - kiáltott föl valaki a nézőtér soraiból.

Ez a szám Kansas államot jelentette a végrendelkező térképen.

7.

Aki elsőként kel útra

Másnap a chicagói nagy pályaudvaron szokatlanul sűrű sokadalom nyüzsgött. Valami rendkívüli esemény történt? Avagy csupán az az egyszerű turistaruhába öltözött utas lett volna e csődület oka, aki oly szerényen sietett végig a peronon, egyik kezében festékesdobozát, másikkban összehajtott festőállványát tartva, utána pedig egy fekete ábrázatú szerezsen inas igyekezett kis kézi bőröndjével?...

A vonat reggel 8 óra 10 perckor indult. A vasutak hálózata az Egyesült Államok területén roppant szövevényes és minden irányban elágazó. Magába Chicagóba naponta háromszázezer utas érkezik meg, és ugyanannyi indul el a város pályaudvarairól.

A játékosok tehát bármely pillanatban elutazhattak az USA bármely tagállamába, akár vasúton, akár hajón. Chicagóba jutni és onnan útra kelni eszerint rendkívül könnyűnek ígérkezett.

Max Réal idejekorán visszaérkezett a faluról, 30-án délben elvegyült az Auditorium nézőközönsége közt, s onnan figyelte, amint Thornbrock közjegyző kihirdette a kockavetés eredményét. Amikor Mr. Thornbrock a nevéen szólította őt, aggasztó csönd támadt a színházban, majd hirtelen Urrican kapitány mennydörgésszerű hangja robbant bele a némaságba:

- Nincs itt!

- Itt vagyok! - szólalt meg ekkor Max Réal, majd előlépett; a közönség viharosan tapsolt, amint megjelent a színpadon.

- Útra kész? - kérdezte a Különcök Klubjának elnöke.

- Útra és... nyeresre kész! - felelte mosolyogva az ifjú művész.

Hodge Urrican olyan kannibáli pillantást vetett rá, mint valami pápua, látszott rajta, legszívesebben fölfalná szőröstül-bőröstül.

Harris T. Kymbale odament hozzá, megrázta a jobbját, és kedélyesen így szólt:

- Szerencsés utat, pajtás!

- Szerencsés utat önnek is, ha majd önre kerül a sor, hogy fölszedje a sátorfáját - viszonzta a jókívánságot Max Réal. Szíves barátsággal kezét szorítottak.

Hodge Urrican és Tom Crabbe nem cselekedtek hasonlóképpen; a tengeri medve szerfölött dühösen morgolódt, az öklöző hústorony pedig csak bárgyú ábrázattal meredt maga elé.

Hermann Titbury békasóhoz hasonlatos szívében az az őszinte kívánság vert csírá, hogy vajha az összes bánatpénzfizetségek az első utas nyakába szakadnának! Vajha ő esnék be a „kút”-ba, ő kerülne a „börtön”-be - maradna is ott az áristomban - mind véges-végig!

Amint Max Réal elhaladt Lissy Wag előtt, udvariasan meghajolt, s így szólt hozzá:

- Kisasszony, megengedi, hogy jó szerencsét kívánjak kegyednek?

- De hiszen ez a saját érdeke ellen volna, uram - felelte a leány, kissé meglepődve.

- Sebaj, kisasszony, higgye meg, én az ön szerencséjéért imádkozom...

- Köszönöm, uram! - felelte Lissy Wag.

Jovita Foley pedig halkán ezt az igazán helytálló megjegyzést súgta barátnője fülébe:

- Csinos férfi ez a Max Réal, és igen derék dolog lenne, ha neked adná át az elsőséget!

Az Auditorium nézőtere kiürül, és az első kockavetés eredményét nemsokára már mindenki tudta Chicagóban. Max Réal aznap este összecsomagolta a holmiját, másnap reggel a szívére ölelte édesanyját, és megígérte neki, hogy amikor csak módját ejtheti, írni fog. Hűséges inasával, Tommyval gyalog kelt útra a Halsted Street 3997. számú házból, s a vonat indulása előtt tíz perccel már meg is érkeztek a pályaudvarra.

Kansasba két-három vonat is megy naponta Chicagóból. Max Réal nem sokat gondolkozott azon, hogy melyiket válassza, felszállt az elsőre. Egyébiránt így vélekedett:

- Még nem jártam Kansasban, most legalább alkalom kínálkozik arra, hogy megismerkedjem Amerikának ezzel a „pusztaságával”, amint azt az államot nevezni szokták. Kansasban kanadai földművesek is élnek, e szerint szólván rokonlátogatóba megyek. Azt a fertályát fogom fölkeresni, ahol ők tömegesebben lagnak, és majd kedvemre kószálok ezen a nekem kijelölt vidéken. Ezt nem tiltja a végrendelet...

Valóban, Mrs. Thornbrock csak azt az utasítást adta, hogy elutazása napjától számítva Max Réal a tizenötödik napon legyen Kansas állam Fort Riley nevű városában, menjen el a táviróhivatalba, és vegye át a nevére érkező táviratot. Ebben kapja meg a következő állomásra vonatkozólag az értesítést. A Hypperbone-féle tervezet szerint mindössze három olyan mező van az Egyesült Államok ostábláján, ahol fennáll az a veszély, hogy onnan a játszófélnek vissza kell ténnie a kezdőpontra: Louisiana (a tizenkilencedik mező, ahol a „vendégfogadó” van), Nevada (a harmincegyedik mező, ahol a „kút” van) és Missouri (az ötvenkettedik mező, vagyis a „börtön”).

Max Réal persze nem azért vágott neki az útnak, hogy rögtön Fort Rileybe menjen s ott rostokolva várja a további rendelkezést, nem is választotta a Kansasba vivő útvonalak közül a legrövidebbet, hanem kitérőt kívánt tenni azokba a városokba, falvakba, amelyek öneki, mint festőnek fölkeltik a figyelmét. Elhatározta: nemcsak vasúton utazik, hanem gőzhajón is, sőt attól sem riad vissza, hogy könnyűszerrel gyalog járja be Kansas szebb vidékeit, s úgy érkezzék meg Fort Rileybe a meghatározott időben.

Amikor Max Réal inasával együtt belépett az állomás épületébe, ott már nagy tömeg kíváncsiskodót talált. Ezek a szájtátiak nagyobb részét fogadni akartak rá, s e célból szükségesnek tartották, hogy szemtől szembe lássák a játszófelet: vajon eléggé talpraesett fickónak látszik? Bizalomgerjesztő-e a külseje? Akarja-e vajon a megpróbáltatásokat? Bírja-e a fáradalmakat? Reménykedhetnek-e, hogy ő fut be elsőnek?...

Meg kell vallanunk, hogy a fiatal festő a chicagói sportembereknek nemigen nyerte el a tetszését. Vajon mi szüksége festőállványra, ecsetre, festékre?! Csak nem akar képeket pingálni?!

Hiszen az lenne rendjén való, hogy legfőbb gondja az utazás legyen! Igenis, a játékos arra ügyeljen, hogy pontosan érkezzék a kijelölt célállomásra! Erre a feladatra komoly ember való, nem holmi könnyűvérű művész, akinek valószínűleg a zsebe is üres, és a majdan fizetendő ezer dollárok bizonyára alaposan zavarba ejtik! Egy szó mint száz, ez a festő nem úgy fest, mint vérbeli „favorit”... Nem is vállalkozott senki arra, hogy elkísérje, és nagy összeggel fogadjon rá. A vasúti kocsit, amelybe fölszállt, megtelt mindenféle ügyes-bajos kereskedőkkel, akiket üzleti érdek készített arra, hogy Chicagóból elutazzanak.

Törődött is Max Réal a báméskodókkal! Elhelyezkedett az ülésen, inasa fölrakosgatta a bőröndöt s egyéb cókmozót a csomagtartó polcra; a gőzmozdony sípja élesen füttyült, és a vonat elindult.

A peronon összegyűlt kandi népség közt azonban ott csörtetett egy vészjóslóan fenyegető küllemű úriember is, aki rettentő dühös, vérben forgó szeme pillantásával majd hogy nem átdöfte a mit sem sejtő művészt. Olvasóink bizonyára sejtik, hogy ez a bőszerű férfiú nem lehet más, mint Hodge Urrican.

Ami az időjárást illeti, az utazás rosszul kezdődött. Köd borongott a tájékon, az égbolton lomha szürke felhők gomolyogtak, és Max Réal egyáltalán nem gyönyörködhetett a környező vidék szépségeiben, mert a kellemetlenül párás levegőben, a télutó sajátos éghajlati viszonyai közt nem látott bizonytalan körvonalaknál egyebet.

Most illendő tehát néhány szóval megemlékeznünk Tommyról is, a fiatal festő néger inasáról, aki elkísérte gazdáját e meglepetésekben oly gazdagnak ígérkező úton.

A mindössze tizenhét éves Tommy már szabadnak született, mert tudvalevőleg Amerika a humanizmus nagy dicsőségére már ezelőtt mintegy harminc esztendővel felszabadította a rabszolgákat.⁹

Tommy édesapja és édesanyja még rabszolgamunkát végzett, s abban az időben, amikor a rabszolgák felszabadítását kihirdették, éppen Kansas államban éltek, ahová most a fiú és a gazdája igyekszik. Tommy szülei jólelkű, igazságos földbirtokosnál dolgoztak, gazdájuk jól bánt velük, s ők bizony továbbra is ott maradtak, mert nem tudtak megválni attól a kedves családtól, amelyet szolgáltak.

⁹ Az Egyesült Államokban az amerikai polgárháború végeztével, 1865-ben szabadították föl a rabszolgákat.

Tommy, úgy tetszik, örökölte atyafisága hűséges és ragaszkodó természetét, mert amikor ezelőtt két évvel szülei meghaltak, s őt - hála jósorsának - Max Réal alkalmazta, úgy megszerette a vidám, emberséges, derék fiatal festőt, hogy bottal sem lehetett volna elkergetni.

Csak az sajnálta - és ezt nem is palástolta -, hogy nem tartozhat még teljesebb mértékben, testül-lelkestül a gazdájához, akinél oly jól érzi magát, akinél oly biztos állása van. Gyakran emlegette, milyen kár, hogy megszüntették a rabszolgaságot.

- Ugyan miért? - kérdezte tőle egyszer Max Réal.

- Mert ha ön engem pénzen vásárolt volna meg, akkor én most a gazdám magántulajdona volnék...

- No és mi hasznod lenne belőle, fiam?...

- Hát akkor nem küldene el soha, mint ahogy elcsapják az olyan szolgát, akivel nincsenek megelégedve.

- Ugyan, Tommy, ki beszél arról, hogy elküldelek téged?... Egyébiránt, ha te a rabszolgám volnál, akkor én téged bármely pillanatban eladhatnálak...

- Igen ám, uram, de az mégiscsak egészen más...

- Neked bizony édesmindegy volna az, Tommy. No, de ne aggódj, ha hűségesen szolgálsz, egyszer majd megveszlek téged...

- Kitől? Hiszen én nem vagyok senkié sem...

- Önmagadtól... önmagadtól... majd ha gazdag leszek...

Tommy bólintott, szeme csillogott, vakító fehér fogai megvillantak mosolyra vont ajkai közt, és boldoggá tette az a gondolat, hogy a gazdája egyszer majd megveszi őt...

A ködös, borongós ég csatornái ezenközben megnyíltak, és hullott a zápor, esőcseppek verdestek, kopogtatták a vasúti kocsik ablakát, a vonat pedig zakatolt, dübörgött tovább.

A nagyobb állomásokon néhány percre megállt, aztán éles füttyel jelezte, hogy megint elindul.

Max Réalt igencsak elbúsította ez az idő. Az ember ilyen borús időben nem is tehet egyebet, mint hogy alszik. Tommy lelkiismeretes buzgósággal meg is cselekedte, útközben édesdeden szunyókált.

Estefelé elállt az eső, a felhők szétfoszladoztak, és nyugat felől a búcsúzó nap vérvörös fénypázmákkal árasztotta el a tájat. A fiatal festő ebben sem gyönyörködhetett sokáig, mert az esti szürkület sötét fátyola csakhamar ráborult a tájakra, s ezért aztán ő is behunyta a szemét, és tüstént elnyomta a buzgóság.

Másnap reggel aztán szemrehányást tett magának, amiért nem maradt ébren, és nem figyelte meg, hogyan ereszkednek le Rock Island felé... Akkor például a folyók királyát, a Mississippit is megcsodálhatta volna és szemügyre vehetett volna még egynéhány jelentékeny várost is. Csakhogy késő bánat eb gondolat. A vonat sebesen röpítette át Iowa síkságán. A főváros, Iowa City távol esett a vasútvonaltól, s ezért Max Réal nem láthatott belőle semmit.

A napkorong felső karimája éppen akkor tűndökölt fel a láthatár peremén, amikor a vonat megállott Council-Bluffben, amely az Egyesült Államok határán fekszik, és legföljebb háromezer méter választja el Omahától, Nebraska virágzó nagyvárosától.

- Szálljunk le! - mondta ekkor Max Réal.

- Megérkeztünk? - kérdezte Tommy álmos szemét dörzsölgetve.

- Az ember mindig megérkezik valahova, amikor útnak ered.

A gőzhajó minden délelőtt tíz órakor szokott indulni, ők pedig hajnali hat órakor szálltak le a vonatról. Teljes négy óra állt tehát rendelkezésükre: annyi alig elegendő arra, hogy megtekintsek Council-Bluff városát, amely a Missouri bal partján terül el.

Az ég kiderült, és a nap langyos sugarai vakító fehéren hullottak a havas háztetőkre, mert a tél ezen a tájon még nem ért egészen véget. A fiatal festő a hosszú és szerfölött unalmas vonatkozás után kétszeresen élvezte a friss levegőt és a napfényt, meg a sétálgatást.

A vasútállomásnál nem várt rá senki, mert Max Réal mindenütt kerülte a feltűnősködést, amit pedig Urrican kapitány is, Harris T. Kymbale is és Tom Crabbe idomárja, Milner is bizonyára el nem mulasztott volna semmi pénzért sem. Amilyen észrevétlenül szökött meg Chicagóból, éppen olyan észrevétlenül érkezett meg Omahába.

Betért egy szerényebb vendéglőbe, s ott inasával együtt jóízűen megreggelizett, aztán végigcsatangolt a város nyílegyenes utcáin. Tíz óra előtt tíz perccel már a hajóállomáshoz ért, és megváltotta a két jegyet.

A *Dean Richmond* nevezetű gőzös már útra készen várta. A kürtön át vastag, fekete füstgomolyok bodorodtak az égnek, és a matrózok a szellős oszlopfedélzetén már várták a kapitány parancsát. Ez a gőzhajó százötven mérföldnyi utat tesz meg, amíg eljut Kansas Cityig.

A fiatal festő és Tommy fölkapaszkodtak a tatfedélzetre, s az egyik padra letelepedtek. Bezzeg lett volna riadalom az utasok közt, ha megtudják, hogy a „Hypperbone-vetélkedő” egyik játékos a ott ül köztük; no de Max Réal szigorúan megőrizte inkognitóját, Tommy pedig nem volt fecsegő természetű.

Pontosan tíz órakor elindult a hajó.

A délután folyamán Max Réal néhány vázlatot készített a Missouri partvidékének szebb pontjairól, mígcsak le nem szállt a sötétség. Éjféltájban Kansas Citybe érkeztek.

Még tizenkét napja maradt arra, hogy Fort Rileybe menjen, abba a városkába, ahová majd Mr. Thornbrock sürgönyözni fog.

Max Réal itt is egy harmadrangú vendégfogadót választott, és pompásan aludt a huszonnégy órás vonatzakatolás és tizennégy órás hajózócskölés után.

Másnap a Kansas folyó két partján épült ikervárost nézegette meg; egyikük Kansas állam területéhez, másikuk Missouri államhoz tartozik. Az utóbbi sokkal nagyobb, mint az előbbi, mintegy százharmincezer lakója van, míg az előbbinek csak harmincnyolcezer. Ha egy állam területén volnának, bizonyára csak egy városnak tekintené mindenki ezt a két Kansast.

Max Réal a Kansas állambeli Kansas, valamint a Missouri állambeli Kansas megtekintésére összesen nem szánt huszonnégy óránál több időt. Mindenben hasonlítanak egymáshoz, mint jóra való ikrekhez illik, aki az egyiket megnézi, bizvást elmondhatja, hogy látta a másikat is.

Május 4-én reggel ismét vonatra ült, de azzal az elhatározással, hogy útközben ott száll ki, ahol neki tetszik, s ide-oda elnézeget, gyalogszerrel kirándul, s elő-előveszi az ecsetét, ha valami megfestésre méltót lát. Kansas síksága egyáltalán nem egyhangú pusztaság, a fiatal festő gyönyörködött az üde gyepszönyegekben, melyek főleg a Kansas folyó partvidékén millió meg millió virággal vannak behintve tavasszal. Egyik-másik állomásnál kiszállt, és míg a legközelebbi vonat megérkezett, néhány órai tartózkodása alatt körülnézett. Végre május 13-án délután Topekában állapodott meg.

Topeka a székvárosa Kansas államnak. A topekaiak várva várták már a híres vendéget, mert tudták, hogy aki Fort Rileybe igyekszik, az semmiképpen sem kerülheti el városukat. Arra azonban nem gondoltak, hogy Max Réal lehet a nevezetes ember, s ezért a festő másnap szerencsésen megszökhetett a kandi szemek elől. Most már Fort Riley volt az úticélja. Ez a város a Smoky Hill és a Republican folyók torkolatánál fekszik.

Max Réal és Tommy délután érkeztek meg az utolsó előtti állomásra. Itt kapta magát a fiatal festő, és leszállt. Néhány órai út választotta el csupán Fort Rileytől, s ezt a távot bízvást megtehetette gyalog is.

A folyóparton széttekintve szívből gyönyörködött a kies vidékben; az ifjú művészt annyira elragadta a varázslatos látvány, hogy a csábításnak nem állhatott ellen. Gyalog indult a virágos mezőn Fort Riley felé.

A folyópart egyik búbájosan zöldellő árnyékos hajlatában kiválasztotta a legszebb fekvésű pontot, előkészítette festőszereit, majd pingálni kezdett. No, gondolta, két óra alatt befejezem a színvázlatot. És csakugyan, negyven perc múlva a napsütötte tájék jellegzetes vonásai földerengtek már a képen.

Annyira belemerült a munkájába, hogy se nem látott, se nem hallott semmit. Pedig, igaz, eleinte még halkán, kelet felől valamiféle furcsa, tompa dübörgés hallatszott.

Szerencsére Tommy, aki néhány száz lépésnyire csatangolt a mezőn, egyszer csak lélekszakadva odarohant a gazdájához:

- Uram!... Uram!...

Max Réal azonban órá sem figyelt, mélyen elmerült munkájában, lendületes ecsethúzásokkal kaparította szét a festékfoltokat a vásznon.

- Uram! - kiáltott föl izgatottan Tommy, és kezével megérintette gazdája vállát.

- Mi ütött beléd, fiú? - kérdezte szórakozottan a művész, és az ecset hegyével bíborvöröset kevert a szénabarnához a palettáján.

- Nem hallja, uram?

Valóban süketnek kellett volna lennie, ha nem hallja meg azt a földrengető dübörgést, amely mind közelebbről morajlott. Észbe kapott, s sietve összerakosgatta holmiját, és fölsietett egy közeli halom tetejére. Onnan aztán láthatta a különös zaj okát.

Óriási porfelhő kavargott a levegőben, dobogó patájú ménes közeledett szédítő gyorsasággal. Mintegy háromezer ló és öszvér száguldott eszeveszetten. Gazdátlanul, elvadulva bitangoltak ezen a dús füvellőn. A számtalan sok lóerejű motorkerékpár és gépkocsi - efféléken robogni oly nagy divat ám Amerikában! - ez idő szerint a lovakat és öszvéreket annyira fölöslegessé tette, hogy lám csak, vadon barangolnak a síkon, és ha elbogarzik ez a rengeteg jószág, letipor minden vetést, elpusztít mindent, amit csak útjában talál.

Max Réal intett az inasának, hogy meneküljön, és ő maga is futásnak eredt. Nyilvánvaló, ha ott maradnak, végük van, mert a nekilódult szilaj ménes összetaposta volna mindkettőjüket.

Sikerült idejekorán jókora terebélyes fára bukkanniuk, és nyomban fölmásztak az ágai közé, ott aztán biztonságban megvárhatták, míg a ménes tovairamodik.

Ekkor már délután öt óra volt.

Ugyancsak kellett a lábukat szedniük, hogy beérkezzenek Fort Rileybe. Éppen nyolcat ütött az óra, amikor megtalálták a szállásukat, a *Jackson Hotel*t.

Másnap reggel - május 15-én - Max Réal elment a táviróhivatalba, és megkérdezte, érkezett-e vajon sürgöny Chicagóból.

- Mi a neve?

- Max Réal.

- A chicagói Max Réal?

- Az vagyok.

- Az Amerikai Egyesült Államok „Nemes-Lúd-Játék”-ának egyik versenyzője?

- Személyesen.

Nosza támadt erre riadalom a városban. Néhány perc alatt futótűzként terjedt el a hír, nemsokára mindenki tudta már. Mire a szállodába visszakerült, ezer *hip-hip* és *hurrá* kiáltás reszkettette meg a füle dobját.

Ezennel vége szakadt az „ismeretlenség” boldog tudatának. A végzet úgy rendelte, hogy a fiatal festő ezúttal ne óvhassa meg az inkognitóját.

8.

Tom Crabbét az edzője hajóútra viszi

Öt meg hat az tizenegy, vagyis Texas: ez jutott osztályrészül annak a túlsúlyos hús- és csonttömegnek, amelyet Tom Crabbe néven ismernek olvasóink.

Texas nagyon messzire esik Illinoistól, közvetlenül Mexikó tőszomszédságában, az Egyesült Államok délnyugati szögletében található. Csak 1835 óta tartozik az Egyesült Államokhoz, amikor is Houston tábornok ütközetben legyőzte Santa-Anna tábornokot. Chicagóból kétféle közlekedési út vitt Texasba; Milner választhatott: vagy Sant-Louison át gőzhajóval utaznak a Mississippin egészen New Orleansig, vagy vasúton mennek a következő államokon keresztül: Illinois, Louisiana, Tennessee, Mississippi.

John Milner a vasutat választotta, tekintettel Tom Crabbe óriási tömkelegére.

Amikor a hivatalos kockavetés az Auditorium színpadán megtörtént, és a közjegyző kihirdette eredményt, a *Freie Presse* egyik munkatársa megkérdezte Milnertől:

- Mikor utaznak?

- Ma este.

- Összecsomagolt már?...

- Az én poggyásom: Tom Crabbe - felelte tömören az edző. - Tele van, bezártam, leszíjaztam, már nincs más dolgom, csak az, hogy kiszállítsam az állomásra.

- Hát ő mit szól a dologhoz?

- Semmit. Amint bekebelezte napi hatodik lakomáját, útra kelünk. Feladhatnám ugyan gyorsárúként is, ám attól tartok, még valami baja esik.

- Nekem valami azt súgja - mondta az újságíró -, hogy ebben a játékban Tom Crabbénak kedvez majd a szerencse...

- Magam is úgy hiszem - jelentette ki John Milner.

- Jó utazást!

- Köszönöm.

A bajnokidomárnak bezzeg esze ágában sem volt, hogy elrejtse a kandi tekintetek elől pártfogoltját, sőt éppen ellenkezőleg, üzleti érdeke úgy parancsolta, mennél többen lássák a versenyhőst, a „förlümúlhatatlan ökölvívót”. Nehéz is lett volna véka alá rejtteni ilyen behemót testbéli szörnyeteget. A vasútállomáson irtózatos tömeg nyüzsgött. Tom Crabbe az osztatlan közérdeklődés tárgya lett. A gőzmozdony szinte nyögött, midőn nagy nehezen vonszolni kezdte azt a szerelvényt, amelynek keservesen nyikorgó vagonjában a bokszrajongók bálványa ült.

Másnap reggel már Kentucky határában zakatolt a vonat. Tom Crabbét persze nem érdekelték sem az egyes városok, amelyek mellett elhaladtak, sem a vidékek, sem az emberek. Nashvilleben sem szállt le, hogy megnézzé a híres Chattanooga-csatateret, ahol Sherman tábornok győztes csapatai élén utat nyitott Dél felé; sem Memphis, ez az egyiptomi névre keresztelt igen tetszetős helység nem vonzotta őt, pedig a Mississippri bal partján nincs is ennél jelentősebb és szebb nagyváros.

Éppen ilyen határtalan közömbösség fogta el Tom Crabbét, midőn a Mississippri állam rónáin röpítette keresztül a gőzparipa. Jacksonban, az állam székvárosában, ahol egy óra hosszat várakozott a vonat, Tom Crabbe persze roppant közfelfűnést keltett. Több ezer főnyi tömeg várta a kiváló utazókat. Köztük látjuk az érdeemes Kil Kirney urat is, akit főleg tudományos érdek hozott ki (ő ugyanis az ó-, közép- és újkor óriásainak statisztikai kimutatásával foglalkozott). Hóna alatt vaskos paksamétányi jegyzetömbjét tartva, a jeles tudor feszült figyelemmel vizsgálta az „újabb adat”-ot, és nem mulasztotta el, hogy észleleteit tömören össze ne foglalja úgy, amint az alábbiakban következik:

- Uraim, ama históriai tanulmányok nyomán, melyekkel én a „gigantográfia” gyarapítása közben immár évek hosszú sora óta foglalatokodom, van szerencsém önöknek tudomására hozni, hogy a XVII. század óriásai közül egy bizonyos Walter Parson tűnt ki, a maga 2 méternyi és 27 centiméternyi magasságával. A XVIII. században a lipcsei Müller 2 méter és 40 centiméter, az angol Burnsfield 2 méter és 35 centiméter, az ír Magrath 2 méter és 30 centiméter, az ugyancsak ír O’Bien 2 méter és 55 centiméter, valamint a spanyol Élacegin 2 méter és 35 centiméter magasra nőtt. A XIX. században a görög Ovasszab 2 méter és 33 centiméter, az angol norfolki Hales 2 méter és 40 centiméter, a német Marianne 2 méter és 45 centiméter, a kínai Csang 2 méter és 55 centiméter hosszúra nyúlt. Amennyire azonban szemmértékem megbízható, sajnálattal kell konstatálnom, hogy e tiszteletreméltó Tom Crabbe úr a sarkától a feje búbjáig mindössze csak 2 méter és 30 centiméter...

- Mit tehetek én róla?! - vágott közbe John Milner kesernyés hangon. - Nem nyújthatom még hosszabbra...

- Bizonyára nem - jegyezte meg Kil Kirney -, és valóban, ezt én nem is kívánhatom öntől, ez azonban mit sem változtat ama tényen, hogy védenca az imént felsorolt óriásoknál alacsonyabb...

- Tom - szólt ekkor Milner a bokszbajnoknak -, csapj oda az öklöddel ennek az úrnak a hasára, hadd mérhesse meg a bicepszed ütőerejét is!

Kil Kirney úrnak azonban még a statisztika érdekében sem akaródzott illetően módon gyűjteni újabb adatokat, és ezért komoly tudóshoz illő méltósággal és módszerességgel tüstént elvonult a veszedelmes színtérről.

Ami Tom Crabbét illeti, ökelme ügyet sem vetett a báméskodókra, a füle botját sem mozgatta meg, amikor köröskörül az egetverő *hurrá* kiáltások fölrivalltak.

New Orleansbe május 5-én érkeztek meg. E szerint tizenhárom napjuk maradt még hátra a határidőig, amikor Austinba, Texas állam fővárosába okvetetlenül meg kellett érkezniük.

Innen akár vasúton, akár hajón eljuthattak Texasba. John Milnernek ekkor az az ötlete támadt, hogy jó volna vízen utazniuk. Míg ő ezen elmélkedett, Tom Crabbe éppen a soron következő lakomáját fogyasztgatta a kikötői étteremben, nem feledkezvén meg természetesen a hat korsó sörrel, valamint a törvényes számú whiskys pohárról sem.

A *Sherman* nevű gőzös vesztegelt akkor éppen a révben; e szép hajó sétatfedélzetére hurcolta föl az oly atyaian gondoskodó John Milner az Újvilág veretlen ökölvívó matadorját.

Curtis kapitányt roppant boldogság fogta el, amiért ilyen híres és nevezetes személyiséget tisztelhet utasai közt. Nem is mulasztotta el, hogy illendő reverenciával köszöntse:

- Mélyen tisztelt uram - szónokolt hajbókolva Curtis kapitány -, rendkívül megtisztelő rám nézve, hogy éppen az én hajómat választotta. Ígérem, hogy gőzösöm teljes üzemanyag-készlete, minden hajtómotorja, sőt minden szelepe is az ön rendelkezésére áll, csakhogy mihamarább célba jusson! Ez a vízi jármű szélesebesen száguld majd a habok hátán, hogy uraságod nyerhesse el a hatvanmillió dollárt...

- Nem is ajánlom, hogy fennakadás legyen - fortyant föl kappanhangján John Milner, aki nemigen tűnt ki finom tapintatával és választékos modorával -, mert istókuccse, jól ellátjuk a baját...

Tom Crabbe módfelett bután révedezett ökörszemét a kapitányon, majd az ebédlőterem nyitva felejtett ajtaján akadt meg a pillantása, ösztönszerűleg csak azt bámulta, nem felelt a lelkes üdvözlő beszédre egyetlen mukkot sem.

Az időjárás kedvezőbb nem is lehetett volna, s a *Sherman* gyorsan siklott tova a hullámokon.

A Mississippi partján óriási gyarak kéményei füstöltek, de Tom Crabbe nem látta egyiket sem, edzőidomárja bevitte őt az ebédlőbe, s ott hatalmasan megetette - hiába, a hat gigászi lakmározásból egy fél fogásnak sem szabad hiányoznia!

Mikor aztán az izomkolosszus jóllakott, kiült a fedélzetre, és emésztés közben nyilván arra gondolt, ugyan mikor lesz ideje újra annak, hogy egyék.

Ám nem sokáig tartott a derű, egyszer csak némi kis fuvalom támadt, és az mihamar sistergős széllé fokozódott.

A hajó egy-egy fordulónál táncolni kezdett a hullámveréstől, és Tom Crabbe egyszeriben valamelyest furcsán érezte magát. Rézvörös ábrázatja mintha hébe-hóba megfakult volna...

John Milner rögtön észrevette, és hozzá sietett:

- Csak nem vagy rosszul?!...

Tom Crabbe lomhán ingatta hatalmas fejét:

- Úgy látszik... - motyogta elhalóan.

Aztán nyomban kitátotta a száját... és ez alkalommal kivételesen nem azt jelentette a szájtátás, hogy ehetnék!

Az óriást a „tengeri betegség” szörnye kínozza.

Elkezdett körülötte forogni minden, falfehér lett, nyögött, egyre inkább szédült... szédült, és a padról lezuhant a fedélzet padlódeszkáira.

John Milner biztatta, hogy ne féljen, keljen föl, és el akarta támogatni a kéményhez, ahol a hajó hánytorgása nem érződött olyan erősen. Tom Crabbe föl is akart tápáskodni, de nem bírt.

Curtis kapitány szintén odasietett, és részvevően így szólt:

- Látom, mi a baj!... No de hagyján! Ilyen kiváló férfiú bizonyára hamar túlesik rajta, hiszen főként a kényeskedő kisasszonykák szoktak ájuldozni e pompás gőzös csekélyke ingadozásától...

A „tengeri betegség” azonban irtózatossá erőtört ki ebből a hústoronyból. John Milner megijedt, s arra kérte a kapitányt, hogy vitesse le Tom Crabbét a kabinjába.

No hiszen könnyű volt ezt mondani, megtenni annál nehezebb. A kapitány tizenkét erős matrózt mozgósított, de arról, hogy Tom Crabbét fölemeljék a padlóról, szó sem lehetett, holmi ledőltem plomtoronnyal hamarabb elboldogultak volna.

Végre is nem tehettek egyebet, mint hordónak tekintvén a rengeteg hústömeget, elhengergették - ez a körülményes művelet aztán nagy ügyel-bajjal, de sikerült.

John Milner ekkor így szólt Curtis kapitányhoz:

- Lám csak, ez a cudar sósvíz hogy lekapta Tomot a lábáról! Hátha még pálinka folya alattunk!...

- Isten ments - jegyezte meg a kapitány -, hiszen már mind az utolsó cseppig felhőrpintette volna, s én ugyancsak zátonyra futnék a hajómmal!...

A következő napokban még siralmasabb lett Tom Crabbe állapota. A gőzöst immár nemcsak a fehér taréjos szilaj hullámok dobálták, hanem időről időre az átlós irányú szellőkések cifrán billegették a hajótestet, némelykor szinte a korlátjáig alámerült, ám megesett, hogy hosszában is hánykolódott, hol az orrát, hol a tatját csapta föl, mint valami szilaj csikó. Az Újvilág legendás bajnoka mindezt egyre nyomorultabbul viselte el. John Milner iszonyúan megijedt, mert azt hitte, hogy a társa még dögrovásra jut. Végre május 9-én Texas partjaihoz értek, és Milner ugyancsak sietett, hogy a szárazföldre szállíttassa Tom Crabbét.

A parton száz meg száz ember várakozott már, akik mind óriást látni jöttek, és mely óriás nagy vala az ő csalódásuk, midőn a hústömeg romjait pillantották meg; Tom Crabbe úgy festett, mint valami összelapult, jókora, ráncos bőrszak, amelybe irdatlan méretű csontokat gyűjtöttek össze...

John Milner szeretett volna a föld alá süllyedni nagy szégyenletében.

Ezer szerencse, hogy ez a kétségbeejtő állapot nem sokáig tartott. Tom Crabbe némi pihenés után teljes mértékben visszanyerte evőképességét, és ha ő enni tudott, akkor meg is gyógyult.

John Milner már május 11-én felcihelődött, pedig tudvalevőleg csak 16-án kellett Austinban lenniük. Gondolta magában: jobb előbb, mint utóbb.

Most már bezzeg nem tanakodott, hogy hajón vigye-e Tom Crabbét vagy vasúton. Fölpakolta ökelmét a legkényelmesebb fülkébe, s elindult vele Galvestonból. Texas vidéke, a Rio Grande partmelléke igen szép, s főleg május havában szívgyönyörködtető, de Tom Crabbénak eszébe sem jutott, hogy elandalodjék rajta, hiszen ő csak arra használta a szemét, hogy a rakott tál ételt és a tele kancsót lássa, mint ahogy John Milner sem látott mást a világból, mint ezt a nagybelű vasgyúrót.

Május 13-án, kora reggel szálltak le a vonatról Austinban, ebben a jelentékeny ipara és kereskedelmi forgalma miatt rendkívül fontos városban. Lakosainak a száma azonban viszonylag nem sok, csupán csak huszonhatezer.¹⁰

A történeti hűség kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a hírhedt verekedő, akit a tengeri betegség oly siralmasan megviselt, itt Austinban nyerte vissza régi mivoltát - étvágy dolgában. Első „ebédje” reggeltől estig tartott. Ami enni és inni való csak akadt az austini első vendéglőben, azt ő mind megette és megitta; meg se kottyant.

Midőn a vendéglős átnyújtotta John Milnernek a számlát, ez az okmány mindennél fényesebben bizonyította, hogy Tom Crabbe ismét makkegészséges.

Május 13-ától 16-áig mindennap megismétlődött ez a páratlan gigászi falás, és Corbett, Fitzsimmons, valamint a múlt és a jelen század valamennyi ökölvívóbajnoka mély tisztelettel meghajolhatott, sőt megsemmisülten porba omolhatott Tom Crabbe eme világraszóló teljesítménye előtt.

9.

Egy meg egy az kettő

Maine állam Calais nevű kisebb mezővárosába jellegzetesen rőt pár érkezett vonattal. A *Sandy Bar* nevű szállodában, vagyis jobban mondva rozoga vendégfogadóban szálltak meg, és jellemző módon nem kocsin jöttek, hanem gyalog bandukoltak be az állomásról.

A két vándor, akit szemlátomást igencsak elcsigázott a hosszú és fárasztó utazás, a fogadó vendégekönyvébe Mr. és Mrs. Field nevet íratta be. No mármint, angolszász nyelvterületen töméntelen sok ember van, akit Fieldnek hívnak - ugyanolyan gyakori név, akár a Smith vagy a Johnson -, eggyel több vagy kevesebb, ugyan ki törődne azzal... Annyi bizonyos, hogy a Hyperbone-vetélkedő játékosai közt egyetlen egy Field sincsen, és bár Maine-ben is érdeklődnek a chicagói milliomos szeszélyes ötlete iránt, Fieldék nyilvánvalóan nem tűntek föl senkinek. A fogadó söntésének törzsvendégei ügyet sem vetettek rájuk, a pincérek még kevésbé, mert soha nem láttak tőlük egy veszekedett fitying borraivalót sem.

Azt az első emeleti udvari szobát, amelyben Fieldék laktak, az elképzelhető legnyomorúságosabb bútorzattal rendezték be: egy kétszemélyes ágy, egy asztal, két szék meg egy ütött-kopott mosdószekrény állt benne. Az ablak a Saint-Croix folyóra nyílt, amelynek bal partja már Kanadához tartozik. A szögletben két ócska esernyő, meg az ütött-kopott utazótáska jelezte csupán, hogy itt vendégek szálltak meg.

Mikor a fogadós, aki Fieldéket fölkísérte a foghíjas lépcsőn, eltávozott, Mr. Field gyorsan megfordította a kulcsot a zárban, majd azonnal az ajtóra nyomta a fülét, hogy meggyőződjék: vajon nem hallgatózik-e a tulaj, még odakünn a küszöbön. Kintről azonban nem szűrődött be semmi nesz. Ekkor megkönnyebbülten fölsóhajtott:

- Végre-valahára itt volnánk!

- Az ám, három napi és három éjszakai utunkba került!...

- Azt hittem, hogy sohasem lesz vége - sóhajtott föl Mr. Field, és olyan erejehagyottan lógatta mindkét karját, mintha egyetlen szál izomrostja se működne immár.

¹⁰ Austinnak ma már négyszázezer lakosa van.

- No de hiszen valóban nincs is még vége! - csattant föl Mrs. Field.
- Jaj, és vajon mennyi pénzünkbe fog még kerülni?!...
- Nem arról van szó, hogy mennyibe kerül, hanem arról, hogy mennyit fog majd jövedelmezni! - ripakodott rá a hölgy ingerülten.
- Csakugyan jól tettük, hogy álnéven utazunk! - vélekedett a férj.
- Nekem támadt ez a kiváló ötletem! - vágta rá a dáma paprikásan.
- Igaz, nagyszerű gondolat!... Töméntelen sok pénzt takaríthatunk meg így a fogadósokon, a kocsmárosokon, a bérkocsisokon meg a többi arcátlan népnyzón és baksislesón!... Mennyi fölösleges kiadás marad el ilyen módon!... Hanem én még most is csak azt mondom, hogy okosabb lett volna, ha nem vágunk bele ebbe a játékba!...
- Szót se többet, Hermann! - kiáltott föl szigorú, pattogóan parancsoló hangon az asszonyság.
- Hát vajon nekünk nincs-e ugyanannyi esélyünk, mint a többieknek, hogy mi leszünk az elsők?!...
- Igaz, igaz, Kate, de... azért mégis csak jobb lett volna osztozni az örökségen...
- Lárifári! Egyébiránt az az utálatos Urrican kapitány meg X. K. Z. úgysem egyeztek volna bele. Jobb ez így, amint van!

Ebből a zárt ajtók mögött folyó párbeszédéből a nyájas olvasó már tudhatja, hogy Hermann Titbury és hitvestársa bújtak meg a Field név alatt. A kocka szeszélye őket a tizenkettedik mezőre, vagyis Maine-be küldte, mégpedig balszerencsájukra, mert Maine bizony ugyancsak messze esik Chicagótól.

Május 5-én indultak el, azon nyomban, hogy a kockavetés megtörtént, és most, lám, jelenleg Calais városka legócskább és legolcsóbb fogadójának legvedlettebb szobájában kotolnak, azon törvén fejüket, leginkább miként élhetnék ki förtelmes fősvénységüket. Az álnév, amelyet felvettek, mégpedig zsugoriságból, sok minden költségtől megkímélte őket, azt azonban nem akadályozhatta meg, hogy a fogadók ne őket válasszák ki favoritjuknak, hiszen az ő degeszre tömött zsebük szavatolja legjobban, hogy mindvégig kitartanak, és nem ejti majd zavarba őket a letétek kifizetése sem. Továbbá ők látszottak valamennyi vetélkedő közt a leghiggadtabbnak, akik az egész játék folyamán egyébre sem gondolnak, mint a versengésre és - a nyereségre.

E dicső pár valóban a győzelem sóvár vágyakozásával ült be a harmadosztályú kupéba, ezt hánytorgatta egész nap, és bizonyára éjjel is csak erről álmodott. Ki sem szálltak sehol, nehogy a vasútállomások méregdrága éttermeiben megkopasszák őket. Amíg tartott a hazuról hozott elemózsia, azt eszegették bölcs takarékossgal; sőt, mi több, elképesztő fényűzés gyanánt azzal tobzódtak, hogy csemegeként... tökmagot rágicsáltak...! Persze időről időre meg-megolvasgatták titkon a pénzüket, és megsirattak minden krajcárt, amit csak elköltöttek. Így haladtak át Illinoison, Indianán, Ohión, New Yorkon, majd New Hampshire-en, és május 8-án épkézláb befutottak Maine-ba. Akármelyik helység érdemes lett volna arra, hogy leszálljanak és egyet-mást megnézzenek, de hát az mind pénzbe került volna, és Titburyék meg sem álltak, míg Calais-ba nem érkeztek. A megérkezés május 9-én történt, a táviratot pedig csak 19-én várhatták, e szerint tíz teljes napot kellett Calais-ban előlniük vagy átunatkozniuk.

Minő élvezetes kirándulásokat tehetnének Maine gyönyörű környékén! Északnyugatra emelkedik a fölséges szép Khatadin, ez az óriási gránitsziklahegy, amely háromezeröttszáz láb magas, és büszkén szegi föl fejét az erdős, tavas környezetből. Ott van a közelben Portland, a

világhírű Longfellow költő szülővárosa, milyen szép utcák, terek, parkok, műemlékek díszítik! Ott van Brunswick, benne a messze földön ismert Bowdoin-kollégium becses képtárával, rengeteg művészetkedvelő látogató fő úticéljával...

Kellett is mindez a két penészes pénzeszacskónak! El nem hagyták volna Calais városát semmiféle látnivalóért. Ott kuksoltak a vendégszobájukban, és a tíz ujjakon számították az esélyeiket, hogy hátha mégis ők lesznek az elsők, és akkor háromszázszoros milliomosokká teszi őket a szerencsés véletlen. Szerfölött takarékosan éltek, sokszor megesett, hogy csak úgy köröm közül faltak némi kis hideg ételt, mert méregdrágának találták a vendéglői díjszabást; hódoltak viszont szenvedélyüknek, és buzgón ráogatták a tökmagot, a szegény emberek eme népszerű csemegéjét.

Kisétáltak néha a partra, leültek egy-egy gerendára, elnézegették a halászbárkákat, úgy tűnődtek a jövőn, fölpanaszolták a sok költséget, morfondi ábrázattal múltatták a lassú időt. Ha elunták a báméskodást, visszaballagtak a fogadóba, és gyanakodva kémleltek mindenkire, mert attól féltek, hogy valaki leolvassa az arcukról igazi mivoltukat.

Ugyanis Maine állam sem fekszik éppen a világ végén, és a nagy port fölvert Hypperbonevetélkedő híre ide is eljutott, Calais városában is tudták, hogy az egyik játszófélnek, holmi Titburynek ide kell jönnie...

Így telt el május 9., 10., 11. és 12-e irtózatossá egyhangúságban. Végre május 13-án Mr. Titbury is megsokallta ezt csüggesztő semmittevést, s ilyenénképpen fakadt ki:

- Miféle ördög bújt abba a Hypperbone úrba, hogy éppen minket küldött ide az isten háta mögé, ebbe a hitvány porfészekbe?!...

- Lassan a testtel, Hermann - figyelmeztette türelmetlen hitvesét az asszony... Hátha valaki meghall!... Ha már a vaksors ide rendelt minket, hát itt is maradunk, és punktum!

- Ki parancsolhatja meg nekünk, hogy folyton itt rostokoljunk a városban?!

- Azt senki, de az Egyesült Államok területéről ki nem léphetünk egy tapodtat sem!

- Micsoda, még az sem szabad, hogy a folyó túlsó partjára menjünk?

- Semmi szín alatt, Hermann!... A végrendelet határozott tilalma ellen cselekednénk!...

- Ugyan, ki tudhatná meg, ha átkelnénk? - fortyant föl Mr. Titbury.

- Én nem értelek téged, Hermann!... Te vagy az a Titbury, akivel én Chicagóból útra keltem, vagy kicseréltek?... Egészen megváltoztál!... Hátha utólag kiszülne, hogy megszegettük a tilalmat!... Hátha valamilyen akadály elzárná előlünk az utat, amikor vissza akarunk jönni? Mi lenne, ha 19-én nem érnék vissza, és ha... egy szó mint száz, én nem akarom!

És elvégre a bösz Kate nem ok nélkül nem akarta, mert hiszen ki lát a jövőbe! Hátha éppen akkor támad valami földrengés, amikor ők a folyó túlsó partján sétafikálnak, az amerikai szárazulat kettéreped, s a roppant hasadék egyszerűen elszakítja őket az Egyesült Államok területétől.

- Szó sem lehet róla, hogy átkeljünk a folyón! - jelentette ki Kate asszony ellentmondást nem tűrő hangon.

- Igazad van, Kate, igazad van - hagyta rá megjuhászodva Mr. Titbury -, valóban nem mehetünk át a folyón. Nem értem, mi ütött belém! Micsoda badar ötlet! Nem is tudom, mi lelt engem, mióta erre az átkozott játékra ráadtam a fejemet, nem vagyok többé az, aki voltam. Valósággal belebutultam ebbe az átkozott utazásba! Kiforgattak önmagamból... Jaj, bár maradtunk volna odahaza!...

- Hatvanmillió dollár igazán megéri, hogy kissé vesződjünk érte - vélekedett megátalkodottan Mrs. Titbury.

Így aztán a hitvestársak nem keltek át a folyón, hogy megtekintsék Saint-Stephen városát, amely a Saint-Croix folyó bal partján fekszik, s ilyen végzetes körülmények következtében szalasztotta el azt a soha vissza nem térő, páratlanul megtisztelő alkalmat, hogy falai közé fogadhassa az érdemdús Titbury házaspárt...

Mindazonáltal május 14-én, hosszas tanácskozás után mégis úgy döntöttek, legalább Calais városában körülnézzenek, melynek a neve elárulja, hogy első lakói francia bevándorlók lehettek; ami pedig Maine államot illeti, arról az tudható, hogy azok a telepések hívták így először, akik I. Károly idejében költöztek ide Angliából.

Az időt nem a legjobban választották meg a kirándulásra, meleg volt és a levegő fülledt, mintha vihar lett volna készülőben, tarjagos, sötét felhők torlódtak a láthatár peremén. A szűkmarkú házaspár ezt a kirándulást is inkább arra használta fel, hogy a jövő kilátásairól értekezzenek. Vajon hol lehet most Max Réal, és Tom Crabbe?... Természetesen az a titokzatos X. K. Z. is szerfölött izgatta őket. Amikor a harmadfél órai gyaloglástól alaposan elfáradtak és megéheztek, visszafordultak, hogy délre a fogadóba érjenek.

Útközben, amint épp egy kocsmá előtt haladtak el, Mr. Titbury hirtelen rádöbrent, milyen szomjas lett a tikkasztó melegben. Bizony, szívesen fölhalt volna egy korsó jó hideg sört.

- Nem tanácsolom! - intette Mrs. Titbury. - Csurom víz vagy, átizzadtál ebben a szörnyű hőségben, tüdőgyulladást kaphatsz a jeges italtól!

Végre is kieszték, hosszas vitatkozás után, hogy Mr. Titbury rendeljen inkább grogot vagy whiskyt, mert az kevésbé kockázatos. Beléptek a csapszékbe, és Mr. Titbury megkérdezte:

- Van-e grog vagy whisky?

- Micsoda?! - rivallt rá a kocsmáros. - Ön whiskyt rendel?

- Azt... azt, whiskyt! Ha nincs, akkor gint...

- És van-e rá hatósági engedély?

- En-ge-dély? - kérdezte elképedve Mr. Titbury. Meg kell jegyeznünk, hogy Maine is azok közé az államok közé tartozik, amelyek az alkoholizmus káros következményeinek megelőzése céljából szövetkeztek, és erősen korlátozták a szeszes italok kimérési jogát. Akárcsak Kansasban, Dakotában, Vermontban, New Hampshire-ben, itt, Maine államban is csak orvosi rendeletre, hatósági engedély ellenében volt szabad szeszes italt árusítani. Aki hivatalos jóváhagyás nélkül vásárolt vagy adott el szeszes italt, azt súlyos pénzbírsággal sújtották.

Miközben Mr. Titbury álmélkodott, a söntés egyik vendége észrevétlenül közelebb lépett hozzá.

A kocsmáros ekkor újólág megkérdezte Mr. Titburytól:

- Uraságodnak tehát nincs hatósági engedélye?

- Persze hogy nincsen!...

Akkor az idegen, aki már Mr. Titbury mellett állt, határozott hangon így szólt:

- Uram, ön ezzel kihágást követett el!

- Kihágást?... Ugyan miért?...

- Mert whiskyt vagy pálinkát merészelt kérni engedély nélkül!...

S ez a kocsmákban sündörgő, áldozatait leső titkosügynök nyomban felírta jegyzetfüzetébe Mr. Field nevét és címét, majd tudára adta, hogy másnap reggel meg kell jelenniük a bíróságon.

A házaspár kétségbeesve tért vissza szállására; a balszerencés nap után egész éjszakájukat azzal töltötték, hogy szemrehányást tettek egymásnak. Mr. Titbury kikapott azért, mert kocsmázhatnékja szottyant és szomjúhozni merészkedett, de Mrs. Titbury sem győzte hallgatni az epés megjegyzéseket, amiért égetett szeszt ajánlott hitese urának jófajta serital helyett...

Másnap reggel jelentkezniük kellett az ítélőszéken; R. T. Ordak, a helyi büntetőbíró a világ legridegebb, legérdeesebb modorú, leggyanakvóbb hivatalnokai közé tartozott. A lehető legkellemetlenebb fráter karmai közé jutottak...

Nos, R. T. Ordak odaintette íróasztala elé a dorbézolás szándékáért följelentett házaspárt, és gépiesen intézte hozzájuk a hivatalos kérdéseket:

- Nevük?

- Mr. Field és Mrs. Field.

- Állandó lakhelyük?

- Harrisburg, Pennsylvania - bökte ki rövid gondolkodás után Mr. Titbury.

- Foglalkozása?

- Magánzó.

A zord törvénytevő ezután száz dollár büntetést mért ki rájuk, amiért megszegték a szeszital-tilalmat.

Mr. Titburyt ez a világrengető összeg szörnyen felbőszítette. Kate asszony hiába csitítgatta, Mr. Titbury annál jobban ordított, sőt fenyegetni kezdte R. T. Ordak bírót.

Ennek az acsarkodásnak az lett az üdvös következménye, hogy a marcona férfiú a hivatalos tekintély megsértése miatt további száz dollár büntetést szabott ki a méltatlankodó uzsorásra.

Ez a kétszáz dollár Mr. Titburyt végleg kihozta a sodrából.

Ennyi külön költség, ráadásul épp itt, a világnak ebben a félreeső zugában, a nyomorult Maine államban! Hah, ez már több a soknál! Mr. Titbury megfeledezett minden óvatosságról...

Keresztbefont karral, villogó szemmel a bíró asztalának a szélére könyökölt, és ráripakodott a törvény órára:

- Tudja maga, hogy kivel van dolga?

- Annyira tudom, uram - felelte vészjósló nyugalommal R. T. Ordak -, hogy íme, a kétszáz dollár pénzbírságot ezennel fölemelem háromszázra!

- Háromszáz dollár! - sikoltott Mrs. Titbury, s ájultan rogyott le a padra.

- Úgy van, a pennsylvaniai, harrisburgi illetőségű Mr. Field háromszáz dollár büntetést fog fizetni! - nyomott meg minden szótagot a könyörtelen ítéssz.

- No jó! - hördült fel Mr. Titbury, s ökle döngve csapott le a törvényszék íróasztalára. - No jó!... Hát akkor tudja meg az úr, hogy én nem vagyok Mr. Field, én nem vagyok harrisburgi illetőségű, és én nem jöttem Pennsylvaniából!

- Hát akkor kicsoda ön?...

- Mr. Titbury a nevem... és Illinoisból... Chicagóból érkeztem!

- Vagyis ön álnév alatt bujkál, félrevezeti a hatóságot, tehát bűnt bűnnel tetéz!...

- Úgy van!... Én a chicagói Mr. Titbury vagyok, a Hypperbone-vetélkedő harmadik versenyzője, az óriási vagyon leendő örököse!...

R. T. Ordak szemlátomást érzéketlen maradt, a magas rangú igazságügyi tisztviselőre e fontos fölfedezés éppenséggel nem hatott. Szigorú arckifejezése fikarcnyit sem lágyult, hanem metsző hangon emígy nyilatkozott:

- Nos tehát, akkor az illinoisai és chicagói illetőségű Mr. Titbury fizet a szesztilalom megszegéséért háromszáz dollár pénzbírságot, továbbá azért, amiért álnév alá rejtőzve próbálta megtéveszteni a bíróságot, ugyanazt a Mr. Titburyt nyolcnapos börtönbüntetésre ítélem...

Ekkor Mr. Titbury is megsemmisülten hanyatlott le a padra, alélt hitvestársa mellé...

A nyolcnapos fogda azt jelentette, hogy 19-én nem kerekedhetnek föl Calais-ból, nem jelentkezhetnek a táviróhivatalban - vagyis hát zátonyra fut a vakmerő vállalkozás, füstbe megy a sokmillió szerencsejáték minden csalfa reménye...

10.

Az újságíró kocsiútja

- Úgy van, uraim, én a Hypperbone-vetélkedőt olybá tekintem, mint főbenjáró nemzeti eseményt, amely dicső hazánk történetének egyik legfényesebb lapja lesz! A függetlenségi mozgalom, a szecessziós háború, a Monroe-elv, a McKinley törvényjavaslatának alkalmazása¹¹ aligha vetekedhetnek fontosságban William J. Hypperbone világraszóló ötletével, hiszen a Különcök Klubjának e nagynevű tagja valóban fölkelte az egész földkerekség figyelmét!...

Ilyen szívmengető honfiúi hévvel patakozott a szó Harris T. Kymbale szájából, midőn május 7-én Chicagóban vonatra szállt, hogy rendeltetési helyére siessen.

A *Tribune* munkatársa egyik vasúti kocsiból a másikba ment, és mindenütt akadt számos hallgatója, mert bármikor tudott valami újat, valami érdekeset mondani.

Harris T. Kymbale egyedül kelt útra. Akadtak ugyan kollégái, akik készségesen vállalkoztak, hogy vele tartanak, de Harris T. Kymbale köszönettel elhárította ajánlkozásukat. Még inast sem vitt magával. Mindazonáltal ő korántsem bujkált a közérdeklődés elől, mint Max Réal vagy Hermann Titbury. A száguldó riporter akár a kalapja szalagjára is hajlandó lett volna rányomtatni feltűnő tulipiros betűkkel, hogy: *A Hypperbone-vetélkedő negyedik versenyzője...*

A vasútállomáson tömérdek ember várta. Egetverő *hip-hip* és *hurrá* kiáltások harsantak föl mindenfelől, és alig győzött kezét szorítani rengeteg rajongójával. Arca önbizalomtól, reménységtől, a győzelem tudatától sugárzott, nem csoda hát, ha nyomban fogadtak rá, sőt egy

¹¹ Függetlenségi mozgalom: az amerikai telepesek hosszabb küzdelem után győztek, 1776. július 4-én kiáltották ki az USA függetlenségét, amikor seregük leverte a brit királyi csapatokat; a szecessziós háború, vagyis az amerikai polgárháború folyamán a fejlett iparú északi államok felülkerekedtek a rabszolgatartó déli államokon (1861-1865); James Monroe elnök 1823 decemberében hirdette meg az úgynevezett Monroe-elvet (leszögezte Amerika függetlenségét, elvetette az európai hatalmak gyarmatosító törekvéseit, a függetlenség megvédését az USA feladatának nyilvánította, és leszögezte, hogy Amerika az amerikaiaké); William McKinley elnök hódító politikát folytatott, 1901 szeptemberében anarchista gyilkolta meg.

ellenében háromszoros tétet kínálgattak. No persze, ő nem azért indult el egyedül, mintha a társaságtól irtózott volna, sőt ellenkezőleg, vígan szoba állt boldog-boldogtalannal, hamarosan összebarátkozott minden útitársával. Nyitva volt mindenki számára a szíve és - a pénztárcája is, mert azt talán mondanunk sem kell, hogy a dúsgazdag *Tribune* bőségesen adott előleget a krónikarovat jeles vezetőjének. Majd ledolgozza tudósításokkal, útirajzokkal, novellákkal, interjúkkal, hiszen az efféle szemfüles utazó újságíró mindenütt talál érdekes híryanagot...

- Uram - kérdezte tőle egyik útitársa, egy tetőtől talpig jenki küllemű, eléggé fölényes úriember -, nem tulajdonít ön túlon túl nagy fontosságot ennek a Hypperbone-vetélkedőnek?

- Éppenséggel nem, uram - felelte Harris T. Kymbale -, nekem az a véleményem, hogy ilyen felséges ötlet csakis vérbeli amerikai agyában születhetett meg!...

- Igaza van! - szólt közbe egy chicagói nagykereskedő. - Mióta ez a pazar társasjáték köztudomásra jutott, az egész világ lázas izgatottsággal kíséri mozzanatról mozzanatra.

Az egyik útitárs kifejezte végtelen örömét, amiért William J. Hypperbone leendő örökösének egyikével utazhatik.

- Majd eldicsekszem vele Detroitban...

- Micsoda, ön Detroitba megy? - kérdezte Harris T. Kymbale, és azonnal megrázta az illető kezét.

- Úgy van, Detroitba, Michigan szövetségi állam legfontosabb városába igyekszem...

- Rendkívül örvendek, hiszen akkor útitársak leszünk, mert égek a vágytól, hogy Detroitot megismerjem.

A jenki - aki nyilván maga is fogadott az újságíró sikerére - ekkor élénken közbevágot:

- Csakhogy, Mr. Kymbale, önnek egyáltalán nem lesz ideje arra, hogy ilyen nagy kitérőt tegyen! Vigyázzon, kérem, ha ekkorát kerül, még el talál késni!...

- Az embernek effélére mindig akad ideje - felelte Harris T. Kymbale mélységes meggyőződéssel.

Ekkor megszólalt egy idősebb pap, aki roppant érdeklődéssel nézte a tudósítót:

- Mondja csak, uram, elégedett-e az első kockavetése eredményével?...

- Igen is meg, nem is, tisztelendő atyám - felelte az újságíró illedelmes hangon. - Annyiban elégedett lehetek, hogy játéktársaim, akik előttem indultak el, még nem mozdultak ki a második, a nyolcadik és a tizenegyedik mezőről, mikor pedig engem a kettő és négyes számot mutató kockák a hatodik mezőre, majd innen nyomban a tizenkettedikre küldtek. Nem lehetek viszont elégedett azzal, hogy a hatodik mező New York állam, ahol a legendás „híd” van, és ez a „híd” ugyebár átvezet a Niagarán... No de hát én rég elteltem a Niagarával! Legalább hússzor jártam már ott! Nekem valami új, eddig nem látott helyszín kell, s akkor bármelyik zugában rejtőzik is az az Egyesült Államoknak, én rohanok, fölkeresem, megnézem, tollam hegyére tűzöm...

- Igen ám, de a föltétel úgy szól, hogy bizonyos napon ott kell lennie a kijelölt város táviróhivatalában!

- Legyen nyugodt, atyám, én nem fogok elkésni egyetlen pillanattal sem!...

- Hm - jegyezte meg egy konzervgyáros, akinek pirosposzsgás, pufók arcán, fényes-feszes bőrén jól látszott, mennyire kedveli tulajdon élelmiszerüzletének termékeit -, önre azonban szép kis utazás vár New York szövetségi államból egyenesen Új-Mexikó államig!...

- Eh, mi az egy újságírónak?... Potomság! Csak néhány ezer mérföld...
- Hátha még Floridába vagy Washington állam valamely isten háta mögötti falujába küldték volna!...
- Látják, uraim, éppen ez tetszik nekem, és csakugyan szíves-örömet keresztül-kasul bejárnám az Egyesült Államok minden zegét-zugát!
- Ha jól tudom, a hatodik mezőn, a „hídon” egyszeri tétet kell fizetnie majd - jegyezte meg aggodalmasan a pap.
- Mi az a rongyos ezer dollár a *Tribune*-nak! A Niagara-vízesés mellől sürgőnyt küldök, és néhány óra múlva már meg is kapom táviratilag a bankutalványt... Ennyi az egész...
- A *Tribune*-nak óriási reklám ez a Hypperbone-vetélkedő, ugyebár?
- Úgy bizony, de még mekkora!

Így telt-múlt az idő. Harris T. Kymbale egyáltalán nem unatkozott, az útitársai pedig remekül szórakoztak. New York állam hétszáz mérföldnyire fekszik Chicagótól. Mr. Kymbale - amint már említette is - nem vágyódott valami nagyon New York államba, mert már sokszor járt ott. Kedélyes csevegés közepette vonatozott Chicagóból Indianába, érintette Ainsworth-ot és Michigan Cityt (ez utóbbi város azonban nincsen a hasonló nevű állam területén). Átment New Buffalón, majd néhány óráig megállapodott Jacksonban, e híres ipari és kereskedelmi központban. Május 7-én éjjel érkezett meg Detroitba, és pompásan töltötte az éjszaka hátralevő részét egy előkelő szálloda csinos szobájában; másnap pedig büszkén élvezte a dicsőséget, mert száz meg száz ember ácsorgott a bejárat előtt, és várta, hogy a Hypperbone-vetélkedő egyik szereplője, a *Tribune* munkatársa, a krónikarovat jeles vezetője végre-valahára kijöjjön.

Detroit virágzó város, 1670-ben alapították a franciák, és jelenleg kétszázezer lakosa van.¹² A sok ünnepeltetés miatt a tudósítónak alig jutott ideje, hogy jobban körülnézzen az élénk forgalmú utcákon. Még aznap este tovább utazott...

Átutazott Ohio államon, majd és az Erie-tó mellett épült Toledo város megtekintése után Clevelandben állapodott meg, de csak rövid időre; a következő állomás, ahová május 10-én érkezett: Buffalo volt. Száz évvel ezelőtt¹³ ugyanannyi bölény csatangolt ezen a vad tájékon, mint ahány lakos jelenleg él e szép, mintegy százezer lakosú városban.¹⁴

Buffalo főpostájáról táviratozott a *Tribune* kiadóhivatalának, hogy a szerkesztőségi titkár haladéktalanul ezer dollárt fizessen az ő nevében Thornbrock közjegyzőnek, mint egyszeri tétet.

Buffalóból fél napi tartózkodás után kerekedett föl, hogy New York City érintésével majd Új-Mexikó állam felé folytassa útját. Indulás előtt persze ragyogóan belakmározott a város legelőkelőbb éttermében.

Amikor épp fölszállni készült a vasúti kocsiba, H.-V. Exulton, Buffalo város polgármestere jóakaratóan így szólt hozzá:

¹² Mint említettük már, Verne adatai körülbelül száz esztendővel ezelőtti állapotokat tükröznek (1899-ben megjelent forrásművet használt); Detroitban és környékén ma (1997) már több mint négymillió ember él.

¹³ Vagyis az 1800-as évek elején.

¹⁴ Buffalo lakóinak száma, az elővárosokkal együtt, ma már egymillió és kétszázötvenezer; ezzel szemben viszont a bölények számaránya egyáltalán nem ilyen fényes, létszámuk igencsak megcsappant.

- Úgy látom, ez alkalommal igen élvezte ezt a kiruccanást, Mr. Kymbale... Én azonban figyelmeztetem önt, hogy további útja során ne tegyen ilyen szeszélyes kerülőket, kedves uram...

- Miért ne, ha nekem így tetszik, uram? - kérdezte Harris T. Kymbale kissé bosszúsan. - A játékszabályok szerint, úgy vélem, nekem ehhez jogom van...

- Nem, nem, uram, önnek nincsen több joga, mint egy sakkfigurának...

- Ugyan már, én a magam ura vagyok!...

- Ez súlyos tévedés!... Ön igenis azoké, akik önre fogadtak! Jómagam például kerek ötezer dollárt kockáztatok...

Alapjában véve igaza volt a derék polgármesternek, a *Tribune* tudósítója csakugyan azoké, akik fogadtak rá, és bármily heves csatangelési vágy fogja is el, neki arra kell törekednie, hogy mennél előbb ott legyen, ahová a kockák szeszélye küldi. New York államból tehát a legbiztosabb és a legrövidebb utat kell választania Új-Mexikó államba.

Más valaki az ő helyében például New Yorkban minden percet felhasznált volna, hogy alaposabban szemügyre vegye ezt a roppant metropolist, az Egyesült Államok legnépesebb városát, amely százhat négyzetkilométer területű, lakosainak a száma hatmilliónyi,¹⁵ gyönyörű utcák, terek, parkok ékesítik; számos monumentális épület, szobor, ezer templom látható utcái szövevényében, köztük a vakító fehérmárványból készült Szent Patrik-dóm; a Central Park háromszáznegyvenöt hektár területével, ahol barlangok, erdők, ligetek, csörgedező patakok gyönyörködtenek a szemet... Ámde mindezek a csodálatos látványosságok nem vonzották az újság ingerével a *Tribune* munkatársát.

Május 11-ét töltötte New Yorkban, és ugyane hónap 21-én, tehát tíz nap múlva Santa Fében, Új-Mexikó állam fővárosában kell lennie, már pedig e két várost öt-hatszáz mérföldnyi távolság választja el egymástól.

Mielőtt útra kelt volna a Vadnyugat felé, még Buffalóban táviratot kapott a *Tribune* szerkesztőségétől. Ez a távirat így szólt:

Az útirány legyen:

Buffalo-Cleveland-Ohio-Columbus-Cincinnati-Indiana-Laurencebourg-Madison-Versailles-Vincennes-Missouri-Salem-Belley-Saint-Louis-Jefferson-Kansas City, innen a déli vasúton: Laurence-Emporia-Toledo-Newton-Hutchinson-Plum Buttes-Fort Zarah-Larned-Petersburg-Dodge City-Fort Atkinson-Sherbrock-Colorado-Las Arimas-Pueblo-Trinidad-Clifton (ez már Új-Mexikó határán található)-Cimarron-Las Vegas-Galateo-Santa Fé. Nem szabad megfeledkezned arról sem, hogy e távirat feladója is száz dollárral fogadott rád.

Bruman S. Bickhorn szerkesztőségi titkár.

Akinek minden lépésére ilyen szerető gonddal vigyáznak, vajon nem bizakodhat-e joggal abban, hogy „elsőnek fusson be” a Hypperbone-lóversenyben?

- Helyes, Bickhorn barátom, helyes! Követem ezt az útitervet, s én, Harris T. Kymbale, ígérem neked, nem teszek többé olyan szeleburdi kitérőket, mint eddig, s eszem ágában sincs, hogy könnyelműsködéssel veszélyeztessenem a te százdolláros fogadásodat. Én a *Tribune* zsokéja vagyok ezen a lóversenyen, becsületére kell tehát válnom a gazdámnak.

¹⁵ New York lakosainak a száma manapság már nyolcmillió körül van, az elővárosokkal együtt pedig legalább húszmillió (1997).

Efféle gondolatok támadtak az újságíró lelkében a távirat elolvasása után. Csakugyan híven követte az utasításokat és Ohión, Indianán, Illinoison, Kansason, Missourin, Coloradón átutazva, május 19-én este Clifton állomáshoz érkezett.

Itt azzal a hírral fogadták, hogy a vasúti közlekedés Clifton és Santa Fé közt néhány napig szünetel, míg a tavaszi esőzések által okozott akadályokat elhárítják a pályáról. Pedig még százhuszonöt mérföldnyi út választotta el Santa Fétől, és neki mindössze harminchat órai idő állott rendelkezésére, hogy odaérjen.

A szerencsés véletlen azonban úgy akarta, hogy valaki már várja a krónikarovat jeles vezetőjét, mégpedig egy félspanyol, félamerikai férfiú. Mihelyt megpillantotta a hírlapírót a pályaudvaron, háromszor belecsapott a saját tenyerébe, majd spanyolba oltott tört angolsággal - inkább Cervantes, semmint Cooper nyelvén¹⁶ - így szólította meg: - Harris T. Kymbale?...

- Az vagyok...

- Elvigyem Santa Fé városába uraságodat?

- Meghiszem azt! Ötven dollár üti érte a markodat...

- Áll az alku.

- Hogy hívnak, atyámfia?

- Isidoriónak.

- Szép név. Nos hát, gyerünk, Isidorio!

- Itt a kocsim az állomás előtt, indulhatunk...

Harris T. Kymbale tüstént fölkapaszkodott az egyfogatú kis homokfutó hátsó ülésébe, Isidorio pedig rácsapott a hosszú nyakú lóra. A meglehetősen rozoga jármű kegyetlenül rázott, a tudósítónak azonban be kellett érnie vele, minthogy különb nem akadt hetedhét határon.

Másnap korán reggel Cimarron tájékán jártak, mintegy negyven mérföldnyi távolságra a várostól; mindeddig semmi baj nem érte őket, pedig a Vadnyugat hírhedt pusztaságain hajtottak át, az apacsok, a komancsok és más rézbőrű törzsek vadászterületén. Délután Fort Uniont, Las Vegast elhagyva, az erdős-hegyes Moro Peaks felé közeledtek. Hanem itt, ezen a botlasztó útszakaszon, meredek lejtőkön a ló csak lépésben haladt, és Isidorio néha meg-megállította, hogy pihenjen a szegény pára. Ez a 20-ról 21-re virradó éjjel történt.

Harris T. Kymbale kezdett türelmetlenkedni. Biztatta, szidta, fenyegette Isidoriót, aki azonban minderre a füle botját sem mozdította meg.

- Hiszen mi egy helyben állunk!... - csattant föl egyszer csak döbbsen a riporter.

- Nem repülhetünk - válaszolt egykedvűen Isidorio. - Az én kocsimnak csak kereke van, nem pediglen szárnya...

- No de hiszen tudod, hogy 21-én Santa Fében kell lennem!

- Ha nem jutunk el oda holnap, majd megérkezünk holnapután...

- Akkor már késő lesz!...

¹⁶ Miquel Cervantes Saavedra (1547-1616) nagy spanyol író, fő műve *Az elmés és nemes Don Quijote de la Mancha* című regény, világirodalmi remekmű; James Fennimore Cooper (1789-1851) az amerikai nemzeti irodalom első képviselője; regényei világszerte közkedvelt ifjúsági olvasmányok (*Vadölő, Az utolsó mohikán, Bőrharisnya* stb.).

- Hja, a ló csak ló, én meg csak ember vagyok! Sem ettől a gebétől nem kívánhat többet, sem éntőlem...

Harris T. Kymbale vette észre, hogy ha boldogulni akar, más húrokat kell pengetnie.

- Isidorio, van egy ajánlatom! - szólította meg gyöngéd, baráti hangon.

- Hadd hallom!...

- Ezer dollár üti a markod, ha holnap délelőtt Santa Fében leszünk!

- Ezer dollár?!... Ugyan már, ne izéljen az úr!

- Ezer dollár! No persze csak akkor fizetem, ha nyerek.

- Ejha! - rikkantotta meghökkenve a kocsis. - Akkor kapom meg a pénzt, ha győzött?

- Természetesen.

- No, jó lesz akkor is! - mondta Isidorio, és rávágott háromszor a lovára, az pedig vágatni kezdett.

Egy ideig valóban elég gyorsan haladtak, hanem aztán a ló ismét csak nagyon ellankadt; fáradtan kocogott, mert az út hegynek fölfelé vitt.

Harris T. Kymbale ekkor újra megszólalt:

- Isidorio, van egy újabb ajánlatom!

- Hadd hallom!

- Tízezer... igen, tízezer dollárt adok, ha idejére megérkezünk!

- Tízezer?!... Ugyan már, ne izéljen az úr! Ekkora vagyonnal kínál?

- Tízezer!

- És akkor fizet, ha megnyeri a versenyt?...

- Ígérem!

Gazdájának hathatós biztatására a derék paripa tovább poroszkált, és főleg akkor, amikor az út hegyről lefelé vezetett, lankás terepen, nem is lehetett ellene panasz... A kocsis is hősiessé állta a hepehupás, tengelytörő utat, és mivel pompás holdsütötte éjszakán utazott, a tudósítónak eszébe sem jutott, hogy meg kellene hálnia valahol. Hanem amint teltek-múltak az órák, a patakopogás egyre lassult, és úgy hajnaltájban Harris T. Kymbale újra csak megszólalt:

- Isidorio - súgta a kocsis fülébe -, ha jól emlékszem, az imént tízezer dollár jutalommal kecsegtettelek, ugyebár?

- Hohó, csak nem akarja visszaszívni az ígérte Kymbale úr?! - riadt föl megütődve a fuvaros.

- Ellenkezőleg, még kilencvenezzerrel megtoldom, vagyis százezer dollár fogja ütni a markodat, ha holnap, illetve ma délelőtt Santa Fében leszünk!...

- No persze csak akkor, ha nyer, he?

- Úgy van,... ha nyerek...

- Jól hallok? Százezer dollárt ajánl nekem az úr? - érdeklődött hitetlenkedve Isidorio, és tenyerével ernyőt formált a bal fülkagylója mögé. - He?

- Jól hallottad, barátom!

- Hm, és volna olyan szíves egy darabka cédulára felírni ezt, csak úgy emlékeztetés okából?
- Kötelezvényt adjak?
- Úgy bizony, vesse papírra, és lássa el a kézjegyével!
- Nagyon szívesen.

És Harris T. Kymbale annak rendje és módja szerint „kötelezvényt” írt a százezer dollárról, amely összeg akkor leendő kifizetendő, ha ő fogja örökölni Hypperbone hatvanmillióját.

Isidorio átvette az újságíró jegyzetfüzetéből kitépelt papírlapot, elolvasta, gondosan összehajtogatta, zsebre dugta, és nekilátott, hogy művészi fokon űzze a fogathajtás nemes mesterségét.

No hiszen akadt most dolga az ostornak, és a kis kocsis szédítő gyorsasággal röpt az országúton, nem ért a nyomába még a szél sem. Eszeveszett iramban száguldottak a Rio Chiquito partja mentén.

Délben tizenkét óra előtt tíz perccel érkeztek meg Santa Fé városába, melynek főterén legalább hétezer bámezskodó várta a riportert, és minthogy mind a hétezerrel nem szoríthatott kezet, csak hajlongott, mint valami színész, amikor a hálás nézők tapsorkánnal köszöntik.

Harris T. Kymbale azonnal a táviróhivatalba sietett. Ott már két sürgöny várt rá.

Az egyiket Thornbrock közjegyző adta fel: „Huszonkettedik mező - Dél-Karolina”.

Santa Fé lakosai népünnepélyt, hangversenyt, díszlakomát akartak rendezni a *Tribune* híres-nevezetes munkatársának a tiszteletére, a tudósító azonban mélységes sajnálattal és szerényen visszautasított minden ünneplést.

A másik távirat a szerkesztőségtől jött, és újabb pontos úttervet tartalmazott, amelyhez szigorúan alkalmazkodnia kellett. Ezért aztán a krónikarovat jeles vezetője, a fáradhatatlan száguldó riportert elhatározta, hogy még aznap elindul Santa Féből.

Amikor a város fiákeresei megtudták, hogy Isidorio milyen fényes fuvardíjat kapott - no persze, egyelőre csak papíron -, tüstént megrohanták az újságírót, és mindegyik buzgón ajánlkozott, hogy ő szállítsa a legközelebbi vasútállomásig a „viteldíj” kecsegtető reményében.

Ám különös módon éppenséggel Isidorio nem törte magát ezért a „fuvarért”. Mindazonáltal illendőnek tartotta, hogy elbúcsúzzék nagyvonalú utasától.

- Nos hát, derék barátom, ugyebár rendben vagyunk? - kérdezte nyájasan Harris T. Kymbale.
- Rendben volnánk, uram, csak épp...
- Nos?
- Csak épp egy alázatos kérésem volna mégis...
- Ki vele, barátom!
- Azt a százezer dolláros ígervényt szívesen odaadnám száz jó dollárért, ha most a markomba leolvassná az úr! - jelentette ki Isidorio mélységes nyugalommal.
- Százat százezer helyett?...
- Úgy, ahogy mondom uram, és nem másként. Beérném én százzal, csak azt legalább a saját szememmel láthatnám! Itt, állító helyemben, és üstöllést...

Harris T. Kymbale azonnal a zsebébe nyúlt, átadta a bölcs és nagylelkű fuvarosnak a száz dollárt, a visszakapott kötelezvényt pedig apró darabokra összetépte. Aztán fölült az egyik kocsira és a tömeg harsány *hip-hip* meg *hurrá* kiáltozása közepette elhagyta Santa Fét.

Amikor Isidoriótól megkérdezték, mi a véleménye utasáról, a filozofikus lelkületű fuvaros ekként válaszolt:

- Hát én nem bízom benne, mivelhogy ökelme túlságosan bízik önmagában... Én bizony két veszekedett rézpetákat sem tennék rá, ha fogadni szottyanna kedvem!

11.

Jovita Foley nyugtalankodik

Lissy Wag ötödikként került sorra. Kilenc nap telt el azóta, hogy Max Réal elutazott, és most neki kellett volna elhagynia Chicagót. Ahogy az indulás pillanata közeledett, Lissy Wag egyre izgatottabb lett, elvesztette az étvágyát, nem tudott aludni, lesoványodott, és úgy lézengett, mint valami élő halott. Amikor egymás után útra kelt a második, a harmadik, és a negyedik játékos, a fiatal lányt már annyira idegesítette az Auditorium feszült légköre, hogy barátnőjének valósággal kényszerítenie kellett: mégiscsak menjenek el. A fiatal, szelíd és szerény leány megelégelte a lármát, a sok kíváncsiskodó bámész pillantását.

Megjegyzendő, hogy Mr. Marshall Field a végrendelet felolvasása után mindkét alkalmazottjának szabadságot adott, saját jószántából. Lissy Wag roppant aggodalommal gondolt arra, hogy a játék esetleg túl hosszú ideig tart, és netán még az állásukat is elvesztik, Jovita Foley azonban váltig bátorította, és mindent elkövetett, hogy lelkesítse barátnőjét.

Az utazóládába ekkor már minden szükséges holmit bepakolt, gondosan számot vetve azzal is, hogy esetleg egyik vagy másik helyen huzamosabb ideig kell majd tartózkodniuk. Ami pénzüik csak akadt, kivette a takarékpénztárból, úti csekkre és fémpénzre váltotta át, hogy semmilyen szállodában vagy közlekedési eszközön ne legyenek fizetési gondjaik. Mindenről tájékozódott, módszeresen tanulmányozta az Egyesült Államok térképét.

Jovita Foley egy ízben így szólt a barátnőjéhez:

- Vajon hol lehet most Max Réal? Senkinek sem árulta el, hogy milyen irányban utazik Kansasba.

Csakugyan, a fiatal festőről, amióta elment, a lapok nem írtak egyetlen árva sort sem.

- Az igazat megvallva - jegyezte meg halkán Lissy Wag -, az összes játzófelek közül csak iránta érdeklődöm.

- Azért, mert egyedül ő kívánt neked szerencsés utat, amikor elindult?

- Nemcsak azért érdeklődöm iránta, Jovita, hanem azért is, mert ő a legméltóbb arra, hogy a szerencse kedvezzen neki.

- Hohó, ő a második, az első te vagy, remélem?

- Nem, ő az első!...

- Értem, ha te nem volnál a versenyzők közt, az ő győzelméért imádkoznál...

- Így is őerte imádkozom!

- Ej, no, ez mégsem járja! Én a legjobb barátnőd vagyok, a bizalmasod, és mint afféle kültag, magam is részt veszek a játékban, úgy illenék tehát, hogy először értem könyörögj az éghez, és csak azután Max Réalért... Egyébiránt, azt hiszem, nem járhat messze Fort Rileytől, hacsak nem érte útközben valamilyen baleset...

- Reméljük, hogy nem történt semmi baja.

- Értem, aranyom, értem... Azt azonban mégis furcsának találom, hogy sem Tom Crabbéről, arról az idomtalan hústömegről, sem a jeles Titbury házaspárról nem emlékezel meg soha, pedig ők is messzire utaztak ám...

- Hiszen kívánnám nekik, hogy olyan messzire ne kellett volna menniük szegényeknek.

- Mit szólnál ahhoz, ha nekünk a Csendes-óceán partjára vagy valahová Mexikó tőszomszédságába kellene mennünk?

- Elmennék, mert te kívánod, Jovita.

- Nem azért, mert én kívánom, hanem azért, mert a kocka parancsolja, édesem! Mert így vár ránk az a sok millió...

- Az a hírhedt örökség! - mondta mosolyogva Lissy Wag, majd legyintett.

Május 7-én Jovita Foley azzal a hírrel jött haza az Auditoriumból, hogy Harris T. Kymbale a hatodik mezőre, New York államba megy, s egyszeri tétet fizet, vagyis ezer dollárt.

- Mi lesz velünk, ha nekünk is fizetnünk kell? - kérdezte Lissy Wag, és elsápadt.

Jovita Foley nem felelt, csak indulatosan rázta a fejét, mintha azt mondta volna:

- Olyan nincs, hogy nekünk fizetnünk kelljen!

Végre elérkezett május 8-a. Másnap kell majd útra kelniük. Jovita Foley majd kiugrott a bőréből, olyan izgalom fogta el. Már egy hete tanulmányozta a térképet, az útirajzokat, leírásokat, hogy kiigazodjék, ha a maguk lábán kell megállniuk.

Aznap reggel Lissy Wag nem kelt föl az ágyból, fáj a torca és lázas lett.

Jovita Foley majdnem kétségbeesett. Százszor is odament barátnője ágyához, tapogatta a homlokát, kérdezte, hogy mire volna szüksége, ápolta, és ekként biztatta:

- Nem lesz komoly baj, meglátod, nem lesz!

- Remélem, hogy csak egy kis meghülés az egész - felelte Lissy Wag.

Chicagóban rögtön elterjedt a hír, hogy a Hypperbone-vetélkedő egyetlen női játékos a nagybeteg! Lissy Wag pillanatok alatt a város fő szenzációja lett; Jovita Foley lépten-nyomon fölcsólitotta boldog-boldogtalan, hogy haladéktalanul vizsgálta meg orvossal a barátnőjét.

D. M. P. Pughe, a kiváló belgyógyász már kilenc órakor megjelent a leányok lakásán. Jovita Foley természetesen azzal fogadta, hogy a barátnője pompásan érzi magát. Az orvos odament a beteghez, megnézte a nyelvét, megtapogatta az ütőerét, megkopogtatta a hátát, meghallgatta a tüdejét, a szívét, s aztán így szólt:

- A szívnek nincs semmi baja, a tüdőnek sincs, ez csak afféle hörghurut; a baj egyelőre könnyű jellegűnek látszik, ha csak nem lép fel váratlanul valamilyen szövődmény...

- Micsoda szövődmény? - kérdezte Jovita Foley, aki megdöbben e szavak hallatán.

- Nos hát a hörghurut esetleg tüdőgyulladásá fajulhat, abból meg akár gümőkór is lehet...

A divatos orvostudor ezért a vigasztaló véleményért két dollárt kért. Az összeget zsebre vágta, receptet írt, és főleg nyugalmat, pihenést ajánlván a betegnek, hazasietett, ahol rengeteg tudósító várakozott rá, hiszen Lissy Wag ekkor már egész Chicago betegének számított.

Jovita Foley iszonyú bizonytalanság gyötörte: azok az esetleges szövődmények mélyen felzaklatták. Ha barátnője csakugyan komolyan beteg, akkor nem kelhet útra sem most, sem

tizennégy nap múlva!... Miért nem támadta meg ez az átkozott hörghurut Tom Crabbét, vagy Titburyékat vagy az újságírókat?! Még akár Max Réal is könnyebben kiheverné, mint Lissy!... Hát még az a mérgezsák Urrican kapitány, annak meg sem kottyanna, legföljebb nem bömbölné annyit! Istenem... Istenem! Holnap lesz a húzás, esetleg messzire kell utazniuk, és Lissy betegsége, lám, megakadályozza őket abban, hogy a határidőre megérkezzenek!... Hátha kizárják őt a játékból?!

Három óra tájban a láz csökkent. A beteg kinyitotta a szemét, és barátnője arcát pillantotta meg, aki föléje hajolt.

- Ugye, jobban vagy már?... Mondd, aranyom, mit kívánsz?

- Kissé szomjas vagyok - felelte elváltozott, rekedtes hangocskáján Lissy Wag.

- Adok neked orvosságot, jó lesz?

- Jó...

- Te még mindig rosszul érzed magad...

- Bágyadt vagyok, de már könnyebben kapok levegőt...

- A javulás útján vagy, szívecském. Holnap már egy csöpp lázad sem lesz.

- Meggyógyulok! - mondta a beteg, és elmosolyodott.

- Meglátod, az orvos megengedi majd, hogy fölkelj! - biztatta a barátnője.

- Hát tudod, édes Jovitám, én nem is gondolok már a játékra... Én nekem nincs már esélyem... Elmégy helyettem te, légy te a játszófél...

- Micsoda, hogy én elhagyjalak tégedet?! No még csak az kellene! Különben is tizennégy napunk van arra, hogy a kijelölt helyre utazzunk, addigra teljesen fel fogsz épülni, eljuthatunk akár az Egyesült Államok legtúlsó szögletébe is... Hanem most már egy szavadat se halljam többé, ne fáraszd ki magadat! Próbáld meg, aludjál egy kicsit... én ideülök az ágyad mellé...

Ő bezzeg nem sok nyugalmat lelt, hiszen egész délután valóságos búcsújárás verte föl a házat. Mindenki izgatottan érdeklődött Lissy Wag állapota iránt. A lapok tudósítói meg a fogadók, akik Lissy Wag kisasszonyt szemelték ki a szerencse kegyeltjének, tömegesen kopogtattak be lakásuk ajtaján.

A ház előtt valósággal sorban álltak a hintók. Az egyik odarobogott, a másik a bizonytalan hírrel, amit a házmestertől vagy a szomszédoktól hallott, elsietett.

- Hogy van a beteg? - kérdezősködtek a látogatók.

- Rosszabbul - felelték komoran a borúlátók.

- Azt mondják, hogy váltóláz...

- Dehogy is, hagymáz sanyargatja...

- Szegény leány!

- Amúgy is olyan vékonyka, törékeny teremtés, hogy elfújna az első szellő...

- Hónapokig fogja nyomni az ágyat! - Ilyen és ezekhez hasonló megjegyzések röpködtek a levegőben.

Jovita Foley ajtaján azonban hiába kopogtattak a kíváncsiak. Nem fogadott egyetlen egyet sem, pedig milyen szépen könyörögtek!... Csak a Marshall Field-cég küldöncének mondta meg, hogy barátnője betegsége jelentéktelen bronchitis csupán, néhány nap múlva semmi baja sem lesz már.

Délután öt órakor a ház előtt már óriási tömeg verődött össze. Valaki izgató beszédet tartott - mégpedig nem más, mint Hodge Urrican. Mellette tagbaszakadt, roppant széles vállú, lármás matróz állt. A kigúvadt szemű, bozontos, busa szemöldökű, szilaj, durva képű fickó még rettenetesebb fenegyereknek látszott, mint maga a folyton folyvást tombolva dúló-fúló Hodge Urrican.

Az egyik járókelő nem átalotta azt híresztelni, hogy Lissy Wag kisasszonynak voltaképpen kutya baja sincsen, csak kényeskedik.

- Ki az a barom, aki ezt állítja?! - ordította bőszen Urrican kapitány. - Az a szerencsétlen nőszemély halálos beteg!...

- Már a végét járja! - tódította acsarkodva társa, az állatias ábrázatú tengerész, akit Turknak hívtak. - Ellátom a baját annak, aki kételkedni mer a szavamban!...

A fenyegetés természetesen elnémított minden ellentétes véleményt. Urrican azt hangoztatta a város széltében-hosszában, hogy Lissy Wag halálos beteg, és Turk, a kapitány kétlábú vérebe, az ijesztő külsejű tengeri farkas nyomban elagyabugyált volna akárkit, aki az ő gazdájával ellenkezni merészel.

Urrican kapitány ilyenformán készítette elő a hangulatot. Erőnek erejével azt akarta elhíttetni a világgal, hogy Lissy Wag halálos beteg, csak hogy a játékból kizárják, és a hét helyett hat versenyző maradjon a küzdőtéren.

A lapok a legellentétebb hírekkel kedveskedtek olvasóiknak: az egyik azt írta, hogy Lissy Wag kisasszonynak eltört a karja, a másik szerint a bokája ficamodott ki szegénynek, a harmadik meg elvégeztette rajta a végtagcsonkító műtétet is! Mr. Thornbrockhoz névtelen levél is érkezett, melynek az írója azt ajánlotta a közjegyzőnek, szólítsa föl az ötödik játékost, hogy mondjon le az örökségről.

Jovita Foley irtózatosan fölháborodott. Szerencsére az orvos még aznap este eljött újra, és megállapította, hogy a baj csakugyan csekély: a tüdőcsúcsok egészségesek, a láz jóformán megszűnt - szóval súlyosabb szövődményektől nem kell félni, hanem azért a beteg maradjon még néhány napig ágyban.

- Hány napig?

- Hét-nyolc napig...

Jovita Foley kétségbeesetten tördelte a kezét:

- Hét-nyolc napig?!...

- Föltéve, hogy semmi szövődmény nem jön közbe...

Jovita Foley egész éjjel virrasztott a beteg mellett. Másnap reggel - május 9-én, a kockavetés napján - Lissy Wag így szólt a barátnőjéhez:

- Jovita, kérlek, menj át a szomszédasszonyhoz, és kérd meg, hogy jöjjön be hozzám, míg te az Auditoriumban leszel.

- Azt akarod, hogy...

- ...hogymenj az Auditoriumba... Ugye, nyolc órakor kell ott lenned?

- Akkor!... Akkor!... - mondta Jovita Foley dobogó szívvel, és megcsókolta barátjának homlokát. A szomszédasszony szívesen ájtott, Jovita Foley pedig kocsiba ült, néhány perc múlva ott futott már az Auditorium előcsarnokában.

Rögtön megismerték, és föl vitték őt a színpadra. A reggeli lapok már teljes határozottsággal azt írták, hogy Lissy Wag meghalt, és bezzeg nagyon furcsán hatott rájuk, amikor a fürge Jovita Foley kisasszonyt, Lissy Wag legjobb barátját nem gyászruhában látták.

Nyolc óra előtt tíz perccel megjelent a színpadon Thornbrock közjegyző, Mr. Georges B. Higginbotham, a Különcök Klubjának elnöke és a választmányi tagság is teljes számban.

Ekkor mennydörgő riadalmas bikahang harsant föl a nézőtérre: Hodge Urrican nyugalmazott sorhajókapitány kért szót, mielőtt a húzás megkezdődne.

- Amondó volnék, elnök úr - bömbölte egyre növekvő hangerővel -, hogy az ötödik játékosról ez alkalommal döntés ne essék, az illető ugyanis nem indulhat sem ma, sem holnap...

- S ugyan vajon miért? - kiáltozták többen is a nézőtér soraiból.

- Mert ma hajnalban, öt óra negyvenöt perckor elhalálozott! - ordította Hodge Urrican. - Ezért javaslom, haladéktalanul töröljék őt a versenyzők névsorából.

- Helyes! Helyes! - morajlottak föl tüstént a kapitány mellett ülők. A legnagyobb lármát most is az a köpcös véreb csapta, akit a gazdája Turknak hívott.

- Kuss, Turk... ne ugass! - ripakodott rá Urrican, mintha valami csahos kutyát csitított volna.

- Mármint hogy én ne ugassak?! - méltatlankodott háborogva az önszorgalmú eb.

- Azt parancsoltam! - vetette oda foghegyről a kapitány, majd újra a bizottsághoz fordult. - Úgy van, uraim, Lissy Wag kisasszony kiszzenvedett!

- Hazugság!... Hazugság!... Hazugság! - csendült meg a színpadon Jovita Foley hangja. - Lissy Wag él, nincs semmi baja, éppen most jöttem tőle!...

Az Urrican-csorda újra heves zajongásba kezdett. Hodge Urrican makacsul követelte, hogy a hatodik versenyző, már tudniillik jómagam kerüljön sorra. Fűsiketítő lábdobogás, dörömbölés, kiáltozás, pisszegés támadt, míg végre Mr. Thornbrock intett, hogy nyilatkozni akar.

- Hodge Urrican indítványa nemcsak homlokegyenest ellenkezik a végrendelkező akaratával - jelentette ki a közjegyző -, hanem még a „Nemes-Lúd-Játék” szabályaiba is ütközik. Bárminő legyen is az ötödik játékos egészségi állapota, a mai kockavetés őt illeti. Ha tizenöt nap múlva nem lesz azon a mezőn, ahová őt a kockák számai küldik, akár életben van, akár meghalt, a játékban többé részt nem vehet...

Hodge Urrican és pártja dühöngve ordibált. Turk föl pattant a helyéről, vérben forgó szeme fenyegetően meredt az elnökre, aztán a zömök matróz nagy dérral-dúrral csörtetni kezdett ki a széksorból, szomszédai térdén és lábfején keresztül.

Urrican kapitány azonban galléron ragadta, és ráfördmedt:

- Mit akarsz, Turk??...

A tengerész öklét rázta a színpad felé, és rekedten hörögte:

- Odamegyek, Mr. Thornbrockot elkapom a nyakánál fogva, lehajítom onnan, mint egy patkányt!

- Kuss, Turk! Maradj veszteg! - mordult rá Hodge Urrican.

Nyolcat ütött az óra.

A fülhasogató lármát mélységes csönd váltotta fel a színházteremben.

Mr. Thornbrock akkor kezébe fogta a dobozt, megforgatta néhányszor, és kigurította belőle a két kockát - ezek az asztalon kiterített térkép széléig perdültek.

A Különcök Klubjának tagjai odasiettek, leolvasták az eredményt:

- Hat és három... - Vagyis kilenc...

Szerencsés szám! Az ötödik versenyzőnek ugyanis a huszonhatodik mezőre - Wisconsinba - kellett utaznia.

12.

Az ötödik versenyző

- Kedves Lissym, milyen szerencse!... Milyen nagy szerencse! - kiáltotta hevesen Jovita Foley, amint hazaért az Auditoriumból.

Lissy Wag éppen elszunnyadt, de amint barátnője hangját meghallotta, fölriadt könnyű álmából.

- Miféle szám jutott nékem? - tudakolta, és félig fölült az ágyban.

- Kilenc, aranyom, kilenc, azaz hat meg három!... Vagyis a huszonhatodik mezőre kell mennünk!...

- Hol van az?

- Wisconsin állam... Milwaukee... nevű városába kell mennünk... A gyorsvonat két óra, igen, rövid két óra alatt odaröpít!

Valóban ennél szerencsésebb aligha lehetett volna a kockavetés.

- Ó, milyen kimondhatatlanul boldog vagyok!... - suttogta Lissy Wag.

- Képzeld csak, ha Floridába kellene most utaznunk!... - bólogatott Jovita Foley. - A világ végére!

- Igazad van, Jovita, Florida nagyon messze volna...

- Én mondom neked, te vagy a szerencse kegyeltje, te indulsz mindötök közül a legjobb eséllyel. Ha ez tovább is így tart, nemsokára diadalmasan bevonulunk a hatvanharmadik mezőre: Illinoisba!...

- Mikor indulunk Wisconsinba?

- Nincs miért sietnünk! Nem kell még útra kelünk sem holnap, sem holnapután... Majd öt-hat nap múlva, ha már egészen kiheverted ezt a kis lázat, vagy ha előbb nem lehet, hát akkor az utolsó napon, május 23-án délelőtt.

- Jól van, szívecském, a fő az, hogy te örülj...

- Meghiszem azt, legalább annyira örülök, mint amennyire dühöng most Urrican kapitány!... Ez a hitvány alak ki akart túrni a játékból. Ez a pocsék fráter azt híresztelte rólad, hogy elszakadt az életed fonala... Szívből kívánnám, hogy ez a silány tengeri farkas essék a „kútba”, jusson a „börtönbe”, akadjon meg az „útvesztőben”... fizessen egyszeri, kétszeri, háromszori

bánatpénzt, és a „halálfej” kergesse vissza az első mezőre... Bezzeg milyen derekasan viselkedett Thornbrock közjegyző!... Bárcsak hallottad volna, milyen méltósággal intette rendre a pökhendi kapitányt és handabandázó cimboráit!... Legszívesebben megöleltem volna!...

Lissy Wag kisasszonyt valóban nagy szerencse érte, hogy első útja az Illinois tözsomszédságában levő Wisconsin államba vezetett.

Wisconsint egyfelől a Mississippi, másfelől a Michigan-tó határolja.

Két legjelentékenyebb városa: Madison és Milwaukee. Az előbbi a főváros, az utóbbi pedig a legnagyobb város, és a Michigan-tó partján fekszik, csakugyan nem túl messzire Chicagótól.

Ez az örvendetes izgalom azonban nem vált javára a betegnek; D. M. P. Pughe doktor úr ezt aznap délelőtt nyomban megállapította és nagyon a lelkére kötötte Jovita Foleynek:

- Pihenés... pihenés! Ez lesz a legjobb orvosság! Hagyja Lissy Wag kisasszonyt, hadd aludjék... Ha enni kér, adjon neki...

- Mit?

- Húslevest!... Tejet... Ha nem kívánja is, kissé biztatni kell, mert a táplálkozás éppen olyan fontos, mint a pihenés, hogy erőre kapjon...

Jovita Foley szót fogadott az orvosnak. Bement a maga szobájába, és míg a barátnője édesdeden aludt, ő Wisconsin térképét tanulmányozta, mégpedig a legaprólékosabb gonddal. Milyen az éghajlata, kik laknak benne, milyenek ott a közlekedési viszonyok?...

A lapok hosszú cikkeiben számoltak be az ötödik kockavetésről. Megemlékeztek az Urrican-párt okvetlenkedéséről is, dicsérték a szigorú Thornbrock közjegyzőt, aki példás eréllyel ragaszkodott a játék szabályaihoz.

Lissy Wag a közönség kedveltje lett, és ami a betegségét illeti, mindenki tudta Chicagóban, hogy komoly bajról szó sincsen; kissé meghűlt, de huszonnégy óra múlva olyan egészséges lesz, mint a makk.

Csakugyan, május 11-én már elmúlt nemcsak a láz, hanem a hőemelkedés is. Megjött a leány étvágya, arcának régi rózsás színe is visszatért.

Ezen a napon kora reggel Jovita Foley elment hazulról, és éppen akkor érkezett vissza, amikor Lissy Wag fölébredt.

- Hol jártál?

- Sehol, aranyom... Igen szép idő van... egy kicsit sétáltam... nagyon jólesett... Igazán te is jól tennéd, ha fölkelnél, és kinéznél a nyitott ablakon. A napsugár többet ér minden orvosságnál...

- Merre mentél?

- Mindenekelőtt az áruházban jártam, és elmondtam, hogy neked, hála istennek, már semmi bajod... Főnökünk mindennap tudakozódott felőled... meg kellett a figyelmességét köszönnöm...

- Jól tetted, Jovita, nagyon jól tetted.

- Mr. Marshall Field biztosított arról, hogy bármilyen sokáig tartson is ez a nagy társasjáték, a helyünket nem tölti be mással.

- No, és másutt nem voltál?...

- Másutt?...

Jovita Foley kissé zavarba jött, látszott, hogy titkol valamit.

- Ugye, ma május 11-e van? - kérdezte Lissy Wag.

- Igen, aranyom, és ha Isten is úgy akarja, holnapután már Milwaukee egyik csinos fogadó-jában szállunk meg.

- Tehát ma május 11-e van, és ha jól tudom, ma reggel volt a hatodik kockavetés.

- Csakugyan...

- No és?

- Nem értelek!

- Ej, szívecském, tudom, hogy elmentél az Auditorium-ba...

Miért nem mondd el, mi történt? Szeretném tudni a kockavetés eredményét!

- Igazán szeretnéd tudni? Ó, te kedves, te, hadd öleljelek meg, drágám! Lásd, nem akartalak fölizgatni, azért nem említettem, de ha kívánod...

- Nem izgat, csak az érdekel, hogy Urrican kapitány hova kerül?

- Az isten háta mögé, a pokolba, ahová illik!... Floridába!... Neki is kilenc a száma, de neki négyet meg ötöt mutatott a két kocka...

- Szegény ember! - sóhajtott föl a jószívű Lissy Wag. A lábadozó még aznap fölkelte néhány órára az ágyból, és kinézett a nyitott ablakon, hogy élvezze a friss levegőt.

Jovita Foley eközben kitalálta összes tudományát Wisconsinra vonatkozólag. Amit az útirajzokban olvasott meg a földrajzkönyvekből megtanult, azt mind elmondta a barátnőjének.

- Képzeld csak, aranyom, Wisconsin hajdanában Mesconsinnak hívták, a mellette elfolyó patakról; itt-ott még hatalmas fenyőligetek láthatók benne, mert hajdanában az egész állam területén egyetlen óriási fenyves zöldellt. Pompás levegője van, és remélem, hogy a te hörghurutod...

- Ugye, Milwaukee-ba kell mennünk? - vágott közbe Lissy Wag.

- Igen, Milwaukee-ba... Ennek a városnak százezer lakója van, túlnyomórészt német származásúak. A város maga gyönyörű fekvésű. Előre örvendek az élvezetes sétáknak a pompás fasorok közt. Wisconsinnak még más nagy városai is vannak, például Madison a Mendota-tó meg a Monoma-tó közt épült, valóságos szigetközváros, afféle földnyelv... Továbbá ott a furcsa nevű Fond du Lac városka, Eau Clarie-tó stb., stb...

Így telt-múlt az idő.

Május 13-án reggel Chicagóban az amúgy is élénk közérdeklődés a kétszeresére fokozódott. Ekkor készültek ugyanis a hetedik kockavetésre, amelyik annak a titokzatos X. K. Z.-nek szólt, akiről nem tudott senki semmi bizonyosat.

A lapokban töméntelen sok alaptalan feltételezést szellőztettek. Se vége, se hossza nem volt a találgatásoknak. Akadtak például olyan vajtfülű újdondászok, akik Georges B. Higginbotham urat, a Különcök Klubjának elnökét sejdítették e kezdőbetűk alatt, ám az érdekes Mr. Higginbotham sietett megcáfolni e satnya tollú szárnyra bocsátott hírlapi kacsát.

Kérdések özönével ostromolták az újságírók Thornbrock közjegyzőt is, mert természetesen őrá is gyanakodtak, de Mr. Thornbrock határozottan kijelentette, hogy nem ismeri az „álarcos játékost”...

A kíváncsiak abban bizakodtak, hogy majd május 13-án, a kockavetés napján megjelenik az „álarcos” X. K Z., és akkor aztán ország s világ előtt elválnak, vajh ki ő és merre van hazája...

Csakhogy keservesen csalatkoztak, mert amikor Thornbrock közjegyző a kockavetés eredményét kihirdette: kilenc, azaz hat meg három, vagyis Wisconsin - nem jelentkezett senki. Továbbá mindenkinek föltűnt az a sajátos körülmény is, hogy Lissy Wag kisasszonynak a kockák ugyanazt a két számot vetették ki, vagyis a hatost meg a hármast. Furcsa egybeesés!...

A közönség nem akart mozdulni a helyéről, izgatottan várakozott, okvetlenül látni akarta az „álarcost”, de kárba vezett minden buzgólkodása, mert X. K Z. csak nem jelentkezett. Aztán meg abban reménykedtek, hogy majd Wisconsinból jön tudósítás róla, ahol a titokzatos versenyzőnek a távirat átvételekor kell jelentkeznie. Ámde csak teltek-múltak a napok, és a világ X. K Z.-ről még mindig csak annyit tudott, mint eladdig, vagyis semmit.

Május 22-én Lissy Wag és Jovita Foley még mindig Chicagóban tartózkodtak. A rettenetes sok izgalomtól ugyanis ezúttal Jovita Foley betegedett meg. Láz fogta el, és akár tetszett neki, akár nem, le kellett feküdnie.

- Tudtam, hogy így lesz! - suttogta Lissy Wag szomorúan.

- Sebaj, aranyom, elutazol nélkülem is, ha addig nem leszek jobban...

- Soha!

- Igenis el kell menned!

- Megmondtam neked, hogy tapodtat sem megyek nélküled!...

És Lissy Wag csakugyan elhatározta, hogy ha barátnője nem kísérheti el, ő maga sem tesz egyetlen lépést sem, hanem egyszer s mindenkorra lemond William J. Hypperbone legendás örökségéről.

Az elutazás időpontját másnapra, május 23-ára tűzték ki: aznap kellett Lissy Wag kisasszonynak Milwaukee táviróhivatalában jelentkeznie, hogy megtudja a második kockavetés eredményét.

A két jó barátnő délután az ablakon kinézegetve javában beszélgetett, amikor valaki kopogtatott az ajtón. Jovita Foley ment ki az előszobába, hogy fogadja a váratlan látogatót.

Igen választékos öltözékű úriember várakozott a küszöbön, rendkívül udvariasan köszönt, és megkérdezte:

- Kérem, itt lakik Lissy Wag kisasszony?

- Igen.

- Beszélhetnék vele?

- Talán majd máskor, uram... - felelte habozva Jovita Foley.

- Ugyanis betegeskedett szegényke, és...

- Tudom... tudom, de azt hittem, hogy már meggyógyult...

- Hála istennek, meggyógyult, uram, és holnap már indulunk is!

- Ah, tehát Jovita Foley kisasszonyhoz van szerencsém?...

- Eltalálta, uram, és ha felvilágosítással szolgálhatok, örömet helyettesítem Lissyt...

- Nem tenné meg kegyed azt a szívességet, hogy bejelentsen barátnőjénél? Csak egy pillanatra szeretném látni őt... Nagy összegben fogadtam rá, és megnyugodnék, ha saját szemmel láthatnám... Igen rövid ideig alkalmatlankodom... rögtön elmegyek...

Az idegen már ötvenéves lehetett, szakálla őszbe csavarodott, a szeme azonban korát meghazudtoló fiatalossággal villant; olyan rokonszenvesnek látszott, hogy Jovita Foley elhatározta, beereszti a barátnőjéhez. Előbb azonban megkérdezte:

- Szabad a nevét, uram?

- Humphry Weldon vagyok, bostoni lakos - felelte a nyájas férfiú.

Amikor Jovita Foley ajtót nyitott előtte, Lissy Wag azonnal fölugrott a helyéről.

- Maradjon, kérem - mondta Mr. Weldon. - Ne zavartassa magát... Csak egy percre jöttem... egyetlen egy percre... Nagy összegben fogadtam kegyedre, és nagyon bízom abban, hogy nyerek... Meg akartam győződni arról, hogy egészséges-e már...

- Nincsen semmi bajom, uram - felelte Lissy Wag. - Köszönöm a bizalmát. Aztán majd meglátjuk, mit hoz a sors...

- Sejtelmem nem szokott megcsalni, kisasszony - felelt Mr. Weldon határozott hangon. - Tehát holnap indulnak?

- Holnap reggel indulunk Milwaukee-ba - felelte Jovita Foley.

- És ott esetleg megpihennek?...

- Egy napig sem, mert a hatodik játékos megérkezésekor rögtön el kell hagynunk a várost.

- Igaz!... Igaz!...

- Félünk is a második kockavetéstől! - jegyezte meg aggodalmasan Lissy Wag.

- Reméljük, kisasszony, hogy a második is olyan szerencsés lesz, mint az első - biztatta Mr. Weldon. Aztán mindkettőjüknek szerencsés utat kívánt, Jovita Foleynek a lelkére kötötte, hogy vigyázzon a barátnőjére és eltávozott.

- Szegény ember! - sajnálkozott Lissy Wag, amikor barátnője belépett a szobájába. - Attól tartok, hogy veszteni fog, s ennek akaratlanul is én leszek az oka.

Másnap reggel öt órakor Lissy Wag és Jovita Foley már lefelé igyekeztek a lépcsőn a lakásukból.

Jovita Foley úgy érezte, abban a pillanatban ő a világ legizgatottabb utazója; Lissy Wag nem győzte csitítgatni a barátnőjét.

- Nyugodj meg, szívecském, nyugodj már meg...

- Jaj, aranyom, én megőrülök, úgy aggódom...

- Akkor én visszafordulok.

- Siessünk, Lissy, a kocsni már lenni vár!

A pályaudvaron nem ismerte fel őket senki, egészen észrevétlenül indultak el Chicagóból, amit nem is bánt egyikük sem.

Fél tízkor már meg is érkeztek Milwaukee központi vasútállomására.

Amikor a fiákeres megkérdezte, hogy melyik vendéglőbe vigye őket, Jovita Foley, aki már töviről hegyire ismerte Wisconsint az útikalauzból, tüstént megnevezte az előre kijelölt éttermet.

Amint odaértek, jóízűen megreggeliztek.

Fél óra múlva újra kocsiba ültek, és a főpostához hajtottak.

Milwaukee-ban egy lélek sem tudta, hogy a Hypperbone-vetélkedő ötödik játékos a városban jár-kel.

Háromnegyed tizenkettőkor már a távíróhivatalban voltak.

Jovita Foley megkérdezte a postatisztától, hogy Lissy Wag nevére nem érkezett-e sürgöny Chicagóból.

- Érkezett... Tessék!

Jovita Foley izgatottságtól reszkető kézzel bontotta föl és ezt olvasta:

Lissy Wag, Post Office, Milwaukee, Wisconsin.

Negyvenhatodik mező - Kentucky állam, Mammuth Caves.

Thornbrock.

13.

Urrican kapitány kalandjai

Urrican kapitány május 11-én reggel nyolc órakor tudta meg a hatodik kockavetés eredményét, és már kilenc óra huszonöt perckor elutazott Chicagóból.

Nem is halogathatta az indulást, mert tizenöt nap alatt ott kellett lennie Floridában, márpedig az az Egyesült Államok egyik legszélsőbb, legfélreesőbb délkeleti állama - nem vesztegethette tehát az időt.

Hodge Urrican barátai - jobban mondva cimborái, hiszen jóra való emberek nem barátkoztak olyasféle dúvaddal, mint ez a marcona tengeri medve - szerencsét akartak kívánni neki, amikor az Auditoriumból eltávozott:

- Mire való ez az alkalmatlankodás?... - dohogott a méregzsák. - Ugyan ne komédiázatok!...

- Kapitány - ujjongott az egyik -, öt meg négy, ez már kezdetnek igazán nagyszerű!

- Meghiszem azt, főleg azoknak pompás, akiknek Floridában valami üzleti dolguk van...

- Sose feledje, kapitány, hogy jócskán megelőzi játszófeleit!

- Úgy is illik, hogy hagyjam őket, ha már a sors úgy akarta, hogy utolsónak induljak el!...

Hodge Urrican mindenekelőtt a lakására sietett, mégpedig nem is egyedül, hanem Turkkal, aki egész úton hangosan káromkodott. Végül is a kapitány ingerülten ráfordult, hogy fogja be a száját.

Vajon ki ez a Turk? Lehetséges, hogy ez az igazi neve?

Csakugyan Turknak hívták; akik ismerték, tudták, hogy a kapitánynak sem barátja, sem rokona. Szolgája volt hát? Igen is, meg nem is... Annyi bizonyos, hogy már évek hosszú sora óta együtt éltek; fizetést nem húzott, ha épp kifogyott a pénzből, kért a kapitánytól, és mindig kapott is.

Hajdanában ugyanazon a hajón inaskodott, matrózkodott, és végül szállásmesterkedett, ahol Hodge Urrican mint tengerésznövendék, tiszthelyettes, tiszt és végül kapitány teljesített szolgálatot. Ez a Turk volt az egyetlen földi halandó, akivel Urrican kapitány valahogy nagy keservesen mégiscsak megfért. Erőszakoskodásban valósággal vetélkedtek egymással, s akibe

valami ritka csoda folytán nem kötött bele Urrican, azzal Turk bizonyosan összeakaszkodott, akár volt rá oka, akár nem; ha a kapitány úgy kívánta, bárkivel szíves-örömet összezőrdült.

Amikor Urricant nyugalomba helyezték, Turk is otthagyta a hajót, és követte a kapitányt. Nem tudtak elválni egymástól. Szolgája, ügynöke, titkára, barátja, mindenese lett egy személyben a vén tengeri farkasnak.

Turk úgy követte a gazdáját, akár valami mérges, de hű kutya; a kapitánynak csak intenie kellett és Turk máris csaholt, a fogát vicsorgatta és harapott, pedig úgy magától - s ez igencsak furcsa ám! - különben soha nem bántott volna senkit...

Ilyen kísértő kajtatott hát a hatodik játékos nyomában. A közönség nem is igen fogadott rá, ámbár azért mégis akadtak olyanok, akik kockáztatták érte a pénzüket, mert úgy vélték, hogy ez az erőszakos garázda kényszeríteni bírja kedvezésre még a sorsot is.

Amint hazaértek, Urrican kapitány így szólt Turkhoz:

- Hallgass rám és idenézz!

- Hallgatok és nézek, uram.

- No, hát ez itt az Egyesült Államok térképe...

- Úgy van, uram...

- Ez meg itt Illinois... ez pedig Chicago... az ott Florida...

- Ismerjük... - dörmögte Turk -, hajdanában elégszer jártunk ott, uram!

- Szép kis darab út, he?...

- Hát, szép bizony, uram...

- Ha meggondolom, hogy az incifinci, nyafka Lissy Wag csak ide a szomszédba, Milwaukeeba ment...

- A nyomorult néember! - böffentette dühödten Turk.

- Hej, hogy így fundálta ki az az istenverte, fuzsitos Hypperbone!...

- Hiszen csak ne szagolná alulról az ibolyát! - hördült föl Turk, és öklét rázta arrafelé, ahol az Oakswoods-temető lehetett.

- Ne morogj, Turk... az már igazán fűbe harapott... No de mi az ördögnek kellett éppen Key Westet, azt a nyomorult, messze eső szigetet kitűzni célul! No, üsse kő!... Hm... Úgy gondolnám, Turk, hogy a fele utat Mobile-ig megtesszük vasúton, a másik felét hajón.

Turk nem nyilvánított különvéleményt, máskülönben ha lett volna is, tudta, hiába hangoztatná, járhat a szája, míg belekékül, nem hallgat rá a kutya sem. A kapitány egyébiránt jó úti-tervet állított össze, mert harminchat óra alatt vasúton eljuthatnak Mobile-ig, s ott okvetlenül találhatnak hajót, amely Key Westre szállítja őket.

Kilenc órakor már mindketten künn tébláboltak a pályaudvaron. A vonat három percet késett, és Hodge Urrican tüstént élt az alkalommal, hogy bőszerűen lehordja az állomásfőnököt.

A vonat roppant gyorsan átröpítette őket: Illinoison, Mississippin, Alabamán, és május 12-én, éjnek évadján futottak be Mobile központi indóházába. A megrögzött tengerészkapitányt egyáltalán nem érdekelte a szárazföldi út, mit neki holmi hegyek, völgyek, városok, falvak, rájuk sem hederített. Nem azért utazott vasúton, hogy utazzék, hanem azért, hogy mennél gyorsabban megérkezzék oda, ahol végre-valahára hajóra szállhat.

Mobile városában a tengerhez legközelebb levő vendégfogadóban tértek nyugovóra. Túl későre járt már az idő ahhoz, hogy indulófélben levő hajót keressenek. Másnap azonban már hajnalok hajnalán kisiettek a kikötőbe, hogy körülnézzenek és kiválasszák a megfelelő hajót.

Mobile nem székhelye Alabama államnak, de igencsak jelentékeny és gazdag kikötőváros, harminckétezer lakossal,¹⁷ a hasonló nevű öböl mellett épült egy fennsíkon, és hajóforgalma igen nagy.

Dacára az egyébként élénk forgalomnak, a véletlen úgy akarta, hogy azokban a napokban egyetlen egy hajó sem indult Florida felé. Hodge Urrican dühöngött, Turk pedig derekasan segített neki eme tomboló foglalatosságában. Május 13., 14., 15-e így telt el meddő, de annál mérgesebb várakozásban.

Végül is a nyugalmazott sorhajókapitány nem győzte tovább türelemmel; úgy vélte, eleget bosszankodott, haragjában úgy döntött, tovább vonatozik Pensacola felé. Megváltoztatta hát útitervét, újfent vasútra ült május 16-án, és Turkkal együtt Pensacolába ment.

Most már mindössze csak kilenc napja maradt arra, hogy Pensacolából tengeri úton Key Westbe jusson. Ám Pensacolában sem talált Key Westbe induló hajót! Mintha csak a balvégzet üldözte volna...

- Ez már igazán gyalázat!... - füstölgött Hodge Urrican.

- Iszonyú gyalázat! - visszhangozta Turk!

- Még holmi kis vitorlás teknő se vág neki a tengernek, hogy arra a semmi kis szigetre vigyen!

- kesergett fogcsikorgatva a kapitány.

- És nincs senki, akit az ember hátba döngethetne amúgy istenigazából ezért a galádságért!...

- Itt csak nem rostokolhatunk egy hétig!

- Nem ám, uram, valamit csak kell csinálnunk, akár törik, akár szakad!

Május 19-én reggel azonban még mindig nem kínálkozott hajó. Ezen a napon viszont délelőtt Urrican kapitány merő véletlenségből összetalálkozott a kikötőben egy afféle spanyolba oltott amerikai hajómesterrel, aki a tenyerébe csapott, mintha régi ismerőse volna, és így szólt hozzá:

- Hé, kapitány, hát még mindig nem akadt hajó Floridába?

- Nem - dörmögte Hodge Urrican -, de ha szerzel egyet, tíz piaszter üti a markodat!

- Én tudok egyet...

- Melyik az?

- Ez ni, az enyém!...

- A tiéd?

- Úgy bizony, a *Chicola*, negyvenöt tonnás, goelett¹⁸! Három matrózom van!... Amúgy derék egy jószág ez!... Kedvező széllel óránként nyolccsomónyi utat teszünk meg.

- Milyen nemzetiségű vagy?

¹⁷ Százéves adat, a jómódú kikötővárosnak ma (1997-ben) már több mint kétszáz ezer lakosa van; Alabama állam székhelye Montgomery.

¹⁸ Goelett - kétárbocos, keskeny testű, gyorsjáratú halászhajó.

- Amerikai.

- Útra készen állsz?

- Bármely pillanatban... ahogy parancsolja - felelte a hajómester, akit Huelcarnak hívtak. Hodge Urrican gyors fejszámolást végzett: Pensacolatól Key Westig körülbelül ötszáz mérföld az út, ezt hat nap alatt meg lehet tenni még goeletten is.

Tíz perc múltán Hodge Urrican és Turk már odafönn járt-kelt a *Chicola* fedélzetén. Mindketten szakértően megvizsgálták a karcsú járművet. A nyílt tengerre kimerészkedni efféle törékeny alkotmánnyal ugyan nem ajánlatos, de hát két ilyen vén tengeri medve csak nem ijedhet meg holmi ötszáz mérföldes vitorlázástól.

- Mennyiért viszel át?

- Naponként száz piaszter.

- Az ellátás is benne van?

- Benne.

A kapitányt a gutaütés kerülgette a méregdrága díjszabás hallatán, de hát tudta; Huelcarnak helyén van az esze, kihasználja az alkalmat, visszaél az ő szorult helyzetével.

- Rögvest indulunk! - rendelkezett Hodge Urrican.

- Mihelyt a poggyászát a hajóra hozták, uram...

- Mikor áll be az apály?

- Már kezdődik... Egy óra múlva már a nyílt vízen leszünk...

A kapitány halántéka vadul lüktetett, de hát tudta, nincs több vesztegetni való ideje, ez az egyetlen módja annak, hogy május 25-én Key Westben lehessen.

Nyolc óra ötven perckor a *Chicola* kifutott a kikötőből.

14.

Urrican kapitány újabb kalandjai

Üdítő, enyhe fuvallat lengedezett, és a *Chicola* viszonylag gyorsan haladt, vitorláit vígan dagasztotta a szellő.

Szerencsére attól nem kellett tartani, hogy az utasok valamelyikét ugyanúgy leteríti a „tengeri betegség”, mint a boldogtalan Tom Crabbét; Huelcar tudta, ha a goeletti irányításánál segítségre lesz szüksége, bizvást számíthat a két szakértő utasra.

A szél egész nap kedvező irányban és elég erősen fűjt; Hodge Urricannak nem lehetett oka rá, hogy panaszkodjék, nem is veszekedett sem a hajómesterrel, sem Turkkal.

Csakhogy másnap csökkent a szél ereje, és déltájban egyszer csak el is állt a légmozgás. Egész nap nem haladtak húsz mérföldnyit előbbre! Hodge Urrican szerette volna éktelen haragjában leharapni a saját fejét, de azért egy árva szót sem szólt senkihez - még Turkhoz sem.

Május 22-én a Golf-áram segítségével valahogy elvergődtek Tampáig. Ez a Tampa elég népes kikötőváros, körülbelül öt-hatezer lakosú.¹⁹ Kikötőjében többnyire megállapodnak az erre haladó hajók, Huelcar goelettje azonban a világ minden kincséért sem vetett volna horgonyt. Key West még mindig jókora távolságra feküdt, és oda május 25-én Urrican kapitány meg akart érkezni bármi áron.

Az égbolt alján ólomszürke felhők bukkantak föl, s egyre gyorsabban rohantak; furcsa zaj hallatszott a levegőégben, a feszült süvítés és zúgás percről percre erősödött, a két árboc halkán pattogni kezdett; minden jel arra vallott, hogy vihar lesz.

- Megváltozik az időjárás - mondta sötéten Urrican kapitány.

- Ha nyugati szél támad, az csak javunkra válhat, uram dörmögte Turk.

- A tenger tükre amott már borzong, ahogy a szél hasogatja! Nézzék csak azokat a lomha hullámokat, egyre magasabbra torlódnak egymás hegyén-hátán! - jegyezte meg Huelcar aggódalmasan.

Hosszasan kémlelte az égboltozatot, majd fejét rázva még annyit dünnyögött:

- Nem szeretem, amikor a szél így ostoroz a part felől...

Hodge Urrican hallgatott, de bármilyen önuralommal leplezte is, meglátszott rajta, hogy percről percre izgatottabb lesz. A vihartól magától nem félt, de attól igen, hogy a kis goelett nem küzdhet meg a hullámokkal, s éppen nem jut közelebb a céljához, hanem attól még inkább elsodródik.

Délután más irányba csapott át az immár ellenállhatatlan erejű szél, a vitorlákat be kellett vonniuk, a goelett valósággal táncolva hanykolódott a hátborzongató méretű hullámok csapásaitól. A fekete tarjagos sötét felhők eközben nőtön-nőttek, előzönlöttek az egész láthatárt, a homály pedig rázúdult a viharzó tengerárra, szinte feketére festette a tajtékzó habokat.

Éjszaka még jobban dühöngött a vihar, s a vaksötétségben céltalan volt minden erőlködésük. A part felé igyekeztek, de reggelre olyan átkozott sűrű köd ereszkedett le, hogy abban a felkelő napkorong egyre fátyolosabban borongott, majd eltűnt, s akkor már egyáltalán nem tudtak tájékozódni.

Egyszer csak a goelett nagyot zökkent - amikor a hullámverés a legszilajabb haraggal ostromolta, valamilyen sziklának ütődött. Huelcar és három matróza fölkiáltott:

- A Whitewater-öbölbe kerültünk!

Hodge Urrican tudta, még tíz mérföld, és Key Westbe érnek.

- Attól tartok, hogy nem mehetünk tovább - vélekedett komoran Huelcar.

- No már olyan nincs! - ordított rá Turk. Urrican kapitány azonban még ekkor sem szólt semmit.

- Ha nekivágunk a szabad tengernek, ez a szél nem Key West irányába, hanem Bahamába, az Atlanti-óceán felé ragad bennünket! - magyarázta a hajómester.

Urrican kapitány még mindig csak nyelte a mérgét, pedig már annyi gyűlt össze benne, hogy szinte megfullasztotta; megértette Huelcar aggodalmait. Ha a hajómester ott marad a Whitewater-öbölben, az annyit jelent, hogy három-négy napig ki sem mozdulhat onnan! Őt

¹⁹ Ma körülbelül kétszáznyolcvanezren lakják.

magát azonban legyűrhetetlen vasakarát vezérelte: negyvennyolc óra múlva már Key West szigetén kell lennie!...

Végső erőfeszítéssel kimozdultak az öbölből, ám a szél még mindig nem kedvezett, és nemhogy közelebb jutottak volna a szigethez, két mérfölddel még messzebb kerültek céljuktól.

24-én reggel, a meddő erőfeszítések közepette átkínlódott éjszaka után Huelcar kijelentette, hogy visszafordul a Whitewater-öbölbe, ott legalább valamelyest nagyobb biztonságban lehet bárkájával.

- Szó sem lehet róla! - vakkantott rá Turk.

- Márpedig ennek meg kell lennie!... - vágta rá határozott hangon a hajómester.

- Nem! - riadt föl Urrican kapitány.

- Tönkremegy a goelett, és mi is itt pusztulunk vele együtt, ha még tovább is a szabad tengeren maradunk!...

- Megveszem tőled a bárkát!

- Nem eladó.

- Minden bárka eladó, ha kétszeres árat kínálnak érte.

- Mennyit ad érte?

- Kétezer piasztert...

- Áll az alku - felelte Huelcar, és elvigyorodott a pompás vásár fölött való örömeiben.

- A felét sem éri meg! - tette hozzá keserűen Hodge Urrican.

- Hol kapom meg a pénzt?

- Key Westben adom át a bankutalványt...

- Helyes, kapitány!

- Most pedig, Huelcar, neki a tengernek!

A *Chicola* egész nap küzdött a tomboló áradattal, amely akkor már vérfagyasztó lett. Hegy-magas hullámok hömpölyögtek napkeletről napnyugatnak, tompa bömböléssel és félelmetes harsogással szaladtak egymásba, sisteregve szétszüremlő tajtékfüggönyöket fecskendeztek a magasba. Háborgó összevisszasággal tódultak egymás tetejébe; a goelett pedig hol felszökkent a hullámok hegyfokára, hol meg alásüllyedt a folyékony szakadékfalak közé, majd újra felszínre vetődött. Turk ekkor odaállt a kormánykerékhez, és vaskeze, ügyessége bámulatra ragadta a matrózokat. Délután a szél kissé északra csapott át, és a goelett ismét gyorsabban haladt. Csakhogy estefelé megint áthatolhatatlan köd ereszkedett a tengerre; sehogy sem tudták szerét ejteni, hogy eligazodjanak... Pedig ha nem sötétíti el a horizontot a füstfekete párasság, láthatták volna a Key West szigeti világítótornyot, és talán meg is érkezhettek volna még idejében.

- Vigyázzunk, hogy sziklába ne ütődjünk, mert errefelé sok a szirt! - figyelmeztette a hajómester Urrican kapitányt. - Jobb lenne, ha várnánk reggelig, míg ez a sűrű köd eloszlik...

- Nem várunk egy percig sem! - ripakodott rá a vén tengeri medve: ő másnap délelőtt Key Westben akart lenni, nem várakozhatott reggelig tétlenül.

A *Chicola* ádázul dülöngélve folytatta vakmerő útját a titáni hullámok félelmetes pusztaságában. Hajnali öt óra tájban aztán roppant nagy roppanás hallatszott, majd nyomban utána a második.

A goelett szirtnek ütődött.

A következő toronymagas habtaréj félig fölemelte, oldalra fordította, és a bárka a szirtek közt félig összeroncsolódva fönnakadt.

Ebben a pillanatban tompa kiáltás hallatszott. Turk ráismert a kapitány hangjára. Turk maga is kiáltozni kezdett, de nem felelt senki.

A szürkésfeketén gomolygó ködpamatok közt épp csak a vízből fölmeredő sziklacsúcsokat lehetett látni.

Huelcar és matrózai félvakon tapogatózdtak a szirtek közt. Turk kétségbeesetten harsogta gazdája nevét, mindhiába... mindhiába...

Vajon ha majd ez a homály fölszáll, megtalálja-e a kapitányt? A zátony szirtfogai közt újra meg újra hullámok hömpölyögtek végig... Hét óra tájban a köd lassan oszladozni kezdett, és a szemhatár némiképp kitágult.

Szívszorongva keresték az elveszett kapitány holttestét... Holttestét, mert abban reménykedni sem mertek, hogy még életben találják... Hosszabb idő múltán az egyik matróz meglátta a szerencsétlent: ott feküdt két közeli szikla közé beékelődve...

Turk odarohant, ráborult gazdája testére, fölemelte, és szólítgatta, de Urrican kapitány nem felelt. Ajkai közül azonban gyöngye lehelet szűrődött ki, szíve dobogott még.

- Él! Él...! - ujjongott föl Turk.

A boldogtalan úgy hevert ott, mintha már kiadta volna a páráját. Tátongó seb vérzett a koponyáján - Isten csodája, hogy az agyveleje nem sérült meg!...

Ezalatt a köd mind följebb szállt, egyre áttetszőbb lett, és kilenc óra tájban Huelcar egyszer csak fölkurjantott:

- Hohó, a Key West szigeti világítótorony!...

Csakugyan Key West alig négy mérföldnyi távolságra volt onnan, ahol hajótörést szenvedtek. Ha nem takarta volna el az az átkozott köd, hihetőleg ép bőrrel révbe futhattak volna.

E szerint tehát a Hypperbone-vetélkedő hatodik versenyzője, a legtörtetőbb, többé részt sem vesz a játékban?...

Látták, arra már aligha számíthat jelen állapotában, hogy délre Key Westbe érkezik, ha ugyan ki nem szenved addig...

Ugyanis hasztalannak bizonyult minden élesztési kísérlet, az ájult ember nem tért magához, Turk kimondhatatlanul és szüntelenül nyugtalankodott... Érezte, ha valamilyen úton-módon sikerül elszállítania a gazdiját Key Westbe, ott orvost talál, akkor sikerül megmentenie... Csakhogy miképpen juthat oda?... A *Chicola* nem jó semmire sem, megfeneklett, törzsébe mély lékeket fűrtak a hegyes sziklafogak...

Úgy rémlett, hogy Hodge Urrican elvesztette a játszmat: ezzel a gondolattal kellett Turknak megbarátkoznia, bármily nehezebbre esett is... Ha majd talpra állítja idővel az orvosi tudomány vagy maga a jóságos természet: vajon milyen hallatlan düh fogja emészteni e miatt ezt az amúgy is oly bőszt férfiút?...

Tíz óra tájban az egyik matróz váratlanul fölrikkantott:

- Csónak!... Csónak!...

Valóban, halászbárka közeledett a parányi sziklaszigethez.

Huelcar és három matróza harsány hahózását szerencsére azonnal meghallották a halászok, gyorsan odaevettek, és félóra múlva a hajótöröttek is benn ültek már a könnyű bárkában.

Tizenegy óra tizenöt perckor beértek a Key West-i kikötőbe.

A rakparton, ahová falépcsők vezettek föl, vagy százfőnyi csoport várakozott Urrican kapitányra. Turk maga vitte föl a két karjában a gazdáját a révkapitány hivatali szobájába, majd azonnal orvosért szalajtottak valakit.

Hodge Urrican önkívületben ott feküdt a pamlagon, keze a padlóig lelógott, arca halálsápadtan fehérlett - fejsebe miatt nyilván sok vért vesztett -, szemét még mindig nem nyitotta ki - hanem a szíve, ha gyöngén is, még dobogott.

Az orvos azt ajánlotta, hogy a sérültet vigyék valamely kényelmes vendégfogadóba, vagy még inkább a kórházba, ahol jobban gondját viselhetik.

- Nem! - felelte Turk. - Nem viszem sem kórházba, sem vendégfogadóba!

- Hát hová?

- A postahivatalba...

Micsoda ötlet! Milyen derék fickó ez a Turk! Szándékát tüstént megértették és melegen pártfogolták mindazok, akik körülfogták a nevezetes utazókat. Hiszen a hírük eljutott természetesen ide, erre a kicsiny szigetre is... Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy május 25-én, déltájban szálltak partra a hajótöröttek - s épp ekkor kell jelentkeznie Urrican kapitánynak, hogy átvegye a sürgönyt.

Turk azonnal hordágyat hozatott, matracokat tétetett rá, és gondosan ráfektette a gazdáját. Key West lakói összecsdültek az utcán. Izgatott kíváncsiságuk azonban szánalommmá változott, amikor megtudták, hogy a hulla (mert annak tekintették) nem más, mint Hodge Urrican, a Hypperbone-vetélkedő egyik játékos...

Turk benyitott a postahivatalba, és dörgő hangon megkérdezte:

- Érkezett-e távirat Hodge Urrican nevére?

- Még nem...

- Nos hát uram, ön legyen a tanú arra, hogy mi a távirat előtt érkeztünk meg...

Tizenegy óra ötvenhárom perckor aztán fölberregett a távirógép, s a tárcsáról hosszú papírszalag csavarodott le.

A távirótiszt kezébe vette és elolvasta.

- Hodge Urrican kapitánynak szól! - kiáltott föl.

- Itt van! - felelte Turk a gazdája helyett, aki ott feküdt mozdulatlanul.

A sürgöny az alábbi üzenetet tartalmazta:

Illinois, Chicago, május 25. reggel 8 óra 13 perc.

Öt, vagyis három meg kettő, azaz az ötvennyolcadik mező, Kalifornia, Death Valley²⁰.

Thornbrock.

Kalifornia!... Ez azt jelentette, hogy Hodge Urricannak az Egyesült Államok délkeleti határától a délnyugatihoz kell utaznia... Hej, de nemcsak ez a kétezer mérföldnyi út Floridától Kaliforniáig, hanem ennél még valami sokkal borzalmasabb is fenyegette az amúgy is sebesült kapitányt; az ötvennyolcadik mezőn a „Nemes-Lúd-Játék”-ban az a bizonyos „halálfej” látható - vagyis a játékot újra kell kezdenie!...

Turk mélyen fősóhajtott:

- Talán jobb volna, ha a szegény gazdám nem is térne magához, mert hiszen azt úgysem élné túl, ha megtudná: mi vár rá!

15.

A helyzet május 27-én

Ugyebár, emlékszünk még arra, hogy William J. Hypperbone a végrendeletén kívül hagyott hátra más írást is, amelyben koporsója mellé hat chicagói lakost jelöltetett ki sorshúzás útján. Ez a hat kiválasztott valóban meg is jelent a milliomos temetésén.

Valamint azt sem felejtettük el, hogy április 15-én, amikor a végrendeletet az Auditorium színháztermében fölolvasták, milyen megrökönyödést keltett a záradék, mert abban a meg boldogult kijelölt egy hetedik játékos is, akinek a nevét nem árulta el, hanem csak három betűvel jelezte: X. K. Z.

Azóta nemcsak a mérkőzés valamennyi résztvevője, hanem egész Amerika - sőt a világ többi része is - buzgón találgatta, hogy vajon ki lehet az a titokzatos ember... Kérdésekkel ostromolták Thornbrock közjegyzőt, Georges B. Higginbothamot, a Különcök Klubjának érdemes elnökét, de sem az egyik, sem a másik nem adott, mert nem is adhatott róla felvilágosítást.

Május 13-án tartották a kockavetést a hetedik játékos számára, ám ekkor is hiába várták az Auditóriumot és környékét százezrével ellepő kíváncsiak, hogy az „álarcos lovag” végre színt valljon, bizony nem jelent meg. Maradt továbbra is a rejtőzködő X. K. Z., akit a kockák különös szeszélye éppen abba az államba küldött, ahová Lissy Wag kisasszonyt: Wisconsinba, vagyis a perdülő kockák felső lapján e számok fehérlettek: hat meg három.

A *Tribune* egyik szemfüles tudósítója nyomban elutazott Milwaukee-be, és ott állt lesben éjjel-nappal a pályaudvaron, hogy nyomára jöjjön a titokzatos férfiú kilétének.

A közönség kíváncsisága elképesztő arányokban fölfokozódott. Megindult a találgatások áradata, de semmilyen eredményre nem vezetett. Vajon ki lehet az a talányos versenyző?... Az újságírók nem tudhattak meg semmit, mert a chicagói állomáson csak megannyi hétköznapi arcú járókelőt, ügyes-bajos utazót láttak. A rejtélyes X. K. Z. arcát nem ismerték föl egyikben sem. Hébe-hóba megesett, hogy egyik-másik utast dobhártyarepesztő *hurrá* kiáltásokkal

²⁰ Death Valley jelentése Halál völgy.

fogadták, jóllehet valójában semmivel sem szolgált rá erre a dicsőségre. És ez így folyt napról napra, a vasútállomáson reggeltől estig kíváncsiak tömkelege nyüzsgött, és a báméskodók csak késő este szállingóztak haza, azzal az elkedvetlenítő tudattal, hogy még mindig nem látták az „álarcos lovagot”...

Ez a titokzatosság szerfölött fölizgatta a kotnyelességre amúgy is túlon túl hajlamos amerikaiakat. A fogadásoknak se szeri, se száma nem volt. Magától értetődik, hogy a leghajmeresztőbb fogadások az X. K. Z. sikerére történtek, és a közjegyzőt minduntalan zaklatták kérdéseikkel, pedig Mr. Thornbrock számtalanszor kijelentette, hogy ő nem tud semmit az „álarcosról”.

- Önnek bizonyosan ismernie kell X. K. Z. játékost!

- Ej, ha mondom, hogy nem ismerem, és ha ismerném, akkor sem volna jogom ahhoz, hogy a végrendelkező határozott kívánsága ellenére eláruljam a kilétét!

- Legalább azt megmondhatná, hogy Chicagóban van-e jelenleg, és hol lesz akkor, amikor a táviratot küldi neki az új kockavetés eredményéről?

- Akkor X. K. Z. néven Milwaukee-be küldöm a táviratot, és ő bizonyára jelentkezni fog, hogy átvegye, mert ha át nem veszi, a játék szigorú szabályai szerint ki kell lépnie a versenyzők sorából.

Mr. Thornbrock tehát minden faggatásra csak azt felelte: hogy nem tud semmit, nem mondhat semmit.

A kandi érdeklődőknek bele kellett törődniük, csak akkor derül ki, vajon ki bújik meg X. K. Z. betűk alatt, ha esetleg ő nyeri meg a játszmat, és ő lesz William J. Hyperbone millióinak az örököse. Ha azonban nem nyer, akkor mi szüksége volna a világnak arra, hogy megtudja: fiatal-e, vén-e, nagy-e vagy kicsiny termetű, kövér-e vagy sovány, barna-e vagy szőke, szegény-e vagy gazdag?

A játék minden mozzanata a nyilvánosság tudomására jut; nemcsak a chicagóiak, hanem az Egyesült Államok polgárai, sőt a világ minden rendű és rangú lakói is tudhatják, hogy a Hyperbone-vetélkedő szereplői hol vannak, hova kell utazniuk. Az Egyesült Államok nagyobb városaiban - olyanokban, mint New York, Boston, Philadelphia, Washington, Albany, Saint-Louis, Baltimore, Richmond, Charleston, Cincinnati, Detroit, Omaha, Denver, Salt Lake City, Savannah, Mobile, New Orleans, San Francisco, Sacramento -, ügynökségek keletkeztek, amelyeknek idővel megkétszereződött, megháromszorozódott, sőt megtízszereződött a számuk, ezek a nyomozóirodák az ügynökhálózatuk révén szemmel tartották mindenütt a Hyperbone-vetélkedő versenyzőit, Max Réalt, Tom Crabbét, Hermann Titburyt, Harris T. Kymbale riportert, Lissy Wag kisasszonyt, Hodge Urrican kapitányt, no meg a rejtélyes X. K. Z. játékost, és rögtön tudósították a lapokat, és a lapok útján az egész világot a nagy társasjáték állásáról. Ahol annyi meg annyi millió ember érdeklődik egy dolog iránt, természetesnek látszik az efféle intézkedés.

Nemcsak egész Amerikát ragadta magával a játékszenvedély, a játékláz, vagy jobban mondva a játékkörület, hanem az Óvilágot és az Újvilágot egyaránt. Az érdeklődésnek az Atlanti- és Csendes-óceán sem szabott határt, tér nyílt annak Ázsiában, Kínában, Ausztráliában és Új-Zélandon is. Európa minden nagy államában szintűgy milliók meg milliók forogtak kockán: angolok, franciák, németek, olaszok, spanyolok, oroszok vetélkedve fogadtak óriási összegekben: a játék rákfenéje azonban még ennél is tovább terjedt: Ázsia, Ausztrália nábobjai szintén részt vettek a Hyperbone-vetélkedőn.

A Különcök Klubjának oszlopos tagja életében nem sok vizet zavart, de íme, halála után megbolygatta az egész világot! Georges B. Higginbotham és társai méltán büszkék lehettek a megboldogultra, hogy ekkora dicsőség osztályrészésévé tette a Különcök Klubját!

Ez idő szerint valamennyi versenyző közül Harris T. Kymbale örvendett a legnagyobb népszerűségnek, mert róla tudott meg legtöbbet a világ; ő ugyanis halomszámra küldte be a *Tribune* szerkesztőségébe a tudósításokat, mindennap írt valamilyen érdekfeszítő, izgalmas cikket, míg a többiek: Max Réal, Titburyék, Tom Crabbe, Lissy Wag nem keltettek útjuk felől semmi visszhangot.

Meg kell jegyeznünk, hogy mindazonáltal igen sokan akadtak, akik John Milner ökölvívó-bajnokára, Tom Crabbéra fogadtak. Ezek abból az elvből indultak ki, hogy mennél butább valaki, annál nagyobb a szerencséje, márpedig amilyen cégéres nagy ökör ez a Tom Crabbe - joggal számíthat tehát arra, hogy a kocka szeszélye őt jelöli győztesnek!...

Hodge Urrican kapitány iránt viszont még a legvérmesebbek sem érdeklődtek, főleg amikor kitudódott, a második kockavetés a balsorsú méregzsákot az ötvennyolcadik mezőre száműzte, amelyen a „halálfej” idéetlenkedett, és amely arra kényszerítette őt, hogy kezdje előlről a játékot. No meg az is köztudomásra jutott, hogy Key West mellett hajótörést szenvedett, súlyosan megsérült, és ezért aligha bír idejekorán megjelenni Death Valleyben...

A titokzatos X. K. Z. játékosra azonban mindjárt az első kockavetésnél rámosolygott a szerencse, Wisconsinba kellett mennie. Hogy elutazott-e oda, azt nem tudta senki, ámde arról, hogy ott van-e, meg lehet majd győződni május 27-én. Ezen a napon kell a táviróhivatalban jelentkeznie, hogy átvegye a további utasításokat.

Ugyanígy a tizenegyedik kockavetés megint az ő további útvonalát jelöli ki: ennek az eredményét Thornbrock közjegyző majd megtáviratozza neki Milwaukee-ba, ahol délben a talányos X. K. Z. versenyzőnek személyesen kell átvennie a táviratot. No hiszen képzelhetjük, hogy ezen a délelőttön milyen hatalmas tömeg verődött össze a milwaukee-i postaépület előtt. Alig lehetett bejutni a tülekedők közt. A kíváncsi sokadalom ellepte a fölépcsőt, a folyosókat, a szemtelenebbek betolakodtak a táviróhivatal előterébe is. Ha a titokzatos „álarcos” nevét nem is tudhatják meg, legalább szemtől szembe láthassák őt magát.

Majd előbukkan egy fotóriporter is, aki szempillantás alatt lekapja, s akkor legalább az arcképe bejárja rövid idő alatt az egész világot.

Meg kell még jegyeznünk, hogy William J. Hyperbone az Egyesült Államok egyes szövetségi államait nem ábécérendben, nem is földrajzi fekvésük szerint helyezte el a maga „Nemes-Lúd-Játékának” hatvanhárom mezején, hanem az elképzelhető legszeszélyesebb összevisszasággal. Így például Florida és Georgia a valóságban szomszédok, a Hyperbone-ostáblán pedig az egyik a huszonnyolcadik, a másik az ötvenharmadik mezőn van; vagy Texas és Dél-Carolina a térképen a tizedik és tizenegyedik mezőn található, a valóságban viszont nyolcszáz-kilencszáz mérföldnyi távolság választja el őket egymástól.

Száz szónak is egy a vége, a titokzatos X. K. Z. játékosnak Wisconsinba kellett mennie, és mihelyt ő oda megérkezik, Lissy Wag és Jovita Foley kisasszonyoknak azonnal tovább kell utazniuk, hogy a versenyző felek ne találkozzanak ugyanazon a mezőn.

Végre elérkezett május 27-e, és Chicagóban az Auditorium színházterme megint zsúfolásig megtelt. Természetesen sok ezer ember áruccant a reggeli vonattal Milwaukee-ba, hogy legalább egy kósza pillantást vethessen a titokzatos X. K. Z. játékosra a helyi postahivatal előtt.

Mr. Thornbrock nyolc órakor - ünnepélyes mozdulattal, mint mindig - megrázta a kockákat s elgurította őket az asztal lapján, majd kihirdette az eredményt:

- A tizennegyedik kockvetés, amely a hetedik játszófelet indítja útnak: négy meg hat...

A végösszeg: tíz.

Vagyis, ez azt jelentette, hogy X. K. Z.-nek Wisconsinból a harminchatodik mezőre (=Illinois) kell sietnie, minthogy azonban e helyütt nem állhat meg, nyomban a negyvenhatodikra kell utaznia - ez pedig Kolumbia.

Hej, a kutyafáját, annak az „álarcos lovag”-nak csakugyan roppantul kedvez a szerencse! Az első kockvetés csak a szomszédba küldte, a második pedig csupán a negyedik államba Illinoistól; Indianán, Ohión és Virginián kell átmennie, és máris ott van Kolumbia kerületben, ennek a székvárosa Washington, amely egyszersmind az Egyesült Államok fővárosa is.

Hát ez bizony jókora különbség, ha fontolóra vesszük, hogy egyik-másik versenyzőnek az Egyesült Államok egyik végétől a másikig kell utaznia!...

Ennek a napnak a délelőttjén Milwaukee főterén egy középtermetű, mintegy ötvenesztendős kiborotvált szakállú, szemüveges úr lépett be a táviróhivatalba, kezében kis utazótáskával, és megkérdezte a postatisztótól:

- Érkezett távirat X. K. Z. címén?

- Tessék, uram - felelte a hivatalnok.

Ekkor a hetedik játszófél elolvasta, összehajtogatta, betette a tárcájába a sürgönyt, arc kifejezése nem árult el sem örömet, sem elégedetlenséget, hanem némán, feltűnés nélkül távozott.

A báméskodók utat nyitottak neki, és majd elnyelték szemükkel, de megszólítani nem merték egyikük sem.

E szerint élő ember ez az X. K. Z., nem pedig képzeletbeli alak! Hogy kicsoda és micsoda, azt természetesen még mindig nem tudta senki sem... No de hiszen nem is tudakolta senki sem. A fogadások megújultak, az ismeretlen játékost most már sokan olybá tekintették, mint aki bizonyosan elsőnek fog beérkezni, és megnyeri a hetedhét országra szóló vetélkedőt...

Május 27-én a nagy társasjáték egyes figurái a következő mezőkön tartózkodtak: Max Réal május 15-én elindult a Kansas állambeli Fort Rileyből, hogy a huszonnyolcadik mezőre, vagyis Wyoming államba jusson.

Tom Crabbe május 17-én hagyta el Texasnak állam Austin nevű városát, hogy a harmincötödik mezőre, Ohioba utazzék.

Hermann Titbury május 19-én, a börtönbüntetés alól szerencsésen fölmentve, hűséges oldalbordájának társaságában fölkerelkedett Maine államnak Calais nevű városából, és a negyedik mezőre - Utah államba igyekezett.

Harris T. Kymbale május 21-én fordított hátat Santa Fé városának Új-Mexikó állam székhelyének, hogy a huszonkettedik mezőre - Dél-Karolinába siessen.

Lissy Wag május 23-án hagyta el Wisconsin állam Milwaukee nevű városát, és cserfes barátnője kíséretében a harmincnyolcadik mezőre, Kentucky államba indult.

Urrican kapitánynak - ha ugyan azóta koporsóba nem tették, amitől őt az Isten egyelőre mentse meg! - május 25-én Key Westből az ötvennyolcadik mezőre kellene utaznia Kalifornia államba, ahonnan Chicagóba kell visszasietnie, hogy onnan előlről kezdje a játékot.

Végül pedig X. K. Z. a negyvenhatodik mezőre, Kolumbia körzetbe megy.

A *Tribune* hasábjain valaki megpendített egy érdekes eszmét, amely nemcsak Amerikában, hanem az egész világon élénk visszhangra talált; az ötlet így hangzott:

Vajon nem lehetne-e a hét versenyzőnek éppen úgy, mint a lóversenyeknél a zsokéknak, egy-egy színt adni, mégpedig minthogy éppen heten vannak: a szivárvány színeit a megfelelő sorrendben?

E szerint: Max Réal ibolyaszín, Tom Crabbe sötétkék, Hermann Titbury kék, Harris T. Kymbale zöld, Lissy Wag sárga, Hodge Urrican narancssárga, X. K. Z. vörös.

A játék iránt érdeklődők ettől fogva hasonló színű kis zászlócskák jelölték az egyes kockavetések után a Hypperbone-vetélkedő szereplőit az Egyesült Államok térképén, a „Nemes-Lúd-Játék” a mezőin.

MÁSODIK RÉSZ

1.

A Nemzeti Park

Május 15-én történt, délben, Fort Riley városában, hogy Max Réal a postahivatal tisztviselőjétől átvette a Chicagóból érkezett, nevére szóló táviratot. Öt meg öt az tíz - ez lett a kockavetés végösszege, ez a szám indította el új útjára a nagy földrajzi társasjáték első versenyzőjét.

A nyolcadik mezőről, Kansas államból e szerint a tizennyolcadikra kell utaznia, csak hogy a tizennyolcadik Illinois; a játékszabályok szerint tehát a mérkőző félnek ezt a kapott tízes számot meg kell kettőznie, vagyis tizennyolcadik mező helyett huszonnyolcadikra kell sietnie - ez pedig Wyoming állam.

- Igazán burokban születtem - mondta Max Réal mosolyogva Tommynak, amint a postahivatalból a szállásuk felé igyekeztek.

- Ha a gazdám elégedett - felelte a fiú -, magam is az vagyok...

- Bizony, valóban örülhetek - jegyezte meg Max Réal -, mégpedig két okból: először is Kansasból az út Wyomingba nem tart sokáig, mert a két szövetségi állam csaknem tőszomszéd; másodsor pedig gyönyörű vidékek várnak ott rám, időm is lesz bőven, hogy gyönyörködjem bennük. A Yellowstone-i Nemzeti Parkot még úgysem ismerem! Lásd, Tommy, ezért örülök én olyan nagyon ennek a szerencsés kockavetésnek... Ugye, érted, Tommy?

- Nem értem, uram! - felelte Tommy.

És a becsületos Tommy igazat mondott, mert ő az Amerikai Egyesült Államok „Nemes-Lúd-Játéka”-ból csakugyan nem értett egy árva kukkot sem.

Egyébiránt Max Réal ezzel nemigen törődött. Mindenesetre örvendett, hogy a kocka szeszélye nem dobta őt sem Lissy Wag elé, sem Urrican kapitány mögé, akinek tudvalevőleg az oly viszontagságos első utazása befejeztével vissza kell lépnie a kiindulópontra, és a játékot teljesen előlről kell kezdenie.

Max Réal elhatározta, tüstént el is utazik Fort Rileyből, csak hogy minél több időt szentelhessen Wyoming állam természeti szépségeinek.

A legközelebbi kockavetés eredményét Cheyenne-ben, Wyoming fővárosában kell majd bevérdnie, ha ugyan addig a játzófelek valamelyike sikeresen be nem jut a hatvanharmadik mezőre. Egyelőre azonban effélétől nemigen kell tartania, mert hiszen Urrican kapitánynak az ötvenharmadik mezőről jókora utat kell megtennie - visszafelé.

- Igazán sajnálom azt a méregzsádot, azt a „rettenetes kapitányt”! - mondta Max Réal, amikor a hírlapokból értesült az újabb fejleményekről. - Ha ökelme elkaparintaná előlem az örökséget, én akkor sem mulasztanám el, hogy megnézzem Wyoming gyönyörű tájait... No, előre, te nyomorult rabszolga, és pakolj!... Gyerünk a Nemzeti Parkba!

És a nyomorult rabszolga boldog mosollyal és nagy buzgósággal hozzáfogott az úti készületekhez.

Ha Max Réalt égető szükség űzte volna, hogy mielőbb Cheyenne-be érkezzék, akár másnap ott teremhetett volna, mert a két város között pompás az összeköttetés. A négyszázötven mérföldnyi út igazán potom távolság; csak hogy neki egyéb célja volt... Wyoming állam északnyugati csücskéig akart fölkalandozni, ahol a híres Nemzeti Park található, márpedig ez legalábbis még egyszer olyan messzire esik Fort Riley-től.

Először is a vasúti menetrendeket kezdte tanulmányozni, hogy kiválassza az odavivő legrövidebb útvonalat. Kétféle irányban is odajuthatott. Az egyik Nebraskán, Marysville-en, Kearney Cityn, North Platte-en, Ogallallán, Antelopen visz keresztül, és Wyoming délkeleti részét érintve vezet vissza Cheyenne-be; a másik Salinát, Ellist, Monument-t, Wallacet, Monotonyt érintve Denveren, Jerseyen, Brightonon, La Salle-on, Doveron át jut el Cheyenne-be.

Max Réal, a violaszín zászlóval jelzett játékos - mert ez a szín jutott neki a Hyperbone-versenyfuttatásban - ez utóbbi vonalat választotta. Tehát előbb Cheyenne-be megy, és onnan a legrövidebb úton a Nemzeti Parkba.

Így hát Max Réal a festékesdobozával és hűséges Tommyjával május 16-án délután elutazott Fort Rileyből.

Kora reggel már befutott Denverbe, aztán a legközelebbi vonattal máris folytatta útját Cheyenne felé. Cheyenne városát arról a folyóról nevezték el, melynek a partján épült. Így hívták egyébiránt azokat az indiánusokat is, akik hajdanában ezen a vidéken vadásztak. Eleinte indián sátrak, majd ezek helyén kunyhók, végül a kunyhók helyén csinos házak épültek. Hajdanában aranyat is bőven találtak itt, de mára már kimerültek a bányák. A vasút felvirágoztatta a városkát, s ez idő szerint tizenkétezernél is több lakója van.²¹ Cheyenne hegytetőre épült, környéke ugyancsak hegyes-völgyes; a lankákon hatalmas folyamok erednek, többek közt a Colorado, a Columbia és a Missouri.

Max Réal szokásához híven itt sem fedte fel a kilétét. Cheyenne lakói nem is álmodtak tehát arról, hogy a híres-nevezetes Hyperbone-vetélkedő egyik játékos a városuk vendége lett.

Különben Cheyenne polgárai nem is értek volna rá, hogy sokáig gyönyörködjenek benne, mert amint megérkezett, máris kocsit fogadott, és a Nemzeti Parkot tűzte ki kirándulása céljául. Nem szándékozott vonatra ülni, hanem, részint tengelyen, részint gyalog akarta megtenni az utat. A művész korlátlan szabadsága kellett neki, hogy kigyönyörködjön magát kedvére, hogy meg-megállapodjék ott, ahol elbűvölő a tájék, elővegye a vázlatkönyvét, a festékeit, az ecsetjeit, és gyorsan megörökítse friss élményeit.

Eh, ilyenkor mit törődött ő azzal a bolondos játékkal, amelynek a megboldogult milliomos szeszélye őt is versenyzőjévé tette! Kellemetlen nyűgnek érezte, és szerette volna mihamarább lerázni a nyakáról. Olykor valamelyest megalázónak is találta szerepét...

- Mi is vagyok egyéb - mondogatta néha eltűnődve -, mint holmi sakkfigura, amelyet ide-oda rángatnak, ugratnak! És mindezt miért? Csakis azért, hogy a hét vetélkedő közül az egyik zsebre dughassa a milliókat!... Arcomba szökik a vér, ha ez a szerencsén fiú rajongva rám pillant, és kedvem volna Mr. Thornbrockot a pokolba küldeni, és restellem, hogy beleugrottam ebbe a nevetséges játékba!... Jobb volna, ha sutba vágnám, hadd örüljenek Titburyék, Crabbék, Kymbale-ék, Urricanék és a többiek... Hohó, a kedves és szerény Lissy Wag kisasszonyt nem számítom közéjük, mert ő egészen más!... No meg az édesanyámat sem!... Hm, őt persze nagyon búsítaná, ha kiállnék a versenyzők sorából!... No hát, hadd lássuk

²¹ Ma már legalább negyvennyolcezeren lakják.

Yellowstone gyönyörű vidékét, aztán majd máskor ráérünk tovább morfondírozni erről a fura ügyről...

Így tűnődött magában Max Réal, mialatt Yellowstone felé utazott. Ámde számot kellett vetnie más egyébbel is. Az előtte álló út nemcsak fáradságosnak ígérkezett, hanem veszedelmesnek is. Wyoming rónaságain meg völgyeiben vajmi kevésbé bátorságos kószálniuk mindazoknak, akik nem kísérettel, hanem csak másodmagukban utaznak. Számos vadállat csatangol ott, továbbá a bozótok sűrűjében nomád sziú indiánok rejtőzködnek, akik kicsapnak a hatóság által szállásterület gyanánt kijelölt rezervátumból, és megtámadják az utazókat. 1870-ben, amikor a szövetséges államok kormánya bizottságot nevezett ki azzal a céllal, hogy derítse fel Yellowstone környékét, a hivatalos kiküldötteket - Mr. Doane, Mr. Langford és dr. Hayden szakértőket - katonai kísérettel bocsáthatta csak útnak. Az expedíció eredménye az lett, hogy az 1872. március 1-jei kongresszuson a Nemzeti Park büszke nevével tüntették ki ezt a gyönyörű vidéket.

A nemzeti parkok az Egyesült Államok területén körülbelül olyanok, mint a nagy városok ligetei. A Yellowstone-i Nemzeti Parkon kívül még számos ilyen park található Amerikában, ilyen többek közt Crater Lake, továbbá az „Istenek kertje” a Colorado hegyes-sziklás vidékén.

1872 februárjában a szenátus és a képviselőház elhatározta, hogy a yellowstone-i parkot állami kezelésbe veszi, a belügyminiszter gondjaira bízta, mint közös nemzeti vagyont, amely arra lesz hivatva, hogy érintetlen növény- és állatvilágával a polgároknak testi és lelki fölüdülést szerezzen, s a maga egyedülálló ősi mivoltában növelje az Egyesült Államok dicsőségét.

Ezen a természeti szépségekben oly pazarul gazdag vidéken a kultúrának jóformán semmi nyoma sincs, sem az óriási sziklás hegyeken, sem a völgyekben. Az éghajlat meglehetősen zordon, alig telik el hónap havazás nélkül. Ez a világon a leghasznavehetetlenebb föld, és mégis egyike a leghíresebbeknek, éppen rendkívüli szépsége miatt. Ilyen széppé emberi kéz nem tehet, csak maga a mindenható természet.

A Nemzeti Park csodálatos látványának természetesen messzi földön híre kerekedett, és a világ minden tájkáról utaznak ide kirándulók, hogy lássák és gyönyörködjenek benne. Területén csakhamar kiépült a turistaházak hálózata; ezekben a vendégfogadóknak az utas minden elképzelhető kényelmet megtalál, mint akár a legnagyobb városok szállodáiban. A közelmúltban fölfedeztek melegforrásokat, meg ásványvizes gyógykutakat is, és tömegestül járják a fürdőket a gyógyulni vágyó betegek, hogy egészségüket visszanyerjék. Továbbá a vagyonosabb pénzemberek egész vadászterületeket vesznek bérbe, és ki-kiruccannak nagy társaságokban, hogy kedvüket leljék a vadak üzésében.

Éppen az idő tájt, amikor Max Réal odaérkezett, igen sok látogató tartózkodott a Nemzeti Park területén. Szerencsére senkinek sem lehetett sejtetnie arról, hogy a Hyperbone-vetélkedő egyik hőse ott jár-kelet-közöttük, mert különben Max Réalnak egyetlen nyugodt perce sem maradt volna arra, hogy megbámulja a festői tájakat. Így viszont járhatott-keletett kedvére, korlátlanul ki-kitörhetett belőle a lelkesedés, ha egy-egy csodálatos részlet megragadta a figyelmét.

Tommy pedig ilyenkor szintén bámult, ő azonban nem a sziklákat, a zuhatagokat, a meredek hegyoldalakat csodálta, hanem gazdája határtalan lelkesedését.

Valóban gyönyörű a yellowstone-i völgy! Kétoldalt hatalmas bazaltsziklák szorítják össze; az égbe nyúló magas ormokon fehér lőn csillog a hó, betarkázza itt-ott az erősen tagolt szakadékalakokat is. A sziklarétegek csíkosak, változatos színekben tündökölnék a napsugarak verőfényétől, a leggyakoribb árnyalat azonban a sárga - innen ered a találó elnevezés is

(Yellowstone=sárga kő) -; helyel-közzel csenevész bokrok kapaszkodnak a kopár talajba, amely isten tudja, honnan került föl e sivár bérctetőkre; amott egész fát látunk, talán éppen ott vert gyökeret, ahol hajdanában a tűzhányókúpnak a torka nyílt meg; a vulkán nyílása azonban azóta, hogy e sziklarengeteget kihányta, örökre bezárult.

Hát még a yellowstone-i tó és a környéke! Az obszidiánkövekkel behintett partok közé rekesztett óriási kristálytó, amelynek háromszázharmincezer négyzetméter a területe; a gleccsermedence tiszta vizéből számos szirtes szigetecske emelkedik ki ködbe burkolt ormaival. Ha a nap sugarai áttörnek a párafátylakon, a kristálytó tükre szemkápráztató fényben úszik. Ugye, mondanunk sem kell, hogy Max Réal, a művész mámoros révületében járta ezt a vidéket, az órák, a napok szinte észrevétlenül suhantak tova, és a szíve csordultig telt feledhetetlen emlékekkel. Olyan fürgén kapaszkodott föl a sziklabércekre, akár a legfáradhatatlanabb hegymászó, megfürdött a langyos vizű tavacsákban, majd elővette vázlatkönyvét, és órák hosszat rajzolgatott, festegetett.

Álmélkodva hallgatta a yellowstone-i nagy zuhatag fűlsiketítően zubogó zaját, ennél hatalmasabb vízesést soha életében nem látott még. A félmérföldnyi magasságból alázuhanó víztömeg a kopár sziklák meredékes lépcsőin harsogva ordított, bömbölt... Majd a Fire Hole partján sétálgatott, s a számos melegforrás föl-fölbuggyanó sugarait nézte, amikor a nap sugarai megtörték a vízgyöngyökön, száz meg száz szivárványt tükrözve a levegőégben. Ezekkel bizony nem vetekedhetnek az Izlandon levő amúgy oly híres-nevezetes gejzírek!

A yellowstone-i tó környéke valósággal megbűvölte Max Réalt. Úgy érezte, hogy nem tud elmenni innen, hiszen lépten-nyomon a természet új meg új csodája tárul a szeme elé.

Úgy tetszett neki ez a Nemzeti Park, mintha valami tündér a varázspálcájával sorra érintette volna a sziklákat, és a tünemények egész halmazát csalta volna elő, hogy a yellowstone-i völgyet páratlanná tegye az egész földkerekségen.

2.

Egy kis félreértés

- Nem hiszem, hogy megérkezett volna...

- És miért nem hiszed?

- Mert az én újságom egyetlen szóval sem emlékezik meg róla.

- Hja, akkor rosszul értesült a te újságod. Az enyémben egész hosszú cikk van róla.

- No, többé nem is fizetek elő rá.

- Igazad van, járasd te is az enyémet.

- Ejnye, mert az mégsincs rendjén, hogy ilyen fontos ügyről ne hozzon semmi hírt az olvasóknak...

- Bizony, ez valóban megbocsáthatatlan...

Így beszélgetett egymással Cincinnati lánchídján sétálgatva két odavalósi polgár. Ez a híd az Ohión visz keresztül, a „Szép folyón”, amely Kentucky állam e jelentős városának két előkelő városrészét: Newportot és Covingtont választja el egymástól. Ezen az éppen oly nagyszerűen, mint merészen épült hídon áthaladva az iparnak és kereskedelemnek valósággal bámulatos fejlődése lepi meg az embert. Az Ohión hatalmas gőzhajók közlekednek, távol gyárak karcsú

kéményeiből vígan száll föl a füst, amott szemgyönyörködtető liget terül el, a peremkerületek zöld övezetében pazar nyári lakok fehérlenek a lombos fák közt.

A két polgár élénk beszélgetésbe merült, közben meg-megállt, s aztán tovább folytatta az útját. Ezen a napon - május 28-án - egész Cincinnatiban szóbeszéd tárgya lehetett az, ami oly élénk érdeklődést váltott ki a hídon sétálgató két úriemberből.

A járókelők az utcán, az üzletekben a vásárlók és az elárúsítók, a gyárakban a munkások, a műhelyekben a mesteremberek meg az inasok mind-mind erről váltottak szót. Minduntalan efféléket lehetett hallani:

- Igaz-e, hogy te már láttad?

- Nem igaz... Késő este szállították partra, aztán zárt kocsiba tették, és a kísérijén kívül nem lehetett vele senki más...

- Hová vitték?

- Hiszen éppen ezt volna jó tudni, de nem tudja senki.

- No de hát nem azért hozták Cincinnatiba, hogy szem elől rejtegezzék!... Bizonyára mutogatni fogják, én legalábbis ép ésszel föltételezem...

- Persze... persze... azt mondják, hogy holnapután közszemlére teszik a Spring Grove kiállítás nagy vásárterén...

- No hiszen, lesz ott óriási tömeg!...

- Egymást fogják agyonnyomni a kíváncsiskodók!

A nap hőségének az elmondottakból következőleg bizonyára valamilyen élőlénynek kellett lennie, hiszen szót ejtettek a méreteiről, a magasságáról, a súlyáról, az izomerejéről, a páratlan táplálkozási tulajdonságairól, a napi hatszori etetéséről stb., stb.

- No, majd meglátjuk - jegyezte meg egyikük, afféle hitetlen Tamás -, hogy csakugyan olyan idomtalan nagy hízó-e, mint amilyennek híresztelik...

- Nagyobb hat lábánál, ha ugyan hihet az ember a reklámoknak...

- Hohó, csakhogy azokban a lábokban nincs tizenkét hüvelyk...

- No, majd szemügyre vesszük ökelmét!

- Azt mondják, hogy Texasból jön - jegyezte meg egy góliát termetű, bikanyakú gazdálkodó. - És sorra legyőzte valamennyi ellenfelét!... Úgy bizony, maga mögött hagyta valamennyit!...

- No és ha csakugyan Texasból jött! - mordult föl egy másik, még markosabb behemót legény.

- Azért nem ijedünk meg tőle!... Teremnek errefelé minálunk is akkora... Azt hiszem, okosabban tette volna, ha szépen otthon marad!

Ilyen és ehhez hasonló vélekedések hangzottak el Cincinnatiban a titokzatos jövevény felől. Ha John Milner úr hallotta volna, bizonyára nem örvend neki, mert hogy éppen akkor érkezett meg ő is Tom Crabbéval, a Hypperbone-vetélkedő második indulójával, akit a vakszerencse a második kockavetés alkalmával Texasból Ohio nagyvárosába, Cincinnatiba menesztett.

Május 17-én történt, hogy John Milner megkapta Austinban a közjegyző táviratát, amely a híres ökölvívónak szólt, akit az indigókék zászlóval jelöltek. A kockavetés eredménye tizenkettő lett, minthogy pedig e szerint Illinois mezejére jutott, neki is, akárcsak Max Réalnak, ezt meg kellett kétszereznie, és a huszonnégyes szám a harmincötödik mezőre küldte tovább.

Mindenesetre kedvezett neki a szerencse, mert az Egyesült Államok kellős közepén, a legnépesebb államokon keresztül vitt az útja, ahol gyors és biztos a közlekedés.

Így aztán érthető, hogy a Crabbe-párt hirtelen jócskán gyarapodni kezdett a fogadók közt nemcsak Texasban, hanem más államokban is. Ötöt kínáltak egy ellen, és Tom Crabbe népszerűség dolgában hirtelen legyűrte az eddig oly dédelgetett Harris T. Kymbale hírlapírót is.

John Milnert pedig Austinban az indulás előtt váltig biztatták a fogadók:

- Tartsa őt jól!... Etesse, etesse! Ne sajnálja tőle a jó falatokat, hogy acélos izmokkal, és meg nem csappant súllyal jusson el a célig!...

- Bizzák csak rám a dolgot, uraim - felelte kevélyen az edző. - Elhihetik, hogy Tom Crabbe bőre degeszre van kitömvé, mert aki tömi, az nem is Crabbe... az John Milner...

- No meg ezután nehogy tengeren utaztassa ám, mert láttuk, milyen nyomorúságos állapotba juttatta Tom Crabbét a múltkori hajókázás!...

- Szó sincs róla. Vasúton megyünk Ohióba, úgy is csak szép lassan, rövid szakaszokban, hiszen van elég időnk arra, hogy Cincinnatiába érjünk.

Tom Crabbét valóságos diadalmenetben vitték ki az állomáshoz. Dédelgették, bátorították, egészségére vonatkozólag hasznos tanácsokkal halmozták el, még arról is kioktatták az edzőjét, hogy Ohio és Texas átlaghőmérséklete közt jelentős a különbség.

A két utas huszonnégy órai pihenőt tartott New Orleans városában, ahol ezúttal még melegebb fogadtatásban részesültek, mint a múltkor. A kíváncsiak ezrei tudakozódtak az ökölvívó felől, a fogadások óriási összegekre rúgtak, a hírlapok szerint némelyek ötszázezer dollárt is tettek a bajnok fejére. Mindenütt Crabbéről folyt a beszéd.

John Milner dörzsölgette a kezét, és így szólt:

- Micsoda siker!... Hát még Cincinnatiában mi vár ránk!... Valóságos diadalmenetnek kell annak lennie... Remek ötletem támadt!

Ám korántse higgyük azt, hogy John Milner a híres Barnum Cirkuszon is túl akart volna tenni, vagyis hogy óriási falragaszokon hirdettette volna előre, hogy Tom Crabbe, az Óvilág és az Újvilág legnagyobb ökölvívója megérkezett, és bajnoki rangadóra hívja ki Cincinnati bokszoit... Szó sincs róla!... John Milner éppenséggel a legszigorúbb inkognitót akarta megőrizni, s az utolsó percig fölcsigázni a kétségbeesett cincinnatiak kíváncsiságát, s amikor már-már azt hiszik, hogy Tom Crabbét nem is fogják látni, akkor hirtelen megjelentetni őt, mint valami új Illés prófétát, aki visszatért a földre, hogy megkeresse itt felejtett köpönyegét... Hohohó, ez aztán a hatásos fogás! - gondolta az edző, ezzel növelheti csak védenca népszerűségét...

John Milner olvasta az újságokból, hogy Cincinnatiában a hónap 26. napján nyílik meg a nagy állatkiállítás, és ez alkalommal pompás szarvasmarhákat meg egyébfajta barmokat csodálhatnak meg az érdeklődők; a díjnyertes jószágok nemcsak dicsőséget, hanem tetemes summákat is szereznek tulajdonosaiknak. Nagyszerű ötlet, vélte az edző, ha a pártfogoltját a kiállításon mutatja be a kíváncsiak százezreinek, kik ezalatt már-már kétségbeesnek amiatt, hogy mindedig nem láthatták.

Azt talán mondanunk sem kell, hogy John Milner egyetlen szóval sem említette Tom Crabbe előtt ezt a tervet. Ugyan mi értelme is lett volna ennek?... Tény az, hogy 19-én éjjel kocsiba ültette, és elvitte New Orleansból. Elutazásukról nem tudott senki semmit. Így lopta őt keresztül mindig éjjel utazva, nappal valahol megszállva - Mississippin, Tennessee-n, Kentuckyn, és

23-án kora reggel Covingtonban, egy szerény vendégfogadóban szálltak meg. Cincinnati városától csak az Ohio folyó választotta el őket.

Így valósult meg szerencsésen John Milner titkos terve. Az újságok tudósítói New Orleansban egyszer csak nyomukat veszítették, és így a cincinnatiaknak fogalmuk sem lehetett arról, hogy Tom Crabbe és edzője a városba érkeztek.

John Milner tehát joggal számíthatott arra az óriási közfeltűnésre, melyet Tom Crabbe kelt majd, ha váratlanul megjelenik az állatkiállításon.

És mégis talán okosabban cselekedett volna John Milner, ha Texasból jövet nem rejtőzködik el, hanem elidőz valamelyest a nagy és népes városokban, Tom Crabbét mindenütt közszemlére teszi ki, egy-két ökölvívó-mérkőzést rendez; vagyis hát azt a hírnevet, amely Tom Crabbét útjában követte, látványosan fokozni igyekszik. Így például nagy kár, hogy elkerülte Clevelandet, mely az Erie-tó partján egyike a legnagyobb városoknak; Euclide Avenue nevű körútjához fogható pedig az egész Egyesült Államok területén nincsen. Innen átruccanhattak volna Toledóba és Sanduskyba, mely városok szintén az Erie-tó partján találhatók; valóságos halászbárkaflottát láthattak volna ott, valamint pezsgő ipari és kereskedői életet, mert Ohio minden tekintetben a figyelemre legméltóbb államok közé tartozik. Virágzó szántóföldjei, dohányültetvényei, dús erdői, nagy marhatenyésztő telepei vannak az egyes megfelelő tájegységeken. Az ohioi ökrök, juhok és sertések messze földön híresek.

John Milner azonban nem így tett, és ezért Tom Crabbe észrevétlenül került Ohióba. Útközben mindenütt jól táplálkozott, és ő ezt ezerszer fontosabbnak találta, mint a városok ipari és kereskedelmi fejlődésének szemlélgetését. Újfént irdatlan erőtől duzzadt ez az izomkolosszus, John Milner pedig előre örvendett, ha arra gondolt, milyen nagy örömrivalgással fogadják majd a Spring Grove kiállítás nagy vásárterén...

John Milner másnap kissé körül akart nézni a városban. Tom Crabbét természetesen nem cipelte magával. Mielőtt elindult volna, így szólt hozzá:

- Tom, te itthon maradsz, és megvárod, míg hazajövök...

A hústorony hallotta is, nem is, értette is, nem is; azért hát csak hallgatott, mint a csuka.

- Nem szabad a szobádból kimenned! - tette hozzá az edző.

Ha Tom Crabbénak azt mondták, hogy menjen ki a szobából, kiment, ha azt mondták neki, hogy ne menjen ki, nem ment ki; tehát nem is fog kimozdulni.

- Ha esetleg későn találnék hazajönni, ne búsulj!... A rendes időben behozzák neked az első, második, harmadik és a többi sorozat ételt... Mindenről gondoskodtam...

Tom Crabbe egyáltalán nem búsult, és nem is állt szándékában, hogy nyugtalanodjék Milner késedelme miatt. A fődolog, hogy enni kapjon, sokat, inni is, sokat - minden mást teljességgel mellékesnek tekintett.

John Milner lement az étterembe, ott megrendelte barátja számára a pontos időben fölszállítandó ételgarmadákat, aztán kísétált a vendégfogadóból, az Ohio folyó felé ballagott, fölszállt a komphajóra, s átkelt a másik partra. Zsebre dugott kézzel sétafikált az utcákon, és a járókelők csevegésébe fülelt.

A városban élénk sürgés-forgás uralkodott. Az emberek meg-megtorpantak, és szokatlanul hangosan beszélgettek. John Milnernek hirtelen az az érzése támadt, hogy a Hypperbonevetélkedő második játékosáról van szó.

Befordult egy hentesboltba, amelynek a cégtábláján az állt, hogy Dick Wolgod a tulajdonosa. John Milner sonkát kért. Úgy hitte, ez a legjobb módja annak, hogy szóba álljon a derék helyi lakossal, s egyet-mást megtudjon tőle.

- Holnap nyílik meg a kiállítás? - kérdezte John Milner.

- Úgy bizony!... Óriási céció lesz!... Becsületére válik a városnak - felelte a derék mészáros.

- Valószínűleg jó sokan lesznek a megnyitáson, a Spring Grove vásártéren...

- Ott lesz, uram, az egész város! - felelte a hentes udvariasan, amint illik is, hogy a hentesek udvariasak legyenek az olyan vevővel, aki egy egész sonkát vásárol, és minden alkudozás nélkül kifizeti az árát. - Képzelve csak, uram, micsoda nagy hajcihő lesz ott...

John Milner hegyezte a fülét. Meghökken, mert azt hitte, hogy ez a vélekedés az ő tervére vonatkozik... Netán a hentes arra céloz, hogy ő ünnepeltetni akarja Tom Crabbét?...

Vajon ki árulhatta el, hogy ő a Spring Grove-on akarja kiállítani a védencét?

- Nem félnek, hogy esetleg valami akadály késleltetheti?... Mert hiszen bármikor közbejöhethet valami...

- Semmi esetre sem.

John Milner kiment a boltból, s alighogy száz lépésnyire haladt, hirtelen megakadt a szeme a falon... Úgy megdöbbsent, hogy fölkapta a karját... és hóna alól a sonka a földre hullott.

Jókora falragaszt látott, rajta ökölnyi betűkkel ezek a szavak rikítottak: Jön!... Jön!... Jön!...

Már itt is van!

Mintha a mennykő csapott volna belé!... Micsoda?!... Hát a cincinnatiak tudják már, hogy Tom Crabbe megérkezett?!... Hát ezért van olyan élénkség a városban! Hát ezért olyan büszke Dick Wolgod, a hentes, a holnap megnyíló kiállításra, amely nagy büszkeségére válik a városnak!

John Milner majd leharapta a fejét bosszúságában, hogy valaki elfecsegte a titkát. No de hát kinek járhatott el a szája?! Nem gyanakodhatott másra, mint önmagára vagy Tom Crabbéra... No de ő nem mondta el Tom Crabbénak, Tom Crabbe pedig sohasem szokott beszélni -, és íme, mégis kitudódott.

A vendégfogadóba sietett, s éppen akkor érkezett meg, mikor Tom Crabbe a második sorozat ételt falta fel. Nem szólt neki semmit, nem is tett szemrehányást, csak mellette maradt egész nap, hogy ne legyen alkalma szóba állni senkivel.

A rákövetkező napon, a kiállítás megnyitásának a napján reggel nyolc órakor elindultak a vendégfogadóból, átmentek a lánchídon, s az állatkiállítás felé bandukoltak.

Útközben roppant sokadalommal találkoztak, a tömeg is oda igyekezett. A derék hentes nem túlzott, amikor azt állította, hogy egész Cincinnati ott lesz. John Milner már előre örvendett, hogy rövidesen milyen nagy meglepetésben részesíti ezt a sok-sok ezer embert.

Némiképp aggódott, hogy mielőtt odaérnének, az óriás Crabbét fölismerik, mert hiszen az Egyesült Államok valamennyi képeslapja már több ízben közölte ezt a nem hétköznapi terjedelmű ábrázatot... ámde ok nélkül valónak bizonyult ebbéli aggódása, mert egyetlen teremtett lélek sem törődött a rengeteg hústoronnyal. Közönyösen haladtak el mellette, még csak vissza sem fordultak, hogy még egyszer a szeme közé nézzenek. Nyilván senkinek sem jutott eszébe, hogy ő az a híres-nevezetes ökölvívó, aki a Hypperbone-vetélkedőn részt vesz, és akit a hatszemű kocka a harmincötödik mezőre, Ohio fővárosába, Cincinnatiba ugratott.

Akkor ütötte az óra a kilencet, amikor Spring Grove-ba az állatkiállítás területére értek, ahol már irtózatossá csöndült a rajz. Ordítás, bögés, óbégatás, rögögés vegyült a vidáman nevetgélő, beszélgető emberek hangja közé, s a fakorlátokon belül remek ökrök, bikák, juhok, kosok, disznók díszeltek. Igazán gyönyörű példányok akadtak, főleg az ártányok közt, mert tudvalevő dolog, hogy Ohio sertései messze földön híresek.

Középpütt emelvény magasodott, szintén korlátok zárták körül. Odatolongott a legtöbb néző, és John Milner is arrafelé irányította Tom Crabbét, akit faltörő kosként tolt maga előtt, hogy az ő fedezetében biztosan tülekedjék előre.

John Milnernek hirtelenében az az ötlete támadt, hogy fölmejjék Tom Crabbéval az emelvényre, s onnan fogja kihirdetni:

- Íme, uraim, ez itt Tom Crabbe, az Újvilág leghíresebb bokszolója, a Hypperbone-vetélkedő második versenyzője...

Hej, micsoda ujjongó riadalom támad majd erre! Hogyan ünneplik majd őket, a nap hőseit!... - Legalábbis így képzelte el Mr. Milner.

Az ám, de az emelvényen már ott állt valaki - azaz hogy valami... Ugyan ki? Ugyan mi?... - Hát egy óriási disznó!... Valóban olyan hatalmas ártány állt a korlátokon belül, amelyről holmi óvilágbeli halandónak alig lehet fogalma. Nyolc láb hosszú, négy láb magas, hét és fél láb kerületű a teste, hat láb kerületű a nyaka körül...

Ezt hirdették hát a falragaszok Cincinnatiban, ez érkezett hát Texasból, erről folyt a szóbeszéd napok óta, ez hát a példátlan érdeklődés tárgya Ohio városában!... Ennek szólt a taps, a *hip-hip* és *hurra* kiáltás - azaz, hogy neki is, meg boldog tulajdonosának is!

Íme, ez az új csillag homályosította el Cincinnatiban Tom Crabbe ökölvívó-fenomén csillagát, egy disznó, amely a kiállítás nagy érdemével fog majd hazatérni.

John Milner úgy érezte, hogy megsemmisült. Intett Tom Crabbénak, hogy menjen utána. Félreeső utcákon osontak vissza a vendégfogadóba. Az edző bezárkózott a szobájába, és ki sem dugta többé az orrát.

És ha Cincinnatinak valaha nyílt alkalma arra, hogy Chicagótól a Porcopolis²² csúfnevet elragadja, az bizonyára az 1897. május 26-i nagy állatkiállításon történt!

3.

Cseberből vederbe

Ezennel elismerem, hogy a chicagói illetőségű Hermann Titbury háromszáz dollárt lefizetett, amely összegű büntetésre május 14-én a szeszital-forgalmazást tiltó törvény áthágása miatt bíróság ítéltetett.

Calais (Maine), 1897. május 19.

Walter Hoek adófelügyelő

Ebből a hivatalos okmányból kitűnik, hogy Hermann Titbury úrnak végül is meg kellett fizetni azt a bizonyos háromszáz dollárnyi bírságot. Mindenekelőtt azonban be kellett bizonyítaniuk, hogy ők valósággal Titburyék és nem Fieldék. R. T. Ordak úr ugyanis nagyon

²² Porcopolis - Disznóváros vagy Kockaváros.

kurtán elbánt velük, és három napig tényleg fogságban tartotta Mr. Titburyt. Harmadnap azonban nagylelkűen szabadlábra helyezte őt. Éppen idejében.

Ezen a napon, május 15-én ugyanis Mr. Thornbrock megejtette a hatodik kockavetést Chicagóban, és ennek az eredményét a sürgönydrót azonnal közvetítette Calais-ba az érdekelthez.

A városka lakói részint megsértődtek, amikor megtudták, hogy a Hypperbone-vetélkedő harmadik versenyzője álnév alatt surrant közénk, de legtöbben nem sokat törődtek vele, s akadtak olyanok is, akik jóízű kacagásban törtek ki, amint kitudódott, mennyire pórul járt. Azt azonban voltaképpen nem értette senki, hogy a kék zászlóval jelölt játékos miért nem mutatkozott be annak rendje és módja szerint mindjárt megérkezésekor.

Mihelyt a börtönőr kinyitotta cellája ajtaját, Mr. Titbury nyílegyenest a vendégfogadó felé igyekezett, és igencsak örült, amiért ügyet sem vetettek rá a járókelők; egyetlen hó vágyakozás vezérelte, mégpedig az, hogy mielőbb hátat fordítson Calais városának.

Ekkor, reggel kilenc óra lévén, még teljes három órát kellett várnia, míg jelentkezhet a táviró-hivatalban. Egy kis hideg sültet ettek nagy bánatukban és teával öblögették le. Nyomtatóul buzgón rágicsálták kedvenc - és olcsó! - csemegéjüket, a tökmagot...

Falatozás közben a megsanyargatott uzsorás így szólt a hitvestársához:

- Mennyit is költöttünk, mióta elindultunk Chicagóból?
- Nyolcvannyolc dollárt és harminchét centet - felelte az asszony.
- Irtózatosa nagy összeg!...
- Bizony, pedig nem szórtuk két kézzel a pénzt!...
- Csak az újabb kockavetés ne küldene a világ túlsó végére! - kesergett Mr. Titbury.
- Pedig ha küld, oda megyünk! - jelentette ki határozottan neje öngyámsága.
- Hát én legszívesebben tüstént abbahagynám az egé...
- Megint?! - harsogta uralkodónői fenséggel a hölgy. - Már megint okvetetlenkedsz?!... Hermann, ez az utolsó eset, hogy a feladásról beszéltél... Hatvanmillió dollárt akarsz kidobni az ablakon?...

A háromórás várakozás ilyenénforma csevegéssel végül is eltelt, és öt perccel tizenkettő előtt a jeles házaspár megjelent a postahivatalban, hogy átvegye a Chicagóból érkezett táviratot.

Néhány kíváncsi verődött össze a nyitott ajtóban. Azok is furán mosolyogva néztek rájuk. Bezzeg a többi játszótársat jócskán nagyobb tömeg érdeklődő vette körül...

- Hermann Titbury úrnak sürgönye érkezett Chicagóból! - kiáltotta a postahivatalnok.

Hősünket cserbenhagyta minden ereje, e sorsdöntő pillanatban ijesztő gyöngeség fogta el, reszketett a térde, és dadogni kezdett, mert torkán akadt a szó.

Mrs. Titbury válaszolt helyette:

- Itt vagyunk!...
- Önök a címzettek? - kérdezte gyanakodva a tisztviselő.
- Természetesen! - rikácsolta fölparikázva Mrs. Titbury.
- Ha nem hiszi - tódította keserves arckifejezéssel Mr. Titbury -, kérdezze meg Ordak bírótól... Elég sok pénzembe került a személyazonosságom... megérdemelném, hogy ne bosszantsanak tovább!...

A táviratot az asszony bontotta fel - Mr. Titburynak erősen reszketett a keze -, majd egyre gyöngülő hangon olvasta az alábbi néhány szót:

*Hermann Titbury, egy meg egy, összesen kettő; Utah, Great Salt Lake City, Utah.
Thornbrock.*

Mintha a mennykő csapott volna belé, Mr. Titbury kiejtette kezéből az esernyőjét, és a legközelebbi padra roskadt.

Az első kockavetés alkalmával is egy meg egy jutott ki neki, így került Maine államba, és lám csak, most is ugyanez az átkozott szám! A negyedik mezőre kell utaznia a második kockavetés után!... A negyedik mezőre!...

Az Egyesült Államok egyik zugából a másikba kell mennie! A hőslékű asszonyság karon fogta csüggeteg férjét, és visszavezette a *Sandy Bar* nevezetű vendégfogadóba.

Nem, ez már csakugyan vásott gúnycsapás a sorstól! Mr. Titbury nem is mert hű oldalbordája szemébe nézni, mert attól félt, pillantása elárulja szíve leghőbb vágyát, hogy térjenek vissza Chicagóba, és hagyják félbe ezt a rettentően költséges komédiát... No, hiszen még csak ez kellett volna a harcias amazonnak!...

- Nem, és ezerszer nem - hajtogatta megátalkodottan Mrs. Titbury -, csak tovább előre a hatvanmillió úton!...

A lesújtott férj és a kardos menyecske nyomban ki is gyalogolt az állomáshoz; Mr. Titbury harmadosztályú jegyet váltott Chicagóba; mivel június 2-ig épp elég idejük van, hogy új rendeltetési helyükre jussanak, egy-két napig otthon maradnak, legalább addig sem kell vendéglőben fecsérelniük a pénzt.

Chicagóban híre kelt a balsorsú házaspár hazaértének, a *Staats Zeitung* riporterei tüstént bekopogtattak a Robey utcai ház ajtaján, hogy saját szemükkel lássák a nevezetes férfiút, a szesztilalom áldozatát. Mr. Titburyt ugyan szánandó állapotban lelték, de nem vetettek számot mindenre elszánt asszonyával, no meg a rusnya cseléddel; e két dühödt házisárkány olyan éktelen patáliát csapott, hogy a tudósítók lóhalálban elmenekültek. Másnap már a verebek is azt csiripelték egész Chicagóban, hogy Titburyékre nem érdemes fogadni. Ráadásul Mr. Titburyt alaposan megkínozta régi makacs nyavalyája, a köszvény is. Ágyba feküdt, és egész nap jajgatva fájlalta a lábát. Szívszaggatóan panasolta, hogy ez a nyavalya sírba viszi, most dögrováson van...

No de amíg ott állt oldalánál az erélyes Kate asszony, addig szó sem lehetett arról, hogy csak úgy, minden további nélkül elpatkoljon... A tenyeres-talpas cselédlány segítségével úgy megdörzsölte Mr. Titbury két fájós lábszárát, hogy nemcsak a szőrt nyúzta le róluk, hanem a bőrt is... Így aztán sem doktor nem kellett, sem patika nem kellett, és a beteg, lám csak, mégis meggyógyult, pusztán azért, mert a neje akarta.

Chicagóban mindössze négy napig késlekedtek, május 23-án az asszonyság már csomagolt, hogy folytassák utazásukat. Vasládikájukból jó néhány ezer dollárt kellett kiszedniük, hogy minden eshetőségre felkészüljenek, és másnap, 24-én, férj és feleség felkerekedett, a mormonok fővárosa felé.

Chicagót közvetlen vonatjárat köti össze Omahával; 28-án délután Ogdenbe érkeztek, ahonnan elágazás vezet tovább Great Salt Lake City felé. E jelentékeny állomáson a véletlen úgy intézte, hogy két vetélytárs találkozzék, és ennek a találkozásnak utóbb különös következményei lettek.

Úgy esett, hogy Max Réal épp aznap búcsúzott el a Nemzeti Parktól, és sietett Cheyenne-be, hogy átvegye a táviratot. Amint az ogdeni pályaudvaron sétált, az induló vonatra várva, egyszer csak megpillantotta Mr. Titburyt, akivel együtt ballagott William J. Hypperbone temetési menetében, majd pedig találkozott vele az Auditoriumban is, amikor a közjegyző felolvasta a külön elhunyt sajátos végrendeletét.

Mr. Titbury szintén azonnal ráismert, bár szeretett volna hirtelenében kámforrá válni, hogy a festő meg ne szólítsa; most valahogy még inkább ódzkodott a feltűnéstől, mint Calais-ban, mert tudta, jaj neki meg a zsebének, ha Great Salt Lake City lakói idejekorán értesülnek érkezéséről.

Igen ám, de erről az ő szorongásáról a violaszín zászlócskával jelölt versenyző mit sem sejtett, ezért egyenesen feléje tartott, és így szólt:

- Csak nem a chicagói Hermann Titbury úrhoz van szerencsém?... Ön ugyebár az én versenytársam a Hypperbone-vetélkedőben?

- Nem tudom, uram... - makogta az uzsorás megzavarodva. - Engem kérdez egyáltalán?... Nem téveszt össze valakivel?... Megzavarta valami véletlen hasonlóság, vagy egyéb... de... bocsánatot kérek, én...

- Engedelmet, uram - erősködött a fiatal festő -, de az én szemem nem csal!... Mi együtt vonultunk fel azon az emlékezetes körmeneten, Chicagóban... Én Max Réal vagyok... a játszma első indulója...

- Max Réal!... - vágott közbe Mrs. Titbury, és olyan hüledezve ejtette ki ezt a nevet, mintha most hallaná életében először.

Max Réal türelmetlenül kiáltott fel:

- Ugyan kérem, árulja már el, ön-e Mr. Hermann Titbury, vagy sem?

- Milyen jogon faggat engem uraságod?! - fakadt ki ingerülten Mr. Titbury, akinek sehogy sem tetszett, hogy Max Réal olyan hangosan emlegeti a nevét. A festő mérgében lekapta fejéről a kalapját, összevont szemöldökkel belenézett, mintha tanácsot kérne a fejrevalótól, majd valamelyest lehiggadva így szólt:

- Értem már, nem akarja elismerni, hogy ön az a Hermann Titbury, aki szintén részt vesz a Hypperbone-vetélkedőben, és akit az újabb kockavetés Maine államból Utah államba küld... Nos, bánom is én, ez az ön dolga... Én a magam részéről nem titkolom, hogy Max Réal vagyok, aki Kansasból érkeztem és Wyoming szövetségi államba sietek... Alászolgája!...

Azzal intett Tommynak, s mivel épp akkor tolatott be a szerelvény, felszállt az egyik vasúti kocsiba. Faképnél hagyta a meghökkent házaspárt, akik ugyancsak vasvillatekintettel néztek utána.

Ebben a pillanatban az a férfi, aki eddig is feltűnő érdeklődéssel hallgatta Max Réallal való összeszólalkozásukat, odalépett hozzájuk. Ez a mintegy negyvenéves és szerfölött bizalomgerjesztő arcú férfi mélyen meghajolt Mrs. Titbury előtt, majd így szólt:

- Valóban fölháborító, hogy az az alak milyen arcátlanul háborgatta kegyedéket!... Ha megengedik, hogy közbeavatkozzam, örömet ellátom a baját, és megmutatom neki, hogy...

- Köszönöm, uram! - felelte Mr. Titbury, akinek roppantul hízelgett, hogy ilyen jólnevelt előkelő úr ajánlkozik pártfogóul. - Hagyja csak az imposztort...

- És mondja kérem, vajon csakugyan Max Réal, a festő, és az ön versenytársa merészkedett alkalmatlankodni az imént? - érdeklődött a kissé túl nyájas, túl keresett modorú férfiú.

- Ó hát... azaz, úgy hiszem, hogy ő... különben én igazán nem merném határozottan állítani... - hebegte zavartan az uzsorás.

- Nos hát, ha csakugyan ő az, akkor én mélységesen elítélem ezt a faragatlan fickót, amiért ilyen hangon mert beszélni kegyetekkel, az oly kiválóan tiszteletreméltó egyénekekkel... Önöknek viszont azt kívánom, hogy győzzék le őt is, no meg persze a többi vetélytársakat is mind...

Valóban nagy oktalanság lett volna Titburyéktól, ha e módfelett választékos viselkedésű úrnak a jó kívánságait nem fogadták volna a legnagyobb örömmel. Mrs. és Mr. Titburyt meghatotta, hogy az idegen milyen szokatlan jóindulattal viseltetik sorsuk iránt.

Vajon kicsoda ez a finom úr?... Úgy mutatkozott be, hogy ő Mr. Robert Inglis, Great Salt Lake Cityben lakik, nagykereskedő, és éppen üzleti útjáról van hazatérőben. Igen jól ismerte Utah államot is, a fővárosát is, és lekötelező lovagiassággal följánlotta, hogy útba igazítja őket. Elmondta a páratlan szívélyességű Robert Inglis azt is, hogy ő bizony tetemes összeggel fogadott Mr. Titbury győzelmére, sőt Mrs. Titbury öngysága kezéből kivette a poggyászt, és föltette a vasúti kocsira.

Mindez a Titbury házaspárt fölöttebb kellemesen érintette; valóban köszönettel tartoztak a sorsnak, amiért ilyen ritka kedvességű útitárrsal hozta őket össze.

Természetesen ugyanabba a kocsiba szálltak föl, és soha az út oly rövidnek nem tetszett nekik, mint ez alkalommal. Mert azt meg kell adni, hogy Mr. Robert Inglis roppant szellemes társalgónak bizonyult. A mormonok családi viszonyairól, vallásáról csevegett érdekesen és tanulságosan. Beszélt Joseph Smith vallásalapítóról, aki 1830-ban állítólag megtalálta azokat az aranyablákat, amelyekre a mormonizmus szent tanai nyilván isteni kézzel föl voltak jegyezve. Joseph Smith lett a mormonok prófétája. Mr. Robert Inglis azt is elmondta, hogyan gyilkolták meg gonosz kézzel e jámbor férfit. Majd a lelkesedés szárnyaló szavaival dicsőítette Brigham Youngot, a mormonok pápáját, legfőbb vallási vezetőjét, aki nyugatra vezette a közösséget, és a Nagy Sóstó környékén oly bámulatra méltó hősiességgel ezer vész és viszontagság közepette megalapította 1847-ben az „Új Jeruzsálemet”, a világ legcsodálatosabb városát...

Az igazság az, hogy Mr. Robert Inglis - no persze csak a szülővárosa iránti gyermeki odaadásból - jócskán elvetette a sulykot, enyhén szólva túldicsérte Great Salt Lake Cityt, amely valójában nem érdemelt meg ekkora rajongást...

A Titbury házaspár mindazonáltal könnyekig meghatottan hallgatta Mr. Robert Inglis előadását, aki valósággal dicshimnuszát zengte a mormonizmusnak, és kiváltképp Brigham Youngért lelkesedett.

- Hány éves most a kitűnő mormon pápa? - kérdezte Mr. Titbury.

- Ez idő szerint már nem él ez a szent férfiú - válaszolta szomorúan Mr. Robert Inglis -, de ha élne, éppen százkét esztendő volt.

- És ön, uram, ön családos ember? - érdeklődött Mrs. Titbury, némi habozás után.

- Én, kedves asszonyom, én nőtlen vagyok... Miért is házasodnám meg, mikor az újabb törvények tiltják a többnejűséget?... Egy asszonyt eltartani sokkal nehezebb, mint ötvenet!

Ezen a megjegyzésén aztán Mr. Robert Inglis hatalmasan fölnevetett, rövidesen Mrs. Titbury is csiklandósan kacarászni kezdett, majd Mr. Titbury is részt vett az általános derűtségben.

Fél nyolcra járt az idő, amikor a vonat berobogott Great Salt Lake City központi vasútállomására.

Nagyszerű város ez a Great Salt Lake City! Mr. Robert Inglis biztosította az érdekes Titbury házaspárt, semmi esetre sem fogja elmulasztani, hogy apróra meg ne mutasson minden nevezetességet: a nagyszerű és gyönyörű mormon templomot, a nagyszerű és gyönyörű elnöki palotát, ahol hajdan a tiszteletreméltó Brigham Young lakott, a nagyszerű és gyönyörű műemlékeket, a nagyszerű és gyönyörű Tabernaculumot, az ácsmunka és fafaragászat eme műremekét, ahol nyolcezer hívő számára van hely, a rengeteg sok mormon szent szobrait - szóval mindent, ami oly nagyszerű és gyönyörű a mormon fővárosban.

Úgy közbevetőleg meg kell jegyeznünk - hiszen már említettük is futólag -, hogy Mr. Robert Inglis sok mindent nagyszerűnek és gyönyörűnek látott szülővárosában, ami voltaképp igencsak egyszerű és hétköznapi. A környéke még csak megjárja, de műemlékekről, szép monumentális épületekről szó sincsen. Legföljebb az óriási Tabernaculum figyelemreméltó, mert akkora sátor még egy az egész világon nincsen. Valójában ez sem egyéb valamiféle óriási napernyőnél, ahová a mormonok vallásos szertartásaik alkalmával a nap melege elől menekülnek.

Minthogy este érkeztek meg, aznap szó sem lehetett arról, hogy szemügyre vegyék a város nevezetességeit. Titburyék mindenekelőtt arra kérték kedves újdonsült barátjukat, hogy ajánljon nekik alkalmas, szerény vendégfogadót. Mr. Robert Inglis tüstént ajánlkozott, hogy elvezeti őket abba a városszéli csöndes szállóba, amelynek a sokatmondó *Cheap Hotel*²³ a neve.

Mr. Robert Inglis azt is javallotta, egyelőre hagyják a poggyászt az állomás csomagmegőrzőjében, és ha majd a vendégfogadó megtetszik nekik, ő gondoskodik róla, hogy az útitáskáikat odaszállítsák.

Természetesen gyalog indultak el, mert Mr. Robert Inglis szerint néhány lépésnyire van csak a vendégfogadó. Különben az állomásnál nem is akadt kocsik. Mr. Robert Inglis a vak sötétségben mintegy hárommérföldnyi távolságra vezette barátait. A peremkerületi síkatorokban magából a városból nem láthattak semmit, az út is kezdett túlon túl hosszúra nyúlni, de Mr. Robert Inglis szóval tartotta őket, és biztosította az érdekes Titbury házaspárt, hogy a vendégfogadó csöndje és kényelme ezért a kis fáradsalomért bőven fogja kárpótolni őket.

Végre valahára kilenc óra tájban megérkeztek az oly ígéretes elnevezésű vendégfogadóhoz. Addigra már olyan sötét éjszaka borult rájuk, hogy nem láthatták a ház külsejét sem.

A feltűnően durva és marcona ábrázatú fogadós bevitte őket egy meszelt falú, egyszerű földszinti szobácskába, amelyben két ágy, egy asztal és két szék volt csupán.

Titburyék tökéletesen megfelelőnek találták ezt az igénytelen környezetet, melegen megszorították Mr. Robert Inglis kezét, aki elbúcsúzott tőlük, és megígérte, hogy holnap reggel meglátogatja őket.

Titburyék ezután elővették az ételmaradékot a kosárájukból, megvacsoráltak és lefeküdtek, mert már szédelegtek a fáradságtól. Éjjel azt álmodták, hogy a következő húzás harminc-nyolcvan mezővel fogja előre ugratni őket...

Nyolc órakor ébredtek fel. Igencsak javukra vált a pompás éjszakai nyugalom, és hamarosan felöltözve várták, hogy Mr. Robert Inglis értük jöjjön, megmutassa nekik a város nevezetességeit. Nem mintha valami nagyon furdulta volna oldalukat a kíváncsiság, de hát ugyebár a világért sem akarták volna visszautasítani az oly szeretetreméltó Mr. Robert Inglis szíves ajánlkozását.

²³ Cheap Hotel - Olcsó Hotel.

Kibámultak a vasrácsos ablakon, ámbar nem sokat láthattak, mert körös-körül csupa kopár, kietlen pusztaság terült el, távolabb pedig valamiféle szintén igencsak kopár, napsütötte hegyoldal magaslott.

Eltelt egy óra, majd még egy, egyre kínosabb feszengéssel kellett tudomásul venniük, hogy a nyájas Mr. Robert Inglis barátjuknak még mindig se híre, se hamva. Titburyék lassacskán nyugtalankodni kezdtek. Gyomruk hovatovább egyre követelődzöbben korgott - mintha az éhség is kezdte volna bántani őket.

- Gyerünk! - indítványozta végül az asszony.

- Gyerünk! - bölintott rá készségesen Mr. Titbury.

Kinyitották az ajtót, s egyszer csak jókora csapszék söntésébe jutottak, amelynek az ajtaja az utcára nyílt.

Két züllött képű, rongyos ruhájú, vörös orrú csavargó lézengett az ivóban.

Háttal támaszkodtak az ajtónak, mintha el akarták volna torlaszolni a kifelé vezető utat. Titburyék mindazonáltal elszántan tartottak a kijárat felé, míg csak az egyik korhely rekedt hangon rájuk kiáltott:

- Nem szabad kimenni!

- Hogyan?! - hüledezett Mr. Titbury. - És miért nem, kérem?...

- Addig innen ki nem mennek, amíg nem fizetnek.

- Fizetni?

Mr. Titbury úgy érezte, hogy az egész angol nyelvnek ez a legutálatosabb szava, már amennyiben felszólítás gyanánt öhozzá idézik.

- Fizetni? Fizetni azért, hogy elmehessen az ember?... Kérem, micsoda tréfa...

Mrs. Titburyt azonban hirtelen valamilyen ösztönszerű félelem szállta meg, és akaratlanul is megkérdezte:

- Mennyit?

- Háromezer dollárt! - szólalt meg valaki a hátuk mögött.

És ez a hang szerfölött ismerősen csengett!... Úgy van, úgy... Mr. Robert Inglis behízselő hangja zendült föl; a szeretetreméltó férfiú akkor lépett be a másik ajtón.

Mintha csak őrzőangyaluk libbent volna középük, Mr. Titbury boldogan elmosolyodott, és a feleségénél jócskán kevésbé okos, jámbor lélek örömmel felkiáltott:

- Nicsak, a mi jó barátunk!...

- Úgy bizony, én vagyok az!...

- S mindig olyan jókedvű!

- Mindig bizony...

- Ugye, milyen furcsa, hogy ezek az urak háromezer dollárt követelnek tőlünk... háromezer dollárt, hahaha!...

- Pedig komoly beszéd az, jó uram, a *Cheap Hotel*ben ennyi a szoba egységára egy éjszakára - felelte Mr. Robert Inglis.

- Komolyan mondja? - kérdezte Mrs. Titbury, és elsápadt.

- Nagyon is komolyan, asszonyom!

Mr. Titbury haragos mozdulatot tett, majd ki akart szaladni a lebujból, ám abban a pillanatban két erős kar ragadta meg a vállát.

Robert Inglis azok közé a köpedelmes gonosztevők közé tartozott, amilyenek az Egyesült Államokban lépten-nyomon találhatók. Az efféle gazfickók igencsak szemfülesek, és tüstént élnek az adandó alkalommal. Max Réal szavait hallván ez az imposztor is rögtön kifundálta a tervét. A fogás kívánatosnak tetszett, ezért szegődött Titburyékhez, s elhozta őket ebbe a hírhedt alvilági zugcsapszékbe, ahol állandóan hasonszórú alávaló bitangok tanyáznak.

Mr. Titbury későn döbbsent rá, hogy kelepcebe csalták.

- Uram, elvárom öntől, hogy kieressen innen, de azonnal... dolgom van a városban...

- Csak június 2-án lesz dolga a postahivatalban, amikor a táviratért kell mennie, ma pedig május 29-e van - felelte vigyorogva Mr. Robert Inglis.

- Öt napig akar itt fogni?!

- Ó, még tovább, sokkal tovább - felelte lebilincselő nyájjassággal a bűbajos férfiú -, ha csak előbb ki nem fizeti a háromezer dollárt, a Bank of Chicago jó ropogós bankóival...

- Nyomorult!

- Én udvariasan bánok önökkel - jegyezte meg Mr. Inglis -, hasonló jómodorra számítok hát az ön részéről is, tisztelt kék zászlós versenyző úr!

- No de a pénz!... Nekem mindössze annyi pénzem van!

- A dúsgazdag Hermann Titburynak csak egyetlen sort kell papírra vetnie, és annyit küldet magának Chicagóból, amennyit óhajt... Gondolja meg, kedves barátom, hogy én illedelmesen kérem a háromezer dollárt... potom háromezret, pedig el is vehetném, ha kedvem szottyanna rá!... Én azonban nem vagyok bandita vagy zsebtolvaj!... A *Cheap Hotel*ben ez a szobaár, ha nem hiszi, tudakozódjék majd utólag.

- Soha!

- Amint tetszik.

Mr. Inglis intett, és az ajtókat abban a szempillantásban bezárták. Mr. Inglis és cinkostársai eltűntek, és a sorssújtotta Titbury házaspár ott maradt kétségbeesetten. Mr. Titbury keservesen átkozta azt az egész nyomorult és idéttlen nagy társasjátékot, amelybe hagyta belerángatni magát, átkozta azt a kotnyeles Max Réalt, aki miatt a zsaroló pernahajder áldozata lett, és jajveszékelve emlegette a háromezer dollárt...

- Mit csináljunk?... Jaj, mitévők legyünk?!

- Fel kell áldoznunk a háromezer dollárt! - indítványozta Mrs. Titbury.

- Soha!... Soha!

- Hermann! - rivallt rá hatalmának teljes súlyával a házsártos némbor.

Mindhiába, Hermann Titbury ezúttal valóban nem engedett. Ellenállt. Kötötte az ebet a karóhoz. Abban reménykedett, hogy majd az arra vetődő járókelők sietnek a segítségükre... rendőrosztog jelenik meg az utcában, bevonul a zuglebuja... vagy valamilyen más csoda révén szabadulnak ki alattomos rabtartójuk karmai közül... Képzelete hiába szárnyalt, hiába bizakodott a jószerencsében...

Huszonnégy óra telt el ebben a rettenetes fogságban. Amikor június 1-re virradtak, rádöbentek: másnap délben már jelentkezniük kell Great Salt Lake City postahivatalában, hogy megtudják a harmadik kockavetés eredményét... És segítség még mindig nem jött... Hiába áltatta újra meg újra csalóka remény, a fizetés iszonyú kényszerúsége vasmarokkal szorította Mr. Titbury torkát... Nem tétovázhat tovább!... Vagy ott maradnak a *Cheap Hotel*ben, vagy kifizetik a háromezer dollárt. És vigasz vagy unaloműző gyanánt egyetlen szem tökmag sem akadt a zsebükben, hogy legalább azt rágcsálhatnák...

Este hét órakor megjelent a mindig rendkívül udvarias és szeretetreméltó Mr. Inglis.

- Holnap lesz tehát a nagy nap, kedves barátaim... mondta szokott nyájas mosolyával. - Bizony, úgy volna ajánlatos, hogy önök már ma este mutatkozzanak Great Salt Lake City nyilvánossága előtt...

- Ki akadályoz meg ebben, ha nem ön? - fortyant föl Mr. Titbury, s ábrázata lila lett a haragtól.

- Mármint hogy én? - kérdezte Mr. Inglis, angyali ártatlan kedvességgel. - Hiszen csak öntől függ, kedves barátom! Fizesse ki a vendéglői számlát, és máris mehet bármely pillanatban...

- Itt van! - csattant föl Mrs. Titbury, és átadta az udvarias rablónak a háromezer dollárt bankjegyekben; a pénzcsomót valósággal vércseként kellett kiragadnia férjeura markából.

- Ugyebár fölösleges, hogy az összegről nyugtát adjak kegyeteknek?... - vigyorgott önelégülten a martalóc. Legyenek nyugodtak, javukra fogom írni, kedves vendégeim... Most pedig szerencsés utat kívánok... Higgyék el, magam is szívből szeretném, hogy önök nyerjék el a Hyperbone-vetélkedő hatvanmillióját...

Mr. Robert Inglis eltávozott, és a börtön ajtaja megnyílt a Titbury házaspár előtt. Elmentek rögtön abból a méregdrága vendégfogadóból, amelynek a számláját nem fogják elfelejteni soha, életük utolsó napjáig.

Másnap, június 2-án Mr. Titbury kora reggel beállított a seriff hivatalába, és panaszt emelt Robert Inglis ellen, aki háromezer dollárt fizettetett velük a *Cheap Hotel*ben.

A rendkívül értelmes rendőrtisztviselő följegyezte a nevet, a helyet, majd részletes személyleírást kért a fosztogatóról, és végül így szólt:

- Mindenekelőtt van szerencsém Mr. Titbury tudomására hozni, hogy *Cheap Hotel* nincs városunkban, továbbá, Robert Inglis neve tökéletesen ismeretlen, ámde minden jel arra mutat, hogy a megtevéstéssel és javak elidegenítésével vádolt egyén nem más, mint a hírhedt Bill Arrol...

- És nem csípték még soha nyakon ezt a gyalázatos rablót? - szörnyülködött Mr. Titbury.

- Még nem, de minden szükséges intézkedést foganatosítottunk... a nyomozás folyik... és előbb vagy utóbb lecsapunk erre a szélhámosra.

- És mi lesz a pénzzel, uram, a háromezer dollárral?!...

- Szép összeg, és az az átkozott Bill Arrol ördögös fickó, hogy így rá tudta szedni uraságot!... No de reméljük, ön majd annál szerencsésebb lesz a Hyperbone-versenyben... Hatvanmillió dollár mégis csak több pénz, mint potom háromezer dollár...

És a jeles rendőrtisztnek ebben teljességgel igaza is volt, de Titburyéket nemigen vigasztalta meg ez a törölmetszett mormon bölcsesség.

4.

A zöld zászló

Harris T. Kymbale hírlapírót jelölték zöld zászlócskával, a negyediket a híres hét közül; ezt a versenyt figyelemmel kísérők jó előre odatűzték abba a térképmezőbe, ahová a *Tribune* jeles munkatársának utaznia kellett. Ezzel a kellemes árnyalattal Harris T. Kymbale ugyancsak elégedett lehetett; lám csak: ez a színe a reménységnek is.

Különben is, ahová csak ment, mindenütt roppant örömrivalgással fogadták. Elmondhatta joggal, hogy a hét játékos közül ő a legnépszerűbb.

Az első kockavetés a tizenkettedik mezőre: Új-Mexikóba küldte, most pedig a huszonkettődikre kellett sietnie, vagyis Dél-Karolinába, főleg pedig Charlestonba, ebbe a hatalmas kikötővárosba.

A szerencsés újságíróra rengetegen fogadtak; igencsak felszökött az ázsiója: egy ellen kilencet kínálgattak. Ilyen nagyra még egyik játékos sem értékelték.

Santa Féből május 21-én kelt útra, mindenekelőtt Cliftonba igyekezett, aztán vasúton utazott Karolinába, ahol június 4-én kell majd átvennie az új távirati tudósítást. Estére érkezett meg Cliftonba, s másnap már Denverben, Colorado fővárosában találjuk őt.

Útinaplójából pedig ezeket olvashatták a *Tribune* előfizetői:

„A minap az Egyesült Államok egyik legszebb állomásán jöttem keresztül. Nyugat felől a Sziklás-hegység óriási bércei kéklenc a távolban, kelet felől csodálatos termékenységű rónák zöldellenek... Fölöttük a nap, mint roppant aranygolyó szórja milliónyi sugarát... Mindenütt jólét és gazdagság virul, a természet pazar kézzel osztogatja szépségeit; a vidék éghajlata pompás, levegője kristálytisza, nagyon egészséges... Ezt a földet még nem ismerem alaposan és lám most kínálkozik rá alkalom. Nem szabad elszalasztanom, mert ki tudja, visszatér-e valaha? Egyébiránt azok az államok, melyeken át kell mennem, hogy Dél-Karolinába jussak, mind régi ismerőseim; legokosabb lesz tehát, ha Coloradónak szentelem ezt a tíz-tizenkét napot. Június 4-én majd Charlestonban leszek. Máskülönben én azt teszem, ami nekem tetszik, és azok, akik esetleg nem volnának velem megelégedve stb... stb...”

Colorado fővárosában olyasfajta élelmes és talpraesett ember, mint amilyen Harris T. Kymbale, ugyancsak fel tudja használni minden percét.

A *Tribune* minden egyes számában megjelent az újságíró tollából valamilyen tudósítás tőle. Így például: május 22-én:

„Denverbe látogattam. Előkelő város, széles utcák, árnyas fasorok s olyan óriási áruházak ékesítik, mint akár New-Yorkot vagy Philadelphiát. Számos színházzal, templommal, hangversenyteremmel, hatalmas egyetemmel, a legkényelmesebb igényeket is kielégítő szállodákkal, meg éttermekkel dicsekedhet... Café Francois nevezetű kávéháza egészen kiváló.

Denvert 1858-ban alapították a Cheery Creek és a Platté River összefolyásánál. 1859-ben csak három asszony lakott ott, ugyanebben az évben született az első gyermek. Húsz év múltán már huszonötezer éltek ott. Évről évre gyarapodik a lakosság száma; jelenleg több mint száz-hétezer lélek található Denverben²⁴.

Denver páratlanul kellemes város. Levegője elsőrangú, ózondús; négyezer-nyolcszázhetvenkét láb magasságban fekszik. Környékén óriási hegyek emelkednek, a hófödte csúcsok messzire

²⁴ Denver lakóinak száma ma már félmilliónyira rúg.

ellátszanak, nyári lakoktól fehérülő számos peremkerület, valóságos üdülőkörzet terül el a város határában. Ha megnyerem a vetélkedőt, magam is építek egy fölséges nyaralót a Cheery Creek partján, tartok majd kocsikat, lovakat, kutyákat, szolgálkat: fehéréket és feketéket egyaránt. A kormányzó lekötelező nyájassággal fogadott. Biztatott és szerencsét kívánt.

Óriási összegekben fogadnak reám, s úgy hiszem, nem ok nélkül.

- Május 23-án

A bányavárosokat látogattam meg: Auroriát, Golden Cityt, Golden Gabet, Oro Cityt. A leg-gazdagabb bányaváros Plomb, itt állítólag évenként hetvenegyezer tonna aranyércet ásnak ki. A város nemrég keletkezett. Nagyon messze van, s ezért nem látogathatom meg.

- Május 24-én

Pueblóban jártam (Colorado déli részében). A hegylanc tövében robogott velem a vonat. Sok a kőolajtelep ezen a vidéken. Egyet-kettőt megveszek, amint megnyertem ezt a nagy játszmat, Colorado Springs jó névnek örvendő fürdőhely. Milliomosok üdülőjének is nevezik. Nagy-szerű gyógyvizei igen sok betegség tüneteinek enyhítenek. A Monument Parc tájképi szépsé-geiről nevezetes, szeszélyes sziklaalakzatai valósággal ámulatba ejtik a szemlélőt, a környék szerfölött tetszetős. Colorado elsőrangú ólom-, arany- és ezüsbányászatával első helyet vívott ki az USA államainak sorában; területe száznégyezer négyzetkilométer.

- Május 25-én

Most jöttem vissza Svájc-ból - már ti. az amerikai Svájc-ból. Ez a vidék csaknem olyan szép, mint a Wyoming Nemzeti Park, az európai Svájc-nál pedig sokkalta szebb. Igaz, hogy ezt az Amerikai Egyesült Államok polgára mondatja velem. Láttam a Iker-tavakat is, egyik tó kétezer mérföld hosszú és másfélezer mérföld széles, a másik félekkora. Ha a nagy örökséget megnyerem, a nagy tavak partján ültetvényt szerzek, és fölcsapok farmernek.”

Így számolt be a jeles újságíró minden lépéséről a *Tribune* olvasóinak.

Május 26-án délután a zöld zászlócskával jelölt száguldó riporter épp a fényes főváros utcáin sétálgatott. A járókelők mindenütt tisztelettel köszöntötték a híres férfiút, mert nem minden-napi látvány még az aranybányák dúsgazdag szövetségi államában sem olyan embert látni, akinek maholnap hatvanmillió dollár húzza le a zsebét.

Másnap, május 27-én, a krónikarovat jeles vezetője kísértelt az állomásra, hogy megnézzé a vasúti menetrendet, mert elvégre bármennyire tetszett is neki Colorado, az idő gyorsan telt-múlt, és neki Charlestonba kellett igyekeznie. Amikor belépett a pályaudvar forgalmi irodájába, valaki hátulról nekirontott, s ő majdnem elesett.

- Ostoba tuskó!...

- Marha!...

- Faragatlan fráter!... Nem lát a szemétől?!...

- Miért nem figyel hátra is?!...

Ezek a szavak úgy pattogtak, mint a revolverpárbaj lövedékei; hallhatólag két igencsak élénk, sőt indulatos természetű férfiú ordibált egymásra fortyogó haraggal - Harris T. Kymbale és Hodge Urrican!

- Lám csak, a kapitány! - kiáltott föl a tudósító!

- Lám csak, az újságíró! - bödült rá Urrican kapitány rettentő hangerővel, mint valami dühös bika.

A méregzsák ezúttal Turk nélkül bukkant föl a színen, valószínűleg szerencsére, mert ha ez a hűséges véreb is ott acsarkodik a gazdája mellett, alighanem tettelegességgé fajul a szóváltás. Hodge Urrican tehát életben maradt. A *Chicola* hajótörést szenvedett a sziklazátonyon, de a folyvást dúló-fúló kapitány megmenekült, és elindult Key Westből. Hogy miként jutott el idáig, arról majd még ejtünk szót. A kapitány valósággal halottaiból támadt föl... Harris T. Kymbale, a derék fickó, kötelességének tartotta, hogy köszöntse játékosársát.

- Üdvözlöm önt, Urrican kapitány, és szívből örvendek, hogy nem halt meg...

- Nem uram, nem vagyok kíváncsi az ízetlen tréfáira!... Tökéletesen tisztában vagyok azzal, hogy ujjongana a boldogságtól, ha én fűbe haraptam volna... egy versenyzővel kevesebb lenne!...

- Hogy mer a szemembe vágni ilyen aljas gorombaságot?! - fakadt ki Harris T. Kymbale, és összevonta a szemöldökét.

- Én... igenis, én szemébe merem vágni ezt önnek, a közönség elkényeztetett kedvencének!

Urrican kapitány különös módon úgy harsogta ezeket a szavakat, hogy közben hangosan csikorgatta még a zápfogait is.

- Úgy rémlik, önt a kaliforniai út sem tanította meg arra, hogyan viselkedjek jólnevelten, ha művelt emberrel hozza össze a jósors! - vetette oda foghegyről a riporter.

Urrican kapitány erre - nyilván érzékenyen érintette a célzás - őrlődve felhördült:

- Hah, ön sértegetni merészel?!...

- Vegye annak, ha úgy tetszik.

- Nos hát annak veszem... s majd számon is kérem...

- Akár most! Állok elébe!...

- Igen ám... ha ráérnék! - bömbölte Hodge Urrican... Csakhogy épp most indul a vonatom, nem akarom lekésni.

Csakugyan, ebben a pillanatban éleset füttyentett a mozdony, és máris megindult. Szempillantásnyi vesztegetnivaló ideje sem maradt - a kapitány rohanvást fölugrott az utolsó kocsis lépcsőjére, s onnan kiáltott vissza az újságírónak:

- Találkozunk még, hitvány zugfirkász!...

- Mikor?

- Még ma este!...

- Hol?

- Az *European Hotel*ben!

- Ott leszek! - kiáltotta utána Harris T. Kymbale.

Hodge Urrican nem szökött meg a párbaj elől. Egyszerűen Herculanumba kellett sietnie, ahol a hűséges Turk várakozott rá: ugyanis a poggyászatot ott hagyták a csomagmegőrzőben, a herculanumi állomásfőnök azonban Turknak nem akarta kiadni a bőröndöket. Turk már-már derékon kapta az állomásfőnököt, hogy a vonat kerekei alá dobja, amikor Hodge Urrican végre megérkezett, átnyújtotta a jegyszelvényeket, és egykettőre elintézte a vitás ügyet.

Ezalatt Harris T. Kymbale visszament a városba, véletlenül ő maga is az *European Hotel*ben bérelt szobát magának. Ebéd után jó hosszú sétát tett, majd amikor visszaért szállására, a portás egy levelet adott át neki, amely a legutóbbi postával jött Herculánumból.

Az üzenet így hangzott:

Uram, önnek bizonyára van revolvere, aminthogy nekem is van. Én holnap reggel hét órakor kelek útra Herculánumból Saint-Louis felé. Ön viszont a Saint Louisból Herculánumba induló vonatra ül. Emiatt egyikünknek sem kell változtatnia az útitervén, mert úgyszólván ebben az irányban kell folytatnunk utazásunkat.

Ez a két vonat hét óra tizenhét perckor találkozik egymással. Ha ön nem afféle pökhendi, izgága, kötekedő, aki fél elégtételt adni a sértésért, akkor ön a jelzett időben a legutolsó vagon hátulsó nyitott folyosóján fog állni, aminthogy én is ott várom önt a magam szerelvényén, és egy-két golyót váltunk majd egymással.

Hodge Urrican kapitány

No lám csak, ezt a módját eszelte ki a párbajnak a javíthatatlan méregzsák. Turknak természetesen nem kötötte az orrára a dolgot, mert nem szerette volna, ha valami galibát csinál.

- Helyes! - dünnyögte Harris T. Kymbale. - Ha ez a sósvízi szörnyeteg azt hiszi, hogy én elbújok előle, hát nagyon téved!... Ott leszek a jelzett időben és helyen. Az újságíró zöld zászlaja nem fog meghajolni a kapitány narancsszínű zászlaja előtt!...

A nyájas olvasó ezeket a badarságokat olvasván, ne feledje el, hogy mindez Amerikában történik. Nincs tehát semmi oka arra, hogy csodálkozzék.

Másnap reggel fél hétkor Harris T. Kymbale már kisietett az állomásra, és jegyet váltott Columbus felé. A vonat útba ejtette természetesen Herculánomot is. Az újságíró beült az utolsó vagonba, poggyászát fölrakatta a csomagtartóba, ő maga pedig kiment a hátulsó nyitott folyosóra. A többi utas mind bennmaradt a kocsiban, mert épp hús reggeli szél fűjt aznap.

Harris T. Kymbale, kezében a revolverrel úgy posztolt azon a huzatos helyen, mint valami katona, akit őrszemül állítottak oda. Rendíthetetlen nyugalommal és hidegvérrel strázsált a rázkódó padlón, a kerekek csattogó zakatolása közepette.

Hét óra tizennégy perckor már hallatszott távolról a vonat dübörgése. Mindkét szerelvény teljes gőzerővel rohant a maga sínpályáján. Harris T. Kymbale fölemelte a revolvert, és amúgy vaktában célzott. A két vonat füst- és gőzfelhőbe burkolózva süvített el egymás mellett.

Két revolverlövés hallatszott csaknem ugyanabban a pillanatban. A hírlapíró füle mellett arasznyira vijjogott tova a neki szánt gyilkos golyóbis... És a két vonat néhány perc múlva már el is tűnt a messzeségben. Azt hihetnők, hogy az utasok rémült óbégatásba törtek ki a vérfa-gyaszító pisztolypárbaj hallatán... Nem! Éppenséggel nem! Ilyesmi Amerikában hétköznapi dolog. Harris T. Kymbale zsebre dugta a revolvert, bement a kocsiba és leült a padra. Nem is sejtette, hogy megsebesült-e a kapitány vagy sem...

Átutazott Tennessee államon, elhaladt Nashville, majd Cumberland River mellett, ez utóbbi népes kereskedőváros. Érintette Chattanooga városát is; ez a név indián eredetű, és azt jelenti, hogy „Hollófészek”. Majd Georgia államon át vitt az útja, amelyet joggal neveztek el „A dél kulcsának” - amint Pennsylvaniát „Az észak kulcsának” hívják. Georgia fővárosa az igen népes Atlanta. Georgia állam után Dél-Karolina következett. A riporter június 2-án este érkezett Charlestonba, ebbe a híres városba: itt azonnal újságokat vásárolt, és megkönnyebbülten olvasta, hogy Urrican kapitány vígan folytatja az útját Kalifornia felé.

- Istenemre, örvendek, hogy nem találta el a golyóm - kiáltott föl mosolyogva. - Valóságos medve, még hozzá emberi bőrbe bújt legvadabb tengeri medve ez a rettenetes Hodge Urrican!...

Egyébiránt a lapok nem tudtak semmit a gőzparipák hátán vívott bizarr lovagi párbajról, valószínűleg nem is jut soha nyilvánosságra ez a sajátos becsületbeli ügy, ha ugyan lehet bízni egy laptudósító titoktartásában!...

Harris T. Kymbale nem ismerte még Charlestont, ezt a hírhedt várost, amelyet nemrég még a rabszolga-kereskedés középpontjának neveztek. Számos elemi csapás sújtotta: árvizek, tűzvészek, földrengések, sárgaláz, járványok és egyéb ragályos kórságok pusztították, és dacára a sokféle megpróbáltatásnak, mégis virul, örvedetesen fejlődik.

A gyorsan népszerűvé vált Harris T. Kymbale laptudósítót roppant lelkesedéssel fogadták Charlestonban. A charlestoniak számára a hét versenyző közül egyedül csak ő létezett. Csaknem teljesen biztosra vették, hogy a néhai William J. Hyperbone milliói már ott lapulnak az ő zsebében.

Azalatt a negyvennyolc óra alatt, míg az újságíró Charlestonban mulatott, se vége, se hossza nem volt a meghívásnak. Boldog volt, aki ebédre vagy vacsorára vendégül láthatta; úgyszólván kézről kézre adták a krónikarovat jeles vezetőjét. Charlestonban ez idő tájt nem beszélt senki másról, mint a száguldó riporterről. Pillanatok alatt száz meg száz jó barátja lett, és Harris T. Kymbale nem mulasztotta el, hogy a legfényesebb charlestoni társaságban a helyi kiválóságok színe előtt főbenjáró ígéretet ne tegyen:

- Ha megnyerem a milliókat, Charlestonban óriási kórházat alapítok az elhagyatott szegények számára!

A város képviselő-testülete pedig rendkívüli közgyűlést hívott össze, és egyhangú közfelkiáltással megválasztották Charleston díszpolgárává az oly közkedvelt tollforgatót.

Így érkezett el június 3. estéje. Óriási lakomát rendeztek Harris T. Kymbale tiszteletére, ezen minden rendű és rangú polgár részt vehetett.

Több ezer ember jelentkezett a díszvacsorára; nem is a város valamelyik éttermében, hanem az Ashtley-ligetben gyűltek össze, az árnyas fák alatt. Valóságos búcsújárás hömpölygött arrafelé, a lelkes polgárok zöld zászlókat lobogtattak, hogy méltóképp ünnepeljék a nap hőstét.

Hogy erről a pazar díszlakomáról némi fogalmunk legyen, megemlíjtük, hogy erre az alkalomra kolosszális méretű pástétomot sütöttek -, az óriási falnivaló tizennégy láb szélességűre és huszonnégy láb hosszúságúra sikeredett, továbbá hatlábnyi magasságúra dagadt; nem kevesebb, mint nyolcezer fontot nyomott. Ezt a gigászi pástétomot tizenkét ló húzta ki az ünnepély színhelyére, nyitott társzekéren. Elkészítéséhez az alábbi hozzávalók kellettek: kétezernégyezer font marhahús; négyszáz font borjúhús; négyszáz font ürühús; ötszázhatvan font sertéshús; százhusz font vaj; háromszázhatvan font szalonna; hetvenhat nyúl; száznyolcvannyalc csirke; kétszáz galamb; kétezernyolcszáz font liszt; kétszáznegyven darab vad.

Ezt a pástétomhegyet húsz szakács szeletelte fel öt láb hosszú késekkel, hogy az ezer meg ezer vendég mindegyikének kijusson belőle az illendő adag.

És ezer meg ezer torok versenyzett egymással az üdvrivalgásban:

- Éljen Harris T. Kymbale!... Éljen a negyedik versenyző!... Éljen a Zöld Zászló!... Éljen a Hyperbone-vetélkedő főfő-favoritja!

5.

A kentucky-i barlangok

Május 26-án újra kockavetést tartottak Chicagóban, ezúttal ismét Lissy Wag kisasszonynak, az ötödik versenyzőnek, akit nemcsak a sors kedvelt határozottan, hanem az egész nagyközön-ség is. Igaz ugyan, hogy heveny hörghurutja néhány borúlátónak ideiglenesen elvette a kedvét attól, hogy fogadjon rá, de még ők is fölbuzdultak, amikor megtudták, kedvencüknek immár semmi baja sincsen, egészségi állapota már nem hagy kívánnivalót.

Ráadásul a második kockavetés - hat meg hat=tizenkettő - Lissy Wag kisasszonyt Kentuckyba rendelte; Kentucky, mint tudjuk, a harmincnyolcadik mezőn fekszik, eszerint másodjára már a hatvanhárom mezőnek a felén jóval túl jutott. Nem csoda tehát, hogy az élénk fantáziájú Jovita Foley úgy beszélt William J. Hypperbone hatvanmilliójáról, mintha ez az összeg az ölükbe pottyant volna már.

Május 23-án indult el a két jó barátnő Milwaukee-ből, de nem Kentucky, hanem Chicago felé utaztak, ahol a lapok már jó előre értesítették olvasóikat, mikor érkezik az ötödik versenyző. Az újságok tudósítói megostromolták a Sheridan streeti lakást. A *Chicago Herald* részletesen beszámolt arról, hogy a két leány a lehető legjobb egészségnek örvend, és néhány napig még Chicagóban maradnak.

Nem is indokolta az égvilágon semmi, hogy siessenek, Kentuckyt mindössze huszonnégy órás út választja el Chicagótól. Kár volna a méregdrága szállodákban és vendéglőkben pocsékolniuk a pénzüket, amikor otthon sokkal takarékosabban megélhetnek.

Csak Jovita Foley nyugtalankodott erősen. Mindjárt másnap azt tudakolta:

- Mikor indulunk?

- Ráérünk!... Ma május 27-e van, június 6-ig teljes tíz napunk van még hátra... - csitította Lissy Wag.

- Kétségkívül - jegyezte meg Jovita Foley -, de nekünk voltaképp Frankfurtba, Kentucky fővárosába kell utaznunk... aztán a híres kentucky-i mamutbarlangokat is meg kellene néznünk... tudod, hogy a világ csodái közé tartoznak. Igazán hálával tartozunk a derék megboldogult Hypperbone úrnak, aki alkalmat adott nekünk, hogy ilyen nagyszerű élményekben lehessen részünk...

- Azaz, hogy inkább a kockáknak...

- Természetesen, édes Lissym. Nos, mikor indulhatunk?

- Amikor neked tetszik...

- Tehát - holnap reggel!

- Nem bánom, de előbb azért illendő lenne meglátogatnunk Marshall Field urat!

- Igazad van, Lissy.

A nagy áruház főnöke, valamint teljes személyzete nagy örömmel fogadta a két fiatal teremtést, és sok szerencsét kívántak a bájos ötödik versenyzőnek meg elválaszthatatlan barátnőjének.

Másnap felültek a gyorsvonatra, és délben Indianapolisban, Indiana állam fővárosában szállottak ki, amelynek százezer lakója van.²⁵

Ha Mr. Kymbale, a száguldó riporter lett volna a helyükben, bizonyára nem mulasztotta volna el, hogy megnézzze e város minden rendű és rangú nevezetességét, és nyomban cikket is írjon róluk. Lissy Wag és Jovita Foley azonban megelégedett azzal, hogy végigsétáltak a főutcákon, másnap reggel nyolc órakor pedig már folytatták útjukat Luisville-be, amely az Ohio bal partján fekszik, tehát éppen Indiana állam és Kentucky állam határán. Jovita Foley nem érdekelte sem Louisville, sem Newport, sem Covington, sem Frankfort, sem Lexington, a lóversenyek híres-nevezetes városa, pedig mint ipari és kereskedelmi központoknak, mindenkinek megvan a maga jelentősége: Jovita Foley azonban csupán a mamutbarlangokról álmodozott, ezeket óhajtotta látni mielőbb.

Amikor Louisville-be értek késő este, kilenc óra tájt, és szobát foglaltak az elegáns szállodában, Lissy Wag azonnal nyugovóra tért.

- Jó éjszakát! - mondta Jovita Foley, amikor maga is lefeküdt.

- Mikor indulunk tovább? - kérdezte Lissy Wag.

- Holnap reggel...

- Már holnap?... Hiszen néhány óra múlva már ott leszünk, ahova igyekszünk... Van időnk bőven... Miért sietünk olyan nagyon?

- Hogyne sietnénk, amikor egyáltalán nincs időnk, hiszen a mamutbarlangokhoz igyekszünk...

- vágta rá Jovita Foley.

- Aludj jól, aranyom... majd fölkeltelek.

Másnap, május 30-án, a *Mamut Hotel*ben szálltak meg; ez az első osztályú szálloda a híres barlangok tőszomszédságában, gyönyörű környezetben épült. Bár Jovita Foley égett a vágytól, hogy mielőbb láthassa a világhírű barlangokat, aznap szó sem lehetett róla, mert tömérdek turista hemzsegett a környéken, s ezért egyetlen idegenvezető sem akadt. A szállóvendégek közt ott volt Illinois állam kormányzója, John Hamilton is; amikor megtudta, hogy Lissy Wag és Jovita Foley szintén a *Mamut Hotel*ben szállt meg, a közös ebédnél a két ifjú hölgyet maga mellé ültette az asztalfőre. A vidám kirándulótársaság lelkes zsvivaj közepette elhalmozta kitüntető figyelmével mindkét bájos hajadont. Számos ihletett pohárköszöntő hangzott el, és Lissy Wag kisasszonyt úgy dicsőítették, mint a Hypperbone-milliók leendő örökösét.

Jovita Foley arcocskája csak úgy sugárzott a boldogságtól. Annyira átérezte nem is a maga, hanem a barátnője szerepét, hogy végül is a szerény és tartózkodó természetű Lissy Wag a tűzről pattant és beszédes Jovita Foley mellett egészen háttérbe szorult.

Amikor este tíz órakor visszavonultak a szobájukba, Jovita Foley diadalmas büszkeséggel kérdezte barátnőjétől:

- Nos, mit szólsz ehhez az ünnepléshez?

- Semmit - felelte Lissy Wag.

- Micsoda, téged nem hatott meg ez a fogadtatás?... Ez a kegy, hódolat, udvariasság, amellyel minket ma John Hamilton kormányzó meg az előkelő társaság elárasztott!... Tudod-e, hogy ezek mind fogadnak ránk?!

²⁵ Indianapolisnak ma hétszázezer a lakosa.

- Szegény emberek!

- No de, aranyom, te csakugyan nem vágysz arra, hogy megnyerd a játékot, s ezzel viszonzod megtisztelő szívességüket?

- Én most egyvalamire vágyom csupán... aludni szeretnék, mert nagyon álmos vagyok... - jelentette ki Lissy Wag.

- Aludni?... Hallatlan! Te tudsz ezek után aludni?

- Jó éjszakát, Jovita!

- Nos hát jó éjszakát, dollármilliók tündéréje... - És a cserfes Jovita Foley szemére is ránehezedett rövidesen a pezsgős vacsora mámora... Félig ébren, félig álmában suttopta:

- Bárcsak már holnap volna!

A kentucky-i barlangok bebarangolása hat-nyolc napot vesz igénybe. A főág csaknem másfél mérföldnyi hosszú, s a barlangok összterfogata tizenegymilliárd köbméter. Száz meg száz kanyarodó járatban, sziklaodúban, melléküregben, kőfülkében, szűk összekötő folyosóban a föld alatti természet csodáit bámulhatja a látogató lépten-nyomon.

Május 31-től június 6-ig azonban volt elég idejük, hogy alaposan megnézzék a híres mamut-barlangot. Jovita Foley, a világ legkíváncsibb teremtese, már reszketett a türelmetlenségtől.

A bejárat előtt sorakozó nagyszámú és mindkét nembeli turista kisebb csoportokra oszlott, aztán szakavatott vezetők irányításával vágtak neki a felfedezőútnak. Jó meleg ruhába kellett öltözniük, mert a barlangokban ugyancsak hűvös a levegő. Kilenc órakor indultak be a főágba; a szerencsen szolgák égő szurokfáklyákkal és bányáslámpákkal haladtak elől, a kalauzok pedig a látogatók közé vegyülve magyarázgatták a tudnivalókat, ismertettek mindent, ami figyelemreméltó.

Sziklalépcsőkön ereszkedtek le, szűk sikátorokon hatoltak keresztül; óriási termekbe érkeztek, amelyek gót stílusban épült székesegyház templomhajójára emlékeztettek; majd keskeny aknák valóságos útvesztőjébe jutottak, ahonnan az ezerféle zezzugosan kanyargó sziklaösvényen keresztül vezették ki őket. A fáklyák lobogó rőt fénye félelmes színű árnyakban tört meg a barlang kőoszlopain, amelyek néma bálványkövekként álltak őrhelyükön ősidők rejtelmes történelmének tanúiként...

Jovita Foley nem győzte bámulni ezt a csodavilágot.

- Nos, Lissy, ugye, nem bántad meg hogy ide hoztalak? - kérdezte barátnőjétől.

- Nem, Jovita! Gyönyörű látvány!...

- És mindezt nem emberi kéz alkotta, hanem isteni hatalom.

- Félek is - felelte Lissy Wag -, hátha a sziklák összeroppannak a fejünk fölött...

- Vajon mi lenne, aranyom, ha mindketten eltévednénk ebben a labirintusban, és nem lehetnénk június 6-án a postahivatalban, hogy átvegyük Thornbrock közjegyző táviratát?...

A természetjáróknak sok helyütt meghajolva kellett lépegetniük a keskeny folyosókon, mert fejük fölött a sziklaboltozat csipkedíszei mélyen alányúltak a tetőről, mint bújócskát játszó gyermekek osontak előre, míg csak egy óriási terembe nem jutottak. Ebben a valóságos csarnok méretű sziklaüregben asztalok várták őket, amelyeket a pincérek hamarosan megterítették. Itt megpihentek és reggeliztek. Ez a terem afféle szanatórium, ahol a kentucky-i barlangokat egészségi okokból fölkereső betegek huzamosabb ideig is tartózkodhatnak. Itt meredez az őskori lénynek, a mamutnak vagy masztodonnak a csontvázához hasonló sziklaalakzat.

Erről nevezték el a barlangot. Aztán újra fölkerelkedtek. Megnézték a barlang kis kápolnáját, amely szintén gót stílusú templomhoz hasonló, csak a méretei kisebbek. E mellett látható az a feneketlen mély sziklakút, amelybe minden turista okvetlenül belepillant.

Az idegenvezetők papiroost gyűjtanak meg, leejtik a mélységbe, s a lengén libegő fényecske egy-egy futó pillanatra megvilágítja az alvilág eme szomorú kürtőjét, amelyről borzalmas és hihetetlen meséket gondolt ki az emberi képzelet. *Pokolnak* hívják ezt a sajátos szakadékot, a meredek szirtfal egyik képződményét pedig az *Ördög székének* nevezik.

Az első napon ennyivel meg is elégedtek a természetjárók. Erősen elfáradtak, s a többi látni-valót másnapra hagyták.

Jovita Foley úgy érezte, hogy az „Ezeregyéjszaka” tündérvilága tárul föl előtte, amikor a barlangok föld alatti világát járta; Lissy Wag maga is gyönyörködött a páratlan természeti szépségekben, de kimerült a sok gyaloglástól, és ezért egészségére való tekintettel beérte azzal, amit első nap látott.

Jovita Foley nem is erőltette, hogy végigjárja vele a barlangóriás minden zugát; eszébe jutott, hogy barátnője a minap még betegeskedett, s úgy vélte, jobb is az óvatosság, helyes, ha kissé kíméli magát, és majd pihenten folytatja utazásukat.

Ő maga azonban mindennap fölkereste a barlangot. Láta a *Gyémánttermet*, amely a fáklyák és bányalámpák világításában úgy festett, mintha szikrázó drágakövekből és gyémántokból lett volna kirakva; s az ásványok jegecei szemkápráztatóan megszászorozták ezt a kósza rőt fényt; látta a *Báltermet*, a *Tündérbarlangot*, amelyben patakok csörgedeztek, forrás forrás mellett fakadt föl a sziklák kebeléből, még fák is lombosultak a sziklaligetekben, kőfák, itt pálmák, ott ősidők faóriásai... Hát még midőn a mamutbarlangok Styxéhez érkeztek, alvilági folyamához, amelyen bárka visz át; ez a folyó beletorkollik abba a nagy, sötét tóba, amely szakasztott mása a Szentföld Holt-tengerének. A vezetők intézkedtek, hogy a fáradhatatlan természetrajongók sorjában végigcsónakázhassanak az alvilág e tengerén. A csapongó fáklyafény sugarai közt álmélkodva látták, hogy a millió meg millió vízi állat nyüzsgött a kristálytisza vízben, csodalények, amilyenekről az embereknek fogalmuk sincsen ott fenn a föld színén.

És még hány meg hány olyan titkos szépséget rejtegetnek ezek a barlangok, amelyet emberi szem nem látott soha! Jovita Foley hősiezen kitarzott. Az öt nap, amelyet a barlangok megtekintésére szánt, úgy eltelt, mint egy pillanat.

Végre ütött a búcsú órája. Június 6-án kellett a táviratnak megérkeznie Chicagóból. Nemcsak Jovita Foley, hanem az összes turista is lázas izgalommal várta az újabb kockavetés eredményét. Ez a nagy izgatottság akaratlanul ráragadt Lissy Wag kisasszonyra is.

A búcsúebéd alkalmával a két leányt újra meleg ünneplésben részesítették. Durrogtak a pezsgős palackok dugói, szikrázott az elmésség a pohárköszöntőkben és falrengető *hurrá* kiáltások visszhangzottak. Mr. Hamilton, a kormányzó, ebben az általános nagy lelkesedésben ünnepélyesen kinevezte Lissy Wag kisasszonyt Illinois hadseregében tiszteletbeli ezredesnek, Jovita Foley kisasszonyt pedig őrnagynak. Ez kétségkívül szerfölött furcsán hangzik, de hát az efféle katonai méltóságok adományozása Amerikában hétköznapi dolog.

Az újdonsült tisztkisasszonyok egyikét ez a kitüntetés nagy zavarba hozta, a másik azonban úgy fogadta, mintha ennél mi sem lenne természetesebb, és úgy is viselkedett, mintha uniformisban járt-kelt volna világéletében.

Este pedig, amikor visszavonultak szállodai szobájukba, Jovita Foley odaállt katonásan barátnője elé, perdült, összecepta a bokáját és így szólt:

- Elégedett, ezredes kisasszony?...

- Bohóság az egész - felelte Lissy Wag. - Attól félek, hogy a tréfának nem jó vége lesz...

- Hallgass, aranyom, mert ha így beszélsz, meg találok feledkezni a feljebbvalóm iránti köteles tiszteletről.

Jovita Foley aznap éjjel azt álmodta, hogy őt tábornokká léptették elő.

Másnap reggel nyolc órakor már az egész szállodában élénk jövés-menés uralkodott. A postahivatalt valósággal megostromolták; mindenki a Chicagóból érkező táviratot leste.

Nincs toll, amellyel leírhatnók azt az általános érdeklődést, azt a csodálatos jóakaratot, amellyel a két leány sorsa iránt viseltettek. Vajon hová küldi őket a kocka szeszélye?... Jaj, csak ne nagyon messze... csak ne a világ végére!... Bárcsak öles léptekkel faképnél hagynák a többi versenyzőt, és szédítő iramban törnének céljuk felé!...

Félóra múlva táviratot jelzett a villanycsengő. Sürgöny érkezett Chicagóból, Thornbrock közjegyzőtől Lissy Wag nevére Kentuckyba, a *Mamut Hotel*be...

Néma, csaknem áhitatos csönd támadt.

Aztán döbrent csodálkozás, elképedés, kétségbeesés fogott el mindenkit, amikor Jovita Foley reszkető hangon fölolvasta:

Hét meg hét = tizennégy.

Ötvenkettedik mező, Missouri Állam, Saint-Louis.

Thornbrock.

Ez a mező a „börtön”. A versenyzőnek itt háromszoros tétet kell fizetnie, és be kell várnia, míg valaki kiszabadítja rabságából azzal, hogy ő foglalja el helyét a „tömlöcben”!

6.

A „Halál völgye”

Június 1-jén reggel Stoktonból, Kaliforniának e kicsiny városából vonat indult el délkelet felé, mégpedig szédítő gyorsasággal. Az egész szerelvény mindössze két kocsiból állt: egy személy- és egy teherkocsiból, no meg a mozdonyból. Sacramento felé robogott. Kalifornia mintegy négyszázötvenezer négyzetkilométer területű, e szerint a második legnagyobb szövetségi állam az Amerikai Egyesült Államokban. Nyugatról a Csendes-óceán határolja körülbelül hatszáz mérföldnyi hosszúságban; ha meggondoljuk, hogy ezen a hatalmas területen mindössze egymillió-kétszázézer lélek lakik: bizvást elmondhatjuk, Kalifornia nem tartozik a népes államok közé. A lakosság fölöttébb kevert, igen sok a bevándorló, akiket az aranymező mesébe illő kincseinek híre csalogatott ide a világ minden részéből.

A szokatlan gyors iramban zakatoló különvonat utasai azonban, úgy rémlik, nem érdeklődtek Kalifornia tájképi szépségei iránt. Egyáltalán voltak utasai annak a repülő vonatnak?... Hogyne lettek volna! A személykocsi egyik ablakán két fej bukkant ki, két barátságatlan ábrázat. Az egyik utazó a szájában kurta szárú pipa füstölt, abból rázta ki a hamut, majd újra fölhúzta az ablakot.

Pedig érdemes lett volna megnéznie a kaliforniai termékeny mezőket ezen a vidéken. Gyönyörű búza- és kölestáblák zöldelltek a vasúti töltés mellett, imitt-amott buja legelők,

távolabb pompás gyümölcsösök virultak: barack-, körte-, szeder- és cseresznyefák valóságos gyümölcsfaerdőket alkottak. Hát még az óriási kiterjedésű szőlők! És lám csak, a két utas mégis botránnyosan közömbösnek mutatkozott, mintha csak holmi kopár sivatagon keresztül zakatolt volna velük a különös, kurta szerelvény...

Kalifornia sajtóságos éghajlatú állam. Szeptemberben nagyobb itt a hőség, mint júliusban. A Csendes-óceán felől rátörő viharok megtörnek a tengerpart hatalmas sziklameredélyein, s ezért Kaliforniában gyakori az eső, a föld termékenységének e hathatós előidézője. Zúgó fenyvesek, füzesek, égerligetek, ciprusok, cédrusok őserdeje borítja a hegláncok tetőit és oldalait. Akadnak itt olyan faóriások is, amelyek háromszáz lábnyi magasra nőnek meg, törzsük kerülete pedig hatvan láb.

Vajon kik lehettek azok a közömbös utasok?... Honnan jöttek... s hova igyekeznek? Vajon afféle aranyásók, akik hirtelen megtudták, hogy valahol új forrása nyílt a meggazdagodásnak, és oda sietnek? Vagy talán ültetvényesek, akiket Kalifornia példátlan termékenysége csalogat?

Annyi bizonyos, hogy gazdag emberek lehetnek, hogy sürgős dolguk van, különben nem rendeltek volna különvonatot, mikor a rendes vonat jócskán olcsóbb. Elvégre néhány ezer dollár egyáltalán nem kis pénz, és mire való, hogy elpocsékolnak ekkora összeget, ha utazhatnának sokkal takarékosabban is...

Délelőtt tizenegy órakor érkezett Keelerbe a különvonat. Itt megállt, és két utas szállt ki a személykocsiból. Kisebbsajta kézi utazótáskát cipeltek, mintha csak holmi rövid kiruccanásra készültek volna. Az egyik utas odaszólt a mozdonyvezetőnek:

- Várjon ránk!

Mintha csak valamilyen kétfogatú homokfutóról ugrana le afféle futó látogatás céljából, és a parádés kocsist ott marasztalná, míg befejezi a gyors vizitet.

A masiniszta bólintott, s egy melléksínparra igazította a vonatot, hogy ne akadályozza a tömegközlekedést.

A két utas a pályaudvarra ment, ahol már valaki várt rájuk.

- Itt a kocsis? - kérdezte tőle szárazon az egyik utas.

- Tegnap óta.

- Útra kész?

- Bármely pillanatban.

- Indulhatunk!

Pillanatok múltán a két utas már benne ült az automobilban, amely tüstént elporzott velük, szédületes gyorsasággal, kelet felé.

A nyájas olvasó bizonyára ráismert e két utasban Urrican kapitányra és az ő hűséges Turkjára, ámbár pillanatnyilag egyikük sem hódol szokványos dührohamaiknak, hiszen ezúttal sem heves összekoccanásra, sem szóbeli vagy tetteleges párviadalra nem nyílt semmi alkalom. Ők jöttek tehát a különvonaton, és rájuk várt az automobil, hogy azonnal tovább szállítsa őket.

Ugyan vajon minő csoda történt, hogy Hodge Urrican, akit május 25-én félholtan szállítottak Key West postahivatali helyiségébe, nyolc nap múlva egyszer csak fölbukkan a kaliforniai kisvárosban, tehát ezeröttszáz mérföldnyire Floridától?

A *Chicola* hajótörése után - mint jól emlékszünk Urrican kapitányt eszméletlen állapotban vitték a Key West szigeti posta- és táviróhivatalhoz. Délben megérkezett Chicagóból a

sürgöny. A kockavetés eredménye öt volt, 2+3, vagyis a boldogtalan Urrican kapitánynak az ötvenharmadik mezőről az ötvennyolcadikra kellett sietnie: Floridából Kaliforniába, vagyis keresztülvághatott az Egyesült Államok területén délkelettől északnyugatig. No meg ráadásul az a mező, ahova a kocka szeszélye küldte: a Halál völgye volt. A megboldogult különöc hóbortos végrendelete úgy kívánta, hogy az a versenyző, aki erre a mezőre jut, háromszoros bánatpénz fizessen, s aztán tüstént térjen vissza Chicagóba.

A viharedzett Urrican kapitányt hathatósan megdörmöckölték, életre dörzsölték, szájába kanalas orvosságot töltöttek, és lám csak, amint föl pattant a szemhéja, máris a kockavetés eredménye felől tudakozódott. Amikor Turk megmondta neki, Urrican kapitány olyan éktelen dühbe gurult, hogy olyanra még a legöregebb emberek sem emlékeztek. Ez a haragviharzás mentette meg a mérgezsák életét. Nem akadt senki, aki ellenkezzék vele, s ezért a szenvedély tombolása után egyszer csak jobban érezte magát, s az a szó, amelyet fogsorai sövénye mögül kilökött, valósággal történelmi nevezetességévé vált.

- Tovább!

Turk a dermedt csöndben döbbenet hallotta ezt a szót. Utóbb aztán szerét ejtette, hogy apróra beszámoljon a gazdájának, hol is leledzik, és mi történt vele. Tudniillik a szilaj tengeri medve az égvilágon semmit sem tudott a hajótörésről meg a többi veszedelmes viszontagságról, melynek szenvedő hőse pedig ő maga volt.

Más ember ebben a kétségbeejtő helyzetben kijelentette volna, hogy két hét alatt Floridából Kaliforniába s onnan Chicagóba menni teljes lehetetlenség - akárhogy erősködnek is a jenkik, ez a szó azért mégiscsak benne van az amerikaiak szótárában is -, no de Urrican kapitányt nem olyan fából faragták, hogy csak úgy letegye a fegyvert. Eleinte káromkodott, átkozódott, őriöngött és dühöngött; Turk hasonlóképpen cselekedett, csakhogy ép testi ereje lévén, még hatalmasabb indulattal tajtékozott, mint a gazdája, úgyszólván végül Hodge Urricannak kellett figyelmeztetnie a hűséges szolgát, hogy csillapodjék.

Arra gondolni sem akart, hogy föladjá a harcot és elkullogjon a küzdőtérrel, lelkét égette volna a szégyen, hogy a narancssárga, a kék, a viola meg a többi színű zászló előtt meghajtsa a magáét. Hja, ilyen az emberi sors!... Van, akit a játszi szerencse fölemel, és van, akit földhöz sújt... És mégis a Gondviselés a végső tusában némi reményt villantott a bős Urrican kapitány vérben forgó szemébe.

Tizenkét óra és harminchétfel perckor a Key West világítótornya fényjelző készülékén föl villant a jel, hogy ötmérföldnyire hajó tünt föl a láthatáron.

Hodge Urrican talpra ugrott, és máris szaladt a tengerpartra; egész sereg kíváncsi ember követte őt. A magas, sziklás partfokról lesték a közeledő hajót.

Valóban jött, mégpedig gőzhajó, és hosszú füstfelhő jelölte az útját. A parton állók elkezdtek találgatni:

- Vajon kiköt-e Key Western?

- S ha kiköt, vesztegel-e itt, vagy rögtön tovább indul?

- S ha folytatja is az útját, vajon merre tart?

Nos hát a gőzhajó, amely a *President Grant* elnevezést viselte, valóban kikötött Key West szigetén, még aznap este tovább készült Mobile felé; ez a gyorsjáratú gőzös az Egyesült Államok kereskedelmi hajórajának legsebesebb vízi alkalmatosságai közé tartozott.

Kapitánya, Mr. Humper a legnagyobb készéggel fölvette a hajójára Hodge Urrican és Turkot - természetesen jó pénzért. Május 27-én éjjel vetettek horgonyt Mobile kikötőjében. Ebből a városból a legközelebbi gyorsvonattal Saint-Louisba indultak, majd teljes húszórás utazás után, 1126 mérföldnyi zötykölődés árán, szerencsésen oda is érkeztek.

Ezalatt történt a herculanumi állomásfőnökkel a kis perpatvarkodás a poggyász miatt, ugyanekkor esett meg az a bizonyos löpárba a robogó vonaton Hodge Urrican és Harris T. Kymbale közt. Saint-Louisból ugyancsak vasúton ment tovább a bős kapitány Topekába, onnan Odgenbe, Renóba, s onnan a különvonaton Keelerbe.

Hanem a Halál völgye igencsak messze esett még innen is. A marcona tengeri medve arra nem is gondolhatott, hogy a csaknem hetedfélszáz mérföldnyi utat lóháton tegye meg... Ám még Saint-Louisban pompás ötlete támadt. Azonnal táviratot menesztett Sacramentóba, és autómobilra rendelt a vasútállomáshoz. Amint láttuk, ez a gépkocsi pontosan ott várt is rá, és így bizvást remélhette, hogy négy nap alatt megteszi a Halál völgyébe az utat, mégpedig oda és vissza. Eszerint június 8-a előtt már Chicagóban lehet. A zord tengeri medvének így kedvezett a szerencse!...

Ez a példátlan amerikai gyorsaság - amint a dolog természetéből kiviláglik - megfosztotta a Hodge Urrican sorsa iránt érdeklődőket attól, hogy merész útjában nyomról nyomra kísérik. Seholy sem időzött néhány percnél tovább, jóformán ki sem dugta az orrát a kocsik ablakán, nem érdekelte őt az égvilágon semmi, csak az, hogy le ne kessék a chicagói kockavetésről.

Bezzeg, ha Max Réal vagy Harris T. Kymbale lett volna a helyében, bizony nem mulasztották volna el, hogy szemügyre ne vegyék San Franciscót, Kalifornia nagy kikötővárosát. Ez a háromszázezer lakójú város²⁶ minden tekintetben megérdemli az érdeklődést. A hasonló nevű tengeröböl mellett épült, amely ötszáz négyzetkilométernél nagyobb terjedelmű. A város számtalan széles körútja, gyönyörű sétateret, monumentális épülete, pazar fényűzéssel berendezett vendégfogadója, mulatókertje, parkszerű temető kertje, mind-mind csupa nagyszerű látványosság, és feltűnően élénk sürgés-forgás észlelhető itt a nap minden szakában!

Urrican kapitány San Franciscóban - vagy ahogy általában becézték: Friscóban - tömérdek embert talált volna, akik fogadókként részt vettek a Hyperbone-vetélkedőn, mert az Aranyország lakói örökké spekulálnak. Se szeri, se száma itt az érdekszövetkezeteknek, nagyszabású ipari vállalatoknak, a börze nyüzsg a meggazdagodni vágyóktól, a játékszenvedély oly mértékben elharapódzott, hogy annak alig találhatjuk mását. Képzeltjük, milyen éktelen ricsajos népszerűség jutott volna Urrican kapitány osztályrészéül, ha egyszer csak fölbukkan Kalifornia eme gyönyörű kikötővárosában.

No de nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy Urrican kapitánynak nincs egyetlen percnyi vesztegetnivaló ideje sem, különben sem tartozott azok közé, akik szíves-örömmel bámultatják magukat vagy másokat óhajtanának megbámulni. Nyilvánvaló, hogy Max Réal és Harris T. Kymbale azt sem szalasztották volna el, hogy kiránduljanak Mariposába, amely a páratlan szépségű Yosemite-völgy közelében fekszik, Santa Clarába, amely maholnap egyesülni fog San Joséval; a Hamilton-féle híres-nevezetes csillagvizsgálót sem mulasztották volna el megnézni. Érdeklődtek volna a spanyol Monterey iránt is, amelynek pompás cédrusligete egészséges üdülőhely, elmentek volna Los Angelesbe, amely Kalifornia államnak nagyságra és jelentőségre nézve második városa. Ezt a szép várost örökké viruló narancsfák, borstermőfák, banánfák, kávécserejék, teabokrok, kaucsukfák egész erdeje koszorúzza. Sőt alighanem

²⁶ San Francisco lakossága a peremvárosokkal együtt ma már több mint hatmillió fő.

San Diegőig is elmentek volna, amely Kaliforniának déli határán fekszik, és nagyon egészséges az éghajlata.

Ámde Hodge Urrican nem akart sehova menni, nem akart semmit sem látni, ő csak a Halál völgyébe vágyott!...

A Sacramentőból küldött automobilt kitűnő motor hajtotta, az Amerikában általános használatnak örvendő Adamson-féle szerkezetű; csomagterében egész hétre elegendő hajtóanyagot vittek magukkal, s ezért nem kellett attól tartaniuk, hogy ez a négy napos út fölemészti e mozgó erőforrást.

Hodge Urrican és Turk a hátsó fedett ülésben helyezkedtek el, az autóvezető gépezet pedig elöl trónolt a bakon.

Urrican kapitány szokásától eltérően némán merengett, Turk pedig hűségesen segített gazdájának a hallgatásban. Mindketten útjuk céljára összpontosították gondolataikat. Mit törődött a bős Hodge Urrican azzal a tenger pénzzel, amibe neki a különvonat, a géperejű jármű, no meg nem utolsósorban a háromszoros tét kerül! Bánta is ő!... Fő az, hogy önbecsülése csorbát ne szenvedjen!... Úgy van, első a becsület!... Nem maradhat le hat játékos társa mögött, bármi áron végig kell játszania ezt a hóbotos játékot, a Hyperbone-vetélkedőt!

A kocsi szélesebben haladt, és minden baj nélkül elértek abba a kopár, rideg sziklavölgybe, amelyet a Halál völgyének neveznek. Micsoda elhagyott vidék ez! A Sierra Nevada hegyvonulatai közt!...

Méltán rászolgált a nevére! Sehol élőlény, itt nem látható, sem ember, sem állat. Bezzeg jól kiszemelte ezt a gyászos környéket a roppant földrajzi társasjáték kaján kiagyalója!...

Június 3-án, délután három órakor ide érkezett meg Urrican kapitány ötvenórás kocsikázás után.

Elisée Reclus, korunk nagy földrajztudósa azt mondja, hogy a Halál völgye hajdanában valamely folyamnak a medre lehetett. Nyomorúságos egyébiránt e vidék növényvilága is. Errefelé kiszáradt, csenevész jegenyék, fűzfák, levél nélkül csupaszkodó, tüskés kaktuszfélék láthatók csupán. A völgyet határoló meredek zárt falak szódát és sóot izzadnak ki, és ha szél kerekedik, a fehér sópor süppedékeny rétegekben rakódik le a földre.

A milliomos jól kipécézte ezt a völgyet annak az elrettentésére, akit mostoha végzete ide juttat.

Urrican kapitány megálljt parancsolt itt, a Gyászhalomnak elkeresztelt hágón, amelyet azért neveztek így, mert itt jutott gyászos végre jó néhány karaván, amikor balsorsuk a pusztulásnak e komor völgyébe vezérelte őket. A kapitány bizonyosságául annak, hogy valóban itt járt, okmányt állított ki, aláíratta Turkkal meg a kocsivezetővel, majd elrejtette egy hatalmas sziklatömb alatt.

Minekutána ez megtörtént, alig pihent egy óráig e sivár hágón. Beült a gépkocsiba, s ez alkalommal először nyitotta ki a száját, mondván:

- Tovább!

És az automobil gyorsan gördült lefelé a sziklás úton, majd negyvennyolc óra múltán, június 5-én, délelőtt tizenegy órakor visszaért a keeleri állomáshoz.

Hodge Urrican megszorította a kocsivezető kezét. Ezzel köszönte meg ügybuzgóságát és kitartását, aztán odafordult Turkhoz:

- Tovább!

A különvonat, amellyel Keelerbe jött, készen várta őket. A kapitány fölugrott a személykocsiba, s odakiáltott a mozdonyvezetőnek:

- Tovább!

Éles fütty hasított át a levegőn, s a különvonat roppant sebességgel röpült tova. Hét óra múlva befutottak Renóba; onnan már a rendes vasúti közlekedés járataival folytatták útjukat, és Wyomingon, Nebraskán, Iowán keresztül június 8-án délelőtt kilenc óra és harminchét perckor Chicagóba érkeztek.

Képzeltük, milyen lelkes fogadtatásban részesítették a marcona kapitányt mindazok, akik dacára a többrendbéli balesetnek, hívek maradtak az ő zászlójához!... Aznap tartották a soron következő kockavetést. Ezúttal kedvezett Urrican kapitánynak a szerencse. Az eredmény hat meg három, vagyis kilenc lett.

E szerint Wisconsinba kell csak mennie, vagyis a huszonhatodik mezőre, ez pedig Illinoistól csak macskaugrásra - a tőszomszédságban fekszik.

Bezzeg most felszökött Hodge Urrican árfolyama. Tömeges fogadásokat tettek rá, és nemsokára éppen annyi híve volt, mint Tom Crabbénak és Max Réalnak.

7.

Max Réal otthonában

A chicagói South Halsted Street 3997. számú házába június 1-jén reggel nyolc órakor beállított egy fiatalember. Festékesdobozt tartott a hóna alatt, összenyitható festőállványt a kezében, utána pedig egy fekete ábrázatú inas vitte az utazótáskát.

Réalné asszony nagyon meglepődött és megörült, amikor kedves fia belépett az előszobába:

- Max!... Édes fiam!... Hát csakugyan te vagy? - kiáltotta, és megölelte.

- Testestül-lelkestül én vagyok, anyám!

- No de hát mi szél hozott Chicagóba, amikor tudtommal máshol kéne lenned?...

- Richmondban kellene lennem! - jegyezte meg Max Réal.

- Természetesen... Richmondban!

- Ne aggódj, anyácskám, van még időm, hogy Richmondba jussak. Chicago amúgy is utamba esett, hát azt hiszem, jogom van hozzá, hogy bekukkantsak ide, és néhány napot veled töltsék...

- Jaj, de hátha elszalasztod a sürgőnyt, drága fiam?!

- Azt azonban a világ minden kincséért sem akartam elmulasztani, hogy találkozzam veled és megcsókoljam a kezedet. Gondold meg, hogy teljes két hete nem láttalak!

- Ó, fiam, mennyire várom már, hogy vége legyen a játéknak...

- Hát még én!...

- No persze úgy, hogy te nyered meg a vetélkedőt!

- Légy nyugodt. Én úgy érzem, mintha a tiszteletre méltó Mr. Hypperbone páncélszekrényének a kulcsa már itt lapulna a zsebemben!... - felelte mosolyogva Max Réal.

- Nagyon, nagyon örülök, hogy láthatlak, kedves fiam!...

Max Réal május 29-én Cheyenne-ben volt, minekutána alaposan szemügyre vette a yellowstone-i Nemzeti Parkot. Itt kapta meg Thornbrock táviratát, amely szerint nyolc mezővel előbbre kellett mennie (öt meg három), márpedig ez a mező Illinois volt, a nyolcas számot tehát meg kellett dupláznia, s a tizenhatos szám Richmond Citybe, Virginia szövetségi állam székhelyére, a negyvennegyedik mezőre küldte a fiatal festőt.

Chicago és Richmond közt számos vonat közlekedik, úgyhogy huszonnégy óra alatt kényelmesen meg lehet tenni ezt az utat. Max Réalnak teljes két hét állt rendelkezésére május 27-től június 12-ig így tehát jutott bőven ideje arra, hogy meglátogassa az édesanyját.

Cheyenne-ből elindulva negyvennyolc óra múlva Chicagóba érkezett. Azalatt az idő alatt, míg Chicagóban lesz, két megkezdett festményt akart befejezni: a Kansas River parti tájképet meg a „Fire Hole” nevezetű zuhatagot. Remélte, hogy ezt a két képet jó áron eladhatja, s ezért nem kell anyagi gondoktól tartania, ha a kocka szeszélye valahol tétfizetésre kárhoztatja.

Anya és fia kedvesen elbeszélgettek a pompás reggeli mellett, amely Max Réallal elfeledtette a wyomingi vendéglők méregdrága, de csapnivaló konyháit. Mrs. Réal a fia útjának minden apró részlete iránt érdeklődött, s a játék egyes résztvevőinek a személye, a sorsa is nagyon szívéen fekdött a gondos anyának.

- Hányadán is vagyunk ez idő szerint a játékkal? - kérdezte Max Réal.

Mrs. Réal átvezette fiát a maga szobájába, ahol az asztalon kiterítve fekdött a Hypperbone-féle „Nemes-Lúd-Játék” nagy térképe, s az egyes mezőkön ott virítottak a gombostűvel betűzködött színes zászlócskák. A fiatal festő egyetlen pillantással tisztán fölmérhette, hogy játszótársai ez idő szerint hol is tartózkodnak.

- Ki az a kék zászlós, aki vezet? - kérdezte édesanyjától.

- Tom Crabbe, akit a tegnapi kockavetés a negyvenhatodik mezőre, Pennsylvaniába menesztett.

- No hiszen, ki is ugrik John Milner, a jeles ökölvívó-idomár, örömeben a bőréből! Fogadni mernék, hogy az a tyúkeszű hústorony még csak nem is sejtí, hogy milyen bolond szerencse környékezi... Hát a piros zászlós kicsoda?...

- X. K. Z. jelenleg Kolumbiában, a negyvenhatodik mezőn van. Az a talányos figura is szerencsés, legutóbb egyszerre húsz mezővel jutott előbbre, Wisconsinból Washingtonba került.

- Még mindig nem leplezték le őtitokzatosságát?...

- Sejtelmünk sincs arról, hogy ki lehet!

- Képzelem, hányan fogadtak reá!

- Úgy van, sok a híve, s az igazat megvallva, én is félek, hogy ő fut be elsőnek...

- Lám, lám, milyen előnyös, ha valaki efféle álarcos lovag!

Azt sem tudta senki, hogy az a bizonyos X. K. Z. Chicagóban időzik-e még vagy elutazott, s megérkezett-e már Washingtonba. A hetedik játzó bizonyára jól tette, ha néhány napig körülnézett az Egyesült Államok közigazgatási központjában. Megnézhette a pompás Capitoliumot, ahol a szenátus a gyűléseket szokta tartani, ahol a képviselők testülete, s a kongresszusok tagjai üléseznek. Oszlopsorokkal, domborművekkel és szobrokkal ékeskedő nagyszerű palota ez, amelyre Washington méltán büszke lehet. Ha a rejtélyes versenyző esetleg nem látta még a

Fehér Házat, ahol az állam feje, az elnök lakik, azt sem mulaszthatta el; továbbá Washington óriási emlékoszlopát, a százhetvenöt láb magas márványobeliszket is érdemes megnézni. Ezenkívül múzeumok, képtárak, s egyéb gyönyörködtető meg tanulságos látnivalók is kínálóznak itt bőven. Washingtonnak az éghajlata is nagyon egészséges, a Potomac folyó partján óriási parkok, sétaterek és kertek zöldellnek.

Ámde kérdés, vajon az a bizonyos „álarcos lovag” érdemesnek tartotta-e mindezt arra, hogy megnézzé. Egyáltalán elment-e Washingtonba?... Tudtak-e ott valamit a megérkezéséről?... Hja, a lapok minderről semmit sem írtak...

- Ki ez a sárga zászlós a harmincötödik mezőn? - érdeklődött tovább Max Réal az édesanyjától.

- Lissy Wag kisasszony, fiam.

Ekkor a sárga zászló még Kentucky mezején lengett, de június 1-jétől kezdve a balszerencsés kockavetés a missouri-i börtönbe juttatta. Ezt azonban Max Réal akkor még nem tudhatta.

- Milyen bájos kislány! - áradozott a fiatal festő. - Mintha most is látnám a kipirult arcát, az elfogódott viselkedését, mint amikor a temetésnél, majd az Auditorium Színháztermében megpillantottam!... Ha azóta találkozhattam volna vele, újra szívemből kívántam volna neki, hogy ő legyen a győz...

- Hohó, hát magadról megfeledekezel?!

- Dehogyan, édesanyám!... Mind a kettőnknek kell nyernünk... Majd testvériesen megosztunk!... Hej, ha sikerülne kivágnunk a rezet!...

- Ha lehetne kettőnek nyernie!

- Való igaz, kettő egyszerre nem nyerhet... Ámbár ki tudja, manapság olyan fura dolgok történnek, hogy...

- Tudod-e, fiam, hogy már azt hittük, Lissy Wag nem is bír részt venni ebben a játékban?...

- Tudom, szegényke beteg lett, és ennek versenytársai közül bizonyára többen örültek, ha nyíltan nem is, de titokban... Én nem örültem!... Szerencsére a barátnője olyan gondosan ápolta, az a Jovita Foley vagy mi is a neve... Érdekes amazon, csaknem olyan határozott természetű, mint a bösz Urrican kapitány... Mikor is lesz Lissy Wag számára a legközelebbi kockavetés?

- Öt nap múlva, június 6-án.

- Reméljük, hogy a szeretetreméltó vetélytársnőnk elkerüli a nebraskai útvesztőt, a missouri börtönt, meg a Halál völgyét!... Kedvezzen is neki a szerencse!... Szívem mélyéből kívánom!...

Mrs. Réal csodálkozva vette észre, hogy a fia milyen meleg hangon beszél Lissy Wag kisasszonyról... A fiatal festő valóban gyakran gondolt a bájos, fiatal teremtésre, kissé talán túlságosan is gyakran...

- Hát a zöld zászlós versenyző nem érdekel téged, fiam? - kérdezte Mrs. Réal.

- Az ott a huszonkettedik mezőn?

- Az... Az ott Harris T. Kymbale zászlója.

- Remek fickó az az újságíró! Amint hallom, ugyancsak gyakran ad életjelt magáról, mindent megnéz...

- S mindenről cikket ír a *Tribune*-ben.
- Jócskán hátramaradt.
- Sebaj, ebben a játékban könnyen előre juthat, csak szerencsés legyen a kockavetés...
- Szent igaz...
- Hát az a hátul cammogó a negyedik mezőn kicsoda?...
- Hermann Titbury.
- Szegény feje, képzelem, hogy tépi a haját mérgében.
- Üldözi a balszerencse, két kockavetés csak a negyedik mezőre juttatta, és azonfelül még fizetnie is kellett.
- Hadd fizessen a pénzeszsák, a tökmagrágó zsugori, én ugyan nem sajnálom. Kívánom neki, hogy a legközelebbi kockavetés eredménye egy meg egy legyen, mégpedig azért, mert ennél kevesebb nem lehet, és mert éppen a Niagara mellé jutna, ahol a hídvám kerek ezer dollárjába kerülne...
- Ejnye, milyen rosszmájú vagy, Max!
- Az ilyen uzsorások nem érdemlik meg a részvétet, anyám. Még csak az kellett volna, hogy ezek a fősvény, népnyzó mihasznák örököljék a nagylelkű Hypperbone millióit!
- Minden lehetséges - mondta erre Mrs. Réal.
- Mondd csak anyám, hát a bösz Urrican zászlója, a narancssárga miért nincs sehová kitűzve?
- Hja, szegény kapitány jelenleg a „Halál völgyét” járja, s onnan vissza kell térnie Chicagóba, hogy előlről kezdje a játékot...
- No, szegény! Képzelem, hogy mennyit káromkodott!... És mikor lesz X. K. Z. számára a legközelebbi kockavetés?
- Kilenc nap múlva.
- Fenemód bizarr ötlet volt a megboldogulttól, hogy eltitkolta a hetedik versenyző nevét!...

Ilyetén módon Max Réal alaposan megismerte a helyzetet. Tudta, hogy előtte ez idő szerint mindössze ketten vannak: Tom Crabbe meg az „álarcos lovag”. Mindazonáltal nem sokat törődött az egész komédiával. Szorgalmasan dolgozott műtermében, befejezte a két képet, s ha egyáltalán gondolt a játékra, csupán fiúi szeretetből tette, merthogy édesanyja annyira szíven viselte a dolgot.

Míg Chicagóban tartózkodott, éppen háromszor zörgette meg Mr. Thornbrock a végzetes két kockát az Auditorium színháztermében. Az első kockavetés Mr. Titburynak szólt. Az uzsorásnak Louisianába kellett utaznia, a „vendégfogadóba”, és mindaddig ott kellett maradnia, míg a két következő kockavetést megejtik, de abban ő részt nem vesz. A második Harris T. Kymbale új útirányát döntötte el. Az érdekes újságíró meg lehetett elégedve Fortuna isten-asszonnyal, mert a kockák szeszélye Észak-Dakotába küldte, a harmincharmadik mezőre, s így rendkívül élvezetes útnak nézhetett elébe. A harmadik kockavetés Lissy Wag sorsáról határozott. Aznap Max Réalt szokatlan izgalom fogta el. Nem állhatta meg, hogy el ne menjen az Auditoriumba. Nagyon leverten jött haza. Lissy Wag kisasszonynak a harmincnyolcadik mezőről, Kentuckyból az ötvenkettedik mezőre: Missouriba kellett utaznia. Ez pedig azt jelentette, hogy itt „börtönbe” kerül, s addig kell rostokolnia, míg valamelyik balszerencsés

játszótársa oda nem jut, s ki nem váltja a fogságból azzal, hogy elfoglalja a „tömlöcben” a helyét.

Max Réal június 7-én indult el hazulról. Édesanyja a szívére kötötte, hogy le ne kesse a vonatot.

- Légy ott időben, akkor is, ha a legközelebbi kockavetés akár a világ végére küld is...

- Ó, még onnan is vissza lehet térni, anyám, csak a „börtönből” nem!... Igazán nevetséges ostobaság ez az egész komédia!... Úgy törjük magunkat, akár az ostoba, szemellenzős lovak. Úgy szaladunk, hogy szinte a nyakunkat szegjük, attól rettegünk, valamelyik egy fejhosszal előbb fut be!... Ostobaság!

- Nem úgy van, fiam... nem úgy van!... Indulj csak el, és Isten legyen veled!...

Hajszál híján elfelejtettem megemlíteni, hogy Max Réal iránt Chicagóban hajmeresztő nagy érdeklődés nyilvánult meg. A riporterek váltig zaklatták, a fogadók közt felszökött az ázsiója, csaknem egyenlő értékűnek tekintették Tom Crabbéval!... Hm, minő dicsőség!...

Max Réal végül is elutazott. Négy nap múltán a következő levelet írta édesanyjának:

„Richmond, június 11-én.

Édes jó anyám!

Itt vagyok Richmondban. Ne aggódj hát annak az embernek a sorsán, akit e világon a legjobban szeretsz, s aki téged ugyanolyan nagy szeretettel zár a szívébe... Nincs semmi bajom, és nem hagytam el az őrhelyemet.

Bár ugyanezt mondhatnám a szegény Lissy Wag kisasszonyról, aki a missouri börtön nyirkos szalmáján várja a szabadítót. Igen sokszor gondolok arra a bájos leányra, és dühös vagyok az ostoba vak sorsra, amely a sárga zászlót ilyen szomorú mezőre küldte... Vajon meddig kell még ott sínylődnie hőslélekű barátnőjével, Jovita Foley kisasszonnyal együtt?...

Ne kívánd azt tőlem, édes jó anyám, hogy utazásom és megérkezésem részleteiről beszámoljak neked. Unalmas és érdektelen téma. Mindazonáltal a legfontosabb helyekről, ahol a vonat megállt, röviden megemlékezem. Clevelandből Warenbe érkeztünk, Ohio szövetségi állam nevezetes vidékére. Az ember már messziről érzi - ha ép az orra és nem vesztette el a szaglóérzékét -, hogy gazdag kőolajforrások vannak. A dohányos félve gyújt szivarra, mert attól tart, hogy a petróleumpárakkal telített levegő lánggra lobban. Micsoda sivár világ! Az utazó tömérdek sok szivattyús olajkút vasoszlopszervezetét látja jobbra-balra a vasútpálya mentén...

Láthatod, édesanyám, hogy a wyomingi út gyönyörűségében ezen a vidéken ugyancsak nem volt részem.

Bezzeg, ha a kockák istennője kegyesebb lett volna, s esetleg énrám bízta, hogy a mezőt, ahová vágyakozom, magam válasszam meg - most te is velem volnál, de nem itt, hanem valahol Missouri tájékán. Találkoztunk volna talán a szegény Lissy Wag kisasszonnyal, és te is megismerkedhettél volna vele... Micsoda képtelen helyzet, szegény Lissy Wag ott sínylődik a fogságban...

Miért nem jutott oda Hodge Urrican, a marcona tengeri medve, vagy Hermann Titbury, a fukar uzsorás tökmagrágó?! Miért kellett éppen neki, a bájos Lissy Wag kisasszonynak ilyen balszerencsével járnia?... Hát ez az udvariasság? Így kell a sorsnak bánnia egy gyöngö leánnyal?

No de hadd folytassam úti élményeim leírását. Ohio államból Pennsylvániába jutottunk. Az első jelentősebb város Pittsburg, az Ohio folyó partján. Itt valóságos kéményerdő nőtt ki a földből... A vasművek ontják a füstöt, s az ember hasztalan mosakodik - törülmetszett szerecsenné válik a koromtól. Bezzeg más levegője van a tiszta Kansasnak! Itt viszont este egy pohár vizet tettem ki az ablakba - és képzeld csak: reggelre - tintává változott, ezzel írom ezt a levelet is.

Ma olvasom a lapokból, hogy a mi bős Hodge Urrican kapitányunkat, ezt a folyvást sistergő, mennydörgő és pöfögő tengeri medvét a kockák Wisconsinba küldték, fájdalom, a legközelebbi sorsvetés még a legkedvezőbb esetben sem küldheti őt Missouriiba, hogy a mi drága foglyunkat kiszabadíthassa tömlöcéből...

...Számos város, mezőváros és falu mellett haladtam el. Csupa üzem, gyár, iparvidék mindenütt, az alkotó természetnek szinte nyoma veszett az acél meg a beton eme szürke sivatagában!... Nem tetszik nekem az ilyen világ! Maholnap megérjük, hogy a fákat is fémből öntik, a mezőt posztóból vágják ki, s a tengerpart fövénye fűrészporból készül... És az emberek azt mondják, hogy ez a „civilizáció”.

Amikor ezeket a sorokat írom, épp Virginia nyugati részében járok-kelek. Ne aggódj hát, hogy elkésem, mert amint tudod, közel vagyok utazásom céljához. Errefelé valamicskét szebb és változatosabb a vidék, hegyes-halmos, itt-ott sóaknák, kőszénbányák láthatók; az Egyesült Államok nem szorul más ország sójára és köszénére.

Nyugat-Virginia fővárosába, Charlestonba nem mentem el. Dél-Karolinában is van hasonló város, vigyázz, ne téveszd össze azzal, különben úgyis tudod a *Tribune*-ből, hogy oda Harris T. Kymbale ment. Martinsburgban, Virginia legjelentékenyebb városában egy napot töltöttem. Ez a város az Atlanti-óceán partján fekszik. Méltán kérdezheted, hogy miért nem siettem Richmondba, és miért rostokoltam ebben a városban egész napon át?

Nos hát, elzarándokoltam John Brown sírjához. Ez a hőslélkü ember tűzte ki először a rabszolga-kereskedés ellen folytatandó harcnak a zászlaját. Virginia ültetvényesei élethalálharcot folytattak ellene, s addig üldözték, míg végre elfogták, és gyalázatos módon fölakasztották, mint holmi gonosztevőt. Így járnak az emberiség jötevői!... Jómagam pedig hódoló tiszteletemet akartam kifejezni e vértanú emléke iránt. Tommyt természetesen nem vittem magammal, mert ő sajátos módon izzó gyűlöletet táplál John Brown iránt, lévén rajongó híve a rabszolgaság intézményének.

Megérkeztem hát rendeltetésem helyére, az egykor hírhedt rabszolgatartó államba, a véres polgárháború első színhelyére. Ha geográfus volnék, elmondhatnám neked, hogy Virginia az Egyesült Államok szövetségi államai közt a legkisebbek közé tartozik, körülbelül a harmincharmadik. Ha esetleg érdeklődsz iránta, tudd meg, hogy száztizenkilenc tartományra oszlik, hogy erdeiben hovatovább megcsappan a däm vadak száma, de azért darumadár, fűj, és saskeselyű még elegendő akad, továbbá gazdagon virul a gyapotcserje, a búza és a rozs; úgy mondják, hogy dohányja is kitűnő, de ez engem nem érdekel, mert nem vagyok dohányos.

Richmond elég csinos város, a James folyó partján épült, szép a Kapitóliuma;²⁷ fájdalom, túl sok a gyára, főleg a dohánygyára. Ezt azonban csak én fájjalom, a richmondiak bizonyára éppen ellenkezőleg, örvendetesen hasznosnak találják...

²⁷ Kapitólium - a szövetségi állam parlamenti épülete.

Hogy megnyugtassalak: Virginia állam többi városát nem néztem meg. Különben is az Egyesült Államok városai úgy hasonlítanak egymáshoz, mint két tojás. Így tehát nincs mit mondanom Petersburgról, Yorktownról, ahol ezelőtt nyolcvan esztendővel Cornwallis megadta magát, s ezzel a véres háborúnak vége szakadt.²⁸ Lynchburgról sincs beszámolni valóm, pedig azt mondják, hogy élénk forgalmú gyárváros; azt is csak hallomásból tudom, hogy Virginiában kitűnő fürdőhelyek vannak, és hogy Lurry városka környékén barlangokat is fölfedeztek, amelyek akár még szebbek is lehetnek, mint a kentucky-i mamutbarlangok.

Erről jut eszembe, hogy a szegény Lissy Wag itt tudta meg a balszerencsés kockavetés eredményét, amely őt Missouriba száműzte. Az is aggaszt, hogy kiszabadítása esetén honnan fogja előkeríteni a háromszoros tétet... Gondolhatod, milyen lehangoló ez, és mennyire elkésérít...

Az imént olvastam Richmondban egy falragaszon, hogy a június 10-i kockavetés szerint az ismeretlen X. K. Z.-nek Minnesotába kell utaznia. Ez annyit jelent, hogy az ötvenegyedik mezőre, vagyis hát ez idő szerint ökelme vezet. Ki az ördög lehet ez az „álarcos lovag”? Alighanem ő nyer. Holnap kerül rám a sor Chicagóban. Nem hiszem, hogy elébe vághatnék.

Ezzel zárom is soraimat. Téged bizonyára csak azért fog érdekelni, mert a fiad írta. Szeretettel ölel fiad, aki ez idő szerint nem egyéb, mint a Hypperbone-turf közönséges versenyparipája.

Max Réal.”

8.

Hunter tiszteletes úr keze nyoma

Lám, a sors mégiscsak botrányosan igazságtalan! Íme, most is a negyvenhetedik mezőre, vagyis Pennsylvania államba, s annak is a fővárosába sem nem az érdemes Harris T. Kymbale riportert, sem nem Lissy Wag kisasszonyt vagy Max Réalt küldte, hanem éppenséggel a baromi Tom Crabbét, John Milner urat, az ökölvívó idomárját. Erről a megboldogult milliomosnak még csak sejtelve sem lehetett!...

No de hát így döntöttek a kockák. Hat meg hat, összesen tizenkettő, még Amerikában is. A drót hamar vitte a hírt Cincinnatiba, és Mr. Milner rögvest fölszedte a sátorfáját, hogy elhagyja Porcopolist.

Az ám, Porcopolis! Minő mélységes megvetéssel fordított hátat Mr. Milner ennek az utálatos, prózai városnak, amely leesett állal, báván nem átall megbámulni valamely túlontúl természetes disznót, ám a másik látnivaló nevezetességre, a világ legnagyobb ütőerejű ökölvívóbajnokára üggyet sem vet! Piha!

- Várjatok, ellátjuk még a bajotokat! - sziszegte fogai közt. - Csak a hatvanmillió a zsebünkben legyen, majd üt a bosszúállás órája! Porcopolis hitvány lakói, ti kocavárosi hízott sertések...

²⁸ Cornwallis - Charles Cornwallis márkí, brit tábornok (1738-1805) az amerikai függetlenségi háború idején Yorktown mellett kényszerült fegyverletételre, 1781-ben.

Azt a bősziült edző egyelőre még nem tudta, hogy a bosszú, amelyre így felesküdt, voltaképp mi is léssen, egyelőre még nagyobb gondban főtt a feje: meg kell nyerniük a vetélkedót. Tom Crabbénak ugyancsak kedvezett a szerencse. Nem kellett messzire sem utaznia, mert hiszen a két állam: Ohio és Pennsylvania tószomszédok, mindössze húszórai útjába kerül, hogy Cincinnatiból Philadelphiába érkezék.

John Milner reggel fél nyolckor indult el a külvárosi vendégfogadóból, amelyet egyetlenegy tudósító sem keresett föl, hogy a Hypperbone-versenyjáték egyik kiváló hősét megnézze, s a beszélgetésről hasábokat írjon a lapoknak. Hej-hej Porcopolis, Kocaváros, milyen hétköznapi lelkek laknak tebened!

Az Ohio folyam másik partjára átkelve, már Pennsylvania területére jutottak.

Pennsylvania bizonyos Penn nevezető férfiúnak köszönheti a nevét, aki a tizenhetedik század végén fölöttébb jelentékeny területre tett szert.

A dolog úgy történt, hogy ez a derék William Penn, aki 1644 és 1718 közt élt, jókora összeget követelt Angliától. II. Károly angol király e pénz fejében kárpótlásul nagy földterületet adott a jeles kvékernek²⁹ a mai Pennsylvania helyén. William Penn ráállt az alkura, elfogadta a cserét, s már 1681-ben megvetette Philadelphia alapját. Azon a földön, melyet kapott, végeláthatatlan ősvadon rengedezett (erdő latinul silva), innen ragadt az egész államra utóbb a Pennsylvania név.

Milyen érdekes tárcát írt volna erről Harris T. Kymbale, ha a sors őt küldte volna ide a helyett az ormótlan hústömeg helyett! És bizonyára nem hanyagolta volna el ennek az erdős-hegyes tartománynak egyetlen zugát sem! A *Tribune* előfizetői gyönyörködve olvashatták volna, hogy Pennsylvania ma is méltó nevének második részére, mert erdőkben páratlanul gazdag. Tölgy-, bükk-, gesztenye-, diófaerdők váltakoznak mindenütt; szil-, éger-, jávorfák lepik el a völgyeket, füzesek tarkítják a nedves talajú folyópartokat. Lelkesedve emlékezett volna meg a szederfákról, amelyeknek a leveleit a kedves selyemhernyók oly lankadatlan buzgalommal rágcsálják, hát még a dús szőlőtelepekről, amelyek gazdag szürettel kecsegtetik minden évben a lakosokat. Korántse higgyük, hogy a jeles újságíró nem számolt volna be arról is, hogy milyen gazdag ez az ország egyéb tekintetben is: pontosan kiszámította volna, hogy hány ezer tonna kőszén, vasércet termelnek, hány hektoliter kőolajat szivattyúznak ki, hogy micsoda hatalmas ökörcsordák és ménések legelésznek a végeláthatatlan füvellőkön, amelyeket itt préreinek hívnak. Valószínűleg elment volna ez a vállalkozó szellemű hírlapíró vadászni is, mert hiszen Pennsylvania rengetegeiben tömérdek sok dāmivad, farkas, róka, vadmacska fordul elő.

Azt azonban talán fölösleges is külön szóvá tennünk, hogy Harris T. Kymbale bizonyára annak rendje és módja szerint szép sorjában ellátogatott volna Pennsylvania minden számottevő városába, ha egyébért nem, hát csak azért, hogy kivegye a maga szerény részét az ünneptetésből, amelyre ő azért bizonyára sokkalta inkább rászolgált, mint Tom Crabbe.

Nem mulasztotta volna el, hogy meg ne nézze a híres ikervárost: Alleghany-Pittsburgot, az egykori fővárost, Harrisburgot, Gettigsburg világhírű temetőkertjét, továbbá a virágzó Scrautont, Readinget, Lancastert. Több mint bizonyos, hogy a Mont-Oursra, e kétezer méter magas hegyre is fölment volna vonaton, mert 1827 óta vasúti közlekedés létesült itt is.

²⁹ Kvéker - (quaker) az angol George Fox által 1652-ben alapított és főként Amerikában gyökeret vert protestáns szektához tartozó személy.

Nos, persze... persze, Harris T. Kymbale mindezt megtette volna, ámde Tom Crabbe, avagy helyesebben mondva John Milner, efféle haszontalan dolgokkal nem törődtek. John Milner hősének Philadelphiába kellett utaznia? Nos, tehát elment Philadelphiába, de egyebüvé nem! Itt, ebben az élénk, sürgő-forgó nagy városban föltétlenül magára fogja vonni a közfigyelmet, újra a nap hőse lesz - így reménykedett John Milner.

Május 31-én este tíz óra tájban érkeztek meg. John Milner úgy intézte a dolgot, hogy Crabbét minden feltűnés nélkül csempéssze be a városba.

Másnap reggel aztán intézkedett, hogy védencét a kellő időben lássák el megfelelő mennyiségű eleséggel, majd ezt a műveletet ismételjék szabályos időközönként még ötször, ő maga pedig terepszemlére indult. Előbb tájékozódni akart: vajon a városban beszélnek-e már a híres-nevezetes vendégről. Arról, hogy Philadelphiát néhány óra alatt széltében-hosszában bejárja, szó sem lehetett, hiszen ebben a nagy amerikai városban körülbelül kétszázezer ház, s nem kevesebb, mint egymillió és egyszázezer lakos van.³⁰ A Delaware folyó mentén terül el, s mintegy tizedfél mérföldnél hosszabb, területe pedig csaknem akkora, mint Londoné. Ugyanis Philadelphiában az úgynevezett kaszárnyszerű építkezésben nem divatos, egy házban egy-egy család lakik.

Ebben a nagy és pompás városban számos olyan körút meg utca van, amelyek harminc méternél szélesebbek. A gyönyörű családi házak mellett nagy kertek zöldellnek, a nyilvános parkok, a fasorok, a felséges ligetek, a sétateretek mind-mind üdék és gondozottak.

John Milner az első napon Philadelphiának csak azt a részét járhatta be, amely a Delaware folyó jobb partján van, tehát még a belvárosba, Philadelphia központjába sem juthatott el. Akarva, nem akarva, látnia és bámulnia kellett a hatalmas palotákat, a vakító fehér márványból épült városházát, amelynek a tornya, ha majd elkészül, vetekedni fog magasság dolgában a kölni dóméval. Látnia kellett legalább kívülről az arzenált, itt így hívják a hadihajó-építő gyártelepet, a vámházat, a pénzverőt, a korinthuszi oszlopokkal ékeskedő „Grand College” nevezetű bennlakásos intézményt, amelyben száz meg száz árvagyermeket nevelnek fel. No de John Milnernek legkisebb gondja is nagyobb annál, hogy az épületeket bámulja; elvégre neki más, ennél fontosabb célja van! Azért van itt, hogy Tom Crabbénak reklámot csapjon Philadelphiában, méghozzá nem mint a Hypperbone-vetélkedő egyik szereplőjének, hanem mint ökölvívónak!...

Lehetetlenség, hogy a bokszolás művészetének Philadelphiában ne volnának bámulói... Sok száz ezer munkás foglalatostokodik ebben a nagy városban; hétezernél több gyár meg nagyobb-fajta ipartelep van itt, ipari dolgozók egész légiója hemzseg ezekben az üzemekben. Ahol a nyers erőnek nagyobb a becsülete, mint a szellemi munkának, ott Tom Crabbe is bizvást számíthat kellő érdeklődésre és méltánylásra.

John Milner arról is nagy lelki örömmel győződött meg, hogy ez idő szerint Philadelphiában nincsen semmiféle állatkiállítás, ezért tehát Tom Crabbénak nincs oka olyan veszedelmes vetélytárustól félnie, mint Cincinnatiban.

A philadelphiai lapok pedig hangzatos cikkekben tették olvasóikat figyelmessé arra, hogy május 31-e és június 14-e között a Hypperbone-vetélkedő második szereplője Philadelphiában tartózkodik. A börzeügynökségek lázas nyüzsgésbe kaptak, a Tom Crabbe-párt óriási módon föllendült, merész, sőt bizvást elmondhatjuk, vakmerő fogadások történtek. Elvégre olyan szerencsés játékosról van szó, aki ez idő szerint „vezet”!...

³⁰ Philadelpia lakossága, a peremvárosokkal együtt, ma már négy- és hatszáz ezer.

Hát még másnap minő büszkeség dagasztotta John Milner kebelét, amikor Tom Crabbéval végigsétálva az egyik főutcán, mindenütt óriási falragaszokat pillantott meg, amelyeken félrőfnyi betűk, fölkiáltójelek közé sorakoztatva, a következőket jelentették Philadelphia lakóinak:

TOM CRABBE! TOM CRABBE!! TOM CRABBE!!!

A híres Tom Crabbe, az Újvilág legnagyobb ökölvívó bajnoka!!!

A Hypperbone-vetélkedő nagy favoritja!!!

Tom Crabbe, aki legyőzte Fitzsimmonst, Corbettet!!! Tom Crabbe, aki legyőzte Réalt, Kymbale-t, Titburyt, Lissy Wagot, Hodge Urricant és X. H. Z.-t!!!

Tom Crabbe, aki vezet!!! Tom Crabbe, akit csak tizenhat mező választ el a diadaltól!!!

Tom Crabbe, aki az indigószínű zászlót Illinois ormára kitűzi!!! Tom Crabbe városunkban van!!! Éljen! Éljen! Éljen Tom Crabbe!!!

Ezeket a diadalmas plakátokat nyilván Tom Crabbe hívei ragasztatták ki. Néhány óra múltán azonban már hasonló nagybetűs és felkiáltójeles falragaszok toborozták a híveket Max Réal festőnek és Harris T. Kymbale újságírónak is.

Képzeltük, milyen diadalútnak érezte John Milner ezt a sétát a porcopolisi gyalázatos kudarc után!...

Ámde június 7-én, amint újra kivitte Tom Crabbét, hogy közszemlére tegye ki, hirtelen megakadt a szeme egy új falragaszon. Amint elolvasta, olyasféle érzés fogta el, mint amikor a fölfújt és elszállni készülő léggömböt valaki tüvel átszúrja. Ezen a falragaszon ugyanis e szavak sorakoztak ugyancsak félrőfös betűkkel:

CAVANAUGH KIÁLL TOM CRABBE ELLEN!

Ki ez a Cavanaugh?... Philadelphiában mindenki jól ismerte ezt a híres ökölvívót, akit három hónappal ezelőtt Tom Crabbe legyőzött. Cavanaugh azóta folyton kereste az alkalmat, hogy visszaadja a kölcsönt. Most kapóra jött, hogy leszámolhat vele!

John Milner sejtette, hogy ebben a dologban a Crabbe-párt ellenségeinek a keze játszik közre. Nyilván azt akarják, hogy Tom Crabbe valamiképp lemaradjon a legközelebbi kockavetésről. Eleinte arra gondolt hát, hogy a kihívást számba sem veszi, hanem amint véget ért a vetélkedő, Tom Crabbe majd megadja Cavanaughnak az elégtételt. Az ám, csak hogy John Milner arra is gondolt: hátha a milliókat nem nyerik meg, és újra rászorulnak arra, hogy a Tom Crabbe ökle szerezzék meg kettejük mindennapi kenyerét, betevő falatját, mi lesz akkor? Ha Tom Crabbe most visszautasítja a kihívást: megbélyegzett lesz, és soha többé jóra való ökölvívó nem áll ki vele a szorítóban.

Ezért aztán másnap az utcákon új falragaszok hirdették:

CRABBE ELFOGADJA A KIHÍVÁST!

CRABBE KIÁLL CAVANAUGH ELLEN!!!

No hiszen, képzeltük, milyen fölfordulás támadt!

Micsoda?! Tom Crabbe elfogadta a kihívást?! Nem fél attól, hogy e miatt az ostoba ökölvívó miatt esetleg elveszti a másikat, a fontosabb játékot?... Hát megfélemezett arról, hogy ezer meg ezer ember fogadott rá, hogy roppant összegek forognak kockán?... Hogy egyezhetett bele John Milner?

Nos, hát John Milner azért egyezett bele, mert az ökölviadalnak bárminő kimenetele esetén is továbbszállíthatónak vélte Tom Crabbét. Mert ugyan bizony mi történhetik vele? Vagy betörik az alsó állkapcsát, vagy kiütik a félszemét; ez egyáltalán nem olyan nagy baj, hogy a Hypperbone-vetélkedőn való részvételt a legcsekélyebb mértékben is megakadályozhatná.

Az ám, de volt az ökölviadalnak egyéb, s ennél még komolyabb akadálya is.

Az amerikai törvények tiltják az efféle nyilvános mérkőzéseket. A philadelphiai rendőrség nyomban tiltakozott is. Fogsággal és jókora pénzbírsággal fenyegette a két bajnokot, ha megmérkőznek.

A pénzbírság még csak hagyján, no de a fogság! Ha elmulasztják a sorshúzás napján a távirat átvételét - akkor aztán vége a hatvanmilliós reménységnek!...

No, de nincs a világon olyan törvény, melyet okkal-móddal kijátszani ne lehetne. A dolgot mindenekelőtt titokban tartották. Mindössze néhány szakértő döntött úgy, hogy a visszavágó mérkőzést mégis megejtik, csak hogy nem Philadelphiában, hanem az Arondale nevezetű kisebb településen, amely Philadelphiatól harminc mérföldnyire található.

Több falragasz aztán nem foglalkozott ezzel az ügygel. A kíváncsiak lassanként beletörődtek abba, hogy a viadalból nem lesz semmi sem.

Június 9-én reggel nyolc óra tájban Arondale egyik vendéglőjének a termében nagy titkon fölbukkantak az ellenfelek - a szakértő tanúk, s néhány előkelő meghívott vendég jelenlétében -, hogy a mérkőzést annak rendje és módja szerint megvívják. Természetesen fotográfusok és kinematográfusok³¹ is betolakodtak, hogy az utókor pontos és hű tudósításoknak juthasson a birtokába erről a nagy horderejű eseményről.

A monstruózus Tom Crabbe izmos két öklét ugyancsak megbámulták a szakértők, viszont azért Cavanaugh miatt sem aggódtak, bár egész fejével alacsonyabbra nőtt Crabbénál. Mintegy húsz-harminc fordulóra bizvást számíthattak.

A két ökölvívó már harcra készen állt egymással szemközt, csak a mérkőzésvezető jeladására vártak, hogy összecsapjanak. És lám csak, ebben a pillanatban fölpattant a terem ajtaja, és két férfi érkezett, két olyan férfiú, akiket egyáltalán nem vártak: Vincent Bruck, az arondalei rendőrfőnök és Hugh Hunter, a metodista pap.³²

Talán nem is kell részletesen taglalnunk, hogy ezeket az urakat csöppet sem fogadták éppen most szívesen látott vendégekként...

A seriff meg a lelkész eleinte szép szóra fogták a dolgot, majd erővel akarták elválasztani a két fenekedő bajnokot, de hát mindhiába, mert mit is tehetett volna ez a két nyápic, vékonydongájú ember azzal a két tagbaszakadt óriással. Egyetlen pöckölés is elég lett volna arra, hogy húsz lépésre elröpítse őket...

Való igaz, hogy e két érdemes férfiú két nagy hatalomnak, a földi és égi hatalomnak a képviselőjeként lépett színre - no, de mit ért ez, ha tekintélyüket elegendő testi erővel nem érvényesíthették?...

Crabbe és Cavanaugh már-már egymásnak rontott, amikor Vincent Bruck seriff rájuk förmedt:
- Megálljatok!...

³¹ Kinematográfus - egykorú filmes, aki felvevőkészülékével mozgófényképeket készített.

³² Metodista - az anglikán egyházból 1784-ben kivált vallási mozgalom, tagjai szigorú előírásokkal szabályozott, módszeres (metodikus) vallási életet élnek.

- Drága fiaim, őrizzétek a durválkodástól! - intette őket kegyesen Hunter tisztelendő atya.

A két hústorony persze ügyet se vetett rájuk, hanem fejüket behúzza kerülgetni kezdték egymást.

A következő pillanatban pedig minden idők emlékezetére méltó, páratlan dolog történt!... Vincent Bruck és Hugh Hunter villámgyorsan ott termettek az ökölvívók mellett, és amikor John Milner föl akarta tartóztatni a metodista tiszteletest, olyan hatalmas pofont kapott a bal ábrázatára, hogy azon nyomban hanyatt vágódott. Ugyanebben a szempillantásban Bruck seriff is képen törülte Cavanaugh bajnokot, mégpedig a bal szeme táján; Hugh Hunter tisztelendő úr ennek megfelelően Tom Crabbénak a jobb szeme köré illesztett hatalmas monoklit.

A két óriás éktelenül felbőszült, és nekiesett a váratlan új ellenfeleknek; az ám, de Bruck rendőrfőnök is meg Hunter tisztelendő úr is macskaügyességgel kerültek ki minden ökölcsapást, ők pedig jól megagyabugyálták a lomha mozgású, otromba viadort.

A metodista pap olyan kiválóan értett az ökölvívás metódusához is, hogy a tanúk meg a többi szakértők lelkes tapsviharban törtek ki, ám megéltjenezték a rendőrfőnököt is, aki szintén jól a képére mászott ellenfelének, és elnászpángolta istenigazából.

Így végződött ez a nevezetes ökölvíadal, így győzött az isteni és emberi törvényt megszegni akaró nyers erőn egy rendőrfőnök meg egy pap.

John Milner és Tom Crabbe feldagadt arccal és bekötött szemmel tértek vissza Philadelphiába. Bezárkóztak a szobájukba, s ott várták nagy szégyenkezve a táviratot, amely majd továbbmenesztí őket újabb kudarcuk színhelyéről.

9.

Kétszáz dollár naponta

A sorsüldözte Titburyéknak bizonyára szükségük lett volna valamilyen talizmánra, hogy megvédje őket az olyan sima ábrázatú szélhámosoktól, mint Bill Arrol, aki olyan kaján módon rabul ejtette őket a volt *Cheap Hotel*ben.

Amikor Great Salt Lake City rendőrkapitánya olyan emlékezetesen sovány vigasztatással eresztette el Mr. Titburyt panaszfölvétel után, az uzsorás elkámpicsorodva ballagott vissza erős lelkű hitvestársához.

- Nos, Hermann, megkerült az a nyomorult Inglis? - kérdezte zordonon Mrs. Titbury.

- Nem Inglisnek hívják - felelte Mr. Titbury, és kimerülten leroskadt egy székre -, Bill Arrol a neve.

- Letartóztatták?...

- Majd letartóztatják...

- Mikor?...

- Ha nyakon csípiék...

- És a pénzünk?... A háromezer dollárunk?

Titbury hallgatott, mélységesen hallgatott. Nagy sokára megszólalt:

- Mitévők legyünk?

- Várunk...
- Várunk?... Miért?... Azért, hogy Bill Arrol...
- Nem, Hermann, a táviratra várunk, amelyet Mr. Thornbrock fog majd küldeni Chicagóból...
- Nincs pénzünk!...
- Majd írunk, és a chicagói bank utánunk küldi a pénzt akár az Egyesült Államok legszélső határára is.
- Amilyen balsors üldöz, könnyen megeshetik, hogy oda jutunk... - motyogta búvalbélelten Mr. Titbury.
- Sebaj! - felelte könnyörtelen határozottsággal az érdeemes hölgy.

És elindultak a postahivatal felé, hogy átvegyék a sürgönyt.

Az utcákon, amerre elhaladtak, egyáltalán nem támadt csődület. Ugyan ki érdeklődött volna az olyan versenyző iránt, aki két húzásra csak a negyedik mezőig tudott elvergődni?... Bill Arrol balekfogásának ugyan híre kelt akkor már, de a szívtelen emberek nem sajnálták a szegény kárvallottakat.

A postahivatalban is csak egy-két kíváncsiskodó álldogált, és inkább gúnyos, mint résztvevő pillantással mérték végig Titburyékat.

A távirat pontosan kilenc óra negyvenhét perckor megérkezett. Megint csak a balsors hírnöke gyanánt. Ugyanis a kockák ezeket a számokat vetették ki: három meg kettő, vagyis összesen öt. Ez annyit jelentett, hogy a negyedik mezőről a kilencedikre kell utazniuk. A kilencedik mező azonban Illinois... Meg kellett tehát a számot kettőztetniük (ötször kettő), ámde az új mező, ahová a kockák utasították őket, megint csak Illinois lett, vagyis az ötöt most már háromszorozniuk kellett, s így a negyedikről a tizenkilencedik mezőre kerültek: Louisiana államba, New-Orleans városába: a Hypperbone-féle ostábla ezt a mezőt „luxusszállónak” jelölte meg.

Titburyék ennél szerencsétlenebb sorsra nem juthattak volna, annyi szent!

A két boldogtalan zsugori úgy hagyta el a postahivatalt, mintha ott elevenen megnyúzták volna őket. Arcátlan gúnyhahota kísérte párosukat az utcán, ujjal mutogattak rájuk. Mrs. Titbury azonban csakhamar összeszedte magát, s arcáról apránként lefoszlott a kétségbeesés kifejezése.

Amikor aztán a szállásukra visszaérkeztek, Mr. Titbury leroskadt a díványra, és fejét fogva keservesen hajtogatta:

- Louisianába!... New Orleansba!... Jaj... Jaj, miért is adtuk a fejünket erre az eszeveszett játéokra?
- Márpedig folytatjuk a versenyt! - jelentette ki összefont karral az asszonyság.
- Hogyan?... Te még most is erről ábrándozol?
- Indulunk Louisianába! Punktum!...
- No de hiszen az háromezer kilométernyi utat jelent!
- Hát majd utazunk!
- No de hiszen ott ezer dollárt rögtön le kell fizetnünk.
- Le fogjuk fizetni!

- No de ott kell maradnunk, és két húzásban nem szabad részt vennünk...
- Nos hát, két húzásban nem fogunk részt venni!
- No de nekünk abban a méregdrága városban negyven napig kell rostokolnunk!
- El fogjuk tölteni ott a negyven napot.
- No de nincs több pénzünk!
- Majd küld a bank.
- No de én nem akarom...
- Csakhogy én akarom!

Amint látjuk, Mrs. Titbury minden ellenvetésre a tőle megszokott határozottsággal válaszolt. Annak a reménybeli hatvanmillió dollárnak a varázslatos vonzása adott ekkora erőt a fukar néembernek, hogy nem riadt vissza semminemű pazarlástól.

Mr. Titbury pedig nem mert tovább okoskodni. Ismerte az oldalbordáját, jól tudta, hogy kárba veszett fáradság volna jobb belátásra bírni a csökönyös asszonyt. Márpedig Mr. Titbury nagyon is helytálló érveket sorakoztatott fel. Valóban irtózatosságtól várta rájuk. Mindegyiküknek keresztül kell utazniuk csaknem az egész Egyesült Államok területén, továbbá hosszú ideig kell New Orleansban tartózkodniuk, ez pedig valóban iszonyúan drága város.

- Hátha a sors jóvoltából rövid idő múlva fölvált minket valamelyik versenytársunk?... - vélekedett a hatalmaskodó hölgy.
- Ugyan ki?... - dörmögte bosszúsán a férj. - Hiszen mi vagyunk a legutolsók!...
- Hátha egyik vagy másik túljut a célon, és visszafelé kell jönnie, mint az irtózatosságtól várta rájuk kapitánynak?
- Ha legalább tőlünk függene, hogy melyik vendégfogadóba szálljunk - sopánkodott Mr. Titbury.

Igen ám, csakhogy a távirat utolsó szavai e tekintetben határozott utasítást adtak nekik; az *Excelsior Hotel*ben kellett megszállniuk, s ott tartózkodniuk mindaddig, míg újra rájuk nem kerül a sor.

- Nos, hát az *Excelsior Hotel*ben fogunk megszállni! - vágta rá ellentmondást nem tűrő hangon Mrs. Titbury.

Képzelték, milyen nyereszkes düh kerítette hatalmába ezt a rendkívül fukar nőt, amikor az eddigi veszteségek és útköltségek dacára is ráadta a fejét arra, hogy New Orleansban tovább szórják a pénzüket.

Két nap múlva megérkezett a chicagói banktól az az ötezer dollár, amit kértek. Szép summa ez, és mindkettőjüknek vértett a szíve, ha arra gondoltak, hogy többé nem fog nekik kamatozni ez a tömérdek pénz...

A Titbury házaspár június 5-én hagyta el Great Salt Lake Cityt; ők sem törődtek senkivel, velük sem törődött senki.

Omaha Cityig vasúton mentek, azon túl pedig gőzhajón. A közlekedésnek ezt a nemét azért választották, mert tetemesen olcsóbb volt. A legjutányosabb helyre váltottak jegyet, ennivalót is vittek magukkal, s így az óriási Mississippin tették meg az utat egészen New Orleansig. Lett volna alkalmuk több ízben is partra szállni, hogy megtekintsék a nevezetesebb városokat, de

az ilyen kirándulások rendszerint igen költségesek szoktak lenni, s a nyájas olvasó jól tudja, Titburyék a haláltól sem féltek úgy, mint a pénzkiadástól.

Louisiana államát az első francia császárság adta el az amerikaiaknak húszmillió frankért. Mindössze egymillió és százezer lakosa van ennek az államnak,³³ körülbelül a harmincadik helyen áll az Egyesült Államok sorában. Lakóinak legnagyobb része szerencsén. A Mississippri áradásai ellen hatalmas töltések védik, főleg a lapályosabb vidékeken. Ugyanitt a cukornád-termelés olyan óriási, hogy sehol az Egyesült Államok területén ehhez fogható nem találunk; erdei gazdagok vadakban, szántóföldjei nagyon termékenyek.

Titburyék hét napig tartó utazás után, június 11-én érkeztek meg New Orleansba.

Mihelyt a hajóhídon átjöttek, pompás hintót pillantottak meg a kikötőben. Meg sem fordult a fejükben, hogy a pompás magánfogot netán rájuk várhat. Ők már úgy határoztak, hogy cókókjaikat átadják egy hordárnak, és gyalog bandukolnak el az *Excelsior Hotel*ig. Nos, lám csak, mennyire megrökönyödtek, amikor az a frakkos, fekete arcú úriember, aki a fogat mellett állt, megszólította őket:

- Ha nem csalódom, Mr. és Mrs. Titburyhöz van szerencsém...

- Azok vagyunk - felelte Mr. Titbury mogorván. - Mit kíván tőlünk?

- Ez a fogat az önök rendelkezésére áll.

- Nem rendeltünk semmiféle fogatot.

- Az *Excelsior Hotel*be csak fogaton jöhetnek a vendégek - jelentette ki a koromsötét arcú úriember, és udvariasan bókölt.

- Jól kezdődik! - sóhajtott föl szegény Mr. Titbury.

A jobb sorsra érdemes házaspár nem tehetett egyebet, minthogy beüljön a nagyúri hintóba, s úgy kocsikázzék rendeltetési helyére. A fogat pazar palota előtt torpant meg. A hintó ajtaját itt is egyenruhás inas nyitotta ki. A megzavarodott Titburyék nagy lelki szorultságukban nem is vették észre a fogadtatás pompázatos ünnepélyességét. Az elképesztően nagyszámú szolgálatszemélyzet fekete ruhában, fekete arccal és hófehér gallérral sorfalat állt, az *Excelsior Hotel* igazgatója személyesen kísért fel őket a lakosztályukba.

Ehhez fogható úri kényelemről a két tökmagrágó soha még csak nem is álmodott. Mivel igencsak elfáradtak az utazástól, nyomban pihenőre tértek. A nagyváros zaja nem hatolt be abba a gyönyörű hálószobába, ahol a két fősvény nyugodtan töltötte az éjszakát. A hatalmas, művészi faragványokkal ékes ingaóra éppen nyolcat ütött, amikor fölbredtek. Az ágy mellett, az éjjeliszekrény tetején töméntelen sok villanycsengő gombja csillogott, mindegyiken felirat tanúsította, hogy kinek szól: a szobalánynak, a pincérnek, a fürdőszolgának, az étkefogónak, az újsághordónak; ha a sokadik gombot nyomják meg, olvasták, beárad a napsugár a sűrűn lefüggönyözött és vasráccsal fedett ablakon. Nos, hát Mrs. Titbury úgy érezte, mindenekelőtt erre van szükségük. Megnyomta azt a bizonyos gombot, és hát, íme, a napellenző önműködően fölemelkedett, a nehéz görfüggönyök szétváltak, s a rózsaszínű, áttetsző redőnyön át beáradt a reggeli fény.

A Titbury házaspár bambán egymásra bámult, nagy meglepetésükben szólani sem mertek, mintha eleve attól féltek volna, hogy minden szavuk egy piaszterbe kerül.

³³ Louisiana szövetségi államnak ma már több mint négy és félmillió lakosa van.

A páratlan fényűzéssel és kényelemmel berendezett szobában puha, süppedékeny szőnyegek, drága kárpitok tarkáltak; a szomszéd helyiségben a modern technika minden vívmányával berendezett mosdókésztség várt rájuk. Langyos víz csurgott az egyik csapból, finom illatszereket permetezett a másik, itt a legkényesebb úrinő is kielégíthette minden igényét.

Titburyék felöltöztek, s átvakodtak a szomszéd szobába, amelynek az ajtaja tárva-nyitva állt. Ebben az ebédlőben hallatlan fényűzés uralkodott, az asztalon a legfinomabb ezüst és porcelán étkezészetek csillogtak; innen nyílt a fogadóterem. A mennyezet közepén sokágú csillár függött, a falakon pompás festmények ékeskedtek, a dúsan aranyozott asztalkákon könyvek, folyóiratok, a szövetségi állam természeti szépségeit ábrázoló fényképalbumok heverték.

- Ali Baba tündérbarlangjába kerültünk! - kiáltott föl valósággal megbűvölten Mrs. Titbury.

- A negyven rabló is itt rejtőzik bizonyára a szomszédban, ha ugyan nincsenek százan! - tette hozzá Mr. Titbury.

Ugyanebben a pillanatban megpillantotta azt az aranykeretbe foglalt hirdetményt avagy táblázatot, amelyből leolvashatta a szükséges tudnivalókat a szálloda házirendjére vonatkozólag.

A számukra kijelölt lakosztály mellé ezt a jegyzetet csatolták:

„Az *Excelsior Hotel* igazgatósága által a Hypperbone-vetélkedő játékosai számára fenntartott lakosztály.”

- Csengess egyszer, Hermann! - szólalt meg Mrs. Titbury. Alighogy az engedelmes férj megnyomta a villanycsengő gombját, tiszteletreméltó, fekete ruhás, vakító fehér galléros úr lépett be az ajtón.

Választékos szavakkal és szerfölött udvariasan üdvözölte a vendégeket, és kifejezte az *Excelsior Hotel Company* igazgatóságának a köszönetét azért a különös megtiszteltetésért, amelyben Mr. és Mrs. Titbury részesítette szerény szolgáltató intézményüket. Mivel köztudomásúlag huzamosabb ideig szándékoznak Louisiana szövetségi államban, illetőleg New Orleansban időzni, a vendéglátóegységet irányító társaság minden tőle telhetőt elkövet, hogy szeretve tisztelt és becses vendégei számára az itt-tartózkodást minél kellemesebbé tegye; természetesen gondoskodtak a legkülönfélébb szórakoztatásokról is. A hotel házirendje szerint - amennyiben az elnyeri tetszésüket - a reggeli teát nyolc órakor, a villásreggelit tizenegykor, a lunchöt³⁴ négy órakor, a dinert, azaz a vacsorát hét órakor, az esti teát pedig tíz órakor tálalják fel. A konyha tetszés szerint angol, francia vagy amerikai; a borok elsőrangú tengerentúli márkák. A chicagói nagy bankárnak - ezt szó szerint így mondta a méltóságos küllemű úriember - a nap minden szakában díszfogat és gőzjacht áll rendelkezésére, ha ide vagy oda kirándulni óhajt. Végül az operaházban, ahol ez idő szerint éppen egy kitűnő francia társulat játszik, páholyt foglaltak le az érdemdús vendégházaspár részére...

- És mindez mit kóstál? - firtatta nyersen Mr. Titbury.

- Száz dollárt, uram...

- Egy hónapra?

- Nem, egy napra!

- Mégpedig bizonyára fejenként?! - vágott közbe gúnyosan dühödt hangon Mrs. Titbury.

³⁴ Lunch - löncs, a villásreggelihez hasonló fogásokból álló, bőséges délutáni étkezés.

- Úgy van, asszonyom; és biztosíthatom, hogy az elképzelhető legmérsékeltebb árszabást állapította meg a társaság, mivel tekintetbe vette azt, hogy az oly tiszteletreméltó és becses vendégek huzamosabb ideig tartózkodnak majd az *Excelsior Hotel*ben...

Tehát naponta kétszáz dollár kettőjükért! Ha egy hónapig kell itt maradniuk, akkor hatezer dollár!... No, ezt ugyancsak bölcsen kifundálta a megboldogult! A két zsugorinak, akár tetszett, akár nem, bele kellett törődnie a változhatatlanba, ugyanis mihelyt más vendégfogadóban szállnak meg - vége a játéknak, megsértik a külön végakarátát, s a játék egyik sarkalatos alapszabályát. Akkor le kell mondaniuk a milliókról, melyek olyan nagyon lekötik Mrs. Titbury érdeklődését, és eddigi költségeik is mind kárba vesznek.

Alighogy a fekete ruhás úr kiment a szobából, Mr. Titbury szokatlanul erős hangon fölkiáltott:

- Menjünk!... Egyetlen pillanatig sem maradunk itt!...

Vissza Chicagóba!... Egy óráért nyolc dollár!...

- Még csak az kellene! - ripakodott hitese urára a nyakas házisárkány.

Louisiana életének mozgalmas középpontja New Orleans, amelyhez képest az állam többi városa jelentéktelen. Kilenc vasútvonal fut össze ebben a gócpontban, és több mint, ezeröt-száz gőzös közlekedik szüntelenül a hatalmas folyó két ágán. Kétszáznegyvenezer lakója van,³⁵ mégpedig roppant vegyes népség: franciák, spanyolok, angolok, angol-amerikaiak és nagyon sok néger.

Ebben a városban kellett a Titbury házaspárnak huzamosabb ideig tartózkodnia, mégpedig a legnagyobb fényűzés közepette. Ámde, ha már így hozta a balsors - vélekedett Mrs. Titbury - a rengeteg kidobott pénzért nyakra-főre élvezniük is kell ezt a fejedelmi állapotot!...

Naponta kétszer, sőt háromszor is kikocsikáztak, és nem törődtek azzal, hogy az utcai csöcselék gúnyos *hurra* kiáltásokkal és hahotával fogadta és kísérte őket mindenütt. Így járták be a város minden részét; az előkelő negyedét, ahol palotasorok vagy ízléses nyaralók szegélyezik az utcát, ellátogattak a töltésre, amely a várost a vízáradás ellen védelmezi, és megbámulták a kikötő óriási forgalmát.

Megnézték az egyetem épületét, a tiszta gót stílusban épült székesegyházat s a Rotunda nevezetű kupolás, kör alakú építményt, melyben óriási nagy előadóterem található. Nagyvárosi sürgés-forgásban jártak-keltek mindenütt.

A rendelkezésükre álló gőzjacht felhasználásáról sem feledkeztek meg, a Ponchartrain-tavon meg a Mississippin hajózártak, élvezték a gazdagság előttük mindaddig ismeretlen áldásait.

Elmentek az operába is, nem mintha értettek volna a komolyzenéhez, vagy kedvelték volna a daljáték műfaját, hanem csupán azért, mert a napi kétszáz dollár költségben az is benne foglaltatott.

Valamiféle álomvilágba jutottak - amelyből bizonyára keserves lesz a felébredés. Mert szó mi szó, a jóhoz ők is hamar hozzászoktak. A pompás ebédek egyre kívánatosabbá lettek, és mihamar ugyancsak derekasan hozzáláttak az egyes fogásokhoz, az ínycenc eledelék jócskán fokozták az étvágyukat, s az eddigi tökmagrágás után a kényszerű jó falat nagyon is kapóra jött nekik.

Az idő pedig telt-múlt, maguk számot sem tudtak volna róla adni, hogy voltaképp mit is műveltek. Nekik ott tizenegy kockavetést kellett kibőjtölniük, csak azután kerülhet rájuk a sor.

³⁵ New Orleans lakossága mára félmilliónyira gyarapodott.

Néha Mrs. Titbury kétségbeesve gondolt arra, hogy hátha előbb vége lesz a játéknak, hogysen újra felkerekedhetnének, és nyakukba vehetnék a nagyvilágot...

No de ez még a jövő titka... Ha pedig mégis úgy adódik, hogy Titburyéknak New Orleansból egyenesen Chicagóba kell majd visszatérniük - természetesen az *Excelsior Hotel* borsos, sőt méregdrága számlájának kifizetése után - képzelhetjük, milyen ráfizetéssel vásárolták meg e jámbor uzsorások azt a jogot, hogy részt vehettek a Hypperbone-vetélkedőn!...

10.

Harris T. Kymbale bolyongásai

Nemcsak a Titbury házaspárnak és Urrican kapitánynak akadt azonban oka arra, hogy balszerencséje miatt panaszkodják, hanem a *Tribune* érdemes munkatársának is. Az első kockavetés a Niagara hídjára küldötte el őt, egyszeri tétet fizettetett vele, hogy aztán Santa Fébe menessze, amely tudvalevőleg Új-Mexikó fővárosa; az újabb kockavetés előbb Nebraskába ugrasztotta, majd onnan nyomban Washingtonba rendelte a száguldó riportert.

Charlestonban, ahol a jeles tollforgatót olyan páratlan vendégszeretettel fogadták, június 4-én kapta meg az erre vonatkozó táviratot. A kettős kockalap összesen tízet mutatott - hat meg négy -, ezt meg kellett kétszereznie, így jutott a huszonkettedik mezőről a negyvenkettedikre.

Márpedig a megboldogult végrendelete szerint Nebraska „útvesztőnek” számított; ez annyit jelent, hogy a sorsüldözte versenyzőnek kétszeres tétet kell fizetnie, s nyomban vissza kell sietnie a harmincadik mezőre, tehát Washingtonba.

Mihelyt a Harris T. Kymbale törhetetlen hívei - akik kegyeltjüket a postaépületbe is tömegesen elkísérték -, megtudták a kockavetés leverő eredményét, ugyancsak elsavanyodott az ábrázatuk. Ezennel vége szakadt a roppant közkedveltségnek. Ámde a rendíthetetlen lelkiületű ifjú újságíró még ekkor sem csüggedt el, hanem a következő kised szónoklatot rögtönözte rajongóihoz:

- Ugyan már, kedves barátaim, csak nem estek kétségbe ilyen csekélységtől?!... Nagyon jól tudjátok, hogy én nem rettenek vissza a világ leghosszabb utazásától sem!... Charlestonból Nebraskába, s onnan Washingtonba mindössze két lépés az út, és nekem ahhoz, hogy ezt a kis macskaugrást megtegyem, teljes tizenégy nap áll a rendelkezésemre... Elvégre hatezer és egynéhány száz mérföldecske az egész táv... Az összeköttetés mindenütt kiváló, a kétezer dollár befizetése pedig a *Tribune* pénztárosának a dolga, nem az enyém!... Ha sanyarú képet vág hozzá, az is az ő baja... Az egyetlen kellemetlenség a dologban az, hogy a negyvenkettedik mezőről a harmincadikra szorulok vissza... Ej, mit számít nekem az a rongyos tizenkét mező?!... Kár arra szót is vesztegetni!... Majd kárpótoljuk, csak pislogjon újra rám Fortuna istenasszony!...

Ugyan vajon van-e mégoly elszontyolodott lélek a földkerekségen, aki vissza ne nyerné tüstént a bizalmát az ilyen fenegyerek iránt?... Ezek után vajh, ki vonakodott volna, hogy újabb összegeket tegyen rá?... Dörgő éljenzéssel fogadták beszédét, és nem győzték lelkesítő kiáltással bátorítani a kedvencüket, a fő-fő favoritjukat...

Harris T. Kymbale azonban kissé elvetette a sulykot, amikor könnyedén azt állította, hogy Nebraskáig, s onnan Washingtonig mindenütt kiváló a vasúti összeköttetés. Ebbéli tévedését azonban Mr. Bickhorn, a *Tribune* szerkesztőségi titkára majd vélhetőleg helyreigazítja. Az tény és való, hogy a Nebraska felé vezető útnak a felét gyorsan megteheti, a másik felének a

megtétele azonban kissé körülményesnek ígérkezik... Száz szónak is egy a vége: a derék tudósítónak ez alkalommal aligha akad ideje arra, hogy jobbra-balra portyázzék, takaros kitérőket tegyen, és közben színes útibeszámolókat írjon a *Tribune*-nek.

Amikor fölszállt a vonatra, harsány vivátozással és biztató kiáltásokkal búcsúztak el tőle. Ezen az útvonalon már többen jártak a „hét” játékos közül, sőt egyik-másik talán éppen akkor is ott időzött valamelyik városban. Harris T. Kymbale június 5-én este már Saint-Louisba (Missouri állam) jutott, másnap alkonyatra pedig Nebraskába érkezett.

Itt kapta meg a rákövetkező nap reggelén a *Tribune* szerkesztőségi titkárának a táviratát. A részletes útitervet tartalmazó sürgöny emígy szólt:

1. Omaha Cityből 7-én reggel nyolc óra harmincöt perckor indulás az Union Pacific vonalán - a Julesburg vasúti csomópontra érkezés esti hat óra harminc perckor.

2. Julesburgban postakocsira ül és tovább folytatja útját Nebraska „baljós” vidékére - megérkezés másnap reggel. Jeleznie kell ottlétét, majd nyomban vissza kell térnie Julesburgba.

3. Megérkezés Julesburgba június 10-én este; innen a Southern-Pacific vonalán elutazik Sacramentóig; oda 12-én érkezik meg, s ott tölti az éjszakát.

4. Másnap, 13-án, újra vasútra ül, és Shasta állomásig megy, háromszáz mérföldnyire Sacramentótól. Innen az Oregon állambeli Roseburgig lóháton, mintegy négy napig tartó út vár Harris T. Kymbale úrra.

5. Június 17-én Roseburgból vonaton utazik Olympiába.

Utóirat: arra kérjük Harris T. Kymbale urat, hogy ehhez az útitervhez szigorúan ragaszkodjék, és gondolja meg, hogy a zöld zászlóra tekintélyes összegű fogadások történtek!

Ez a hosszú, de világos távirat mindenben kitűnő tájékoztatást nyújtott. A száguldó riporternek nem maradt egyéb tennivalója, mint az, hogy pontról pontra teljesítse az utasításokat.

Amikor Julesburgba érkezett, a postakocsi már várakozott rá, hogy elszállítsa Nebraskának arra a vidékére, amelyet méltán neveztek el „baljósnak”, „hírhedtnek”, mert két- és négylábú vadállatok egyaránt szerfölött veszélyeztették ott az utazók biztonságát. Julesburg szeretetreméltó lakói közül valóságos karaván várta a híres újságíró: készségesen ajánlkoztak, hogy elkísérik őt.

- Valóban megható az önök szívélyessége, uraim - jelentette ki Harris T. Kymbale, és buzgón kezet szorított számtalan rajongójával. - A főkérdés természetesen az, hogy lesz-e a postakocsin elegendő hely valamennyiünk számára.

- Lesz - biztatta vigyorogva az egyik lelkes julesburgi -, majd kissé összébb szorulunk...

Nebraska, ami területének nagyságát illeti, a tizenötödik az USA szövetségi államai közt. A Platte vagy Nebraska szeli két részre, s ennek a folyamnak a vize Platte City mellett torkollik bele a Missouriba. Nebraska inkább földművelő, semmint ipari vagy kereskedelmi övezet, székhelye Lincoln, tőle ötvenmérföldnyire fekszik Nebraska City, a Missouri partján, forgalmas folyami kikötőhely.

Mindenesetre sajnálatos körülmény, hogy a száguldó riporternek Kalifornia és Oregon területén hátszlovat kell majd bérelnie, mert Roseburgból nem folytathatja útját tengelyen Shasta felé, hanem nyargalnia kell egyet a préríken.

Negyvennyolc órai kocsikázás után, június 8-án, este érkeztek meg Nebraska hírhedt „baljós” vidékére, ahol városnak vagy falunak híre-hamva sincsen, viszont végelethatalan legelő terület

el mindenütt, és a ménesek igencsak dúskálhatnak a kövér fűben. Az újságírónak és útitársainak sem kellett attól tartaniuk, hogy éhen maradnak, mert indulás előtt jól megrakták étellel, itallal a postakocsi ládáját.

Az éjszakát dús falombok alatt töltötték, majd reggel fölkapaszkodtak a legközelebbi magaslatra, s onnan vetettek vissza pillantást az előttük elterülő vidékre.

Hej, az a fránya William J. Hypperbone találó szóval nevezte el térképén „útvesztőnek”, „labirintusnak” ezt a kesze-kusza tájat, a negyvenkettedik játékmezőt!...

Nagyjából harminchat mérföldnyi széles, nyolcvanöt mérföldnyi hosszú, meredélyes lejtő tárult a szemük elé - ez egészen Dakotáig terjed. Ezer meg ezer kúp alakú bérc, éles peremű orom, oszloptő, kőalapzat horgad föl itt a talajból, az emberi pillantás kószán tévedez-révedez a tömérdek furcsa földtani képződmény sokasága közt, hiszen szeszélyesen kanyargó, egymással szüntelenül kereszteződő csapások, gyalogösvények szaladnak itt összevissza, minden irányban. Hát itt bizony csakugyan utat vesz az, aki járatlan ezen a zezgugos vidéken.

Az ősidőkben csordaszámra kóborolhattak itt mamutok, masztodonok s a régmúlt állatvilág más szörnyetegei; csontvázaik pedig a későbbi korszakok évezredei során megkövesültek. Az is kézenfekvő feltételezés, hogy hajdanán víz borította ezt az egész roppant völgyiséget, majd amikor elszivárgott, az üres medence úgy maradt itt, mint sajátos emléke ama földtörténeti múltnak.

Ami az állatvilágot illeti, kevés jószág él meg ezen a kietlen tájon; itt-ott bozontos üstökű bölények és kecses antilopok bukkannak föl a szirtek közt, ám létszámuk folyvást csappan, az ember könnyörtelenül ritkítja soraikat. Harris T. Kymbale és kísérete azonban nem áldozhatott vadászszenvedélyének, nem nyílt erre alkalom; egyébiránt is azért vittek csupán fegyvert magukkal, hogy a kojotok, vagyis a prérifarkasok falkáit elriasszák, vagy netán a kétlábú fenevadak, a sziú és a dakota indiánok rablótámadásai ellen védekezzenek puskájukkal.

Arra azonban nem kötelezte a különös végrendelet, hogy az újságíró átkutassa ezt a Bad Land, azaz Komisz Vidék nevezetű útvesztőt; William J. Hypperbone beírta azzal, hogy a negyedik versenyző megálljon a mezsgyén. Itt Harris T. Kymbale hevenyében írásbeli jelentést szerkesztett arról, hogy megérkezett ide; az okmányt aláíratta mind a tucatnyi tanújával, majd - akárcsak Hodge Urrican a Halál völgyében - elrejtette az egyik üregbe, és sziklatömböt gördített rá.

Amikor egy terebélyes fa árnyékában megreggeliztek, lelkes pohárköszöntők hangzottak el az ünnepélyes alkalommal:

- Éljen a *Tribune* munkatársa!... Igyunk a világhírű vetélkedő favoritjára!... Üdvözljük William T. Hypperbone hatvanmillió dollárjának leendő örökösét!...

Harris T. Kymbale végtére is tökéletesen elégedett lehetett. Való igaz, a negyvenkettedik mezőről a harmincadikra kellett visszalépnie, ám éltette a reménység, hogy buzgó hívei segítségével rövidesen utoléri játékostársait.

Aztán szedték a sátorfájukat, és a kis társaság a grog meg a whisky lélekvidító páráitól emelkedett hangulatban kapaszkodott föl a postakocsira; másnap délelőtt tíz órára értek vissza Julesburgba.

A riporternek egy órát kellett várakoznia csupán, és máris berobogott az Union Pacific, mely tíz percig állt a Julesburgi pályaudvaron, majd a tudósítóval folytatta tovább az útját. Harris T. Kymbale a június 11-ről 12-re virradó éjszakán friss erőben és jókedvűen érkezett meg Kalifornia fővárosába.

Itt, azaz Sacramento városában megint csak hatalmas tömeg várta őt az állomáson. Mámoros ujjongással és üdvözléssel fogadták. Többek közt megjelent a sokadalomban a *Tribune* elsőrangú kaliforniai levelezője, Will Walter is.

- Úgy tájékoztattak, kolléga úr, hogy ma éjjel kell megérkeznie. Sok szerencsét kívánok önnek, hogy a továbbiakban is fennakadás nélkül folytathassa útját...

- Köszönöm, kedves uram, magam is remélem, hogy késedelem nélkül eljutok Olympiáig.

- Shastaig nincs is semmi akadály, ott pedig készen várják nyerges lovak. Gondoskodtunk ügyes idegenvezetőről is, aki kitűnően ismeri a vidéket. Aztán Roseburgtól megint vasúton mehet Olympiáig...

- Köszönöm szíves érdeklődését és útbaigazítását, kedves Will Walter...

- Ellenkezőleg, én tartozom önnek hálával, ugyanis nagy pénzben fogadtam önre, és...

- Milyen arányban? - kérdezte élénken a riporter.

- Ötöst tettem meg egy ellen...

- Nos hát, hadd szorítsam meg ötször a kezét, kolléga úr!

- Akár tízszer is, Kymbale úr... Most pedig szerencsés utat!

A mozdony süvített, a szerelvény elindult, és Harris T. Kymbale folytatta útját.

Június 13-án reggel nyolc órakor érkezett meg a vonat Shastába. A városka állomása mögött három fölnyergelt ló és két ember várt rá, amint erről a *Tribune* szerkesztőségi titkára előre értesítette. Már csupán öt napja maradt arra, hogy Olympiába jusson.

Vezetőjét, a javakorabeli, negyvenes, erőteljes duzzadó férfit Fred Wilmotnak hívták.

- Útra kész? - kérdezte tőle Harris T. Kymbale.

- Mehetünk.

- Megérkezünk-e a kellő időben?

- Ha jó lovas az úr, akkor meg. Postakocsin kétszer annyi ideig tart az út.

- Engem sose féltsen...

- Akkor hát induljunk!

Sebes ügetésben haladtak a lovak. Ennivalót nem kellett magukkal vinniük, mert mindenütt mezővárosokon, falvakon vitt keresztül az útjuk.

Abban állapotok meg, hogy napközben csak egyszer pihennek és falatoznak valamit, éjjel pedig néhány óráig nyugovóra térnek valahol. A Sacramento jobb partján vitt az útjuk, üde szellő fújdogált. Dél tájt Butterbe érkeztek, ahol számos ásványvízforrás buzog föl a földből. Éjszakára megszálltak egy vendégfogadóban, majd pirkadatkor folytatták útjukat, hogy Yreka-ban reggelizhessenek. Gyönyörű vidéken kanyargott a keskeny ösvény. Hatalmas hegyek meredtek itt az égnek, üde pázsittakaró virul a mezőkön. Nem csoda, hogy az oly fogékony tudósítót valósággal elragadta a turistaszendevély, szinte megfeledkezett arról, milyen sietős az útja. Azt azonban nem állhatta meg, hogy lépten-nyomon vissza ne pillantson, és úgy gyönyörködjék a vadregényes vidékben.

Június 16-án este érkeztek meg Roseburgba, rendkívül fárasztó egész napos lovaglás után. Éjfélre járt, mire Harris T. Kymbale a vendégfogadó udvarán leugrott a holtrafáradt ló hátáról. A kalauz markát előbb megtöltötte dollárral, aztán ráadásul meg is szorongatta, s úgy

búcsúzott el tőle. Másnap reggel pedig „felpattant” az Olympia felé menő első vonatra - a hírlapíró egyik kedves szava volt ez -, és 18-án reggel nyolc órakor Vancouverbe érkezett.

Ekkorra már csupán mindössze hatórai ideje maradt, hogy Olympiába érhesen - no de csupán százhusz mérföld választotta el a várostól.

Végtelenül sajnálta, hogy ilyen sürgős az útja, és ezért nem nézhet körül sem Oregonban, sem Washingtonban.

Vancouverból - ezúttal a Washington államban fekvő városról van szó, nem a Columbia állambeliről, amely száz mérfölddel följebb északra fekszik innen - reggel nyolc órakor indult tovább. Bízást számíthatott arra, hogy a kellő időben megérkezik. Nem is lett volna baj mindaddig, míg a Terino nevű kis állomásra nem érkeztek. Innen Olympia már csak negyven-mérföldnyire van.

Itt azonban rossz hír várt az utasokra, legkivált pedig az újságíróra: olyan akadály zárta el az útját, amelyre nem számíthatott Mr. Bickhorn, a *Tribune* oly aggályosan gondos szerkesztőségi titkára sem... A vonat nem mehetett tovább, mert az állomástól tízmérföldnyire egy nyomorult hidat elsodort az árvíz.

- Átkozott balszerencse! - kiáltott fel Harris T. Kymbale, amikor leugrott a vasúti kocsiból. - Te vagy az oka, hogy az öbölben kell hajótörést szenvednem!

Ebben a pillanatban három fiatalember lépett hozzá.

- Harris T. Kymbale úr, tud ön biciklizni?

- Tudok.

- Akkor jöjjön velünk!

A tudósító gondolkodás nélkül követte a három ismeretlen fiatalembert. Meg sem lepődött a furcsa szavaktól. Amerikában kevés a beszéd, gyors az elhatározás.

A poggyászkocsiból egy triplettet pakoltak ki, olyan biciklit, amelyen három ülés van.

- Mr. Kymbale - mondta az egyik ifjú -, egyikünk felajánlja önnek a helyét, mégpedig a középsőt... Én ülök az első nyeregbe, ez a barátom az utolsóba, és bármelyik pillanatban indulhatunk. Tizenkét óra előtt megérkezhetünk Olympiába.

- Hogy hívják önöket, barátaim?

- Will Stanton és Robert Flock a nevünk...

- És önt, uram, aki oly készségesen engedi át nekem a helyét?

- John Berry vagyok.

- Nos hát, kedves uraim... köszönöm a jóságukat!... A kerékpározók védangyala legyen velünk!... Induljunk!

Mielőtt fölkerekedtek volna, Harris T. Kymbale még meghatottan így szólt:

- Valóban nem is tudom, hogyan háláljam meg önöknek...

- Azzal, hogy megnyeri a versenyt! - felelte kurtán Will Stanton.

- Fogadtunk önre - tette hozzá Robert Flock.

Robert Flock és Will Stanton Washingtonban születtek, mindkét híres kerékpárversenyző többször nyert már díjat, gépjük pedig a nevezetes *Cambdon és Tarsa* New York-i gyárában készült. Harris T. Kymbale tehát méltán remélhette, hogy e kiváló sportemberek társaságában idejekorán eljut Olympia város postahivataláig.

A vasparipa három lovagját harsány *hurrá* kiáltás üdvözölte, amikor elindultak az állomástól. Will Stanton ült elöl, Robert Flock hátul, s a középső ülést Harris T. Kymbale foglalta el. Útközben alig-alig nyitották szóra szájukat, hogy a hideg levegő ne tóduljon a tüdejükbe, az orrukon át lélegeztek. Az első negyedórán tizenkilenc kilométernyi utat tettek meg, ezen az „olajozott villám” becenevű járművön. Will Stanton minduntalan csöngetett, hogy figyelmeztesse az úton a járókelőket. Ha ebben az iramban karikáznak továbbra is, tizenkét óra előtt néhány perccel meg kell érkezniük.

Amint azonban épp egy bokros-csepőtés pusztaságon vágtak keresztül, egyszer csak irtózatos vészkiáltás harsant föl Robert Flock torkából:

- Farkasok!... Farkasok!...

Másfél tucatnyi prérifarkas vette üldözőbe őket. Nyilván az éhség tette olyan vakmerővé ezeket a fenevadakat, hogy emberre támadjanak.

- Van önnél revolver? - kérdezte Will Stanton az újságírótól, miközben változatlan sebességgel hajtott.

- Van - felelte Harris T. Kymbale.

- Lőjön közéjük, ha utolérnek minket... No persze, addig is tapossuk a pedált, hátha sikerül lehagynunk a bestiákat...

Ekkor azonban már jól látszott, hogy nem sikerül előnyre szert tenniük. Az ordasok dühödt gyorsasággal száguldottak utánuk. Jaj lett volna, ha ebben a pillanatban valami baj történik a kerékpárral; ha esetleg leesnek róla, a szilaj toportyánok menten széttépik őket.

Amikor a farka beérte a versenyzőket, két revolverlövés dörrent, és két ordas tüstént fölhemperedett.

- Tekerjetek!... Tekerjetek! - kiáltotta harsányan Will Stanton. A három hajtótárcsa fogazata csikorgott, az összekötőlánc megfeszült, és a bicikli szédítő gyorsasággal repült tovább.

Az éhes csikaszok dühe mindinkább fokozódott; Harris T. Kymbale jól célzott, hidegvérrel puffantotta le őket egymás után; amikor utolsó töltényét is kilőtte a tárból, a fél horda kidőlt már a hajszából. Az újságíró ekkor újra megtöltötte revolverét, de használnia nem kellett már: az agyonfáradt farkasok abbahagyták az üldözést.

Tizenegy óra ötven perckor a távolból már feltűntek Olympia házai. A kerékpár olyan sebességgel robogott, mint valami expresszvonat. Az utcákon rengeteg kíváncsiskodó verődött össze, hogy megbámulják ezt a ritka sporteseményt.

Végre lefékeztek a postaépület előtt. Harris T. Kymbale leugrott a nyeregből. Alig tudott lélegzeni. Az óra tizenkettőt ütött.

- Távirat Harris T. Kymbale számára! - jelentette a távírótiszt.

- Itt vagyok! - kiáltotta a krónikarovat jeles vezetője, aztán eszméletlenül roskadt egy padra.

Célba ért hát időben! Sikerét jórészt odaadó útítársai kiváló teljesítményének köszönhette; csakugyan, ezt az egyáltalán nem csekély távolságot negyvenhat perc és harminchárom másodperc alatt futották be, ami világcsúcsnak számít.

11.

A missouri „börtön”

Június 6-án történt, hogy Lissy Wag a *Mamut Hotel*ben megkapta azt a táviratot, amely Kentuckyból, a híres barlangok mellől Missouriba küldte őt.

Mindössze tízórás vonatozás várt rá, mert hiszen Kentucky nincsen messze Missouritól, de milyen leverő, hogy ott a rettenetes „börtön” vár rá!

- Micsoda balszerencse! - kiáltotta panaszosan Jovita Foley. - Micsoda balszerencse! Mi aztán pórul jártunk! Hát nem lett volna könyörületesebb a végzet, ha Floridába küld bennünket, mint Urrican kapitányt, vagy mélyen Washington államba, mint Mr. Kymbale újságírót?!... Úgy még reménykedhetnénk, hogy végigjátszhatjuk ezt az utálatos mérkőzést...

- Igazad van, szegény Jovita, utálatos, ez a legtalálhatóbb jelző! Csakhogy miért is sürgtetted annyira, hogy részt vegyek benne? - jegyezte meg Lissy Wag.

Az elszontyolodott kisasszony hallgatott, de hát mit is felelhetett volna? Arról még most sem akart hallani, hogy felhagyjanak a versengéssel, márpedig Missouriban nemcsak „börtön” vár rájuk, amelyből csak a vakvéletlen különös jóindulata szabadíthatja ki őket, hanem háromszoros tét lefizetése is, ami nem kevesebb, mint háromezer dollár! Van-e nekik háromezer dollárjuk?... Nincs... Szerezhetnek-e valahonnan háromezer dollárt?... Aligha...

- Micsoda balszerencse!... - hajtogatta minduntalan Jovita Foley.

- No, és most mitévők legyünk? - kérdezte tőle a barátnője.

- Várákunk, aranyom... várákunk!...

- Kire vagy mire?

- Azt még magam sem tudom. Egyébiránt ráérünk még tizennégy napig arra, hogy a börtönbe vonuljunk.

- Csakhogy a háromezer dollárnyi bánatpénzt nem tudjuk kifizetni, márpedig ez az, ami leginkább fejtörést okoz nekünk...

- Istenem!... Persze, hogy az, Lissy! Mégis, azért csak várjunk...

- Itt?

- Nem, a világ kincséért sem!

Nos, ez a szenvedélyes tiltakozás nem véletlenül szakadt ki Jovita Foley szívéből. Mert hát tudvalevőleg a *Mamut Hotel*ben nagyon megváltozott a helyzetük, mióta „sorsfordulatuk” kitudódott. Azok, akik Lissy Wag kisasszonyra fogadtak, szörnyű savanyú képet vágtak, mogorván kitértek a két bájos hajadon útjából. Mr. John Hamilton, Illinois állam kormányzója, legszívesebben visszavonta volna ama katonai kinevezést, amelyben Lissy Wag ezredest és Jovita Foley alezredest részesítette.

Ezért még aznap délután kifizették számlájukat és a legközelebbi vonattal Louisville-be mentek, hogy ott várákozzanak... de hát voltaképp mire is?...

Amikor leszálltak a vasúti kocsiból, Lissy Wag így szólt:

- Tudod-e, édes Jovitám, hogy mi a teendőnk?

- Nem tudom, Lissy, csupa zűrzavar a fejem! Ez a balszerencse egészen kiforgatott önmagamból!

- Mielőbb vissza kell mennünk Chicagóba, el kell foglalnunk régi helyünket Mr. Marshall Field áruházában... Vajon nem ez a legokosabb, amit tehetünk?

- Kétségkívül, aranyom, ez volna a legbölcsebb!... Én azonban nem tehetek róla... én süket vagyok, és nem hallgatom az okos szóra!

- De hiszen ez csacsiság...

- Belátom, hogy csacsiság!... Mióta azonban ez a vetélkedő megkezdődött, mintha elhagyott volna a józan eszem, és bármi áron be akarom fejezni a játékot...

- Ugyan, hiszen mi már befejeztük, Jovita, a mi játszánkunk egyszer s mindenkorra vége szakadt...

- Ki tudja?... Tíz évet adnék az életemből, ha csak egy hónappal idősebb lehetnék, de most rögtön!

Ha azokat a tíz éveket, amiket eddig Jovita Foley egy-egy hónapért vagy napért odaígért, mind összeadnánk, legalább százharminc esztendő tennének ki...

Louisville városának egy szerényebb vendégfogadójában szálltak meg. Itt emésztette szegény Jovita Foley napról napra a bizonytalanság. Lissy Wag azonban hamar megvigasztalódott, hiszen úgyszemint vette komolyan ezt az egész túlméretezett földrajzi társasjátékot.

Így telt el június 7-e, 8-a és 9-e. A helyzet eközben nem változott. Már Jovita Foley is kezdett beletörődni abba, hogy visszatérnek Chicagóba, és lemondanak a játék folytatásáról.

Az újságok mindennap tudtak valami lekicsinylőt írni az ötödik versenyzőről, holott eddig elhalmozták a leghízelgőbb szavakkal. Még a *Chicago Herald* is rosszmájúan nyilatkozott! Jovita Foley dühösen tépte össze a hírlapokat. Az ügynökségeken Lissy Wag neve immár szóba sem került; az árfolyama nullára szállt le.

Június 8-án reggel megtudták, hogy Urrican kapitány Wisconsinba került, tehát a huszonhatodik mezőre. Tizedikén pedig kikürtölték az újságok, hogy az „álarcos lovag” az ötvenegyedik mezőre rúgtatott előre.

Jovita Foley nem állhatta meg, hogy föl ne kiáltson:

- Ő az!... Az a titokzatos!... A hóbertos Hypperbone millióit, meglásd, az az árnyalak fogja beseperni...

Úgy beszéltek meg a dolgot, hogy még aznap, 10-én este elindulnak haza. Nyugodtan készülődhettek az útra, egyetlen egy lap tudósítója sem törődött velük, mintha nem is léteztek volna már.

Csak hogy a csillagokban másképp volt megírva a sorsuk. A Chicagóba való utazásból nem lett semmi, sőt a játékot is folytatniuk kellett.

A dolog úgy történt, hogy délután három óra tájban levélkézbesítő kopogtatott be hozzájuk a vendégfogadóba.

- Lissy Wag kisasszony? - kérdezte az ajtóban megjelenő ifjú hölgytől.

- Én vagyok - felelte a fiatal leány.

- Pénzeslevelet hoztam, szíveskedjék aláírni!

- Adja csak ide nekem! - kiáltott föl Jovita, kinek a szíve vadul megdobbant.

A postás elintézte a formáságokat és távozott.

- Mi van abban a levélben? - tudakolta Lissy Wag.

- Pénz, aranyom...

- Vajon ki küldheti?...

- Hogy kicsoda?... No, lássuk csak...

Jovita Foley idegesen bontotta föl a borítékot, és abban valamilyen összehajtogatott papírdarabkát pillantott meg.

A levélke mindössze néhány sorból állt:

„Mellékelve küldök a louisville-i bankhoz szóló utalványt háromezer dollárról. Lissy Wag kisasszony szíveskedjék fölvenni a pénzt, és fizesse meg a háromszoros tétet.

Humphry Weldon.”

Jovita Foley az utalványt a kezében lobogtatva ugrált, táncolt, alig fért a bőrébe örömeiben.

- Háromezer dollárról szóló utalvány!... Ezt az a nemes lelkű férfi küldte, aki meglátogatott téged, amikor betegeskedtél!...

- Nem tudom, vajon illik-e elfogadnom tőle? - jegyezte meg aggodalmasan Lissy Wag.

- No még csak az kéne, hogy ezen törd a fejedet! Mr. Weldon nagy összeget tett a te győzelmedre, érdekében áll tehát, hogy folytasd a játékot... Isten bizony, kedvem volna, hogy feleségül menjek ahhoz a tiszteletreméltó úrhoz, ha neki sem volna ellenére!... Futok a bankba, és beváltom az utalványt!...

Ott szó nélkül kifizették a háromezer dollárt, a tiszteletreméltó Humphry Weldon úrnak azonban mégcsak meg sem köszönhatték, mivel nem tudták a címét.

Még aznap este elutaztak Louisville-ből, és másnap, június 11-én, megérkeztek Saint-Louisba.

Missouri az USA egyik legfontosabb szövetségi állama; területe szerint ugyan a tizenhetedik csupán, de népességét tekintve már az ötödik. Kereskedelmének fölvirágzását nagyban segítette az, hogy két olyan hatalmas folyam szeli át az országot, mint a Mississippri és a Missourri. Könnyűszerrel elképzelhetjük, hogy ez a két fő vízi közlekedési út mennyire kedvez az áruk kivitelének és behozatalának. Missouri óriási mennyiségben termel gabonát, kendert, sertés- és szarvasmarha-kivitele szintén jelentékeny. Ólom- és horganybányái világszerte híresek.

Missouri állam egyébiránt hajdanában Louisiana egyik körzete volt, de 1821 óta az USA egyik önálló szövetségi államává lett; Saint-Louist, a fővárost, 1764-ben franciák alapították.

Ebben az államban legalább tizenegy olyan város van, amelyeknek ipara és kereskedelme említésre méltó, három olyan is van, amelyek százezernél több a lakosa.

Legnagyobb és legfontosabb városa Saint-Louis. A nagy folyam partján tizenhat kilométernyire terjed el. Valamikor Mount Citynek hívták, minthogy mészkőhegylánc húzódik el mellette.

Ez volt tehát az a város, amelyet a Különcök Klubjának néhai tagja fogságul, vagyis „börtönül” jelölt ki a nagy szerencsejáték egyik-másik versenyzőjének. No de világszerte kell azt hinnünk, hogy Lissy Wag és barátnője komor falak közé jutottak!

A nagy és szép városban szabadon járhattak-kelhettek, sétálhattak a gyönyörű parkokban - van legalább tizennyolc is a városban -, köztük a legnagyobb ötszázötven hektár³⁶ területű.

A két jó barátnő a *Lincoln Hotel*ben szállt meg.

- Itt volnánk tehát a rettenetes börtönben - mondta Jovita Foley -, ám, az igazat megvallva, ez a Saint-Louis fölöttébb tetszik nekem.

- Mégis csak börtön ez nekünk, Jovita, ha nem szabad belőle kimozdulnunk...

- Ne búsulj, aranyom, előbb kiszabadulunk belőle, hogysen gondolnád!...

A vidám, fiatal teremtésnek - mint látjuk - a háromezer dollár visszahozta a régi jó kedvét és határtalan bizalmát a jövő iránt. Megintcsak elkezdett tervezgetni, mint annak előtte, és lázas izgatottsággal várta a holnapot - június 12-ét -, mert akkor lesz a következő kockavetés, és hátha a szerencse rájuk mosolyog, s odarendel valakit, hogy kiváltsa őket a szomorú rabságból.

Másnap már hajnalok hajnalán fölkelt, barátnőjét otthagya az ágyban, hadd álmodozzék édesdeden, ő maga gyorsan felöltözött, és lesietett az utcára, hogy megtudjon valamit a kockavetés eredményéről.

Jó ideig hiába várakozott, ám két óra múlva nagy sietve hazajött, az ajtót szelesen becsapta, és örömeiben ujjongva kiáltozta:

- Kiszabadultunk!... Kiszabadultunk!...

- Mit mondasz?...

- Nyolcat mutattak a kockák... öt meg három, az nyolc!... Ő jön ide a helyünkbe!...

- Ő?...

- Eddig a negyvennegyedik mezőn volt, és most, lám csak, az ötvenkettedikre kerül!...

- No de hát kicsoda az az ő?

- És mivel az ötvenkettedik mező a „börtön”, következésképp a mi helyünket foglalja el!...

- Beszélj már, Jovita, ki az az ő?

- Max Réal, aranyom... Max Réal!...

- Szegény fiú! - mondta Lissy Wag őszinte részvétellel - Inkább maradtam volna én itt...

- No még csak az kéne! - riadt föl Jovita Foley, és akkorát szökkent, mint valami zerge.

Valóban úgy történt, hogy Max Réal került Missouriba, Lissy Wag kisasszonynak pedig Richmondba kell mennie.

Mindössze huszonöt-harminc órai utat jelentett ez, nyolc teljes nap állt a két lány rendelkezésére, de a türelmetlen Jovita Foley tüstént el akart indulni...

- Még nem megyünk! - szólt határozottan Lissy Wag.

- Nem?... Ugyan miért nem?

- Úgy illik, hogy megvárjuk Max Réalt... Ennyit csak megérdemel tőlünk az a szegény fiatalember.

³⁶ Hektár - mértékegység; 1 hektár=10000 négyzetméter.

Max Réal másnap, június 13-án megérkezett.

Annyi bizonyos, hogy ugyancsak sietett a „börtönbe” - ő is mindenáron találkozni akart Lissy Wag kisasszonnal.

Szegény Mrs. Réal! Szegény jó édesanya! Ki tudja, milyen kétségbeesés szállta meg, mikor hírért vette e kockavetés eredményének! Milyen nehéz szívvel mondott le szép reményeiről!...

Max Réal olvasta az újságokban, hogy Lissy Wag és barátnője a *Lincoln Hotel*ben szálltak meg; a vasútállomásról tehát rögtön odahajtatott.

Lissy Wag hasztalanul igyekezett elrejtetni izgatottságát, amikor a fiatal festő elé sietett, s így szólt:

- Mr. Réal, mennyire sajnáljuk önt...

- Szívünk mélyéből! - tette hozzá Jovita Foley, aki tudvalevőleg egyáltalán sem sajnálta az ifjú festőt, és bizony, vidáman csillogó szeméből mákszemnyi részvét sem sugárzott.

- Nem, Wag kisasszony... éppenséggel nem vagyok sajnálatraméltó - mondta erre Max Réal -, sőt, inkább irigylésre méltó vagyok, hiszen az a szerencse ért, hogy kiszabadíthattam önt...

- Hála Istennek! - vágta rá Jovita Foley merő szeleburdiságból, minden gúnyolódás nélkül.

- Ejnye, Jovita!... - szólt rá Lissy Wag szemrehányón. Bocsásson meg neki, Mr. Réal, nem úgy érti, ahogy mondja... Ami pedig engem illet, elhiheti, hogy az én részvétem őszinte...

- Kétségkívül!... Kétségkívül!... - okvetetlenkedett Jovita Foley. - Egyébiránt ne essék kétségbe, Mr. Réal, önnel is megeshet ez, ami most velünk történt. No persze sokkal jobban örülnék, ha Tom Crabbe, a Titbury házaspár vagy Urrican kapitány jött volna ön helyett... Igazán csöppet se bánám, ha bármelyikük is ebbe a dutyiba jut... akarom mondani... talán nem egészen helyesen fejezem ki a gondolataimat... Elég az hozzá, önt is kiszabadíthatja valaki...

- Meglehet - felelte Max Réal -, bár sok reményem nincsen... No, de higgye el, Foley kisasszony, sohasem számítottam arra, hogy megnyerjem a játékot...

- Magam sem! - jelentette ki gyorsan Lissy Wag.

- Dehogynem! Dehogynem! - bökte ki hebehurgyán Jovita Foley. - Én legalább nagyon reménykedtem helyette is...

- És én szintén azt kívánom, hogy ön győzzön, Wag kisasszony - mondta a festő.

- Én pedig azt szeretném, ha ön futna célba elsőnek, Mr. Réal! - felelte a lány.

- No lám! Mintha bizony kettő is megnyerhetné egyszerre! - kiáltott föl Jovita Foley.

- Kettő nem - felelte Max Réal mosolyogva. - A milliókat csak egyvalaki söpörheti be...

- Megálljunk csak! - kacagott föl Jovita Foley mindinkább nekibuzdulva. - Lissy nyerje meg a milliókat, ön pedig Mr. Réal, legyen a második, s akkor megkapja az összes, eddig befizetett tétet!... Az sem megvetendő összegecske...

- No hiszen, te aztán szépen eligazítanád a dolgokat - jegyezte meg Lissy Wag.

- Várjunk hát türelemmel - vélekedett Max Réal. - Bárcsak a jövő szerencsét hozna önnek, Wag kisasszony!...

Szívből beszélt, és közben gyöngéd pillantással nézte a bájos fiatal teremtést.

Jovita Foley pedig, amint hol a festőre, hol a barátnőjére tekintett, ezt gondolta magában:

- No lám!... No lám!... Mért is ne lehetne?... Mennyivel egyszerűbb volna a helyzet!... Mit törődnénk akkor azzal, hogy kettőjük közül melyik nyeri meg!...

Sok mindenről elcsevegtek hármascskán, a játék eddigi eseményeiről, az útközben látott vidékek szépségéről, és végül Lissy Wag azt is elmondta, miként kaptak a nagylelkű Mr. Humphry Weldontól háromezer dollárt, és miként tette ez lehetővé, hogy tovább is részt vehessenek a versengésben...

- Ki az a Mr. Humphry Weldon? - kérdezte Max Réal kissé izgatottan.

- Nagyon derék, idősebb úriember! - magyarázta Jovita Foley - Önzetlenül érdeklődik a mi sorsunk iránt...

- Ugyanis fogadott arra, hogy én leszek a nyertes - tette hozzá Lissy Wag.

Max Réal nem szólt arról egy szót sem, hogy ő is föl akarta ajánlani ezt az összeget a raboskodó ifjú hölgynek, de sehogysem tudta kiókumlálni, milyen jogcímen kínálja föl...

Ezen és a rákövetkező napon Max Réal szakadatlanul a két jó barátnő társaságában tartózkodott. Diskuráltak, sétálgattak, és Lissy Wag meggyőződött arról, hogy Max Réal éppenséggel nem boldogtalan, amiért a „börtönbe” került. A közhangulat is röpké huszonnégy óra alatt rohamosan megváltozott. A riporterek megostromolták a *Lincoln Hotel*t, mindegyik szeretett volna szót váltani az ötödik versenyzővel. Viszont a börtönbe került Max Réal iránt nem érdeklődött senki sem.

Ez idő szerint a titokzatos X. K. Z. vezetett a játékban, utána következett Tom Crabbe a negyvenhetedik mezőn, majd utána jött Lissy Wag harmadikként.

- Még most sem tudják, hogy ki az a bizonyos „álarcos lovag?” - érdeklődött Jovita Foley.

- Most még féltékenyebben őrzi titkát, mint eddig - felelte Max Réal.

Egyébként a fiatal festő nemcsak arról beszélgetett Lissy Wag kisasszonnyal, hogy milyen esélyek kecsegtetik őket a Hypperbone-vetélkedő további folyamán. Szó esett a családi ügyeikről is... Többek közt arról, hogy Mrs. Réal bizonyára örvendeni fog, ha majd megismeri Lissy Wag kisasszonyt, és hogy a Sheridan Street nincs is olyan messze a South Halsted Streettől stb., stb.

Jovita Foley azonban makacs következetességgel terelte vissza a társalgás menetét a nagy játszma eshetőségeire. Izgatottan magyarázta a barátnőjének:

- Még az is megeshet, aranyom, hogy te már a legközelebbi kockavetés után kitűződ a sárga lobogót az utolsó mezőre!

- Az, sajnos, nem lehet, Foley kisasszony - magyarázta Max Réal -, teljes lehetetlenség.

- Miért volna lehetetlen?

- Azért, mert Wag kisasszonynak vissza kell térnie az én mezőmre, a negyvennegyedikre...

- No és aztán?

- Nos, mert Wag kisasszony a legjobb esetben is tíz pontot érhet el a két kockával, ez kétszer véve húsz, húsz és negyvennégy az hatvannégy, vagyis eggyel több az utolsó mezőnél, s akkor vissza kell mennie a hatvankettedik mezőre. Innen pedig a következő kockavetéssel nem juthat célhoz, hiszen két kockával egy pontot nem hajlíthatunk...

- Igaza van - vetette közbe Lissy Wag. - Törődj hát szépen bele, Jovita, hogy türelmesen kell várnod...
- Aztán van még egy másik eshetőség is, ez azonban igen hátrányosan érintené Wag kisasszonyt...
- Melyik?
- Ha nyolc pontot vetnek a kockákkal, ez visszajuttatná ismét ide Missouriiba, a „börtönbe”...
- Arról szó sem lehet!... - csattant föl hevesen Jovita Foley.
- Hátha mégis? - vélekedett mosolyogva Lissy Wag. - Akkor legalább módomban állna, hogy Réal urat viszonzásul én váltsam ki a rabságból...
- Szavamra mondom, Wag kisasszony, én ezt nem kívánom!
- De még én sem! - pattant föl a hebrencs Jovita Foley.
- Melyik szám lenne számunkra a legkedvezőbb? - tudakolta Lissy Wag.
- A tizenkettes, mert ezzel az ötvenhatodik mezőre jutna, Indianába, s ez nincs is olyan messze Richmondtól.
- Nagyszerű, s aztán innen egy ugrással a célnál lehetnénk! - lelkesedett Jovita Foley.
- Mégpedig a hetessel.
- A hetessel!... - kiáltotta ujjongva Jovita Foley. - A hetessel lennénk hét közül az elsők!

Így telt-múlt az idő. Jovita Foley kisasszonynak is be kellett vallania, hogy Max Réal roppant kedves fiatalember. Majd önkéntelen képzettársítással arra gondolt, hogy Lissy pedig a világ legeslegkedvesebb teremtése, akit William J. Hypperbone milliói nélkül is igen sokra lehet becsülni, mert nagyon szerény és bájos, és mert sokkalta különb, mint a nyafka és unalmas milliomos-leányzók, akik holmi koldus grófokat meg bárókat vásárolnak maguknak férjül az Óvilágból. Ilyesmiket hánytorgatott az elméjében, de természetesen mindezt nem kötötte az érdekeltek orrára.

Max Réal pedig azt szerette volna, ha a két ifjú hölgy nem nagyon siet az elutazással. Lissy Wag maga is szíves-örömet maradt volna még, Jovita Foley azonban már tükön ült.

Másnap este Max Réal kikísérte a két leányt az állomáshoz; nem is próbálta palástolni, milyen szomorú, amiért válniuk kell.

- Wag kisasszony - mondta, amikor elbúcsúztak -, járjon mindig sok szerencsével! Tiszta szívből minden jót kívánok...
- Köszönöm... nagyon köszönöm - felelte meghatottan Lissy Wag, és melegen megszorította a fiatal festő kezét.
- Hát én hol maradok? - kérde Jovita Foley. - Nekem egy árva jó kívánság sem jut osztály-részül?
- Hogyne jutna, Foley kisasszony!... Önnek áldott jó szíve van!... Arra kérem, hogy ezentúl is vigyázzon kedves barátnőjére...

A vonat elindult, s a fiatal festő még sokáig ott állt a pályaudvaron, és nézett az elrobogó vonat után.

Másnap, június 14-én, újra kockavetést rendeztek, amely ezúttal Tom Crabbénak szólt. A két kocka összesen ötöt adott - három meg kettő -, vagyis a hústoronynak a negyvenhetedik

mezőről az ötvenkettedikre - Missouriba kellett utaznia. Ez azt jelentette, hogy ő váltja ki a „rabságból” a festőművészt, ahogyan Max Réal is előzőleg elfoglalta Lissy Wag helyét a „börtönben”.

No, ettől aztán Max Réal ázsiója újfent igencsak magasra szökött. A fogadások örült iramban fölgyorsultak, a riporterek nyakára jártak a fiatal festőnek, aki mihamar ismét a Hypperbone-vetélkedő favoritjává nőtte ki magát.

Útnak eredhetett volna nyomban Pennsylvaniába, de bővében lévén az időnek, nem sietett nagyon, meg akarta várni 20-át, hogy megtudja, hova kerül Lissy Wag. Szeretett volna találkozni a fiatal lánnyal, hogy eltöltsön vele néhány napot, ha valahová a közelébe kerül.

12.

Szenzációs tudósítások a Tribune számára

Harris T. Kymbale, amint tudjuk, még idejében megérkezett Olympiába, ott azonban már csak annyi ereje maradt, hogy a postahivatalnok kérdésére azt válaszolhatta: „Itt vagyok”, azután ájultan roskadt össze.

Néhány perc múlva azonban két derék útitársa, Will Stanton és Robert Flock jó erős whiskyvel és ginnel talpra állította, majd kezébe adta a Chicagóból érkezett táviratot, amely a következőket tartalmazta:

Chicago, 8 óra, 13 perc. Kymbale, Olympia, Washington.

Kilenc, vagyis öt meg négy. Dél-Dakota. Yankton.

Thornbrock.

A *Tribune* munkatársának éppenséggel nem volt oka arra, hogy ez utóbbi kockavetés ellen panaszkodjék, mert az Egyesült Államoknak olyan vidékére kellett elutaznia, amelyet még soha nem látott, no meg az sem csekélység, hogy játszótársai közt a negyedik helyre jutott. Az első X. K. Z. Minnesotában, a második Max Réal Pennsylvaniában, a harmadik Lissy Wag Virginiában...

Természetes tehát, hogy Harris T. Kymbale rögtön visszanyerte önbizalmát, azazhogy visszanyerte volna, ha ugyan elvesztette volna valaha is. Nem, Harris T. Kymbale csüggedetlenül bízott a jövőben, és bizvást számított azokra a szerencsés eshetőségekre, amelyek a Hypperbone-vetélkedő során oly könnyen előfordulhatnak.

Tizennégy nap állt rendelkezésére, hogy Dél-Dakotába juthasson, ámde ezúttal nem várta meg a *Tribune* szerkesztőségi titkárának az útitervet tartalmazó táviratát, hanem elhatározta, hogy tüstént útra kel.

Dél- és Észak-Dakotát Washington államtól Idaho és Montana államok választják el. Éppen abban az időben nyílt meg a Northern Pacific vasútvonal, amely Wisconsin, Minnesota, Észak-Dakota, Montana, Idaho államokon vezet keresztül. Olympiától Fargoig, amely Észak-Dakota határán van, kétezerkilencvenkét mérföld a távolság, Fargotól pedig Yanktonig hatszáznegyven mérföld. Nos, ha e két távolságot összeadjuk, könnyűszerrel kiszámítható, hogy szép kis út állt a száguldó riporter előtt.

Az amerikai vasutak szédítő gyorsasággal haladnak; nem ritkaság, hogy ezer mérföldnyi utat megtesznek harminckét óra alatt, sőt egyiknek-másiknak huszonnégy óra is elegendő ehhez.

Ámde ezen a vidéken a Sziklás-hegység magas hágói és meredélyei közt, igen sokszor lélegzetelállító szakadékok peremén, sziklaomlásoktól veszélyeztetett terepeken húzódik keresztül a vaspálya, és ezért olykor nem csekély késéssel érkeznek meg a vonatok. Harris T. Kymbale mindennek tudatában igen bölcsen cselekedett, amikor idejekorán fölkerelkedett.

Washington állam fővárosától, Olympiától körülbelül négyszáz mérföldnyire emelkednek a Sziklás-hegység első nyúlványai; csupa érdekes és vajmi kevésbé ismert vidéken visz keresztül az út, a *Tribune* munkatársa számíthatott hát arra, hogy érdekes tudósításokkal kedveskedhetik lapjának.

Harris T. Kymbale állandóan a vasúti kocsi külső folyosóján állt, és figyelmét nem kerülte el semmi, ami méltónak ígérkezett arra, hogy fürge tollával megörökítse; márpedig ez a felséges szép vidék ugyancsak megérdemelte ezt az érdeklődést. A Kolumbia folyama óriási kanyarodással, méltóságteljesen hömpölyög, mígcsak bele nem torkollik a Csendes-óceánba.

Idaho, amely szintén a Kolumbia medencéjében fekszik, s északon Kanadával határos, erdőben és legelőben most is éppen olyan gazdag, mint az ősidőkben, mielőtt aranytermő kebelét fölkutatta és föltárta volna az emberi becsvágy és bírvágy. A kormány székhelye Boise Cityben van, itt sem él több harmadfélezer lakosnál; jelentős városa még Idaho City, amely élénk kereskedelmi és ipari központ.³⁷

Harris T. Kymbale nem győzte eléggé csodálni Montana természeti szépségeit. Száz meg száz folyócska és patak csörgedezik a szeszélyes sziklaalakzatok közt, és a gyors csermelyek mentén bársonypuha rétek terülnek el. A montanaiak főfoglalkozása a baromtenyésztés meg a bányászat. Zordon éghajlata miatt azonban a talaj belterjes földművelésre nem alkalmas. Legjelentékenyebb városai: Missoula, Heléna és Butte. Mindhárom várost nemesfémekben gazdag érchegek veszik körül.³⁸

Valóban amerikai vakmerőség kellett ahhoz, hogy erre a vidékre vasutat építsenek.

A vidék szépségében való gyönyörködést azonban, sajnos, megakadályozta a csúnya időjárás. Az égen viharfelhők kergetőztek, villámok cikáztak és rettenetesen dörgött. Már-már az utasok is aggódtak az égháború mennykövei miatt, pedig a leggyorsabban haladó vonatot sem fenyegeti semmi veszély, mert a sínek természetes levezetői az elektromosságnak. A dühöngő orkán fölverte nyugalmas tanyájukról az erdők vadjait is; tömegesen rohantak elő a rengeteg erdőkből a bivalyok, antilopok, fekete medvék, dämuvadak...

Ez alkalommal a *Tribune* érdekes tudósítója páratlan jelenetnek lett a szemtanúja, melyet utóbb megkapó közvetlenséggel papírra is vetett:

Délután öt óra tájban történt. A fürgeteg javában dühöngött. Harris T. Kymbale a vasúti kocsi külső folyosóján künn állt, míg útítársai a kocsikba húzódtak. Ekkor a vasúti sínek mellett hatalmas medvét pillantott meg... A jókora grizzly a hátsó lábára állva, mellső jobb lábával keresztet vetett.

- Micsoda?! Keresztet vet a medve! - kiáltott föl álmélkodva a *Tribune* krónikarovatának vezetője... - Ez nem lehet igaz!... Bizonyára káprázott a szemem!...

És mégsem! Harris T. Kymbale a villám vakító fényénél újra látta, hogy a medve a mellső jobb mancsával csakugyan a kereszt jelével illette a homlokát, vállát, meg a mellét.

³⁷ Idaho állam népsűrűsége napjainkban is alacsony, körülbelül egymilliónyian lakják; Boise City lakóinak létszáma százezer főre tehető.

³⁸ Montana szövetségi állam szintén gyéren lakott, kilencszázezen sem élnek a területén.

Nyomban elővette a jegyzetfüzetét, és följegyezte. „Új medvefaj. Vihar idején hátsó lábán állva, mellső mancsával keresztet vet. Tudományos névül ajánlandó: *Ursus Christianus*”³⁹

Másnap az erről szóló cikket beküldötte a *Tribune*-nak.

Harris T. Kymbale június 21-én reggel érkezett meg Helenába; itt csak néhány óráig időzött, majd tovább folytatta az útját.

Jamestown állomáson átszállhatott volna egy másik vonatra, amely egyenesen Yanktonba vitte volna őt, de nem ezt választotta, inkább akart azon a szerelvényen maradni, amely Valley City, Oriska és Cassilton érintésével Fargo vasúti gócpontig visz. Minnesota állam nyugati határáig. Ide 23-án, reggel érkezett meg, s itt egy egész napot akart eltölteni úgy, hogy senki se tudjon a kilétéről.

Ebben azonban váratlanul közbejött esemény akadályozta meg.

Amikor délután a kisváros környékén sétálgatott, hirtelen megszólította valaki. A kampós orrú, hunyorgós gombszemű, mintegy ötvenesztendős, nem túl bizalomgerjesztő férfiú amolyan tősgyökeres amerikánusnak látszott.

- Uram, ha nem csalódom, ön a Northern Pacific járatával érkezett városunkba - szólította meg a hírlapírót.

- Úgy van - felelte Harris T. Kymbale.

- Engem Horgarthnak hívnak, Len Horgarthnak, Len William Horgarthnak.

- Nos tehát Len William Horgarth úr, mivel szolgálhatok?

- Uraságod bizonyára Yanktonba igyekszik?

- Úgy van... Yanktonba igyekszem.

- Engedje meg, hogy följánljam önnek szolgálataimat.

- Szolgálatait?... Hogy értsem?

- Bocsánatot kérek, egyedül méltóztatott ide jönni?

- Egyedül? - kérdezte megrökönyödve az újságíró. - Egyedül, nos, igen, egyedül.

- Kedves felesége önagysága nem méltóztatott eljönni?

- A feleségem?

- Sebaj... úgy is nyélbe üthetjük a dolgot. Nem szükséges, hogy a nagyságos asszony jelen legyen, anélkül is szeret éjthetjük a válásnak...

- A válásnak?... Kegyed válóperről beszél, Horgarth úr?

- Pontosan, uram! Én a házasságfelbontás formaságának ismerem minden csínját-bínját...

- Csakhogy a válás lehetőségének az én esetemben igen lényeges, sőt mondhatnám leküzdhetetlen akadálya van...

- Mégpedig?... Mégpedig?...

- Én nem vagyok házasesember.

- Micsoda, ön nem házasesember, és mégis Yanktonba utazik? - kiáltott föl Mr. Len William Horgarth, és leesett az álla a csodálkozástól.

³⁹ Ursus Christianus - keresztény medve.

- Mondja csak, Horgarth úr, mi az ön foglalkozása?

- Házasságfelbontó ügynök és tanú vagyok.

A száguldó riporter egyáltalán nem érzett indítást arra, hogy a tiszteletreméltó Len William Horgarth ajánlkozásán megütődjék. Köztudomásúlag Dél-Dakota egyik nevezetessége az, hogy a házasságokat ott villámgyorsan szétválasztják. Nem kell hozzá egyéb, mint Yanktonba utazni, ott egy tanút bérelni, aki bizonyítja, hogy a válni akaró hat hónapig Dél-Dakotában tartózkodott, s a válópört máris megejtették - megy ez, akár a karikacsapás!...

Az olyasfélék, mint Mr. Horgarth, tüstént kiszimatolják, melyik az a férfiember, aki válni akar, nyomban hozzásegődnek, jó pénzért tanúskodnak, és szakosodott házasságfelbontó ügynökökként tevékenykednek...

Ezért aztán érthető, hogy Mr. Horgarth végül is roppant udvariasan így szólt:

- Uram, tessék elhinni, végtelenül sajnálom, hogy ön nem házasember.

- Jómagam nemkülönben - felelte Harris T. Kymbale -, s főleg azért, mert ilyenképpen ezt a most kínálkozó kiváló alkalmat nem használhattam fel arra, hogy lerázzam a házasság igáját!

- Minthogy azonban ön Yanktonba utazik, hadd figyelmeztessem, hogy el ne mulassza megtekinteni a nagy meetinget,⁴⁰ amelyet holnap tartanak meg.

- Micsoda meeting lesz az?

- Azt szeretnénk kivívni, hogy a válás kimondásához szükséges hat hónapi tartózkodást három hónapra szállítsák le, mint Oklahomában. Tetszik tudni, ez a város veszedelmes versenytársunk e tekintetben... a nagy meetingen egyébiránt a köztisztviselőben álló Mr. Heldreth elnököl majd, aki arról nevezetes, hogy nem kevesebb, mint tizenhét alkalommal folytatott válópört, tehát legkiválóbb ügyfeleink közé tartozik... Nos, uram, én öntől most elbúcsúzom, ha esetleg szüksége volna rám, számítson bármikor bizvást az én szolgálataimra.

- Köszönöm, Mr. Horgarth, jól az eszembe vésem...

- Hja, az ember sohasem tudja előre, hogy mi vár rá...

- Tökéletesen igaza van, Mr. Horgarth!

Másnap, június 24-én, a *Tribune* krónikarovatának vezetője elhagyta a városkát, és elindult Dél-Dakota felé; Fargo és Yankton közt mintegy kétszázötven mérföldnyi a távolság.

Medary állomásán azonban - ez a helység Yankton közvetlen közelében fekszik - az újságíró egyszer csak azt vette észre, hogy az utasok valamennyien szedelőzködnek, és leszállnak a kocsikból. Izgatottan megkérdezte az egyik vasúti hivatalnoktól:

- Nem megy tovább a vonat?

- Ma nem - felelte a vasutas.

- És mikor indul a legközelebbi járat Yanktonba?

- Holnap...

Ekkor Harris T. Kymbale megpillantott a pályaudvaron egy másik szerelvényt, amely útra készen állt Yankton felé.

- Hát az a vonat?... - kérdezte a hivatalnoktól.

⁴⁰ Meeting - összejövetel, összecsapás (angol).

- Hát az a vonat... - válaszolt igencsak sajtós hangszínnel a vasutas.

- Az mikor indul?

- Ma... tizenkét óra tizenhárom perckor.

- Yankton felé?

- Oda... - felelte a hivatalnok, és vállat vont.

Ebben a pillanatban az állomásfőnök elhívta a hivatalnokot, és ezért Harris T. Kymbale nem kaphatott több felvilágosítást.

Alaposabban szemügyre vette a szerelvényt, és rájött, hogy nem személyvonat; az egész szerelvény csupán gőzmozdonyból és két tehervagonból állt.

- Jó lesz nekem ez is - gondolta magában a jeles tollforgató. - Mit bánom én, hogy tehervonat, fő az, hogy még ma megérkezzem Yanktonba, és lássam a válóbajnok Mr. Heldreth meeting-jét. Belopózom az egyik kocsiába, s aztán majd elvállalok, hogy mit csináljak.

A derék újságíró már jó előre elképzelte, mekkora lesz a yanktoniak meglepetése, ha őt majd az állomásfőnök kérdőre vonja, és kiderül, hogy a világhírű Hypperbone-vetélkedő egyik mindenre elszánt versenyzője éppenséggel marhavagonban zötyögött be városukba...

Tervének kedvezett, hogy abban a pillanatban épp senki nem járt Medary pályaudvarának ama szakaszán - ezért aztán Harris T. Kymbale észrevétlenül fölkapaszkodott az egyik teherkocsiába, s elrejtőzött a szögletben.

Tizenkét óra tizenhárom perckor hatalmas lökést érzett, s a szerelvény hangos pöfögéssel kitolatott az állomásról. Sebessége a városka határán kívül hirtelen fölfokozódott, és csakhamar hajmeresztő gyorsasággal zakatolt. A derék tudósító döbbenetesen vette észre, hogy útközben egyik állomáson sem állnak meg, a masinista még csak nem is fékez, és a szokásos figyelmeztető füttyjel sem hallatszik. Ijedten kikandikált az egyik ablakon, és látta, hogy a lokomotív ontja a füstfelhőket meg a gőzgomolyokat, viszont a vezetőfülke üres...

- Mi történt ezzel a vonattal?! - kérdezte önmagától. - Kiesett a fűtő és a mozdonyvezető, a gőzparipa pedig megbokrosodott és elragadta a vasszekereket?!...

Egyszer csak rémült kiáltásban tört ki.

A szédítő gyorsasággal dübörgő szerelvényt szemközt, ugyanazon a sín páron, alig negyedmérföldnyi távolságban ugyanolyan elképesztő sebességgel egy másik vonat közeledett...

És néhány másodperc múlva már össze is ütköztek. A két mozdony rettentő szilaj erővel ékelődött egymásba, a teherkocsik izzé-porrá törtek, a két gőzkazán felrobbant és irtózatossal a levegőbe röpült.

Ebben a pillanatban egetverő *hip-hip* és *hurrá* kiáltás hangzott föl a vasútpályától jobbra emelkedő hegyoldalon, ahol biztos távolságban nagy tömeg bémészködő állt és gyönyörködött ebben a félelmesen vad jelenetben.

Ez a sajtós népség rendezte hát Mr. Heldreth válóbajnok vezetésével ezt a híres és nevezetes meetinget, az ő költségükre és mulatságukra ütközött össze a két vonat!... Ez aztán a hamisítatlan amerikai mulatság!

Ilyen látványossággal avatták fel a Medary és Sioux Falls City közt épített új vasútvonalat.

13.

A Hypperbone-vetélkedő utolsó kockavetései

Amikor Lissy Wag elbúcsúzott Max Réaltól, még nem sejtette, hogy a derék Tom Crabbe már másnap kiszabadítja a fiatal festőt a „börtönből”. A leány nagyon kedvetlenül kelt útra, szívből sajnálta rokonszenves versenytársát.

Gondolataiba mélyedve húzódott vissza a fülke zugába, s ezúttal Jovita Foley sem próbálkozott azzal, hogy holmi haszontalan csacsogással megzavarja barátnője tűnődését.

Saint-Louistól mindössze hétszáz mérföldnyi út vezet Richmondig, Missourin, Kentuckyn, Nyugat- és Kelet-Virginián keresztül.

A két fiatal leány június 14-én reggel érkezett Richmondba; itt kellett bevárniuk Thornbrock közjegyző következő táviratát.

Tudvalevőleg Max Réal egészen június 20-áig Saint-Louisban akart maradni, hogy ott várja be a legközelebbi kockavetést, mert abban reménykedett, majd Philadelphiába menet találkozhatik valahol Lissy Wag kisasszonnyal.

Képzeltük, mennyire örült a két leány, amikor Richmondba való érkezésük napján megtudták a kockavetés eredményét, ami Max Réalt kiszabadította a „börtönből”.

- Látod, aranyom - mondta Jovita Foley izgatottságtól reszkető hangon -, mégiscsak jó az Isten! Hát nem abban nyilatkozott-e meg most is a Teremtő jósága, hogy Tom Crabbe került a dutyiba?!... Ezért külön is hálát kell adnunk az egek urának!

- Áldott legyen szent neve! - mondta Lissy Wag, és meg sem próbálta leplezni mélységes meghatottságát.

Jovita Foley ezután a szerencse változandóságáról kezdett elmélkedni; azt fejtegette, hogy az isteni gondviselés milyen bölcsen osztott be mindent a világon, s hogy az embereknek e földön kijut a szerencséből is, de csak módjával.

- Lám, lám, a sok mázsányi Tom Crabbe csücsül most a tömlöcben Max Réal helyett, és talán ott is fog rekedni, ha csak a jószívű Urrican kapitány meg nem könyörül rajta, és ki nem szabadítja onnan...

Richmondban egyelőre nem akadt más dolguk, mint az, hogy türelmesen várakozzanak június 20-ig. Richmondot nem hiába dicsérte Max Réal olyan nagyon, valóban gyönyörű város; a két barátnő mindennap sokat járt-kelt árnyékos terein és forgalmas utcáin. Jovita Foley egyszer meg is jegyezte, hogy mennyivel kellemesebb volna, ha velük sétálhatna Max Réal is. Lissy Wag valószínűleg szintén így vélekedett, ám ezt nem árulta el.

Egyébiránt az újságírók tömegesen keresték föl az ötödik játékos a szállodájában; az utcákon pedig mindenki megbámulta a két bájos hajadont; a képeslap szerkesztője Jovita Foley közreműködésével megszerezte, majd gyorsan közölte is Lissy Wag arcképét. Lissy Wag kisasszonyt általában olyan előzékenységgel fogadták, amint ami ilyen „gazdag örökösöt” megilleti. A börzén ugyancsak felszökött Lissy Wag árfolyama, mert a titokzatos X. K. Z. után azonnal ő következett.

A börzén például ilyesféle párbeszéd hangzott el:

- Lissy Wago keresek!

- Kymbalét adok Lissy Wagoért!

- Én Titburyt!...
- Ki vesz Titburyt?
- Tessék, Titbury...
- Itt van Tom Crabbe is egész rakással...
- Kinek van még Max Réalja?
- Ki ad el Lissy Wagot?

Nemcsak az Egyesült Államokban, hanem az egész földkerekség valamennyi pénzpiacán ez a nóta járta. Képzhetjük, milyen rémítő összegek forogtak kockán!... S mindez az ötödik versenyző szerencséjétől függött!... Hogyisne, amikor egyetlen kedvező kockavetés célba juttathatja...

Június 18-án a *Tribune* munkatársát a kockák szeszélye Olympiából elutaztatta Yanktonba; s a következő napon már olvasni lehetett az újságokban hogy Harris T. Kymbale elhagyta Washington állam székhelyét.

Az a tény, hogy a krónikarovat jeles vezetője a harminckilencedik mezőre került, csöppet sem aggasztotta Lissy Wag kisasszonyt.

Június 20-án Jovita Foley már nyolc óra előtt a postahivatalban járkált föl s alá, és türelmetlenül várta a táviratot. Fél óra múltán meg is érkezett a jelentés: a kockák tizenkettőt vetettek - hat meg hat - vagyis Lissy Wag kisasszonynak az ötvenhatodik mezőre, Indianába kellett mennie.

Amikor lélekszakadva visszaérkezett a szállodába, Jovita Foley így kiáltott föl:

- Jaj, aranyom!... Képzeld csak, célunk Indiana és fővárosa, Indianapolis!... Hát lehet-e ennél nagyobb szerencséje halandó embernek!... Ott leszünk Illinois szomszédságában! Te vagy az első!... Öt mezővel hagytad hátra a tolakodó X. K. Z. urat, az „álarcos lovagot”!... Büszkén lobog a sárga zászló!... Vezet!... Még hét pontocska a két kockalapon, és befutunk a célba!... Ó, be gyönyörű szám a hetes, a bibliai karos gyertyatartónak hét ága van, a hétnek is hét napja van, a Göncöl szekérének is hét csillagja van (főbűn is hét van, de ezt Jovita Foley nem merte említeni!)... Egek ura, segíts meg minket! Hiszen ha te tudnád... márpedig hogyan tudnád, te Mindentudó, hogy milyen okosan és bölcsen fogjuk felhasználni a milliókat... Először is az aggoknak és munkaképteleneknek építettünk óriási menedékházat... a „Lissy Wag-féle intézet”, aztán iszonyú nagy kórházat a szegények számára, aztán hozomány nélkül szükölködő leányokat kiházásító alapítványt teszünk, én leszek a főnöknője, majd meglátod, Lissy, hogy értek a dologhoz... Téged természetesen nem kell majd kiházásítanunk... a te kezédért grófok, hercegek fognak vetélkedni egymással... te, te milliomos kisasszony!...

A szó szoros értelmében mámorosan ömlengett, szinte önkívületben kacagott, közben pedig ölelte, csókolta, táncoltatta a barátnőjét. Bohó lelkesültségében azt sem tudta, mit beszél és mit tesz...

Most hát arról kellett határozniuk, vajon ott maradnak-e még Richmondban, lévén július 4-ig van elég idejük arra, hogy Indianapolisban jelentkezzenek, vagy már most útra keljenek. Jovita Foley úgy vélekedett, legjobb lesz, ha elindulnak, hiszen Max Réal úgyszólván Richmondban, nincs tehát semmi okuk arra, hogy tovább ott maradjanak.

Június 21-én kihajtottak az állomáshoz; az út, amely rájuk várt, csupán négyszázötven mérföld. Tehát még aznap estére megérkezhetnek.

Amint leszálltak a pályaudvar bejáratánál, előkelő külsejű úr lépett eléjük; mélyen meghajolt, és így szólt:

- Ugyebár Lissy Wag és Jovita Foley kisasszonyokhoz van szerencsém?

- Azok vagyunk - válaszolt a gyorsan pergő nyelvű Jovita Foley.

- Én Migglesy Bullen úrhölgy főudvarmestere vagyok. Úrnóm örvendene a szerencsének, ha különvonatán elvihetné önöket, hölgyeim, Indianapolisba.

- A meghívást elfogadjuk, köszönettel elfogadjuk! - vágta rá tüstént a szeleburdi Jovita Foley, majd kézen fogta barátnőjét, és szelesen vitte magával, meg sem kérdezte tőle, van-e kedve hozzá...

A főudvarmester odavezette őket a gyönyörű különvonathoz, amely kitérővágányon várt rájuk; a mozdony olyan ragyogóra fényesítve tündökölt, mint valami csillogó-villogó játékszer; mögötte szalonkocsi, étteremkocsi és hálókocsi következett, majd csinos tehervagon zárta le a takaros és fényűző szerelvényt.

Migglesy Bullen, a dúsgazdag amerikai hölgy úgy utazott, mint valami fejedelem, az elképzelhető legnagyobb kényelemmel és pazar ízléssel berendezett különvonatán. Az ötvenes éveiben járó özvegyasszony, kimeríthetetlen kőolajmezők tulajdonosa, az Egyesült Államok legvagyonosabb polgárai közé tartozott, és nem is közlekedett másként, mint saját vonatán, saját jachtján, saját luxusautóin...

- Köszönöm, hölgyeim - mondta a milliárdosnő -, hogy elfogadták ajánlatomat. Mindenesetre kényelmesebben fognak itt utazni, mint a másik vonaton. Nekem nagy örömet szerez, ha az ötödik versenyző iránti érdeklődésemnek kifejezést adhatok, bár megjegyzem, hogy e játékban jómagam egyáltalán nem vagyok érdekelt fél.

- Rendkívül hízelgő ez a megtiszteltetés, amelyben Mrs. Migglesy Bullen részesít bennünket - mondta Jovita Foley.

- És fogadja érte őszinte köszönetünket - tette hozzá Lissy Wag.

- Szót sem érdemel - felelte mosolyogva a milliárdos özvegy. - Remélem, Lissy kisasszony, hogy szerencsét fog önnek hozni az én társaságom...

Migglesy Bullen minden nyomasztó gazdagságának dacára igen kedves, jószívű asszonynak bizonyult. Nyájasan elcsevegett a fiatal lányokkal, utazásuk valóban a lehető legkényelmesebben telt el. Jovita Foley pedig a példátlan fényűzéssel berendezett különvonat egyes kocsijait nézegetve, egyszer csak így szólt a barátnőjéhez:

- Ha elgondolom, hogy nemsokára mi is ilyen különvonattal utazgatunk... - Mit szólna te ehhez, Lissy?

- Azt, hogy igazán benőhetne már a fejed lágya, Jovita!

- No, hiszen majd meglátod!

Migglesy Bullen ómaga a vetélkedő egyik versenyzőjére sem fogadott, sőtül hitte, hogy Lissy Wag fogja megnyerni a nagy társas mérkőzést.

A vonat estefelé állt meg Indianapolisban. A dúsgazdag úrhölgy tovább folytatta az útját Chicagóba, elbúcsúzott tehát a két fiatal leánytól, holmi csekélységet, egy-egy gyémántokkal kirakott gyűrűt adott nekik emlékül.

A két barátnő inkognitóját megőrizve a *Sherman Hotel*ben szállt meg, de azért másnap mégis az egész Indianapolis tudta, milyen híres-nevezetes vendége van ennek a kényelmes, előkelő szállodának.

Indianapolis körülbelül a közepén van Indiana államnak, nagy forgalmú vasúti gócpont, ugyanis köztudomásúlag e szövetségi állam vonathálózata nagyon sűrű; Indiana túlnyomórészt sík vidék, csak itt-ott dombos-dombos, hullámos a talaj, vaspályaépítésre tehát nagyon alkalmas. Valamikor teljes joggal nevezték „Indiana”-nak (indiánok földjének), ez azonban már a múlté, ma minden ízében amerikai; noha elsőként francia bevándorlók telepedtek meg ezen a területen.

Max Réal festői tájakat itt hiába keresett volna, ezen az eléggé egyhangú domborzatú vidéken, ahol a vasutak mentén jól megművelt szántók terülnek el, szénbányászata jelentős, a föld mélye gazdag kőolaj- és földgázforrásokat rejt.

Indianának kétmillió lakosa van,⁴¹ területére nézve az USA szövetségi államai közt csak a harminchetedik. Indianapolison kívül több jelentékeny, élénk forgalmú, virágzó városa van, így többek közt Jeffersonville, New Albany, Evansville, amely az állam második városa, Terre Haute nagy gabonapiacával és Vincennes, az állam egykori székhelye.

A két barátnőnek tizennégy nap állott rendelkezésére, és ez az idő bőven elegendőnek bizonyult arra, hogy körülnézzenek Indianapolisban, sőt akár a környék nevezetességeit is megtekintsék.

Jovita Foley azonban észrevette, hogy barátnője nagyon hallgatag, csaknem szomorú.

- Lissy, én nem értelek téged! - fakadt ki végül a cserfes Jovita Foley. - Azaz hogy nagyon is megértelek!... Igazán derék fiatalember... rokonszenves... nagyon kedves modorú, szeretetreméltó... sok kiváló tulajdonsága van... no és persze főleg neked tetszik. Hanem hát mit tehetünk mi arról, hogy ez idő szerint Philadelphiában kell lennie és nem itt... Neked ebbe, aranyom, bele kell törődnöd, elvégre kívánhatod te Max Réalnak mindazt, ami a világon a legjobb, de azért rólunk kettőnkéről sem szabad egészen megfeledkezned...

- Túlzol, Jovita...

- Kérlek, Lissy, légy őszinte... valld be, hogy szereted őt!...

A fiatal leány nem válaszolt... s ez kétségtelenül valamiféle feleletnek számít...

Június 22-én került sor az újabb kockavetésre; ez Urrican kapitány következő útját döntötte el. Az olvasó bizonyára jól emlékszik arra, hogy a nehéz természetű férfiú a „Halál völgyét” megjárván, egy szerencsés ugrással a huszonhatodik mezőre: Wisconsinba jutott. A mostani kockavetés eredménye - egy meg négy, összesen öt - a harmincegyedik mezőre küldte a bőszen tengeri medvét, vagyis Nevadába, amely a Hypperbone-féle ostáblán a „kút” elnevezést viseli. A versenyző itt ugyanis a kútba esik, háromszoros tétet fizet, és vár addig, amíg valaki ki nem húzza őt a kútból.

Amikor Hodge Urrican a húzás eredményét megtudta, irtózatos káromkodással könnyített elnehezült kebelén, hűséges Turkja pedig szent fogadást tesz, hogy mihamarab Chicagóba visszatérnek, torkon ragadja a nyomorult „okmányférgyet” - ti. Thornbrock közjegyzőt -, és azt a konok fejét egyszerűen lestrófolja a nyakáról.

⁴¹ Indiana állam lakossága ma öt és félmillió.

Lissy Wag azonban őszintén sajnálta ezt a bósz tengeri medvét, akit a játék folyamán a sors állandóan üldözött, Jovita Foley pedig igaz szívből kívánta, bárcsak Mr. Titburynak jutna osztályrészül ama szerencse, hogy Hodge Urricant kihúzhassa a kútból.

Ugyanezen a napon történt, hogy amikor a két barátnő sétájából hazafelé tartva a szálloda bejárata elé ért, Lissy Wag meglepetten fölkiáltott.

- Mi ütött beléd? - kérdezte Jovita Foley, de nyomban hozzá is tette:

- Ah... ön az, Mr. Réal?...

Csakugyan a fiatal festő állt a szálló kapujánál, és némi izgalommal vagy megindultsággal igyekezett magyarázatot adni váratlan felbukkanásáról.

- Hölgyeim, Philadelphiába indultam, és minthogy Indianán kellett keresztül utaznom...

- Merő földrajzi véletlenség! - kottyant közbe csúfondáros mosollyal Jovita Foley. - Ámbátor legalább örvendetes véletlenség!...

- S minthogy időm úgy is van elég...

- Hát csak úgy vaktában eljött Indianapolisba, mégpedig a *Sherman Hotel*be, természetesen... elvégre az ember odamegy, ahová neki tetszik... - évődött Jovita Foley.

- A hírlapokból olvastam, hogy az ötödik versenyző hol szállt meg...

- Ezért tehát úgy illett, hogy az első versenyző is itt béreljen szobát! Így kívánta ezt a bajtársiasság...

Így csevegtek hármascskán, mint afféle régi jó barátok. Élvezetes kirándulásokat terveztek, és hébe-hóba, de csak Jovita Foley kedvéért szót ejtettek a Hypperbone-vetélkedő állásáról is. Max Réal futólag megemlítette, hogy a titokzatos X. K. Z. akkor futna be elsőnek, ha tizenkettő lenne a kockavetés eredménye, ez azonban csak úgy történhetné meg, ha a kockák hat meg hatot mutatnak, ami egyetlen egy esély csupán, míg Lissy Wag kisasszony számára azonban háromféleképpen is kivethetik a hetes számot: három meg négy, kettő meg öt, hat meg egy kombinációkkal. Nyilvánvaló tehát, hogy okvetlenül Lissy Wag lesz a győztes.

Egyébiránt Max Réal és Lissy Wag egymás közt szóba sem hozták, miként vélekednek a nagy földrajzi ostáblajáték végkimeneteléről. Sokkalta jobban érdekelte őket az, hogy Mrs. Réal mennyire szeretne végre megismerkedni a kedves Lissy Wag kisasszonnyal. Legutóbbi levelében is igen melegen kifejezte ezt a kívánságát. Lissy Wag kisasszonynak, amikor ezeket a sorokat olvasta, könny szökött a szemébe.

- Milyen jó édesanyja van önnek, Mr. Réal! - suttogta meghatottan.

- A legeslegjobb a világon! Nemcsak engem szeret, hanem azt is, akit én szeretek...

- Kitűnő anyós lesz belőle - jegyezte meg Jovita Foley tréfásan, majd nagyot kacagott. Megbeszélték, hogy másnap kirándulnak a város környékére: Indianapolisból vasúton mennek Spring Valleyig, onnan gyalog a legközelebb eső állomásig, és még aznap visszajönnek a vonattal.

Amikor a pályaudvarra érkeztek, se Max Réal, sem Lissy Wag nem vette észre, hogy öt férfi szemmel tartja őket, ugyanarra a vonatra száll föl és szintén Spring Valleyban száll le, mintha utánuk szimatolnának; csak Jovita Foley figyelt föl a gyanús lézengőkre.

Az öt férfiú azonban nyilván nem akart feltűnést kelteni, és Spring Valley vasútállomásán elszéledt.

Max Réal, Lissy Wag és Jovita Foley a White River felé vette útját, majd vidáman járkált a folyó partján a gyönyörű, verőfényes időben. Jovita Foley olyan boldogan futkározott az üdén zöldellő pázsiton, mint valami pajkos gyermek, gyakran magára hagyta barátnőjét és a fiatal festőt, majd újra odaszaladt hozzájuk, és megpirongatta őket, amiért folyvást egymással vannak elfoglalva és övele egyáltalán nem törődnek, pedig ő anyai, sőt valósággal nagymamai tisztet tölt be mellettük, és igazán megérdemelné, hogy gyöngéd figyelmet tanúsítsanak iránta.

Három óra tájban felültek egy kompra, s átkeltek a folyó túlsó partjára.

Innen kanyargó gyalogösvény vezetett a sűrű bozót és a lombos fák közt a szomszéd vasúti állomáshoz, meglehetősen elhagyatott környéken keresztül, mert a vidék lakosai, mezei munkások lévén, a szántóföldeken foglalatostkodtak.

Már jó ideje haladtak a csapáson, amikor hús, árnyas tisztásra érkeztek; itt Jovita Foley leült, és azt ajánlotta, hogy pihenjenek néhány percig. Alighogy letelepedtek, a környező bokrok közül öt férfi rohant rájuk - ugyanazok, akik Spring Valley állomásáig a nyomukban settenkedtek.

Mit akarhattak? A ruhájuk után ítélve közönséges rablók nem lehettek, gyilkosság szándékát sem forgatták fejükben.

Egyszerűen azt tervelték ki, hogy kézre kerítik Lissy Wag kisasszonyt, és mindaddig fogva tartják valamilyen rejtékhelyen, míg a Hypperbone-vetélkedő véget nem ér - csakhogy első ne lehessen.

Bizonyára azok bérelték fel őket, akik Lissy Wag ellen fogadtak, mégpedig óriási összegekben.

Ezek a törőlmetszett „amerikai gonosztevők”, csakhogy tervüket valóra válthassák, még erőszaktól sem riadtak vissza. Három gazfickó Max Réalra támadt, hogy ártalmatlanná tegyék, a negyedik Jovita Foleyt ragadta meg, az ötödik pedig Lissy Wag kisasszonyt igyekezett az erdőbe hurcolni. Max Réal mint tősgyökeres amerikai, állandóan revolvert hordott magánál; sürgősen kirántotta a zsebéből, és megcélozta az egyik bitangot...

A golyó azonban csak megsebesítette a haramiát, Jovita Foley és Lissy Wag segítségért sikoltozott, bár nemigen reménykedhettek abban, hogy bárki is meghallja őket.

Ekkor azonban a fák közül léptek zaja és emberi kiáltozás hallatszott.

A véletlen úgy akarta, hogy a környékbeli gazdálkodók közül mintegy tízen-tizenketten éppen vadászgattak az erdőben. Amint meghallották a revolverlövést és a segélyhívást, odasiettek a rablótámadás színhelyére. A festőnek még épp annyi ideje maradt, hogy fegyverét rászegesse arra a haramiára, aki Lissy Wag kisasszonyt akarta elhurcolni magával. A golyó keresztüllőtte a támadó karját. Csakhogy ebben a pillanatban Max Réal is összerogyott, mert a gazok egyike mellébe szúrta a kését.

A vadászok ekkor értek oda a fák közül; a vakmerő támadók - akik közül kettő megsebesült - belátták, hogy tervük meghiúsult, és tüstént kereket oldottak. Lissy Wag zokogva térdepelt le Max Réal mellé. A festő sóhajtott, szemhéja kinyílt, ránézett a lányra, majd így suttogott:

- Lissy... édes Lissy... nincs semmi baj... nincs semmi baj...

Ekkor a szeme lecsukódott, de élt még, ráismert a leányra, beszélt is hozzá.

A vadászok faágakból gyorsan hordágyat ácsoltak, és félóra múlva már el is jutottak Max Réalhoz a kis állomásig, ahol szerencsére orvos is akadt véletlenül, aki megvizsgálta a sebet, bekötözte, s azt mondta, hogy nem halálos; nyugodtan Indianapolisba szállíthatják...

Lissy Wag nem mozdult el a sebesült mellől. Amikor a városban egy második orvos is megvizsgálta a sebet, kijelentette, hogy a kés hegye hajszál híján halálos sérülést okozott, és a festőnek legalább két hétig ágyban kell maradnia. Lissy Wag, akit egyáltalán nem érdekelt az őt illető kockavetés eredménye; úgy döntött, hogy mindvégig ápolni fogja a beteget. Nem bánja, hogy másvalaki öröklő majd a megboldogult William J. Hypperbone millióit, neki magának úgymint másféle elképzelései vannak a boldog jövőről...

Jovita Foley ezúttal nem vitatta barátnője szándékát; ám titkon abban reménykedett, hogy a következő kockavetés július 4-én, szerencsét hoz, és Lissy Wag nyeri meg a nagy versenyt.

Max Réal természetesen kérte ápolóját, hogy édesanyját ne értesítsék erről a balesetről. Sikert elérniük, hogy a lapok sem említettek nevet, s ezért Mrs. Réal mit sem tudott a dologról.

Bezzeg mekkorát bámult a világ, amikor június 24-én meghozta a távíró a hírt, hogy X. K. Z., a titokzatos „álarcos lovag” tizenkét pontszámmal elsőként futott be a célba...

A vörös zászló ott lobogott büszkén Illinois mezején.

14.

Az oakswoodsi harang

Ha egyetlen hatalmas mennydörgés ráz meg hegyet-völgyet és tengert a földkerekség minden pontján egy időben, az sem rendítette volna meg úgy az egész világot, mint az a kockavetés, amely június 24-én reggel pontosan nyolc órakor az Auditorium nagytermében ezer meg ezer emberből álló hallgatóság szeme láttára eldöntötte a Hypperbone-vetélkedő sorsát.

A táviratok villámgyorsan tudatták mindenkivel, akit illet - az Óvilággal és az Újvilággal egyaránt -, hogy az „álarcos lovag”, ama titokzatos X. K. Z. kaparintotta meg William J. Hypperbone millióit.

Jóformán csak ekkor tűnt fel, hogy milyen hihetetlen szerencse vezérelte az ismeretlen versenyzőt a játék egész folyamán. Míg a többiek hol a „börtönbe”, hol a „kútba”, hol a „hídra”, hol a „Halál völgyé”-be, hol a méregdrága luxusszállóba kerültek, s az ezreddolláros téteket fizették, ő Illinoisból Wisconsinba, onnan Kolumbiába, majd Minnesotába s végül Illinoisba került. Valóban játszva nyerte meg a játékot. Ugyebár mindez csakugyan páratlan szerencséről tesz tanúbizonyságot? Annak az X. K. Z. úrnak olyan „burokban született” szerencsefiának kell lennie, akinek a kezében arannyá változik még a sár is!...

A tömérdek sok találgatásnak tehát vége szakad, az „álarcos lovagnak” le kell majd vetnie a makacsul fenntartott maszkját, ha meg akarja kapni a milliókat. Július 3-án, tehát a nevezetes kockavetés után kilenc nap múlva a többi hat versenyző helyzete ilyesféleképpen festett.

Mindenekelőtt tudnivaló, hogy mindnyájan visszatértek Chicagóba. Egyik-másik kétségbeesve, némelyik tombolva haragjában, de kettő is akadt olyan, akik egyáltalán nem is törődtek az egész dologgal. Hogy ez a két játszófél ki lehetett, talán fölösleges is elárulnunk...

Max Réal egy hét alatt kiheverte sebesülését, és a két fiatal leány társaságában visszautazott Chicagóba. Mrs. Réal csak ekkor tudta meg, mi történt a fiával, megkönnyebbülten ölelte szívére a nemes lelkű ifjút, aki élete kockáztatásával mentette meg Lissy Wag kisasszonyt.

Lissy Wag és Jovita Foley másnap látogatást tett Mrs. Réal otthonában. Lissy Wag rendkívül megtetszett az érdekes úriasszonynak, és a szerény ifjú hölgy is módfelett megkedvelte a festő nyájas édesanyját. Így ismerkedtek össze egymással. Hogy aztán ennek a találkozásnak

utóbb minő fontos következményei lettek, azt is megtudjuk nemsokára, de néhány napig még türelemmel kell lennünk.

John Milner, az ökölvívó-idomár éktelenül dühöngött, valahányszor eszébe jutott, milyen rengeteg pénzbe került a komédia, és ilyen hosszú idő folyamán a feneketlen bendőjű hústoronnyal egyetlen veszekedett garast sem szerzett, legföljebb azt a bizonyos gyalázatot, amikor Hugh Hunter tiszteletes úr mindkettőjüket jól elagyabugyálta... Bezzeg Tom Crabbe minderre fittyet hányt, anygali nyugalommal bekebelezte naponta a hatrendbeli bő lakomát - ezenkívül nem érdekelte őt semmi a világon.

A tökmagrágó Titbury házaspár kétheti méregdrága uraskodás után csikorgó fogakkal fizette ki az *Excelsior Hotel* borsos számláját: kétezernyolcszáz dollárt; s utána nagy kupaktanácsot tartván megállapították, hogy az útiköltségeket, a pénzbírságot, az elrabolt háromezer dollárt és minden más egyebet összevetve mintegy nyolcezer dollárt dobtak ki az ablakon.

Ebből aztán nagyszabású családi patália keletkezett, amelyben természetesen a hatalmaskodó Mrs. Titbury kerekedett fölül: szemrehányások valóságos özönét zúdította férjeura fejére, aki - szerinte - oly makacsul ragaszkodott az ostoba játékhoz merő kapzsiságból, és amilyen megátalkodott kapzsi kapari, nem akart hallgatni az okos szóra. A tenyeres-talpas cseléd természetesen az asszonyság pártját fogta, és így a jámbor uzsorásra közös erővel ráhúzták a vizes lepedőt, pedig mi tudjuk, hogy ebben a dologban Mr. Titbury olyan ártatlan volt, mint a ma született bárány.

Végül úgy döntöttek, hogy további jelentős megszorításokkal csökkentik amúgy is elképesztően szűkös háztartási költségvetésüket, és lemondanak még a tökmag élvezetéről is.

Hát Harris T. Kymbale újságíróról mit mond a fáma?... Nos hát a krónikarovat lángelméjű vezetője, aki egymaga utazott a halálszerelvényen a Medary és Sioux Falls City közt épült vasútvonal oly sajátosan amerikaias műszaki felavatásakor - ép bőrrel szabadult meg az örületes hajcihőből. Ugyanis mielőtt még a két szerelvény összeütközött volna, roppant lélekjelenléttel kiugrott a marhavagonból, és többrendbeli bukfcenc után szerencsésen elterült a vasúti töltés mellett az árokban, ahol jó hosszú ideig eszméletlenül hevert. Fájdalom, annak a hasonlíthatatlan jelenetnek, amikor a két vasparipa összecsapott, már nem lehetett a szemtanúja.

Három óra múltán a vasúti krampácsoló munkások bukkantak rá az ájultan fekvő száguldó riporterre. Fölemelték, s a legközelebbi házba vitték. Orvost kerítettek elő, aki megállapította, hogy az ismeretlen sérülése nem halálos.

Amikor aztán nagy sokára visszanyerte az eszméletét, végre megtudták, hogy a szerencsétlenül járt potyautas nem más, mint a Hypperbone-vetélkedő negyedik játékosa. Nosza, ekkor tüstént a hatóság vette kezébe az ügyet, s a legszigorúbb hivatalossággal a vasúti jegy árának megfizetésére kötelezte a krónikarovat jeles vezetőjét, aki maga még csak el sem ámult, helyénvalónak találta az ítéletet, mert ízig-vérig amerikai lévén azt vallotta, hogy rendnek és igazságnak kell uralkodnia a szülőhazájában.

Harris T. Kymbale, a rettenthetetlen, hajlandó lett volna nyomban folytatni az útját, ám időközben megtudta ő is a június 24-i kockavetés eredményét - ezért aztán be kellett érnie azzal, hogy érdekes úti kalandjait sorra leköszölte a *Tribune* hasábjain.

Csakhogy azzal a bizonyos Ursus Christianusszal ugyancsak pórul járt az érdeemes tollforgató. Ugyanis utólag kiderült, hogy az az imádkozó jószág nem is volt medve, hanem az történt, hogy az egyik helyi atyafi, aki éppen jókora kicserzett medveirhát cipelt a szomszéd faluba, útközben, amikor utolérte a vihar, gyorsan magára húzta a medvebőrt. Amikor aztán iszonyú-

an tombolt az égiháború, és körülötte félelmetes sistergéssel csapkodott a kénköves istennyila, ökelme megrémült és szaporán hányta magára a keresztet.

Ezért az újságíró-kollégák utóbb gyakran tréfálkoztak a jeles hírlapszerkesztővel, aki végül maga is nagyokat nevetett, valahányszor felidéztek neki az ájtatos grizzlyt. Hogy az ötödik versenyző hogyan tért vissza Chicagóba a barátnőjével és a festővel, arról már számot adtunk. Azt viszont valószínűleg nem is kell külön megemlítenünk, milyen vigasztalhatatlan bánatnak adta a fejét Jovita Foley.

- Az ég szerelmére, Jovita, ne vedd annyira a szívedre a dolgot! Lásd, én elejétől fogva nem reménykedtem...

- Én azonban biztosan számítottam rá!

- Nagyon rosszul tetted...

- Különben a te sorsod nem is olyan sajnálatos, ha az ember fontolóra veszi a dolgot... - jegyezte meg némi tünődés után Jovita Foley.

- Hiszen én nem is panaszkodom - felelte mosolyogva Lissy Wag.

- Hypperbone úr millióit ugyan nem te öröklöd, de az összes befizetett tét mind téged illet meg. Szép kis hozomány...

- Hogyan?...

- Úgy bizony: X. K. Z. futott elsőként a célba, utána pedig te következted a sorban, a játékszabályok szerint a második versenyző kapja a befizetett ezer dollárokat.

- No lám, erre még csak nem is gondoltam.

- Te háládatlan portéka, mindenre nekem kell gondolnom!... Egy szó mint száz, csinos kis összeg jogos tulajdonosa vagy!...

Valóban, a befizetett tétek szépen fölgyültek. Egyezer a Niagara hídjánál, kettő a New Orleans-i fényűző szállodában, kétezer a nebraskai útvesztőnél, háromezer a kaliforniai „Halál völgyénél”, háromszor háromezer a Missouriban „börtönbe” kerültektől: összesen tizenhét-ezer dollár. Ehhez a második nyerőnek vitathatatlanul joga van.

Mindenkiről megemlékeztünk, csak Hodge Urricanról, a marcona tengeri medvéről nem.

Június 22-én a kapitány Wisconsinban tudta meg a neki szóló kockavetés eredményét, amely szerint a harmincegyedik mezőre, Nevadába kell sietnie; jó ezerkétszáz mérföldnyi utacska állott előtte. Nevadában várta a „kút”, amely megint oly érzékenyen érintette a boldogtalan kapitány zsebét.

Hodge Urrican, mint rendesen, dúlt-fült és tajtékot túrt, a bőszt Turk pedig újfent szent fogadást tőn, hogy azt a galád lator Thornbrock jegyzőt nyakon csípi, a körmeivel megnyúzza, majd a húst lerágja a csontjairól... és még több efféle ehhez hasonló épületes dolgot cselekszik.

Hej, haj, Nevadát nem hiába jelölte „kútnak” az az alamuszi William J. Hypperbone, mert ebben az államban csakugyan töméntelen sok a bányatelep, a tárna -, bizony csupa rengeteg mély kutak ezek. Van köztük olyan is, amely nyolcszáz méternél mélyebben hatol be a föld gyomrába.

A hatodik versenyző azonban nem láthatta meg Nevadát, mert előzőleg június 24-én megtudta Great Salt Lake Cityben a nagy újságot.

X. K. Z. megnyerte a Hypperbone-vetélkedőt.

Urrican kapitány akkor hát fogta magát, és szintén visszasietett Chicagóba: hogy minő elgyalázott lelkiállapotban, azt talán mondanunk sem szükséges.

Így álltak a dolgok.

Ami a nagyközönséget illeti, az a fene nagy lélekmarcangoló izgalom elcsitult, amióta a világ tudta az eredményt, ámde azért az X. K. Z. személyének a titokzatossága még mindig izgatta a kedélyeket, mégpedig nemcsak azokét, akik mint fogadók részt vettek a játékban, hanem azokét is, akik önzetlenül érdeklődtek a sajátos sportesemény iránt. Mindenki azt hitte, hogy az „álarcos lovag” néhány nap múlva máris jelentkezni fog. Csakhogy a kockavetés napja óta egy egész hét is eltelt, és a győztes X. K. Z. még mindig nem mutatkozott.

Jovita Foley - magától értetődik - a legtürelmetlenebbek közé tartozott. Naponta legalább tízszer elment az Auditoriumba, hogy hírt halljon az „álarcos lovagról”. Max Réalt is biztatta, hogy járjon utána a titoknak, csakhogy a festőnek ez idő tájt a legkisebb gondja is nagyobb volt ennél.

Azon egyáltalában nem kell megütődünk, hogy a két fiatal leány még nem tért vissza az áruházba, és nem foglalta el a régi állását. Lissy Wag munkakörében máris másvalaki dolgozott; Jovita Foley pedig meg akarta várni a dolgok végkifejletét, hogy majd csak akkor folytassa hajdani tevékenységét, mint első elárúsítónő.

Jovita Foley izgatottsága hűségezen tükrözte azt, ami ez idő tájt elfogta egész Amerikát, sőt az egész világot és... S ez a feszültség napról napra fokozódott. A kíváncsiskodók megostromolták Mr. Thornbrockot, a közjegyzőt, tudakolták tőle, hogy kit jelöl a vörös zászló, hova ment Minnesotából, miért nem jelentkezett még? Mr. Thornbrock minderre azt felelte, hogy ő nem ismeri X. K. Z. urat, és nem tudja, hogy hol volt és hol van jelenleg.

- Elvégre majdcsak jelentkezik, ha szüksége lesz a pénzre - vetette oda az izgalomtól majdnem szétrobbanó érdeklődőknek.

Erre aztán a versenyzők - Lissy Wag és Max Réal kivételével - összeröföntek, s a lapokban erősen hánytorgatták, hogy ők jogorvoslást kérnek... Mivel a nyerő nem jelentkezett, tehát ki van zárva a játékból, s a többinek okvetlenül folytatnia kell a nagy vetélkedőt. Az első támadó cikket Harris T. Kymbale maga írta a *Tribune* hasábjain. Ám a többi nagy lapok is mind állást foglaltak X. K. Z. ellen. A közvélemény egyre hangosabban hallatta a szavát. Már-már népgyűlésről beszéltek, hogy nyilvános szavazással döntsék el a vitás kérdést: vajon kell-e addig várni, míg az „álarcos lovag” jelentkezik, vagy folytassák tovább a játékot...

A közizgalom olyan mérveket öltött, főleg Chicagóban, hogy a Különcök Klubjának tagjait, legkivált pedig Thornbrock közjegyzőt karhatalommal kellett megvédeni a háborgó tömeg dühétől.

És végre-valahára, július 15-én, tehát a híres-nevezetes kockavetés után három héttel valami váratlan dolog történt. Ezen a napon, délelőtt tíz óra tizenhét perckor villámgyorsasággal terjedt el Chicagóban a hír, hogy az Oakswoods temetőben William J. Hypperbone mauzóleuma tornyában megszólalt a lélekharang, és szüntelenül cseng-bong...

15.

Az utolsó hóbort

Óvilágbeli ember azt el nem képzelheti, hogy milyen hihetetlen gyorsasággal terjedt el Chicagóban annak a talányos harangzúgásnak a híre! Ha Chicago minden házát telefonvonal kötötte volna össze az Oakswoods temetővel, Illinois fővárosának egymillió-hétszázézer lakosa ennél hamarább akkor sem tudhatta volna meg a váratlan újságot.

Néhány perc múlva már ezer meg ezer ember árasztotta el a temetőt. Negyedóra múlva megkétszereződött a szájtátiak száma, félóra múlva pedig a Washington-park felől megakadt minden közlekedés.

Az állam kormányzóját, John Hamiltont, azonnal értesítették a rendkívüli esetről, s egy század katonaság vonult ki a temetőbe, hogy rendet teremtsen.

A temető kapuja mellett nagy kínnal-bajjal elkülönítettek egy kis szabad bejárót, méghozzá úgy, hogy a katonák álltak sorfalat.

A kápolna harangja pedig folyton csengett-bongott. Georges B. Higginbotham, a Különcök Klubjának elnöke, valamint Thornbrock közjegyző a hír hallatára természetesen tüstént a temetőbe siettek. Sőt azt rebesgetik, hogy e két úriember termelt legeslegesöként a helyszínen.

Fél óra múlva azonban már a hat játékos is megjelent. Fölbukkant Hodge Urrican (és hú vérebe, Turk), Tom Crabbe (és edzője, John Milner), Mr. Titbury (és hatalmaskodó hitvestársa), Harris T. Kymbale, sőt - Jovita Foley állhatatos kérlelésének engedve - megjelent Lissy Wag és Max Réal is.

A hat versenyző ott állt a mauzóleum előtt, a katonaság által vont kordonon belül. Ekkor a harangzúgás egyszercsak elhallgatott, s ebben a pillanatban a mauzóleum ajtaja mintegy magától kinyílt.

A nagy, kör alakú termet vakító fehér villanyfény öntötte el. Valamennyi lámpás vakító világossága a középütt álló lefüggönyözött ravatalra vetődött.

A Különcök Klubjának tagjai az elnök vezetése mellett bevonultak a nagyterembe, utánuk ment Thornbrock, a közjegyző, talpig feketében, hófehér gallérral és alumíniumkeretű szemüvegével, aztán következett a hat versenyző s a nézők közül annyi, amennyi csak az óriási terembe befért.

Halotti csönd támadt a teremben. Mindenkit torokszorító izgalom fogott el, Jovita Foley azonban minden valószínűség szerint a legeslegizgatottabbak közt is az élen járt.

Valamennyiüket elnémította az a nyomasztó sejtelen, hogy nemsokára lehull a titokról a lepel, s előáll majd a titokzatos X. K. Z., a Hypperbone-vetélkedő nyertese.

Tizenegy óra tizenhárom perckor sajátságos nesz hallatszott. A mennyezetes ravatalon szétváltak a függönyök... mintha láthatatlan kéz húzta volna szét... s a következő pillanatban fölemelkedett a koporsó födele, és... és... - ó, csodák csodája! - a halott fölkelt. Eleven ember állt a sokadalom előtt... méghozzá tetőtől talpig William J. Hypperbone, a néhai való és most, íme, mindeneknek szeme láttára megelevenedett milliomos.

- Irgalmas Isten! - sikoltott föl Jovita Foley. Az általános elképedés meg döbbenet zajában, a zúgás és morajlás örvényében ezt a kiáltást csak Max Réal és Lissy Wag hallották meg.

- Hiszen ez az úr nem más, mint a mi derék Humphry Weldonunk! - tette hozzá hűledezve Jovita Foley, és bizony, nem tévedett, mert William J. Hypperbone és Humphry Weldon egy és ugyanaz a személy volt.

Sietünk, hogy e látszólag csodaszerű föltámadásnak hamarosan megadjuk az okszerű magyarázatát.

Április 1-jén történt a Különcök Klubjának helyiségében, hogy William J. Hypperbone urat, éppen amikor a „Nemes-Lúd-Játékot” játszotta, hirtelen szívszélhűdés érte; elvitték a lakására, s ott a szakgyógyászok hiteles tanúsága szerint néhány óra múlva elhunyt.

Az orvosok azonban tévedtek, mert William J. Hypperbone nem szenderült jobb létre, hanem csak a tetszhalál sajátos állapotában leledzett, s az orvosok nem ismerték föl ezt a merevkórságot. Szerencsére még régebben úgy intézkedett, hogy halála esetén holttestét ne balzsamozzák be, mert ha elvégzik rajta ezt a műveletet, ugyancsak nem ébredt volna föl a halálos álomból... Lám csak, milyen szerencséje van némely halandónak!...

A temetés napján este, amikor a mauzóleum öre éppen a legutolsó lámpást akarta eloltani, a ravatal felől valamilyen neszt hallott, előbb sóhajtást, majd elfojtott, tompa kiáltást.

Az őr nem ijedt meg, hamarosan előkerítette a szerszámait, és levette a koporsó fedelét. A letargikus álmából fölébredt William J. Hypperbone első szavai így hangzottak:

- Egy szót se... s én gazdag emberré teszek!

Aztán tovább beszélt, mégpedig olyan józansággal, amilyent másvilágról visszatért egyéntől alig mernénk föltételezni:

- Csupán te fogod tudni azt, hogy én még élek... te meg a közjegyző, Mr. Thornbrock!... Siess hozzá, és mondd meg neki, hogy tüstént jöjjön ide...

A mauzóleum öre engedelmeskedett, és lélekszakadva szaladt a közjegyzőhöz. Milyen örvendetes meglepetést érzett Mr. Thornbrock, amikor friss, jó egészségben pillantotta meg a halottat!...

William J. Hypperbone egyet-mást komolyan fontolóra vett föltámadása óta, és végül a következő elhatározásra jutott: A végrendeletét, minthogy az már amúgy is világszerte óriási fel-tűnést keltett, nem változtatta meg. Hadd játsszák végig a sors által kijelöltek a nagy csoport-mérkőzést.

- De hiszen ez a vetélkedő bizonyosan tönkreteszi önt, mert a hat közül egyiknek okvetetlenül meg kell nyernie a játszmát - jegyezte meg Mr. Thornbrock. - Minthogy azonban ön él, a végrendelet érvénye megszűnt. Miért akarja hát, hogy végigjátsszák ezt a versenyt?

- Mert magam is részt akarok venni abban.

- Ön?!

- Én magam!

- Hogyan lehetséges az?

- A végrendeletemhez csatolok még egy pontot, s ebben egy hetedik versenyzőt is kijelölök X. K. Z. néven... az pedig én leszek...

- Komolyan mondja?

- Halálos komolyan.

- A játékszabályok önre is vonatkoznak?

- Természetesen.
- S ha veszít?
- Akkor egész vagyonom a nyerőé lesz.
- Határozott szándéka ez?
- A legesleghatározottabb!

Amint az előzményekből tudjuk, mindez szóról szóra így történt. William J. Hypperbone visszatért a temetőből az élők közé, megírta a végrendeletéhez a záradékot, s együtt versengett a hat kiválasztottal.

Lelt módot arra, hogy megismerje játékosársait. Érdeklődését kisebb mértékben Harris T. Kymbale, nagyobb mértékben pedig Max Réal, Lissy Wag és hűséges barátnője keltette fel. Így aztán érthető, hogy Humphry Weldon álnév alatt meglátogatta a beteg Lissy Wag kis-asszonyt, majd pedig pénzt küldött neki, hogy a missouri „börtön” háromszoros tétjét kifizethesse, és folytathassa a játékot.

Amikor a Különcök Klubjának elnöke és tagjai kiváló, néhai tagtársukat friss erőben és egészségben megpillantották, ugyancsak melegen megszorították a kezét, majd hasonlóképpen cselekedett Max Réal is. A két jó barátnő pedig megragadta a kínálkozó alkalmat, s igaz szívvel mindketten megköszönték jóakaró pártfogását és nemes lelkű cselekedetét.

A többi versenyzőnek, nevezetesen a tökmagragó Titburyéknak, a hústorony Tom Crabbe öklözőbajnoknak, valamint edzőjének, a keservesen bánkódó John Milnernek bele kellett törődniük a dolog illetén fordulatába.

Csak egyvalaki nem bírt belenyugodni vereségébe: Hodge Urrican. Még aznap délután beállított William J. Hypperbone palotájába, és így szólt:

- Hej, láncos-lobogós, hallja-e az úr... ez így mégse járja! - teringgettézt a tengeri medve. - Aki egyszer átköltözött a túlvilágra, annak tessék csak ott is maradni!... Minek szalajtat mást a vagyonáért, amikor még maga is él?
- No de uram - felelte William J. Hypperbone roppant nyájasan és szeretetreméltóan -, hát tehetek én róla?... Tudhattam én azt előre, hogy?...
- Hogyne tehetett volna róla! Egyszerűen elégetteti a holttestét, és nem dugatja olyan koporsóba, amelynek könnyűszerrel le lehet dobni a fedelét...
- Ki tudja, hátha még akkor sem változtathattam volna meg a dolgok folyását! Ha az embernek olyan éktelen szerencséje van, mint nekem...
- Azért pedig, hogy engem így lóvá tett és az orromnál fogva vezetett, ezennel elégtételt kérek...
- Bármikor rendelkezésére állok!

Így esett meg aztán, hogy Turk, a bösz Turk másnap bekopogtatott William J. Hypperbone úrhoz, és illetéknéppen kezdett beszélni:

- Kérem tisztelettel, az én uram, a kapitány a világot sem olyan rosszindulatú, mint amilyenek néha mutatkozik. Alapjában véve nagyon is jólelkű ember, akivel könnyen lehet boldogulni...
- Nos, azért jött hát, hogy...

- Azt kell közölnöm az úrral a gazdám nevében, hogy sajnálja a tegnapi heveskedését, és ezennel megköveti az urat...

A becsületbeli ügy ezzel szép szelíden elszenderült. Azt természetesen Urrican kapitány sohasem tudta meg, hogy milyen sajátos formában intézte el Turk, a párbajsegéd.

A Max Réal és Lissy Wag esküvője előtt való napon William J. Hypperbone meglátogatta az ifjú párt, ám nem mint az öregeskedő Humphry Weldon, hanem mint William J. Hypperbone, a vidám és megifjodott gavallér. Jovita Foley véleménye szerint most még sokkalta fiatalosabbnak látszott, mint azelőtt.

A derék milliomos mindenekelőtt bocsánatot kért Lissy Wag kisasszonytól, amiért elkaparintotta előle az elsőséget a játékban, holott illetett volna udvariasabban viselkednie egy hölgygel szemben, aztán kijelentette, hogy új és megmásíthatatlan végrendeletet csináltatott a közjegyzővel, s ennek az értelmében vagyónának a felét Lissy Wag fogja örökölni.

Jovita Foleynek eszébe sem jutott, hogy irigyelje barátnője szerencséjét; őszintén és igaz szívből örvendett. Ő maga azt tervezte, hogy barátnője esküvője után visszamegy Mr. Marshall Field áruházába, s ott elfoglalja a régi állását.

Másnap, július 29-én megtartották az esküvőt, mégpedig nagy fénnel és pompával. Chicago színe-java részt vett az ünnepi szertartáson, William J. Hypperbone sem maradhatott el, sőt John Hamilton, a kormányzó is megjelent.

Ez alkalommal William J. Hypperbone az egyik, sőt bizvást elmondhatjuk, a legcsinosabb nyoszolyólányhoz fordult, és így szólt:

- Foley kisasszony... én ötvenéves vagyok...

- Ön dicsekszik, kedves Hypperbone úr! - felelte Jovita Foley, és bájos csintalansággal mosolygott.

- Nem, igazán nem! Én csakugyan ötvenéves vagyok, ön pedig... engedje meg, hogy kiszámítsam... ön pedig, kisasszony, ön huszonöt éves...

- Sem több, sem kevesebb!

- Ha a matematika tudományából még maradt valami a fejemben, úgy hiszem, hogy huszonöt éppen a fele ötvennek...

Vajon hová akart kilyukadni Mr. Hypperbone ezzel a rejtélyes fejszámolással?

- Nos tehát, Jovita Foley kisasszony, ha az ön éveinek a száma az én éveim számának a fele, miért ne lehetne ön nekem a feleségem?

Erre a sajátosan megfogalmazott kérdésre az eszes és elbűvölő Jovita Foley egyebet nem is felelhetett, mint azt, amit minden más okos leány felelt volna az ő helyzetében.

Elvégre a kedves, szeretetreméltó Jovita Foley is megérdemelte, hogy boldog legyen.

Ha pedig te, nyájas olvasó, végiggondolván még egyszer mindazt, ami e regény folyamán végbement, úgy vélekednél, a cselekményben képtelenségek is fordulnak elő, enyhítő körülményül ismételtlen utalok arra, hogy mindez Amerikában történt.

-&-